

İLKÖĞRETİM 5. SINIF

**SOSYAL
BİLGİLER**

ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI

Tahir ERSÖZ

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 08.12.2011 tarih ve 244 sayılı kurul kararıyla 2012-2013 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süreyle **ders kitabı** olarak kabul edilmiştir.

Pasifik Yayınları

Pasifik Yayınları

Adres : Anıttepe Mahallesi Gülseren Sokak
Nu.:13/2 Çankaya / ANKARA
tel. : (0312) 395 98 43 (4hat) PBX
belgeç : (0312) 395 98 47

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI SERTİFİKA NO:

Her hakkı saklıdır. Bu yayının tümü ya da bir bölümü Pasifik Yayın Dağıtım Pazarlama San.Tic. Ltd. Şti. den izin almaksızın hiçbir biçimde çoğaltılamaz, basılıp yayımlanamaz.

EDİTÖR

Rifat TURGUT

DİL UZMANI

Mustafa BEKDAŞ

GÖRSEL TASARIMCI

Muammer BİLEN

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI

Doç. Dr. Ali Murat SÜN BÜL

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI

Hasan PEKTAŞ

REHBERLİK VE GELİŞİM UZMANI

Yıldız TANRIVER

BASKI

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fişkırarak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, İlahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan, İlahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok nâmüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK
(1881 - 1938)

İÇİNDEKİLER

ORGANİZASYON ŞEMASI	8
SUNUM	10
a. PROGRAMIN VİZYONU	10
b. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI	10
c. PROGRAMIN YAPISI	11
d. MÜZE İLE EĞİTİM	14
e. ÖĞRENME - ÖĞRETME ARACI OLARAK GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA ..	15
f. SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	17
g. SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ AÇISINDAN ÖĞRETMEN	18
h. SOSYAL BİLGİLER VE ÖĞRETMEN TUTUMLARI	19
ı. SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	19
i. BAZI ÖLÇME ARAÇLARI VE YÖNTEMLERİ	21
5. SINIF SOSYAL BİLGİLER KİTABININ KULLANIMINA YÖNELİK BİLGİLER	26
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÖRNEK FORMLARI	27
SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI	39
PROGRAM KAVRAMLARI	51

1. ÜNİTE : HAKLARIMI ÖĞRENIYORUM	52
TOPLUMDAKİ YERİMİZ.....	54
HAKLARIMIZLA VARIZ	70
DEĞERLENDİRME.....	72

2. ÜNİTE : ADIM ADIM TÜRKİYE	74
GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE.....	78
KÜLTÜRÜMÜZ ZENGİNLİĞİMİZDİR	82
ORTAK SEVİNÇLERİMİZ	90
UYGARLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR	92
DEĞERLENDİRME.....	104
KALE ÇALIŞMA KÂĞIDI	106
GEZİ PLANI	107

3. ÜNİTE : BÖLGEMİZİ TANIYALIM	108
ÜLKEMİZİN YÜZEY ŞEKİLLERİNİ TANIYALIM.....	110
İKLİMİN İNSAN FAALİYETLERİNE ETKİSİ	116
YAŞADIĞIMIZ BÖLGE	122
GELİŞEN TEKNOLOJİ, DEĞİŞTİRİLEN DOĞA	124
EN BÜYÜK AFET BİLGİSİZLİK VE İHMALDİR.....	126
DEĞERLENDİRME.....	136

4. ÜNİTE : ÜRETTİKLERİMİZ	138
YURDUMUZDA EKONOMİK HAYAT VE MESLEKLER	140
GİRİŞİMCİLER	164
ÜRETİYORUM, SATIYORUM	166
DEĞERLENDİRME	168

5. ÜNİTE : GERÇEKLEŞEN DÜŞLER	170
GELİŞEN TEKNOLOJİ	172
TEKNOLOJİ YAŞANTIMIZI ETKİLİYOR MU?	176
BİLİM İNSANLIĞA HİZMET EDİYOR.....	184
ULU ÖNDERİMİZ VE BİLİM	188
BİLİMİ TAKİP EDELİM	190
GEZİ PLANI	192
GEZİ RAPORU FORMU	194
DEĞERLENDİRME	195

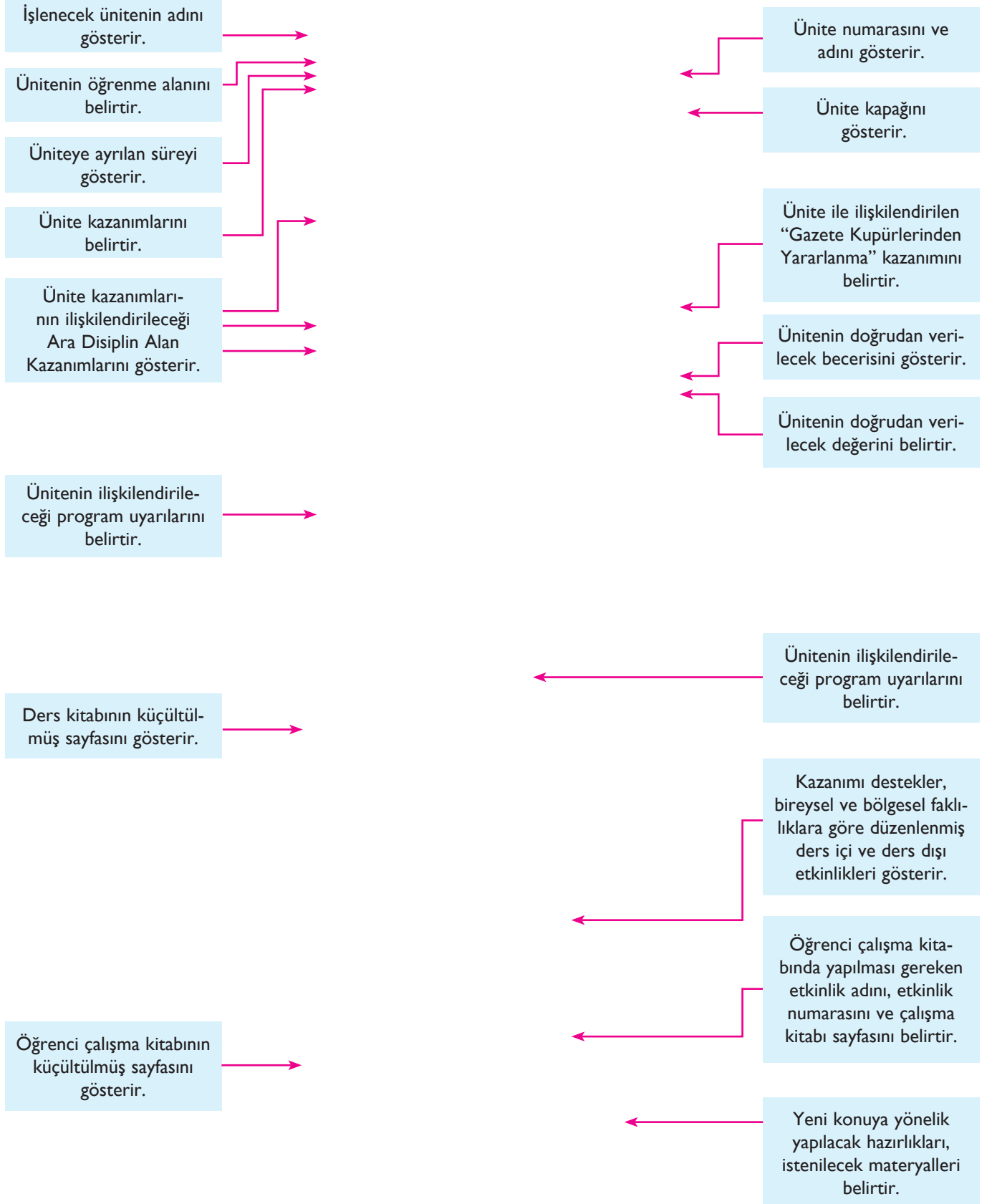
6. ÜNİTE: TOPLUM İÇİN ÇALIŞANLAR	196
TOPLUMUN İHTİYAÇLARINI KARŞILAYANLAR	198
DEĞERLENDİRME	214

7. ÜNİTE: BİR ÜLKE , BİR BAYRAK	216
KURALLAR	218
MERKEZİ YÖNETİM	226
DEMOKRASİ	234
BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİ	236
DEĞERLENDİRME	240

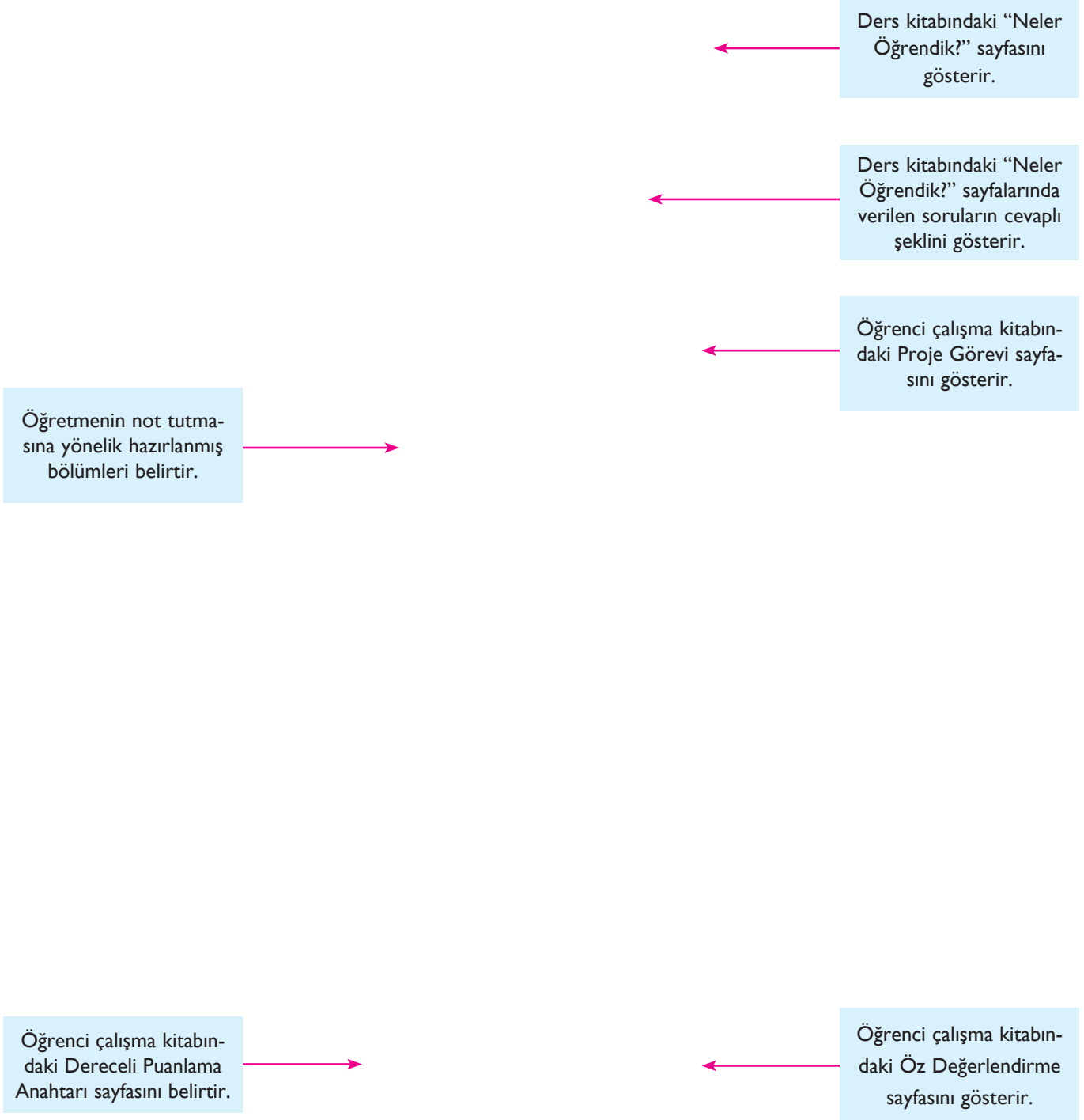
8. ÜNİTE : HEPİMİZİN DÜNYASI	242
ORTAK İLGİ ALANLARIMIZ	244
ÜRÜNLER DE YOLCULUK YAPAR	248
DÜNYANIN ORTAK MİRASI	252
ORTAK MİRAS LİSTESİNDEKİ VARLIKLARIMIZ	256
FİLM İNCELEME ÖLÇEĞİ	260
DEĞERLENDİRME	262

KAYNAKÇA	263
----------------	-----

ORGANİZASYON

Ş E M A S I

SUNUM

Tüm dünyada bireysel, toplumsal ve ekonomik alanda yaşanmakta olan değişimi ve gelişimi; ülkemizde de demografik yapıda, ailenin niteliğinde, yaşam biçimlerinde, üretim ve tüketim kalıplarında, bilimsellik anlayışında, toplumsal cinsiyet alanında, bilgi teknolojisinde, iş ilişkileri ve iş gücünün niteliğinde, yerelleşme ve küreselleşme süreçlerinde görmek mümkündür. Tüm bu değişim ve gelişimleri eğitim sistemimize ve programlarımıza yansıtmak bir zorunluluk hâline gelmiştir.

Hazırlanmış olan program, dünyada yaşanan tüm bu değişimler ve gelişmelerle birlikte, mevcut programların değerlendirilmelerine ilişkin sonuçları ve ihtiyaç analizlerini dikkate almaktadır.

a. PROGRAMIN VİZYONU

Sosyal Bilgiler Programı'nın vizyonu;

21. yüzyılın çağdaş, Atatürk ilkeleri ve inkılaplarını benimsemiş, Türk tarihini ve kültürünü kavramış, temel demokratik değerlerle donanmış ve insan haklarına saygılı, yaşadığı çevreye duyarlı, bilgiyi deneyimlerine göre yorumlayıp sosyal ve kültürel bağlam içinde oluşturan, kullanan ve düzenleyen (eleştirel düşünen, yaratıcı, doğru karar veren), sosyal katılım becerileri gelişmiş, sosyal bilimcilerin bilimsel bilgiyi üretirken kullandıkları yöntemleri kazanmış, sosyal yaşamda etkin, üretken, haklarını ve sorumluluklarını bilen, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını yetiştirmektir.

b. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Bilgi, insanlık tarihinin her döneminde önemli olmakla beraber, iletişim olanaklarının küçülttüğü dünyamızda en önemli etken durumuna gelmiştir. Çağımızda tartışılmaz üstünlük “bilgiyi üreten” ve “bilgiyi kullanan”larındır. Bilginin kazanılmasında, kullanılmasında ve donanımlı insan gücünün yetiştirilmesinde de en önemli görev eğitim sistemimize düşmektedir.

Millî Eğitim Şurası ve benzeri platformlarda sıklıkla öğretim programlarının, öğrencilerin bilgiye ulaşma yollarını öğrenmelerine, sorun çözme ve karar verme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesine ihtiyaç olduğu dile getirilmektedir. Tüm bu ihtiyaçlar doğrultusunda dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak öğretim programlarında yeni yaklaşımlar dikkat çeker duruma gelmiştir. Bu nedenle program, tümüyle davranışçı yaklaşımlardan öte, bilginin taşıdığı değeri ve bireyin varolan deneyimlerini dikkate alarak, yaşama etkin katılımını, doğru karar vermesini, sorun çözmesini destekleyici ve geliştirici bir yaklaşım doğrultusunda yapılandırmayı önemseyen bir gelişim göstermektedir. Bu yaklaşımla öğrenci merkezli, dolayısıyla etkinlik merkezli, sosyal bilgiler açısından, bilgi ve beceriyi dengeleyen, öğrencinin kendi yaşantılarını ve bireysel farklılıklarını dikkate alarak çevreyle etkileşimine olanak sağlayan yeni bir anlayış yaşama geçirilmeye çalışılmaktadır.

Bu anlayış doğrultusunda Sosyal Bilgiler Programı;

1. Her öğrencinin birey olarak kendine özgü olduğunu kabul eder.
2. Öğrencilerin gelecekteki yaşamlarına ışık tutarak bireylerden beklenen niteliklerin geliştirilmesine duyarlılık gösterir.
3. Bilgi, kavram, değer ve becerilerin gelişmesini sağlayarak öğrenmeyi öğrenmenin gerçekleşmesini ön planda tutar.
4. Öğrencileri düşünmeye, soru sormaya ve görüş alışverişi yapmaya özendirir.
5. Öğrencilerin fiziksel ve duygusal açıdan sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetişmesini amaçlar.
6. Millî kimliği merkeze alarak evrensel değerlerin benimsenmesine önem verir.
7. Öğrencilerin kendi örf ve âdetleri çerçevesinde ruhsal, ahlaki, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmesini hedefler.
8. Öğrencilerin haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren bireyler olarak yetişmesini önemser.
9. Öğrencilerin toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmasını sağlar.
10. Öğrencilerin öğrenme sürecinde deneyimlerini kullanmasına ve çevreyle etkileşim kurmasına olanak sağlar.
11. Her öğrenciye ulaşabilmek için öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerindeki çeşitliliği dikkate alır.
12. Periyodik olarak, öğrenci çalışma dosyalarına bakılarak öğrenme ve öğretme süreçlerinin akışı içerisinde değerlendirmeye olanak sağlar.

Bu çerçevede sosyal bilgiler dersi şu şekilde tanımlanabilir:

Sosyal bilgiler, bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersi.

Sosyal Bilgiler Programı, Barr, Barth ve Shermis (1977)'in ortaya koyduğu üç geleneği de önemsemektedir. Bilindiği gibi bunlar;

1. Vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler,
2. Sosyal Bilimler olarak sosyal bilgiler,
3. Yansıtıcı düşünme olarak sosyal bilgilerdir.

Sosyal Bilgiler dersi, demokratik değerleri benimsemiş vatandaşlar olarak öğrencilerin içinde yaşadığı topluma uyum sağlamlarını ve öğrencilere bu bilgi birikimini yaşama geçirilebilecek donanımlar kazandırmayı amaçlamaktadır.

C. PROGRAMIN YAPISI

Sosyal Bilgiler Programını oluşturan temel öğeler; beceriler, kavramlar, değerler ve genel amaçlardır.

BECERİ NEDİR?

Şimdiye kadar bilgi edinimi, yaşam ve okulun temel amacı olarak görülmüştür. Günümüzde ise bilgiye bakış değişmiştir. Bilgi olguları, kavramları, ilkeleri ve süreçleri ezberlemek olarak görülmemektedir. Bilgiyi kullanma, bilgiyi edinmeden daha fazla vurgulanmaktadır. Bilgiyi öğrenmenin önemi göz ardı edilmemekle birlikte, öğrenciler bilgiyi problem çözmede, anlamlı ortamlarda eleştirel düşünmede ve yaratıcı düşünmede kullanılmalıdır. Beceri ise bilgi gerektiren ve performans içeren karmaşık bir eylemdir. Hem bilgi hem beceri kısa zamanda kolayca öğretilir ve öğrenilebilir. Fakat yetenek daha geç gelişir ve daha karmaşıktır. Bilgi ve becerilerin birleşmesi ile yetenek ortaya çıkmaktadır.

Beceri öğrencilerde, öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir. Sosyal Bilgiler Programı, ilköğretim 4 - 7. sınıf düzeyinde diğer derslerle birlikte ilk 9 beceriyi kazandırmanın yanında, kendine özgü 6 beceriyi kazandırmayı da amaçlamaktadır. Bu beceriler aşamaları ile birlikte aşağıda gösterilmiştir. Bu becerilerin bazılarına ya da aşamalarına, üniteler göz önünde bulundurularak, doğrudan verilecek beceri olarak programda yer verilmektedir.

Bu becerileri şöyle sıralayabiliriz:

1. Eleştirel Düşünme Becerisi
2. Yaratıcı Düşünme Becerisi
3. İletişim Becerisi
4. Araştırma Becerisi
5. Problem Çözme Becerisi
6. Karar Verme Becerisi
7. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi
8. Girişimcilik Becerisi
9. Türkçeyi Doğru, Güzel ve Etkili Kullanma Becerisi
10. Gözlem Becerisi
11. Mekânı Algılama Becerisi
12. Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi
13. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi
14. Sosyal Katılım Becerisi
15. Empati Becerisi

ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİ

1. Bir kanıtı kullanma ya da referansa dayanma
2. Sebep-sonuç ilişkisini belirleme
3. İlkeleri türetme
4. Genelme yapma
5. Farklı bakış açılarını açıklama
6. Kararları sorgulama
7. Sınıflama yapma
8. Değerlendirme (ölçüt belirleme)
9. Karşılaştırma yapma
10. İlgili ve ilgisiz bilgiyi ayırt etme
11. Kalıp yargıları fark etme
12. Çıkarımda bulunma

YARATICI DÜŞÜNME BECERİSİ

1. Esnek ve orijinal olma
2. İmgeleme
3. Analiz, sentez, değerlendirme yapma
4. Sıra dışı bağlantılar kurma

İLETİŞİM BECERİSİ

1. Dinleme
2. Sözlü ya da yazılı olarak kendini ifade etme
3. Tartışma
4. Bağlantı kurma
5. Farklı perspektiften bakma
6. Açık fikirli olma
7. Başkalarının düşünce ve duygularını anlama
8. Farklılıklara saygı duyma
9. Görüşlerini gerekçelendirme
10. Ortak bir amaç çevresinde toplanma

ARAŞTIRMA BECERİSİ

1. Okuduğunu Anlama
 - a. Ana fikri çıkarmak için okuma
 - b. Ana fikri bulmak için bölüm ve konu başlıklarını kullanma
 - c. Çalışılan konu ile ilgili paragrafları seçme
 - ç. Okuduğunu yorumlama
 - d. İlgili terim ve kelimenin anlamını bulmak için sözlük, kelime listesi oluşturma
 - e. Kelime anlamına ulaşmak için uygun kaynakları kullanma
 - f. Artan sosyal bilimler kavramlarını tanıma ve anlama
 - g. Olgu ve fikirleri ayırma, propagandayı tanıma
 - h. Yazarın yargısını tanıma
 - ı. Metni anlamaya yardımcı olan resimlerdeki ipuçlarını ve açıklamaları kullanma
 - i. Değişik amaçlar için okuma (eleştirel, analitik, soru cevaplamak için fikir oluşturmak için...)
 - j. Değişik şekillerde basılmış materyalleri okuma (kitap, gazete, dergi...)
 - k. Anlamı zenginleştirmek için edebî metinleri inceleme (tarihî roman, hikâye...)
2. Bilgiyi Bulma, Kullanılabilir Biçimde Planlama ve Yazma
 - a. Kütüphane kullanma (Bilgisayarda katalog tarama, kitap fiş katalogu kullanma)
 - b. Özel referans kaynaklarına ulaşma (almanak, ansiklopedi, sözlük, il yıllıkları, mikrofişler, dergiler)
 - c. Basılı ve görsel kaynaklardaki bilgilere ulaşma (gazete, dergi, televizyon, radyo, video kaset...)
 - ç. Kitabın farklı bölümlerini kullanma (dizin, içindekiler...)
 - d. Anahtar sözcükleri, ciltlerdeki rakam ve harfleri, indeksi ve referansları kullanma
 - e. Bilgi kaynaklarını değerlendirme (basılı, görsel, elektronik...)
 - f. Uygun bilgi kaynağı kullanma
 - g. Kaynak olarak toplumu kullanma ve bireylerle görüşmeler yapma (sözlü tarih çalışmaları)
 - h. Bilgiyi kullanılabilir biçimlerde planlama ve yazma (Konunun ana fikrini çıkarma, özet hazırlama, not alma, bilgiyi kaydetme, dipnot, italik kullanma, bilgi için dinleme, yönergeyi kullanma, rapor yazma)
 - ı. Yararlandığı kaynakları "Kaynakça"da titizlikle gösterme

PROBLEM ÇÖZME

1. Problemi tanımlama ve sınırlandırma
2. Problemin çözümüne yönelik hipotezler ortaya atma
3. Veri ve kaynak araştırması yapma
4. Hipotezleri test etme
5. Probleme yönelik bir çözüme varma

KARAR VERME BECERİSİ

1. Sorunun farkına varma
2. Sorunu tespit edebilme ve tanıma
3. Sorunun çözümü için hipotez ileri sürme
4. Sorunun çözümü için veri toplama, düzenleme ve değerlendirme
5. Hipotezi test etme
6. Çözüm yollarını öğrenme
7. Çözüm yollarından uygun olanına karar verip uygulamaya koyma
8. Çözümü değerlendirme

BİLGİ TEKNOLOJİLERİNİ KULLANMA BECERİSİ

1. Yönergeden yararlanarak bilgisayarı kullanma
2. Farklı kaynaklardan toplanmış bilgiyi kaydetme, biçimlendirme, tekrar kullanma
3. Biçimlendirdiği bilgiyi bilgisayar ortamında sunma
4. Metin, grafik, renk ve ses efektleri kullanarak çoklu ortamda rapor hazırlama
5. Telefon ve televizyon ağlarını kullanarak bilgiye ulaşma yeteneği kazanma
6. Günlük hayatta ulaşabildiği teknolojik ürünleri amacına uygun olarak kullanma

GİRİŞİMCİLİK BECERİSİ

1. Meslekleri ve çevresindeki iş yerlerini tanıma
2. Çevresindeki tanınmış ve başarılı girişimcileri tanıma
3. Kişilerin ekonomi içinde çalışan ve tüketici olarak oynadıkları rolleri keşfetme
4. Eğitimin kendi gelecekleri üzerindeki önemli rolünü anlama
5. Ekonominin temel kavramlarını edinme
6. Girişimciliğin karşı karşıya olduğu zorlukları anlama
7. Yenilikçi fikirler sunma ve ürünler tasarlayabilme

TÜRKÇEYİ DOĞRU, GÜZEL VE ETKİLİ KULLANMA BECERİSİ

1. Dinleme
2. Konuşma
3. Okuma
4. Yazma
5. Görsel Okuma/Sunu

GÖZLEM BECERİSİ

1. Çevresindeki olay ve olgulara dikkat etme
2. Çevresindeki olay ve olguları algılama
3. Çevresindeki olay ve olguları doğru ve tarafsız tanımlama
4. Çevresindeki olay ve olguların neden ve sonuçlarını açıklama
5. Gözlediklerinin nedenlerini sorgulayıp sonuçlarını tahmin edebilme
6. Olay ve olgular arasında ilişkiler kurabilme benzer ya da farklı yönlerini ortaya koyma
7. Gözlediklerini kaydetme ve aktarma
8. Gözlediklerini daha önce öğrendikleri ile karşılaştırabilme ve bağdaştırabilme
9. Gözlediklerini araştırmalarda veri olarak veya gelecek ile ilgili planlamalar yapmak için kullanabilme
10. Benzer olaylarla ilişkilendirme ve böyle bir olayla karşılaştığında ne yapması gerektiğine dair davranış geliştirme

MEKÂNI ALGILAMA BECERİSİ

1. Uzay ilişkilerini görebilme:
 - a. Bir cismin uzayda ya da bir şeklin kâğıt üzerindeki biçimini, göz önünde canlandırma
 - b. Bir şekli üç boyutlu görebilme
 - c. Bir alanı, krokiyi, sokağı veya binayı göz önünde canlandırabilme
2. Harita, plan, kroki, grafik, diyagram çizme ve yorumlama
3. Küre kullanma

ZAMANI ALGILAMA BECERİSİ

1. Takvim bilgisi edinme
2. Zamanları ayırt etme (geçmiş-şimdiki-gelecek zaman)
3. Zaman ifadelerini doğru kullanma
4. Kronolojik sıralama yapma
5. Zaman şeridindeki veriyi yorumlama
6. Zaman şeridi oluşturma

DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİ ALGILAMA BECERİSİ

1. Benzerlik ve farklılıkları bulma
2. Zamanla oluşan süreklilik ve değişimi algılama
3. Tarihsel olguları ve yorumları ayırt etme
4. Geçmişteki problemlerin neden- sonuç ilişkisini tanıma
5. Tarihsel problemin çözümüne alternatif çözümler bulma

SOSYAL KATILIM BECERİSİ

1. Kendisini, yakın çevresini etkileyen konularda bilgi sahibi olma
2. Birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için insanlar arasındaki ortak ilişkiyi tanıma
3. Bireyler, gruplar ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için bireyler, gruplar, kurumlar ve sosyal örgütler arasındaki ilişkiyi tanıma
4. Farklı grup ve durumların dinamiklerine uyma
5. Sosyal katılımın gerekli olduğu durumları belirleme
6. Yakın çevresini ve toplumu etkileyen konularda ihtiyaçların karşılanması için fikir üretme, bu fikri çevresindekilere iletme, görüşme, tartışma, planlama, uzlaşma ve eylemde bulunma
7. Lider ya da izleyen olarak gruba, kuruma, sosyal örgütlere ve topluma hizmet etme

EMPATİ BECERİSİ

1. Kendisini karşısındakinin yerine koyma
2. Olaylara karşısındakinin bakış açısıyla bakma
3. Kendisini yerine koyduğu kişinin duygu ve düşüncelerini doğru olarak anlama, hissetme ve karşısındakine iletme
4. Dönemin şartlarına uygun olarak geçmişteki insanların düşünce, amaç ve duygularını anlama (Tarihsel Empati)

d. MÜZE İLE EĞİTİM

1. Öğretim programında ele alınan “Müze ile Eğitim” başlığı ile sadece müzeler kastedilmeyip kavram içinde tabiat ve kültür varlıklarını kapsayan mekânlar da anlaşılmalıdır.

2. Programın “Açıklamalar kısmına eklenen “müze” kavramı Kültür Bakanlığının Müzeler İç Hizmetler Yönetmeliği'nin 4. maddesinde yer alan “Müze; kültür varlıklarını tespit eden, ilmî metotlarla açığa çıkaran, inceleyen, değerlendiren, koruyan, tanıtan, sürekli ve geçici olarak sergileyen, halkın kültür ve tabiat varlıkları konusundaki eğitimini, bedii zevkini yükselten, dünya görüşünü geliştirmede tesirli olan daimi kuruluştur.” tanımı esas alınmıştır. Bu tanıma göre müzeler bilim, sanat, folklor ve antika eşyalar gibi çeşitli konularda toplanmış eserleri bir arada sunabileceği gibi doğa tarihi, etnografya ve havacılık gibi sadece tek bir konuyu içeren eserleri de sergileyebilir. Müze türleri; arkeoloji, etnografya, tarih, güzel sanatlar, açık hava, bilim, askerî ve özel müzeler olmak üzere sekiz kategoride sınıflandırılabilir. Örnek: Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Topkapı Sarayı Müzesi vb.

“Tabiat Varlığı ve Kültür Varlığı” kavramları ise Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 3. maddesinde tanımlanmıştır. Bu tanıma göre tabiat varlığı; jeolojik devirlerle tarih öncesi ve tarihî devirlere ait olup ender bulunmaları veya özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan değerlerdir. Pamukkale, Küre Dağları Millî Parkı vb. kültür varlığı; tarih öncesi ve tarihî devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan yer üstünde, yeraltında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklardır. Çatalhöyük ve Safranbolu Yerleşimleri, Truva Arkeolojik Kenti vb.

3. Programda yer alan bazı kazanımların açıklamalar kısmında belirtilen “müze ile tabiat ve kültür varlıklarının gezilmesi, incelenmesi ve buralarda etkinlik yapılması” ifadesi ile amaçlanan; müze, tabiat ve kültür varlıkları ile eğitim içerikleri arasında bilgi transferinin gerçekleştirilmesini sağlamaktır. Dolayısıyla müze, tabiat ve kültür varlıkları ile eğitim ilişkisini, işlevini ve öğrenme sürecinde bireye katkısını ortaya çıkarmak, her ders için verimli şekilde kullanılacak uygulama alanları olduğunu ortaya koymaktır. Bu sayede;

- Müzeleri, tabiat ve kültür varlıklarını birer uygulama laboratuvarı işlevine dönüştürmek,
- Eğitim süreci içerisinde öğrenme-öğretme etkinliklerinde çok yönlü ve etkili öğrenme ortamı olarak kullanılmasını sağlamak,
- Öğrencilerin; hayatın bir parçası olan tarihi, arkeolojiyi ve kültürü anlamasında ve algılayabilmesinde müzelerdeki, tabiat ve kültür varlıklarındaki nesnelere bir araç olarak yararlanmalarını sağlamak,
- Sınıf ortamında ortaya çıkarılması daha zor olan bazı yetenek ve becerilerin ortaya çıkarılmasını sağlamak,
- Öğrencilerin yaşamın içinden nesnelere karşılaşmanın sağladığı olanaklardan yararlanmalarını temin etmek mümkün olacaktır.

Müze ile eğitimin vizyonu; kültürel varlıkları, tarihî eserleri anlama, koruma, değerlendirme ve yorumlama becerisi ile zaman ve mekân algılayma becerisi gelişmiş, kültürel ve kültürler arası hoşgörü becerisi kazanmış, kendilerini çevreleyen dünyaya karşı görsel farkındalıkları olan, geçmiş, bugün ve gelecek arasında bağ kurabilen, arşivleme bilincine sahip, toplumsallaşmış, bireyler yetiştirmektir.

Programda bazı kazanımlar için yapılmış olan müze, tabiat ve kültür varlıkları ile ilgili önerilen eşleştirmelerin dışında; zümre öğretmenlerinin ve dersler arası zümrenin kararı ile okul ve çevre şartları, öğrenci seviyesi vb. durumlar göz önünde bulundurularak yeni eşleştirmeler yapılabilir ve etkinlikler tasarlanabilir. Kalıcı ve anlamlı öğrenmeler oluşturmak, zamanı ve gezi yerinden (müze, tabiat ve kültür varlıkları) en etkin ve verimli biçimde yararlanmak için sınıf öğretmenleri kendi aralarında, branş öğretmenleri kendi aralarında veya sınıf ve branş öğretmenleri birlikte (Türkçe, matematik, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler vb.) koordinasyon sağlamalıdır. Müzeler ile tabiat ve kültür varlıklarında yapılacak etkinlikler için “Gezi Günü” anlayışı vurgulanmalıdır. Bu amaçla birden fazla dersin içeriği dikkate alınarak etkinlikler tasarlanabilir. Tasarlanan etkinliğin gezi yerinde mi yoksa sınıfta mı olacağına karar verilmelidir. Müzeler ile tabiat ve kültür varlıklarının bulunduğu mekânlarda yapılacak etkinlikler önceden belirlenmelidir. Bu mekânlar için tasarlanacak etkinlikler imkânlar doğrultusunda gerçek etkinlikler olarak düzenlenmelidir. Bunun çeşitli nedenlerle gerçekleştirilememesi durumunda sanal ortamda gerçekleştirilecek etkinlikler tasarlanabilir. Geziler; sıradan bir gezi gibi düşünülmemeli, her aşaması planlanmalı ve değerlendirilmelidir. Öğrenciler için çalışma kâğıtları hazırlanmalı ya da varsa müzelerin bu amaçla hazırlanmış çalışma kâğıtları kullanılmalıdır. Bu geziler sırasında öğrencilerin de ilgili derslerin kazanımlarına ulaşabilmeleri yanında doğal ve tarihî çevreyi koruma bilinci edinmeleri, sanat zevki ve estetik duygularını geliştirmeleri sağlanmalıdır.

7. Müze ile eğitimden beklenen vizyonu gerçekleştirmek, böylelikle eğitim tarihine katkı sağlamak amacıyla iyi örneklerden ve tecrübelerden yola çıkılarak (Kabataş Erkek Lisesi Okul-Müze’si, “Galatasaray Lisesi Okul- Müze”si vb.) okul müzeleri oluşturulmalı, bu amaçla öğrenciler teşvik edilmelidir. Okul yöneticileri de bu amaçla okulun fiziki durumu ve donanımına göre gerekli tedbirleri almalıdır.

8. Müze ile eğitimin her aşamasında gerçekleştirilecek uygulama ve etkinliklerin hazırlanmasında Türkçe dersinin tema ve becerileri dikkate alınmalıdır.

e. GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA

Gazeteler, güncel bilgiye ulaşılabilecek en kolay kaynaklardan biri olması açısından öğrenme-öğretme amaçlı kullanılabilir. Gazeteler içerdikleri farklı konulardaki (şehir, ülke, dünya, ekonomi, sağlık, bilişim, kültür-sanat, spor, eğitim vb.) haberler, zengin görsel unsurlar (resim, fotoğraf, şema, grafik, harita vb.) ve her düzeyde (okul öncesinden, yükseköğretime) içerdikleri bilgilerle her derste kullanılabilir bir araçtır.

Gazeteler, ders ve ders kitaplarından edinilen bilginin pekiştirilmesinde ve hedeflenen becerilerin kazanılmasında, günlük yayınlanması açısından “her gün yenilenen bir kitap” işlevi görmektedir. Böylece gazete kupürleri, ders kitabından daha ucuz; kesilebilmesi, yapıştırabilmesi, katlanabilmesi açısından da etkili bir kaynaktır. Bu açıdan gazetenin tamamı değil; konu ve içerik ile ilgili gazete kupürünün eğitim açısından kullanımı esas alınmaktadır.

Gazete kupürlerinin derslerde bir eğitim materyali olarak kullanılması ile öğrenciler;

• Okul içi ve okul dışı yaşam; geçmiş ve gelecek arasında bağ kurabilir.

• Derste edindiği bilgiyi, güncel bilgi ile harmanlarken okuma, konuşma, yazma, anlama, dinleme, iletişim, kendini ifade etme, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirir.

• Elde ettiği bilgileri farklı kaynaklarla karşılaştırırken eleştirel bir bakış açısı edinerek; medya okuryazarlığı konusunda bilinç kazanabilir. “Gerçek” ve “kurgu” arasındaki farkı ayırt edebilir. Bu açıdan benzer amaçları olan ve ilköğretimde seçmeli ders olarak okutulan medya okuryazarlığı dersinde edinilen bilgiler pekiştirebilir; beceriler geliştirebilir.

• Gazetelerdeki güncel konuları yaşadığı yerden, Türkiye’den ve dünyadan örneklerle incelerken kendisinin de toplumun bir parçası olduğunun farkına varabilir.

• Ders işlenişinde kullanılacak gazete kupürleri ile toplumsal olaylara karşı duyarlı, sorumlu; içinde yaşadığı toplumu ve dünyayı tanıyan birey olma şansını kazanır.

Gazete kupürleri, öğrencilerle ebeveynleri ve diğer aile bireyleri arasındaki iletişimin güçlenmesini sağlar. Öğrenciler sık sık ebeveynlerinin haber okuma davranışlarının benzerini veya daha iyisini yapmaya istekli olurlar ve haberler hakkında konuşmak ebeveynler için çocuklarını, büyüklerin sohbetlerine katmanın bir yoludur. Örneğin çevre atıklarının denize ve akarsulara atılmasına ilişkin haber içeren gazete kupürünü keserek çocuğunun bu konudaki fikirlerine ilişkin sorular sorabilir. Bu konuyu fen ve teknoloji, sosyal bilgiler derslerinde öğrendikleri ile pekiştirmesine yardımcı olur. Ayrıca, veliler öğrencilerle birlikte ilgili haber kupürlerini bir hafta boyunca toplayabilirler. Bu açıdan aile bireyleri gazetenin derslerde kullanımı konusunda öğrenciye model olabilir ve öğrenmeye rehberlik edebilir. Gazetenin derslerde kullanımı ile öğretmen-veli-öğrenci iş birliği eğitimsel açıdan da gerçekleşebilir.

Programda bazı kazanımlar için önerilen eşleştirmelerin dışında; zümre öğretmenlerinin ve dersler arası zümrenin kararı ile okul şartları, öğrenci seviyesi, çevre şartları vb. durumlar göz önünde bulundurularak yeni eşleştirmeler yapılabilir ve etkinlikler tasarlanabilir. Öğretmenlerin gazete kupürlerini kullanarak yapacakları etkinliklerle ilgili aşağıda bazı öneriler yer almaktadır. Bu öneriler imkânlar ölçüsünde geliştirilebilir, zenginleştirilebilir.

• Gazete kupürlerinin eğitim amaçlı kullanımının etkin ve kalıcı olması için öğretmenler, zümre öğretmenleri ve diğer ders öğretmenleri ile yapacakları etkinlikler konusunda kararlar almalıdır. Bu amaçla birden fazla dersin içeriği dikkate alınarak disiplinler arası etkinlikler tasarlanabilir. Örneğin çeşitli gazetelerden bir hafta boyunca hava tahmin raporları takip edilir. Hava tahminlerinden elde edilen sayısal veriler matematik dersinde, grafik okuma becerisinin geliştirilmesi yanında, sosyal bilgiler dersinde yaşanan şehir ya da bölgenin hava şartları ve iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunmak için kullanılabilir.

• Gazete kupürleri kullanılarak etkili bir öğrenme-öğretme ortamı oluşturulması için, gazetelerin genel düzeni, belli bölümlerin amaçları, belli bilgilerin nereden bulunabileceği, başlıkların amacı ve kullanılması, gazetelerde yer alan resim, şekil, şema, grafik ve gazetelerin nasıl okunacağı konusunda öğrenciler bilgilendirilmelidir.

• Öğretmenler öğrencilere (eğer mümkünse velilere) dönemin başında gazete kupürlerinden yararlanmanın önemini vurgulayan ve nasıl yararlanılacağı konusunu açıklayan bir yönerge hazırlayarak dağıtabilirler.

• Öğretmen, pedagojik ve eğitim açısından uygun olan farklı gazetelerden dersin amacına uygun gazete kupürleri belirleyebilir. Bu kupürleri dersin başında ya da sonunda konu ile ilişkilendirebilir. Öğretmen, gazetenin hangi bölümünü, hangi kazanım için hangi yöntem ve teknikle kullanacağını önceden belirlemelidir. Gerekirse öğrenci için sınıf içi, sınıf dışı ve sanal ortamda hazırlanan etkinliklere yardımcı materyal hazırlayabilir.

• Gazete kupürlerinden yararlanırken tartışma grupları oluşturma, haber defteri / dosyası düzenleme, sınıf ya da okul gazetesini oluşturma gibi tekniklerden yararlanılabilir.

• Etkinliklerde yararlanılan gazete kupürleri sınıf panosunda kullanılabilir. Okul gazetesinde de bu materyallerden yararlanılabilir.

Öğrenme - öğretme sürecinde gazete kupürlerinden yararlanmaya yönelik olarak programın kazanım tablolarında konu ile ilgili ilişkilendirmeler yapılmıştır. Bu ilişkilendirmeler açıklamalar sütununda yer almaktadır. İlişkilendirilen kazanımların sınırları içinde kalınarak ilgili gazete kupürlerinin, fotokopilerinin ya da gazetenin sanal ortamda (internet) sınıfa getirilip öğrenme - öğretme sürecinde kullanılması öngörülmekte ve güncel olaylarla ilişkilendirilerek kazanımlara ulaşılması hedeflenmektedir.

F. SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Sosyal bilgiler dersi için yapılacak değerlendirme etkinliklerinde öğrencilerin “Sosyal Bilgiler Programı”nın tüm boyutlarında sağladığı gelişme ve başarı ölçülmeye ve kaydedilmeye çalışılır. Öğretmenler, öğrencilerin sosyal bilgilerle ilgili kazanımlar, kavramlar ve becerilerle bireysel gelişimlerini izlerken, eksiklerini belirlerken, karşılaştıkları zorlukları tanımlarken öğrencileri öğrenmeye ve becerilerini geliştirmeye özendirirken değerlendirme yaparlar. Böylece değerlendirme, öğrencilerin eğitiminde yapılandırıcı ve geliştirici bir rol oynar. Öğrencilerin öğrenmesi ve gelişimiyle ilgili elde edilen bilgiler, öğretmenler tarafından kullanılabilmesi gibi öğrencinin kendini değerlendirmesine ve kişisel hedefler belirlemesine de yardım eder.

Sosyal Bilgiler Programı, yaratıcı ve eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, araştırma, girişimcilik gibi genel becerilerin yanında, zaman ve kronolojiyi algılama, değişim ve sürekliliği algılama, kanıt kullanma gibi tarihsel becerilerle mekân algılama, gözlem yapma gibi coğrafi becerileri geliştirmesi ve bu konudaki önemli yaklaşımları kavratması bakımından öğrencinin eğitimine önemli katkılar sağlayacaktır. Sosyal Bilgiler dersinde, kullanılan değerlendirme teknikleri öğrencinin geçmiş, kendisi ve çevresi hakkındaki bilgisini, tarihsel ve coğrafi becerileri kullanma yeteneğini ve yaklaşımını geliştirmedeki ilerlemelerini ölçmeye çalışmalıdır.

Bu program, bireysel farklılıkları dikkate alan, öğrenci merkezli öğretme ve öğrenme stratejileri benimsenmiş olduğu için ölçme ve değerlendirmede de öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumlarını sergilemeleri için çoklu değerlendirmeyi gerektirir. Bu nedenle sadece yazılı ve sözlü sınavlarla öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesi uygun değildir. Çocukların tarihsel ve coğrafi becerileri uygulama düzeyleri farklıdır. Bazı çocuklar, geçmişteki bir karakterin kararlarını tartışıp sebep-sonuç ilişkilerini başarılı bir şekilde kullanırken olayları kronolojik olarak yerleştiremeyebilirler. Yine bazı çocuklar harita çalışmalarında, bazıları da sözlü sunumda daha iyi olabilirler. Değerlendirme teknikleri öğrencinin tüm yeteneklerini değerlendirilmesini sağlamalıdır.

Aynı şekilde, bazı değerlendirme teknikleri de belli konular için daha uygundur. Örneğin bir ilköğretim öğrencisinin geçmişteki insanların, olayların ve nesnelerin tartışıldığı sırada, sınıf içi etkinliklere katılımı, grup çalışmalarına katılımı, bilgi ve becerilerini paylaşması genellikle gözlemlerle saptanabilir. Öğrencinin çevresinin olumlu ve olumsuz yönlerini kendi bakış açısıyla açıklamasında posterler, projeler; değişik yerlerin benzer ve farklı özelliklerini karşılaştırmada tablo yapmak, şema çizme, bilgiyi edinme, kullanma, yorumlama gibi üst düzey becerilerini açık uçlu sorular daha etkili bir şekilde açığa çıkarabilir. Bu nedenle değerlendirme, öğrenme sürecinin inceliklerine uygun araçlarla yapılmalıdır.

Bu amaçla hazırlanan program uygulama kılavuzlarından “İlköğretim Matematik Dersi (1-5. sınıflar) Öğretim Programı” kitabında “İlköğretim Okulları Öğretim Programlarında Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları İle İlgili Ortak Açıklamalar” başlığı altında öğretmene örnek teşkil etmesi amacıyla eğitim-öğretim sürecini destekleyici nitelikte çeşitli değerlendirme araç ve yöntemlerinin özelliklerine ve örneklerine yer verilmiştir. Ayrıca her ders alanı için hazırlanmış olan kılavuz kitaplarında da o derse yönelik değerlendirme örneklerine yer verilmiştir. Öğretmenler bunları ya da bunlardan esinlenerek ünitelerdeki kazanımlara uygun değerlendirme araçlarını geliştirerek kullanabilirler. Örneğin derslerin işleniş sürecinde öğrencilerin yapılan etkinliklere katılma düzeylerini gözlemek için örnek olarak verilen gözlem formları aynen kullanılabilmesi gibi değerlendirme ölçütlerine göre bazı ölçütler çıkarılabilir ya da başka ölçütler eklenebilir. Bir etkinliğin sonunda ya da bir ünitenin sonunda öğrencilerin hangi becerilere sahip olduklarını kendi algılarına göre değerlendirmeleri için verilen öz değerlendirme formlarından da istenilen kullanılabilir. Bu formları kullanmak, öğrenciler hakkında yapılacak değerlendirmelerde ve alınacak kararlarda önemli ipuçları verecektir. Öz değerlendirme, grup değerlendirme gibi formlarla öğrencileri değerlendirirken amaç puan vermekten çok, onların eksikliklerini belirlemek ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik önlemler almaktır.

Bundan sonraki bölümde de öğrencilerin başarılarını ölçüp değerlendirmek için öğretmenlere yardımcı olmak amacıyla bazı soru örnekleri, performans ödevleri, değerlendirme ölçekleri ve formlar verilmiştir. Öğrenciler, aldıkları puanlara göre genel olarak bu ve benzer şekilde hazırlanmış olan ölçeklerle değerlendirilebilir. Toplam puanlarından yüzdelik puanları da bulunabilir. Örneğin bir ödevden ya da çalışmadan öğrencinin alabileceği en yüksek puan 4 iken öğrenci 3 puan almış ise yüzdelik puanı 75 olur ($(3/4) \times 100 = 75$). Ayrıca 4 ve 5. sınıf düzeylerindeki kavramlarla ve becerilerle ilgili her bir ölçüt düzeyinde öğrencilerin eksiklikleri belirlenebilir. Belirlenen eksikliklere göre de bu eksiklikleri gidermeye yönelik önlemler alınabilir.

Süreçte yapılan bu değerlendirme etkinliklerinin yanında, geleneksel ölçme araçlarını da kullanarak belli aralıklarla öğrenci başarıları değerlendirilebilir.

g. SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ AÇISINDAN ÖĞRETMEN

Sosyal bilgiler dersinde bilgi, öğrencinin kendisi tarafından yapılandırılmalıdır. Karar verici olarak öğrencilerin yetiştirilmesinde bilginin, bir amaç olarak değil, bir problemin çözümünde araç olarak edinilmesi sağlanmalıdır.

Öğrenciler, görsel ve yazılı basının eleştirel bir okuyucusu olmaya teşvik edilmeli, öğrencilerde yansıtıcı düşünme becerisi geliştirilmeye çalışılmalıdır. Yeni, Sosyal Bilgiler Programı becerilere vurgu yapmaktadır. Öğretmen tarafından sözü edilen becerilerin edinilmesine dikkat edilmelidir. Bunun için birtakım etkinlikler önerilmiştir. Öğretmen, aynı beceriyi daha kısa sürede ve daha kalıcı edindirmek için kendi hazırladığı etkinlikleri de uygulayabilir.

Sosyal Bilgiler Programı'nın uygulanması sürecinde gerekli beceri, bilgi ve kavramları kazandırmada işe koşulabilecek ve etkinliklerimize temel oluşturabilecek bazı uygulamalar şunlar olabilir.

Örnek olay incelemesi: Öğrencilerin işlenen konuyla ilgili örnek olayları işlenen konu ilkeleri açısından çözümlemesidir. Örneğin erozyonun nedenlerinin saptanması.

Sonuç çıkarma: Öğrencilerin işlenen konuda ulaştıkları sonuçları belirlemeleridir. Örneğin bir bölgenin yeryüzü şekilleri işlendikten sonra o bölgeyle ilgili "Sonuç olarak bölgesi kurak ve verimsiz bir bölgedir." biçiminde sonuçlar çıkarma.

Geri plandaki düşünceleri bulma: Öğrencilerin işlenen konuyu ya da konuyla ilgili olayları analiz ederek açıkça ifade edilmiş düşünceleri keşfetmeye çalışmasıdır. Örneğin tarihî bir olay işlendiği zaman kişilerin neden böyle davrandıklarını, ne düşünüyor olduklarını bulma. İncelenen bir yazıda yazarın amacı, varsayımları gibi metinde açıkça yer almayan düşüncelerini saptama.

Slogan bulma: Öğrencilerden işlenen konunun ana düşüncesini yansıtan bir slogan üretmeleri istenir. Örneğin çevreye duyarlılık ya da çocuk hakları konusu işlenirken konuyla ilgili bir slogan istenebilir.

Reklam hazırlama / Poster, afiş hazırlama: Öğrencilerin işlenen konuya ilişkin televizyon ya da gazete için tanıtıcı reklamlar, posterler ya da afişler tasarlamasıdır. Reklamlar görsel, işitsel ya da hareketli olabilir. Örneğin bir sivil toplum kuruluşu için tanıtım çalışması yapılabilir ya da girişimcilik ögesini de içermesi açısından kendilerinin sınıfta oluşturacakları marketler, alışveriş merkezleri için reklamlar hazırlanabilir.

Şiir-öykü yazma / Şarkı yapma: Öğrencilerin işlenen konunun önemli noktalarını yansıtan şiir ya da öykü yazmaları ya da öğrenme malzemesinin, öğrenilenlerin şarkıyla anlatılmasıdır. Örneğin yağmurun oluşumunun şiiri, şarkısı, Millî Mücadele sürecini ya da farklı ülkelerdeki çocukların yaşamlarını anlatan öyküler yazılabilir.

Görsel imge oluşturma: Öğrencilerin işlenen konuyu grafik, resim, karikatür, tablo, şema, şekil vb. herhangi bir görsel imge ile göstermesidir. Örneğin yönetim birimlerini gösteren bir şema ya da üretim-dağıtım-tüketim örüntüsünü gösteren bir akış şeması oluşturulabilir.

Önem sırasına koyma: Öğrencilerin, işlenen konudaki ana düşünceleri, ilkeleri ya da anahtar sözcükleri önem sırasına koymalarıdır. Örneğin öğrenciler bir metindeki düşünceleri ve tarihte yapılan bir anlaşmanın maddelerini, bir olayın nedenlerini önem sırasına koyabilir.

Başlık bulma: Öğrencilerin okudukları bir metin ya da izledikleri olaya başlık koymaları, eğer varsa var olan başlığı değiştirmeleridir. Başlık bulma her konuda kullanılabilir.

Sınıflama: Öğrencilerin belli bir konuda bilgi toplamaları ve onları sınıflayarak sunmalarıdır. Örneğin sigaranın zararları, teknolojik ürünlerin kullanım alanları, afetlerden korunma yolları gibi bilgilerin toplanması ve sınıflanması.

Örnek verme: Öğrencilerin işlenen konuları açıklığa kavuşturucu örnekler vermesidir. Çevresindeki sağlık ve yardım kuruluşlarına örnekler verebilir.

Kendini değerlendirme: Öğrencilerin neyi, ne kadar öğrendiklerinin incelenmesi, öğrenme sürecinin başındaki ve sonundaki düzeyine bakarak ne kadar gelişme gösterdiklerinin saptanmasıdır.

Yordama yapma: Sınıfta işlenen konunun işlenmemiş bölümüyle ilgili tahminlerde bulunma ve bu tahminlerin gerekçelerini açıklamadır. Örneğin bir öykünün ya da tarihteki bir olayın sonucunu tahmin etme.

Bulmaca: Öğrencilerin konu ile ilgili bulmaca hazırlamaları ya da öğretmen tarafından hazırlanmış bir bulmacayı çözmeleridir. Kavram öğretiminde kullanılabilir.

Dramatizasyon: Öğrencilerin, öğrenilenleri dramatize ederek göstermeleridir. Örneğin trafik polisi, yaya, sürücü vb. roller oynanarak trafik kuralları konusu işlenebilir.

Tavsiyede bulunma: Öğrencilerin işlenen konuda ilgili kişilere tavsiyede bulunmasıdır. Örneğin yerel yönetimler konusunda yöneticilere, bilinçli tüketicilik konusunda tüketicilere tavsiyede bulunabilirler. Her düzeydeki öğrenciler, öğrendikleri konularla ilgili kendilerinden sonraki öğrenciler için tavsiyeler hazırlayabilirler. Bu, öğrencilerin konu ve öğrenme süreci hakkında düşünmelerini sağlayacaktır.

Karşılaştırma: Öğrencilerin, öğrenilenler arasındaki farkları ya da benzerlikleri saptamasıdır. Örneğin tarihsel olaylarla güncel olayların benzerlikleri, ülkeler arası farklılıklar incelenebilir.

Problem çözme: Öğrencilerin, öğrenilenleri kullanarak yanıtı kaynaklarda olmayan problemleri çözmeleridir. “Örneğin bölgesine bir baraj inşa edecek olsanız tam olarak nereye inşa ederdiniz?” iyi bir problem olabilir.

Görüşme yapma: Öğrencilerin öğrenilenlerle ilgili birbirlerine ya da bilgi alma amaçlı gerçek yaşamdaki insanlara sorular sorması ve bu soruların yanıtlanmasıdır. Örneğin sağlık konusunda doktorlarla, meslekler konusunda meslek sahipleriyle yönetim konusunda yöneticilerle görüşülebilir.

Alan gezileri: Öğrencilerin, öğrenilenlerle ilgili mekânlara yaptıkları inceleme gezileridir. Geziler, doğal çevrede, müzede, kent içindeki kurumlarda olabilir. Ancak gezilerin amaçlara hizmet etmesi için gezi öncesinde nelere dikkat edileceği, gezi sırasında gezideki gözlemlerin kayıt edilmesi ve gezi sonunda toplanan bilgilerin sınıflanması gibi etkinliklere yer verilmelidir.

Kavram haritası oluşturma: Konu ile ilgili başlıca kavramların, merkezî bir kavram etrafında birbirleriyle ilişkilerini gösterecek bir haritanın oluşturulmasıdır. Örneğin demokrasi kavramı etrafında, ulusal egemenlik, laiklik, eşitlik, cumhuriyet gibi kavramlar yer alabilir.

Kanıtlama: Öğrencilerin, öğrenilenlerle ilgili bir yargıyı destekleyici bilgileri toplamaları, bu bilgileri çözümlmeleri ve o yargıyı doğrulayan kanıtlar olarak sunmalarıdır. Örneğin Türkiye'nin çölleşmekte olduğu, kültürün geçmişten bugüne taşındığı, bazı mesleklerin kaybolmaya yüz tuttuğu düşüncelerini kanıtlamaya çalışmak gibi.

Tüm bu uygulamalarla birlikte empati kurma, değerlendirme, benzetim, günlük yaşamla ilişkilendirme, not alma, görüş tarama, gözlem, formülleştirme, haber toplama, önceki düşünceleriyle karşılaştırma, bildikleriyle bağ kurma, dosya oluşturma, öykü tamamlama, öğretim malzemesi hazırlama, çalışma yaprağı, koleksiyon yapma, hipotez oluşturma ve sınav, yıllık hazırlama, tersinden düşünme, anlaşma imzalaması, pandomim, öğrendiklerini listeleme, proje, gazete çıkarma, yeniden yazma gibi uygulamalar etrafında farklı öğretim etkinlikleri yapılandırılabilir.

h. SOSYAL BİLGİLER VE ÖĞRETMEN TUTUMLARI

Öğretmen, tutumları öğrenme ve öğretme sürecinin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Getzels ve Jackson'a göre öğretmenin kişiliği sınıfta önemli bir değişkendir. Gerçekte bir öğretmenin eğitsel yönü, onun ne bildiği hatta ne yaptığı ile değil, kendisinin gerçekten ne olduğu ile ölçülür.

Öğretmenlerin öğrencilere ve okul çalışmalarına karşı tutumları, öğrencilerin öğrenmesine ve kişiliğine önemli ölçüde etki yapmaktadır. Sosyal bilgiler öğretimi açısından öğretmen tutumları daha da önem kazanmaktadır. Sosyal bilgilerin genel amacı etkili, demokratik vatandaşlar yetiştirmek olduğundan, sosyal bilgiler öğretmenin kendine, çocuklara, konuya ve arkadaşlarına tutumları ve genelde dünyaya bakışı öğrenciler üzerinde önemli etkiler yaratmaktadır. Özel alan ve öğretim bilgisiyle ilgili hazırlığı ne kadar iyi olursa olsun geçerli ilkelere dayalı bir dünya görüşüne sahip olmayan bir öğretmen etkili kılavuzluk yapamaz. Çünkü öğretmenin sınıfta anlattıklarından çok yaptıkları, kısaca sınıfta oluşturduğu kültür öğrencileri daha da çok etkilemektedir. Bir öğretmen sınıfta insan haklarından, eşitlikten ne kadar çok bahsederse bahsetsin eğer sınıfta çalışanları ayrı, başarısızları ayrı sıralara oturtuyor, arkadaşlarının karşısında öğrencileri dövüyorsa derste anlattıkları değil, uygulamaları öğrenilir. Bu öğretmen, eşitliği ve insan haklarını değil, eşitsizliği ve insan onurunu kırmayı öğretiyordur.

i. SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretimin önemli bir parçasıdır. Eğitimde, programların istenilen başarıyı gösterip göstermediği, öğrencilerden beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği, ölçme ve değerlendirme yoluyla tespit edilir. Ölçme ve değerlendirme ile eğitim ve öğretim sürecinin sürekli izlenmesi her aşamada ortaya çıkan sorunları tespit ve düzenleme imkânı verir.

İyi bir değerlendirme sistemi;

- Öğrencilerin neyi bildiğini, ne anladığını ve ne yapabildiğini keşfetmeye yardımcı olur.
- Öğrencilerin gelişim düzeylerini gösterir.
- Gelecekteki öğrenme sürecini planlamaya yardımcı olur.
- Belli bir dönemde öğrencilerin ulaşması beklenen standartları değerlendirme imkânı verir.
- Öğrencilerin nasıl daha iyi öğrenebileceği ve daha iyi yapabileceğini betimlemeye yardım eder.
- Değerlendirme sonuçlarının paylaşılması öğretmene, öğrencinin kendisine ve velilere öğrencinin öğrenme süreci hakkında bilgi sağlar.
- Öğretmenlerin ve ilgili kişilerin programın uygulama, izleme ve geliştirme süreciyle ilgili kararlar almasına yardımcı olur.
- Öğretim programlarında kullanılan yöntemler ve yaklaşımların yeterliliğini ölçerken öğretmene yardımcı olur.

- Öğrencilerin anlamakta güçlük çektiği alanları, zayıf yönlerini ve bilgi boşluklarını tespit etmede önemli bir rol oynar.
- Öğretmenin, öğrencilerin öğrenmesini geliştirecek yaklaşımlar ve öğrenme-öğretme süreçlerini tasarlamasına yardım eder.

Bu programlara dayalı ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin bildiklerini ortaya koymalarını sağlamaya yönelik olmalıdır. Öğrencilerin neyi bilmediğini değil ne bildiklerini görmeye yarayan bir araçtır.

Programlarda değerlendirme ile sadece öğrenme ürününü değil, öğrencilerin öğrenme süreçleri de izlenir ve bu süreç değerlendirilerek gerektiğinde kullanılan sınıf etkinlikleri değiştirilir. Değerlendirme, öğrenmenin ayrılmaz bir parçası olarak görülür.

Program, öğrencinin okul dışındaki gerçek dünyayla uyum içinde olmasını sağlayacak becerilere sahip olmasını da hedeflemektedir. Ölçme ve değerlendirmede öğrencinin gerçek yaşamla kendi bilgileri arasında ilişki kurmasını ve karşılaştığı problemlere farklı çözüm yolları üretebilmesini gerektirir.

Programların ölçme ve değerlendirme yaklaşımında, derinliği olmadan çok sayıda kavram ve ilkeyi öğrenme, rutin problemleri çözebilme, ezber bilgi ve yazılı materyallerden bilgiyi aynen aktarmanın önemi azalmışken;

- Okuduğunu anlama, kritik etme, yorumlama
- Bilgi toplama, analiz etme ve bir sonuca ulaşma
- Grafik ya da tablo hâlinde verilen bilgilerden sonuç çıkarma
- Gözlem yapma, gözlemlerden sonuca ulaşma
- Günlük hayatta karşılaşılan problemleri çözebilme
- Araştırma yapma
- Öğrendikleri ile gerçek yaşam arasında ilişki kurma gibi becerilerin önemi artmıştır.

Öğretmenler bazen öğrencilerin, sınavlarında veya ödevlerinde sergilediklerinden daha fazlasını bildiklerine inanırlar. Bu sorunu aşmak için öğretmenlerin, öğrencilerin başarısını değerlendirmede birkaç yöntemi birlikte kullanması gerekir. Bu durum her öğrenciye ne bildiğini gösterme konusunda bir şans tanır. Öğretmenin de birkaç aracı birlikte kullanarak öğrencinin ne bildiğini ve ne yapacağını bilmesi bu konuda kendine daha fazla güven duymasını sağlayabilir. Tartışma, yazılar, performans ödevleri ve sunular öğrenci hakkında bilgi edinmenin en iyi yollarındandır. Bunlardan hiçbiri tek başına yeterli değildir. Bazı öğrenciler tartışma sırasında sessiz kalırken iş, yazmaya geldiğinde çok güzel şeyler yazabilirler.

Öğretmenler; gözlem, performans ödevleri, görüşmeler, öz değerlendirme formları, öğrenci ürün dosyaları (portfolyo), projeler, posterler, dereceli puanlama anahtarı (rubric) vb. araç ve yöntemleri kullanarak öğrencilerin bilgiyi nasıl yapılandığı ve üst zihinsel becerilerin ne kadar geliştiğini öğrenim süreci içinde değerlendirirler. Ayrıca çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirmeli, kısa cevaplı, açık uçlu vb. sorulardan oluşan testler de kullanarak hem süreci hem de sonucu değerlendirmiş olurlar.

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Değerlendirme

Sosyal bilgiler dersi için yapılacak değerlendirme etkinliklerinde öğrencilerin Sosyal Bilgiler Programı'nın tüm boyutlarında sağladığı gelişme ve başarı ölçülmeye ve kaydedilmeye çalışılır. Öğretmenler, öğrencilerin sosyal bilgilerle ilgili konular, kavramlar ve becerilerle ilgili eksiklerini belirlerken, bireysel gelişimlerini izlerken, karşılaştıkları zorlukları tanımlarken öğrencileri öğrenmeye ve becerilerini geliştirmeye özendirirken değerlendirme yaparlar. Böylece değerlendirme, öğrencilerin eğitiminde yapılandırıcı ve geliştirici bir rol oynar. Öğrencilerin öğrenmesi ve gelişimiyle ilgili elde edilen bilgiler, öğretmenler tarafından kullanılabilmesi gibi öğrencinin kendini değerlendirmesine ve kişisel hedefler belirlemesine de yardım eder.

Sosyal Bilgiler Programı, yaratıcı ve eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, araştırma, girişimcilik gibi genel becerilerin yanında, zaman ve kronolojiyi algılama, değişim ve sürekliliği algılama, kanıt kullanma gibi tarihsel becerilerle mekân algılama, gözlem yapma gibi coğrafi becerileri geliştirmesi ve bu konudaki önemli yaklaşımları kavratması bakımından öğrencinin eğitimine önemli katkılar sağlayacaktır. Sosyal bilgiler dersinde, kullanılan değerlendirme teknikleri, öğrencinin geçmişi, kendisi ve çevresi hakkındaki bilgisini, tarihsel ve coğrafi becerileri kullanma yeteneğini ve yaklaşımını geliştirmedeki ilerlemelerini ölçmeye çalışmalıdır.

Bu program, bireysel farklılıkları dikkate alan öğrenci merkezli öğretim ve öğrenme stratejileri benimsenmiş olduğu için ölçme ve değerlendirmede de öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumlarını sergilemeleri için çoklu değerlendirmeyi gerektirir. Bu nedenle sadece yazılı ve sözlü sınavlarla öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesi uygun değildir. Çocukların tarihsel ve coğrafi becerileri uygulama düzeyleri farklıdır. Bazı çocuklar, geçmişteki bir karakterin kararlarının tartışıldığı sırada sebep-sonuç ilişkilerini başarılı bir şekilde kullanırken olayları kronolojik olarak yerleştiremeyebilirler. Yine bazı çocuklar, harita çalışmalarında, bazıları da sözlü sunumda daha iyi olabilirler. Değerlendirme teknikleri öğrencinin tüm yeteneklerini değerlendirilmesini sağlamalıdır.

Aynı şekilde, bazı değerlendirme tipleri de belli konular için daha uygundur. Örneğin bir ilköğretim öğrencisinin geçmişteki insanların, olayların ve nesnelerin tartışıldığı sırada, sınıf içi etkinliklere katılımı, grup çalışmalarına katılımı, bilgi ve becerilerini paylaşması genellikle gözlemlerle saptanabilir. Öğrencinin çevresinin olumlu ve olumsuz yönlerini kendi bakış açısıyla açıklamasında posterler, projeler; değişik yerlerin benzer ve farklı özelliklerini karşılaştırmada tablo yapmak, şema çizmek daha etkili olabilir. Bu nedenle değerlendirme, öğrenme sürecinin inceliklerine uygun araçlarla yapılmalıdır.

Bu amaçla hazırlanan “Program Uygulama Kılavuzu”nda, eğitim-öğretim sürecini destekleyici nitelikte çeşitli değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmiştir. Öğretmenler, bunları ya da bunlardan esinlenerek ünitelerdeki kazanımlara uygun değerlendirme yöntemini geliştirerek kullanabilirler. Örneğin derslerin işleniş sürecinde öğrencilerin yapılan etkinliklere katılma düzeylerini gözlem formlarını; grup etkinliklerine katılmalarını grup değerlendirme formlarını, üniteler sonunda öğrencilerin hangi becerilere sahip olduklarını kendilerinin anlaması için öz değerlendirme formlarını kullanarak ya da etkinliğin sonunda birkaç açık uçlu soruyla öğrencilerin kendilerini değerlendirmeleri öğretmenlere yapacakları değerlendirmelerde ve alacakları kararlarda önemli ipuçları verecektir.

10. BAZI ÖLÇME ARAÇLARI VE YÖNTEMLERİ

Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubric): Dereceli puanlama anahtarı, performansı tanımlayan ölçütleri içeren puanlama rehberidir. Herhangi bir çalışmanın puanlanması için geliştirilmiş ölçütleri içeren bir araçtır. En faydalı dereceli puanlama anahtarı, kendi yaptıklarınızdır.

Dereceli Puanlama Anahtarı Kullanmanın Nedenleri

Dereceli puanlama anahtarı;

- Öğretmen ve öğrenci için açık bir kalite tanımı verir.
- Öğrenciler derecelendirme ölçeği kullandıkça ürettikleri ürünün sorumluluğunu daha fazla duyarlar.
- Öğretmenlerin puanlama için harcadıkları zamanın azalmasına katkıda bulunur.
- Öğretmenin öğrenci çalışmalarını değerlendirmelerini basitleştirir.
- Öğrencilere bir ödevi tamamlarken kendi performanslarını değerlendirebilecekleri standartlar ve kriterler sağlar.
- Ölçeklerde belirlenen ölçütlerin velilere bildirilmesi, çocuklarına yardımcı olacak velilere kolaylık sağlar.

Dereceli Puanlama Anahtarı Geliştirme Aşamaları

- Ölçeğin ne amaçla geliştirileceğini belirleyiniz.
- Nelerin değerlendirileceğini açıkça belirleyiniz.
- Yeterlik düzeylerine karar veriniz.
- Ödevin ölçmeye çalıştığı davranışlar, ürünler ya da becerilerin anahtarını oluşturunuz.
- Davranış, ürün ya da her bir becerinin yeterlik düzeyi için kısa kriterler yazınız. Burada önemli olan, düzeyler arasında kriterleri iyi ayırt edebilmektir. Beceriler hangi düzeyde olursa bir alt veya üst kritere ait olabilir.
- Kullanılacak ölçeğin taslağının hazırlanmasıdır.

Dereceli puanlama anahtarı amaçlarına göre iki çeşittir.

1. Bütüncül dereceli puanlama anahtarı: Öğretmenin genel süreci veya ürünü bir bütün olarak, parçalarını dikkate almadan puanlamasıdır. Bu yöntem, öğrenme ürünleri toplam puan olarak değerlendirilmek istendiğinde kullanılır.

2. Analitik dereceli puanlama anahtarı: Burada önce performans veya ürünün parçalarının ayrı ayrı puanlanması, sonra da bu puanları toplayarak toplam puanın hesaplanmasını gerektirir. Bu ölçekler, çalışmanın ya da ürünün farklı boyutlarına farklı notlar vermek amacıyla oluşturulur.

PUAN	ÖLÇÜTLER
4	Konuyu tümüyle iyi anladığını gösterdi. Konuyla ilgili öne sürülen düşünceler mantıklı gerekçelerle desteklenmiştir. Konuyu farklı örneklerle açıkladı. Olaylar arasında farklı bağlantılar kurdu. Konuyla ilgili çelişkili açıklama yapılmadı.
3	Konuyu anladığını gösterdi. Konuyla ilgili öne sürülen düşünceler mantıklı gerekçelerle desteklenmişti fakat yeterli değildi. Yazılı açıklamalar yeterliydi.
2	Konunun çoğunu anladığını gösterdi. Konuyla ilgili öne sürülen düşünceler desteklenmişti fakat yeterli değildi. Anlatımda çelişkili açıklamalar yapıldı.
1	Konunun birazını anladığını gösterdi. Örnekler yeterli değildi. Önemli eksikler vardı.

Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo)

Öğrenci Ürün Dosyası Nedir?

PUAN	İÇERİK
4	Haritadaki bütün işaretler doğru ve dikkatli bir şekilde yerleştirilmiştir. Sınır çizgileri doğru ve özenle çizilmiştir.
3	Bütün işaretler haritada var. Bunların çoğu da haritaya doğru yerleştirilmiş.
2	İşaretlerden birkaçı haritada yok. Haritada olanların da birkaçı doğru yerleştirilmemiş.
1	İşaretlerin çoğu haritada yok. Haritada olanların da çoğu doğru yerleştirilmemiş.
PUAN	GÖRÜNÜMÜN YETERLİĞİ
4	Haritanın görüntüsü temiz ve çok renkli. Haritadaki işaretler çok kolay okunuyor.
3	Haritada birkaç renk var. Bazı işaretler kolay okunmuyor.
2	Sınırlı sayıda renk kullanılmıştır. İşaretlerin ne olduğu haritadan zor okunmaktadır.
1	Renkler ya hiç yok ya da çok az kullanılmış. İşaretler çok az kullanılmış.
PUAN	HARİTA ELEMANLARI
4	Haritanın başlığı, yön oku, ölçeği, anahtar bölümü (lejant), kaynağı, enlem ve boylamları haritada bulunmaktadır.
3	Standart bir haritada olması gerekenlerin çoğu var. Bunların çoğu da doğru ve kolay anlaşılmalıdır.
2	Standart bir haritada olması gerekenlerin yarısı yok.
1	Standart bir haritada olması gerekenlerin çoğu yok.

Öğrenci ürün dosyası, öğrencilerin bir ya da birkaç alandaki çalışmalarını, harcadığı çabayı, geçirdiği evreleri gösteren başarılarının koleksiyonudur. Öğrencinin gelişimini, velisinin ve öğretmenlerinin izleyebilmesine olanak sağlayan bir çalışmadır. Sınıf içi etkinliklerin bir araya getirilip yansıtılmasıyla oluşan öğrenci ürün dosyası, aynı zamanda hem öğretmen hem de öğrenci için bir değerlendirme yöntemidir.

Öğrenci Ürün Dosyasının Amacı Nedir?

- Öğrencinin öz disiplin ve sorumluluk bilincini geliştirmek ve kendi kendini değerlendirme becerisi kazandırmak,
- Müfredata bağlı olarak gerçekleştirilen yazılı ve sözlü değerlendirmeler ve standart testler dışına çıkarak, alternatif bir değerlendirme yöntemi geliştirmek,
- Öğrencinin gelişimini kanıtlarla ve daha sağlıklı izleyebilmek,
- Öğrencinin gelecekteki öğrenmelerine bilgi sunmak ve ışık tutmak,
- Öğrencilerin yeteneklerini sergilemek ve ilgi alanlarını geliştirmek,
- Öğrencilerin arkadaşlarının gelişimini izleyerek birbirlerine yardımcı olmalarını sağlamak ve böylelikle gelecekte yapacakları ekip çalışmalarına başlangıç yapmak,
- Öğrencilerin kendi çalışmalarını değerlendirmeye yardım etmek,
- Öğretmene eğitsel kararlar vermede yardım etmek,
- Aile ile iletişimi sağlamak,
- Ürün ve süreci değerlendirmek için bilgi toplamayı sağlamak,
- Programın amaçlarını değerlendirmek için eğitimcilere yardım etmek,
- Yazma, okuma ve düşünme becerileri arasında bağlantı sağlamak,
- Öğrencilerin çalışmalarının değerlendirilmesi, katılımlarının sağlanması, onların çalışmasını teşvik etmek gibi amaçları vardır.

Öğrenci Ürün Dosyası Neler İçerir?

- Öğretmen tarafından hazırlanan rehber (öğrencilerin gelişim dosyasının ne olduğunu anlamalarını, kendi gelişim dosyaları için neler yapmaları gerektiğini anlamalarını kavrar.)
- Öğrencilerin yazılmış ödevleri (taslak ya da bitmiş parçaları)
- Araştırmalar, problemler ve stratejiler
- Diyagramlar, fotoğraflar, resimler
- Videokaset ve ses kasetleri ya da CD'ler
- Grup ödevleri ve projeler
- Öğretmen anekdotları
- Öğrencilerin mektupları
- Öğretmen kontrol listeleri
- Öğrencilerin zorlukla tekrar yapmak istediği ödevler
- Özel ödevlerin içinden seçtiği örnekler
- Değerlendirme kâğıtları (öğrenci çalışmalarındaki gelişimleri nasıl değerlendirileceğini gösteren kâğıtlar)

Öğrenci Ürün Dosyasının İçeriğini Seçmek İçin Stratejiler

- Öğrencinin en iyi çalışması
- Öğrencinin yeni öğrendiği çalışmalar
- Öğrencinin çok övüldüğü şeyler
- Öğretmen, öğrenci ve veli tarafından yapılan seçimler

Öğrenci Ürün Dosyası Çalışmalarında Öğretmenin Rolü Nedir?

- Öğrenci ürün dosyası çalışması sürecinde öğretmen, öğrencilere rehberlik eder ve yardımcı olur.
- Öğrenci ürün dosyasının kapsamının ne olacağı konusunda ıfık tutar.
- Öğrenci ürün dosyasına hangi çalışmaların dâhil edileceği öğrencinin sorumluluğundadır, kararları öğretmenle öğrenci birlikte alabilirler.
- Öğrenci ürün dosyasının değerlendirilmesi öğretmenin sorumluluğundadır. Ancak değerlendirme kriterleri baştan belirlenmeli ve bu kriterler açık ve anlaşılır bir biçimde öğrenci ve veliye sunulmalıdır.

Öğrenci Ürün Dosyası Çalışmalarında Öğrencinin Rolü Nedir?

- Öğrenci ürün dosyası, öğrenciye ait bir çalışma olduğundan en önemli aşama, öğrencinin öğrenci ürün dosyasına hangi çalışmaları dâhil edeceğini saptamasıdır. Bu konuda öğretmen yardımcı olaksa da karar öğrenciye ait olacaktır.
- Öğrenci ürün dosyası çalışması kapsamına girecek olan çalışmaların belgelenmesi çok önemlidir. Öğrenci, yaptığı çalışmayı resimlerle belgelemek gerektiğini duyabilmelidir. Ölçütler listesinin öğrenci tarafından çok iyi kavranması, öğrencinin çalışmalarını sağlıklı değerlendirebilmesi açısından çok önemlidir.

Öğrenci Ürün Dosyası Çalışmalarında Velinin Rolü Nedir?

- Veli, ürün dosyasının öğretmen için anlamını, programın bir parçası olarak nasıl kullanıldığını, öğrenciler için önemini ve değerlendirmenin bir parçası olarak nasıl kullanıldığını çok iyi kavramalıdır.

Öğrenci Ürün Dosyası Hazırlama Sürecinde Öğretmenin Yapacakları:

- Öğrenci ürün dosyasını hazırlamadan önce öğretimin genel hedeflerini ve kazanımlarını belirleyiniz. Kendinize, bu kazanımlardan hangilerini öğretmek istediğinizi, öğrencilerinize de hangilerini öğrenmek istediklerini sorabilirsiniz.
- Öğrenci ürün dosyasını sınıfınıza tanıtınız. Elinizde bir örnek varsa bunu öğrencilerinize gösteriniz.
- Öğrencilerinize, öğrenci ürün dosyasının bir değerlendirme aracı olduğunu söyleyiniz.
- Öğrenci ürün dosyalarında nelerin bulunabileceğini söyleyiniz (sınavlar, projeler, değerlendirme ölçekleri, yazılar vb.).
- Dosyaya fazla ürün koyarak öğrencilerin cesaretlerini kırmayınız (başlangıçta 4-5 madde).
- Her aşamanın nasıl değerlendirileceğini açıklayınız (Öğrencilerinize puanlama ve dereceli puanlama anahtarıyla ilgili bilgi veriniz.).
- Yapılan her çalışmanın değerlendirilmesi ile ilgili dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi ya da öz değerlendirme formları gibi araçlar kullanabilirsiniz.
- Öğrenci ürün dosyasıyla ilgili öğrencilerinize geri bildirimde bulunabilirsiniz. Örneğin öğrencilerin yeteneklerinin bir profilini çıkarıp güçlü ve zayıf yönlerini belirten bir yazı yazıp dosyaya ekleyebilirsiniz.

Öğrenci Ürün Dosyasının İçeriği:

- Dosyanın "içindekiler" bölümü
- Ön söz, özet (ya da öz geçmiş) (Burada öğrenci çalışmalarının başlangıçtan o ana kadar olan gelişimini anlatır. Öğrenci, başlangıçta neredeydi? Bu aşamaya nasıl geldi?)
- Öğrenci tarafından dosyaya konulan tüm ürünler ya da çalışmalar
- Yapılan her çalışmanın değerlendirilmesi ile ilgili dereceli puanlama anahtarı, kontrol listesi ya da öz değerlendirme formları gibi araçlar
- Her ürünün dosyaya konulmasının nedeni? Burada öğrenci kendisi ile ilgili görüşlerini belirtir. Bundan ne öğrendim? Bu çalışmayı neden sakladım? Çalışmayı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım? Benim için bu çalışmanın anlamı nedir? Hangi alanda zayıfım?
- Öğrenci ürün dosyasının değerlendirilme ölçütleri

PERFORMANS DEĞERLENDİRME

- Performans değerlendirme, öğrencilerin, öğrenme türleri gibi bireysel özellikleri dikkate alınarak bunları eyleme dönüştürmelerini sağlayacak durum ve ödevler olarak tanımlanabilir.
- Performans değerlendirme, öğrencinin günlük yaşamındaki problemleri nasıl çözeceğini ve problem çözmek için sahip olduğu bilgi ve becerileri nasıl kullanacağını göstermesini ister.
- Performans değerlendirme süreç içine yayılmıştır, zamana bağlı değildir.
- Gözlenebilen bir performans veya somut bir ürünle sonuçlanmaktadır.
- Performans değerlendirmeyle öğrenciler, sınav saatleriyle sınırlandırılmaksızın geniş bir zaman diliminde çalışma ve tekrar yapma, oluşturulan ölçütlere göre yeterlik derecelerini ortaya koyma olanaklarına sahip olurlar.
- Performans değerlendirme, öğrencinin yeni bilgiyi yapılandırmasını gerektirir.
- Performans ödevlerinde tek bir cevap yoktur. Ödevi tamamlamak için değişik yollar bulunmaktadır. Bu nedenle iyi tanımlanmış bir ölçütle değerlendirmelidir.
- Başarılı bir değerlendirme yapmak için her bir performans ödevi bir dereceleme ölçeği (rubric) ile eşleştirilmelidir.
- Öğrenciler, performans ödeviyle rubricin bir örneğini alırlar. Böylece değerlendirme sürecinde, öğrenciler kendilerinden ne beklediğini bilerek çalışmalarını ona göre yönlendirirler.
- Dereceli puanlama anahtarı, öğrencinin başarısı için bir yol haritasına dönüşür.

KAVRAM HARİTALARI

Kavram haritaları, bilgiyi organize etmek ve sunmak için yapılmış grafiksel araçlardır. Bu araçlar, daire ya da bir çeşit kutu içine yazılmış olan kavramları içerir. Kavram haritalarında iki kavram arasındaki ilişki, üzerine ilişkiyi belirleyen ifadelerin yazıldığı doğrularla gösterilir. İlişkiyi belirleyen bağlantı ifadeleri ile iki kavram tamamlanarak anlamlı bir cümle oluşturur.

Kavram haritaları;

1. Bir konunun öğretiminde,
2. Öğrenmeyi kolaylaştırmada,
3. Öğrenme sürecini kontrol etmek ve kavram yanlışlarını ortaya çıkarmada,
4. Değerlendirme yapma amaçlı kullanılabilir.

TUTUM ÖLÇEKLERİ

Tutum, bireylerin belli bir kişiyi, grubu, kurumunu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazır oluşluk hâli veya eğilimdir.

Tutumların ölçülmesinde gözlem, soru listeleri, tamamlanmamış cümleler ve hikâyeler anlatma gibi çeşitli yöntemler ile yanlışı seçme tekniği, içerik analizi gibi çeşitli teknikler de kullanılmaktadır.

Tutum ölçekleri, tutum ölçme yöntemleri içerisinde en önde gelen ve yaygın olarak kullanılanıdır. Tutum ölçeklerinden en çok kullanılan yöntem de Likert ölçeğidir. Likert tipi ölçeklerle ölçülmek istenen tutumla ilgili çok sayıda olumlu ve olumsuz ifade yazılır. Bu ifadeler için “Tamamen katılıyorum”, “Katılıyorum.”, “Kararsızım.”, “Katılmıyorum.” ve “Kesinlikle katılmıyorum.” biçiminde tepkide bulunulur. Böylece her cevaplayıcı, ölçekteki her ifadenin kapsadığı tutum objesine katılma / katılmama derecesini bildirmiş olur.

Bir kişinin ölçekten aldığı puan, ölçekte bulunan maddelerden aldığı puanların toplamından oluşur.

Likert Tipi Bir Ölçekteki Maddelerin Puanlama Anahtarı

Seçenek	Olumlu İfade Puanı	Olumsuz İfade Puanı
Kesinlikle katılmıyorum.	1	5
Katılmıyorum.	2	4
Kararsızım.	3	3
Katılıyorum.	4	2
Tamamen Katılıyorum.	5	1

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER KİTABININ KULLANIMINA YÖNELİK BİLGİLER

Öğretmen Kılavuz Kitabı

Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın temel özelliği, yapılandırılmış bir öğrenme – öğretme süreci ile birlikte farklı eğitim yöntemlerinden oluşan öğrenim yaşantılarını beraberinde sunmasıdır.

Öğretmen Kılavuz Kitabı'nın içeriğinde Sosyal Bilgiler ders kitabı doğrultusunda yapılandırılan 8 ünite bulunmaktadır. Her ünitenin başında ders kitabında yer verilen oryantasyon sayfası vardır. İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın öngördüğü şekilde, her bölüm için Öğretmen Kılavuz Kitabı'nda önerilen süre verilmiştir. Oluşturulan giriş bölümleri konuya ön hazırlık niteliği taşımaktadır. Süreç bölümünde öğrenme etkinliklerinin uygulanmasına yer verilmiş ve öğrencinin etkin katılımı sağlanmıştır. Kazanımlara yönelik hazırlanan etkinlik bölümleri, öğrencilerin bireysel farklılıklarına ve çoklu zekâ alanlarına göre planlanmıştır.

Ders Kitabı

İlköğretim Sosyal Bilgiler Ders Programına göre yazılan 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabınız öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Ders kitabının başında bu kitabın tanıtımına yönelik organizasyon şeması yer almaktadır. Her biri farklı renkte tasarlanmış 8 ünite bölümü ve ünite sonlarında kazanımların değerlendirilmesine yönelik “NELER ÖĞRENDİNİZ?” bölümü yer almaktadır. Her üniteye araştırma ve tartışma bölümleri oluşturularak öğrencilerin aktif hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Öğrenci Çalışma Kitabı

Öğrenci çalışma kitabı (ÖÇK), öğrenciye ait, öğrencinin kullanacağı, kendini sınavacağı ve değerlendirebileceği bir etkinlik kitabıdır. Öğrenci çalışma kitabı, bir bakıma öğrenciye kazandırılmak istenen kazanım cümlesinin bitiş noktası sayılmalıdır. Öğrenci bu etkinliği yapmadan işleniş yarım kalmış sayılır. Öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler her zaman sınıf içinde yapılacak etkinlikler değildir; tamamlanamamış etkinlikleri öğrenci evde de yapabilir. Ders içi etkinliklerde öğrencilerin farklı öğrenme hızları dikkate alınarak yavaş çalışan öğrencilerin, eksik kalan çalışmalarını evde tamamlamaları da istenebilir.

Öğrenci çalışma kitabının kullanılması, öğrencinin başka defter kullanmayacağı anlamına gelmemelidir. Aksine, Öğrenci çalışma kitabı öğrencinin daha düzenli defter tutmasını destekleyen bir faktör olarak görülmeli; afiş hazırlama, resim yapma, görsel ve yazılı materyal hıızarlama veya bulup sınıfa getirme konularında da öğrenciye yol gösterici bir materyal sayılmalıdır.

Öğrenci çalışma kitabında, sadece kazanım değil, programda öngörülen değer ve becerilerin kazandırılmasına yönelik olarak, öğrencilerin bireysel farklılıkları da olabildiğince dikkate alınmıştır. Buna göre, Öğrenci çalışma kitabında yer alan bazı etkinlikler şu yöntem ve tekniklere dayandırılmıştır:

1. Tablo Doldurma: Öğrencinin kazandığı bilgi ve becerilerle kavramları neden – sonuç ilişkisini de kurarak tablolara işlemesi istenmiştir. Tablo doldururken sıralama, sınıflama, karşılaştırma, eşleştirme gibi yöntemler kullanılarak öğrencinin bilgiyi analiz ve sentez düzeylerinde kullanması hedeflenmiştir.

2. Bulmaca, Boşluk Doldurma: Bir kavram, bilgi, olay ya da olgu ile ilgili bulmaca çalışması ve yazılı metinde boş bırakılan yerlerin öğrenci tarafından doldurulması istenmiştir.

3. Resim, Şekil ve Şema Çalışması: Çalışma yapraklarında verilen resim, şekil ve şemanın öğrenci tarafından tamamlanması ve yorumlanması hedeflenmiştir.

4. Diyagram ve Grafik Okuma – Hazırlama: Olay, olgu ve bilgilerin bir akış içerisinde birbirleriyle ilişkilendirilmesi, diyagram ve garifik şeklinde incelenmesi ve açıklanması istenmiştir.

5. Görüşme – İnceleme Formu: Bir konu ile ilgili olarak kişilerle röportaj yapma, görüşme, sorular yöneltme, cevap alma, bir yeri veya olayı yerinde inceleme, konu hakkında görüş oluşturma ve yeri geldikçe kendi görüşünü savunma, konu hakkında arkadaşları ile tartışma, ulaşılan sonuçları raporlaştırma becerilerini kazandırıcı görüşme ve inceleme formları oluşturulmuştur.

6. Okuma – Yazma Çalışmaları: Bir konu hakkında yazılı belgeyi okuma, yorumlama, tartışma, verilen bir konu hakkında yazı yazma çalışmalarına yer verilmiştir.

7. Resim Yapma, Afiş, Poster Hazırlama: Bir konu hakkında resim yapma, grup çalışması yoluyla afiş veya poster hazırlamayı amaçla yan çalışmalara yer verilmiştir.

8. Öğrenci Ürün Dosyası (Portfolyo): Öğrencinin üzerinde çalıştığı benzer etkinlikler öğretim yılı başında her öğrenci için oluşturulacak bir ürün dosyasında toplanabilir.

9. Fotoğraf ve Haber Çalışması: Gazete ve dergilerden kazanımlarla ilgili fotoğraf ve haber derleryerek sınıfta sergileme çalışmalarına yer verilmiştir.

10. Örnek Olay İncelemesi: Öğrencilerin işlenen konuyla ilgili örnek olayları, işlenen konu ilkeleri açısından çözümlenmesidir.

11. Sonuç Çıkarma: Öğrencilerin işlenen konuda ulaştıkları sonuçları belirlemeleridir.

ÖZ DEĞERLENDİRME

5. Sınıf “Haklarımı Öğreniyorum” ünitesinin sonunda neleri, ne kadar öğrendiğinizi anlamak için kendinizi değerlendirebilirsiniz. Bunu yapabilmek için aşağıdaki soruları cevaplamalısınız. Sorularda size uygun olan seçeneklerden birini işaretleyiniz (X):

“Bunu çok iyi yapabiliyorum.” için : 😊

“Bunu kısmen yapabiliyorum.” için : 😐

“Bunu yapamıyorum.” için : ☹️

ÖZ DEĞERLENDİRME		😊	😐	☹️
1.	İçinde bulunduğum grup ve kurumlar içinde yerimi belirleyebilirim.			
2.	İçinde bulunduğum gruplara ait rollerime örnekler verebilirim.			
3.	Katıldığım gruplarda haklarımın neler olduğuna örnekler verebilirim.			
4.	Katıldığım gruplarda sorumluluklarımın neler olduğuna örnekler verebilirim.			
5.	Hak ve sorumluluk arasındaki ilişkiye örnekler verebilirim.			
6.	Çocuk olarak haklarımı bilirim.			
7.	Çocuk olarak haklarımın korunması gerektiğini açıklayabilirim.			

Kendinizi değerlendirmenizin sonunda iki kez 😐 ya da bir kez ☹️ işaretlediyseniz başarılı olmak için bu konuları tekrar çalışmalısınız.

ÖĞRENCİLERİN ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneğe "x" işareti koyunuz.

Öğrencinin

Adı ve soyadı:

Sınıfı :

Nu. :

ÖZ DEĞERLENDİRME	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Başkalarının anlattıklarını ve önerilerini dinledim.			
2. Yönergeyi izledim.			
3. Arkadaşlarımı incitmeden teşvik ettim.			
4. Ödevlerimi tamamladım.			
5. Anlamadığım yerlerde sorular sordum.			
6. Grup arkadaşlarıma çalışmalarında destek oldum.			
7. Çalışmalarım sırasında zamanımı akıllıca kullandım.			
8. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			

9. Bu etkinlikten neler öğrendim?

.....

.....

.....

.....

10. Bu etkinlik sırasında grubumdaki arkadaşlarıma nasıl yardım ettim?

.....

.....

.....

.....

11. Bu etkinlik sırasında en iyi yaptığım şeyler:

.....

.....

.....

.....

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU

Grubun Adı :

Sınıfı :

Yönerge: Aşağıdaki her bir ölçütün ne düzeyde yeterli olduğunu göz önüne alarak grubu değerlendiriniz.

BECERİLER	DERECELER				
	1. Hiçbir zaman	2. Nadiren	3. Bazen	4. Sıklıkla	5. Her zaman
Grup üyeleri, birbirleriyle yardımlaşırlar.					
Grup üyeleri, birbirlerinin düşüncelerini dinlerler.					
Grup üyelerinin her biri çalışmalarda rol alır.					
Grup üyeleri, birbirlerinin düşüncelerine ve çabalarına saygı gösterirler.					
Grubun her üyesi birbirleriyle etkileşim içerisinde tartışır.					
Grup üyeleri, ulaştıkları sonucu birbirlerine iletirler.					
Grup üyeleri, bireysel sorumluluklarını yerine getirirler.					
Grup üyeleri, bilgilerini diğerleriyle tartışır.					
Grup üyeleri, birbirlerine güvenirler.					
Grup üyeleri, birbirlerini cesaretlendirirler.					
Grup üyeleri, söz hakkının adil bir biçimde paylaşılmasına özen gösterirler.					
Grupta, birbiriyle çatışan görüşler olduğunda, gruptakiler bunları tartışmaya açarlar.					
Çalıştıkları konuda, grup üyeleri ortak bir görüş oluştururlar.					
Grup üyeleri, birlikte çalışmaktan hoşlanırlar.					
Toplam					

YORUMLAR :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GRUP ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Grubun adı:

Gruptaki öğrencilerin adları:

Açıklama: Aşağıdaki tabloda grubunuzu en iyi şekilde ifade eden seçeneğin altına "X" işareti koyunuz.

Aşağıdakileri grubunuza göre cevaplayınız.

DEĞERLENDİRİLECEK TUTUM VE DAVRANIŞLAR	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Araştırma planı yaptık.			
2. Görev dağılımı yaptık.			
3. Araştırmada çeşitli kaynaklardan yararlandık.			
4. Etkinlikleri birlikte hazırladık.			
5. Görüşlerimizi rahatlıkla söyledik.			
6. Grupta uyum içinde çalıştık.			
7. Birbirimizin görüşlerini ve önerilerini dinledik.			
8. Grupta birbirimize güvenerek çalıştık.			
9. Grupta birbirimizi takdir ettik.			
10. Çalışmalarımız sırasında birbirimizi cesaretlendirdik.			
11. Sorumluluklarımızı tam anlamıyla yerine getirdik.			
12. Çalışmalarımızı etkin bir biçimde sunduk.			
Toplam			

1. Çalışmalar sırasında karşılaştığımız en büyük problem

.....
.....
.....

2. Problem nereden kaynaklanıyordu?

.....
.....
.....

3. Grubumuzun en iyi olduğu alan

.....
.....
.....

4. Grup olarak daha iyi olabilirdik. Fakat

.....
.....
.....

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Açıklama: Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin, yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Ünite adı:

Adı soyadı:

Öğrenci nu.:

Sınıfı :

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
	1	2	3	4	5
I. DERSE HAZIRLIK					
1. Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilir.					
2. Ulaştığı kaynaklardan etkin bir biçimde yararlanır.					
3. Derse değişik yardımcı kaynaklarla gelir.					
4. Derse hazırlıklı gelir.					
Toplam					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
1. Konu ile ilgili görüşlerini çekinmeksizin ifade eder.					
2. Görüşü sorulduğunda söyler.					
3. Yeni ve özgün sorular sorar.					
4. Belirttiği görüşler ve verdiği örnekler özgündür.					
5. Dersi iyi dinlediği izlenimi veren sorular sorar.					
Toplam					
III. İNCELEME, ARAŞTIRMA, GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
2. Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır.					
3. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
4. Gözlemlerini dikkatli bir şekilde yapar.					
5. Gözlemleri sonucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur.					
6. Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.					
Toplam					
IV. BİLİMSEL YÖNTEM					
1. Bilinenlerden bilinmeyi kestirir.					
2. Verileri çizelgelere ve grafiklere dönüştürür.					
3. Yönteme uygun deney yapar.					
4. Deney sonuçlarını doğru yorumlar.					
5. Deneye uygun rapor yazar.					
6. Deneyin sonucunu sunar.					
7. Araştırma inceleme ve deney sonuçlarından genellemelere ulaşır.					
Toplam					
Genel Toplam					

PROJE DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Projenin adı :
Öğrencinin
Adı ve soyadı :
Sınıfı :
Nu. :

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	Zayıf	Kabul Edilebilir	Orta	İyi	Çok İyi
	1	2	3	4	5
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ					
Projenin amacını belirleme					
Projeye uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma					
Farklı kaynaklardan bilgi toplama					
Projeyi plana göre gerçekleştirme					
Toplam					
II. PROJENİN İÇERİĞİ					
Türkçeyi doğru ve düzgün yazma					
Bilgilerin doğruluğu					
Toplanan bilgilerin analiz edilmesi					
Elde edilen bilgilerden çıkarımda bulunma					
Toplanan bilgileri düzenlenme					
Kritik düşünme becerisini gösterme					
Yaratıcılık yeteneğini kullanma					
Toplam					
III. SUNU YAPMA					
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma					
Sorulara cevap verebilme					
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma					
Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme					
Sunuda akıcı bir dil ve beden dilini kullanma					
Verilen sürede sunuyu yapma					
Sunum sırasındaki öz güvene sahip olma					
Severek sunu yapma					
Toplam					
Genel Toplam					

SOSYAL BİLGİLER DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili öğrenciler, aşağıda sosyal bilgiler dersine yönelik duygu ve düşünceleri yansıtan cümleler yer almaktadır. Bu cümlelerin karşısında da “Hiç katılmıyorum.”, “Katılmıyorum.”, “Katılıyorum.” ve “Tamamen katılıyorum.” olmak üzere dört seçenek verilmiştir. Lütfen cümleleri dikkatle okuyunuz ve sonra kendinize uygun olan seçeneklerden birini işaretleyiniz.

	Hiç katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Katılıyorum.	Tamamen katılıyorum.
1. Sosyal bilgiler benim için ilgi çekicidir.				
2. Sosyal bilgiler dersine girerken büyük sıkıntı duyarım.				
3. Sosyal bilgiler konularını severim.				
4. Arkadaşlarımla sosyal bilgiler konularını tartışmaktan zevk alırım.				
5. Sosyal bilgiler, bütün dersler içinde en korktuğum derstir.				
6. Sosyal bilgiler dersi benim için gereksizdir.				
7. Boş zamanlarımda sosyal bilgiler dersine çalışırım.				
8. Sosyal bilgiler dersi sınavından çekinirim.				
9. Boş zamanlarımda sosyal bilgiler konularını okumaktan zevk alırım.				
10. Sosyal bilgiler dersinde zaman geçmek bilmez.				
11. Yıllarca sosyal bilgiler dersi okusam bıkmam.				
12. Sosyal bilgiler dersi beni huzursuz eder.				
13. Diğer derslere göre sosyal bilgileri daha çok severek çalışırım.				
14. Sosyal bilgiler dersi beni korkutur.				
15. Çalışma zamanımın çoğunu sosyal bilgiler dersine ayırmak isterim.				
16. Sosyal bilgiler dersinin konuları aklımı karıştırır.				
17. Sosyal bilgiler dersinin konuları ilgi çekicidir.				
18. Sosyal bilgiler dersinin gelmesini dört gözle beklerim.				
19. Sosyal bilgiler dersinin yaşantımda önemli yararlar sağlayacağına inanırım.				
20. Sosyal bilgiler dersi çalışırken canım sıkılır.				
21. Sosyal bilgiler öğrenmek hayatımı renklendirir.				

NOT: Öğrencilerinizin dersinize yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla gözlem, soru listeleri, tamamlanmamış cümleler ve hikâye anlatma gibi çeşitli yöntemleri kullanabileceğiniz gibi yukarıdaki ölçeği de kullanabilirsiniz. Bu ölçeği, I. dönemin başında, II. dönemin başında ve II. dönemin sonunda uygulayabilirsiniz. Öğrencilerinizin ölçekten aldıkları toplam puanlarına göre eğer tutumları olumsuzsa olumlu tutumlar geliştirmeleri için gereken önlemleri alınız.

Öğrencinin;

Adı ve soyadı:

Tarih:

ANKET

Tarih :

Adı ve Soyadı :

Sınıfı :

Numarası :

1. Gezdiğiniz müzenin türü nedir?

.....

2. İncelediğiniz eserlerin türü nedir?

.....

3. Eserler nasıl ve nereden sağlanmıştır?

.....

4. Daha çok hangi tür eserlerden hoşlandınız?

.....

5. Bu müze gezisinde önemli olarak neleri ilk defa öğrendiniz?

.....

6. Müzede neleri görmek isterdiniz?

.....

7. Gezide sizce eksik ve aksayan şeyler nelerdir?

.....

8. Bu gezi, sizce daha iyi ve yararlı nasıl olabilirdi?

.....

Cevaplarınız için teşekkür ederim.

Veli İzin Belgesi

..... Okulu Müdürlüğüne

.....

Velisi bulunduğum okulunuz.....sınıfı.....numaralı öğrencisi’in
...../...../.....tarihinde, öğretmeni.....refakatindegezisine katılmasına izin
veriyorum.

...../...../.....

Veli

Adres :

tel. :

ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYAMIN İÇİNDEKİLER

Çalışmalarım

Bu çalışmayı neden sakladım?

1.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Öğrencinin;
Adı ve soyadı:

Tarih

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYASI

Başlık

.....

Neden bu çalışmayı sakladım?

.....
.....
.....

Bu çalışmayı neden arkadaşlarımla paylaştım?

.....
.....
.....

Öğrendiklerim hakkında gösterebileceklerim nelerdir?

.....
.....
.....

Eğer bu çalışmayı tekrar yapsaydım, şu şekilde yapardım:

.....
.....
.....

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....
.....
.....

Benim için bu çalışmanın anlamı

.....
.....
.....

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE		ÖĞRENME ALANI: Birey ve Toplum			ÜNİTE: Haklarını Öğreniyorum		AÇIKLAMALAR
AY	HAFTA	SAAT	KONULAR	ETKİNLİKLER	ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR	ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME	
EYLÜL	3-4	9	<p>1. TOPLUMDAKİ YERİMİZ (1, 2,3. kazanım)</p> <p>2. HAKLARIMIZLA VARIZ (4. kazanım)</p>	<p>1. ETKİNLİK: GRUP MU, KURUM MU, KALABALIK MI ?</p> <p>2. ETKİNLİK: İÇİNDE BULUNDUĞUM GRUPLAR</p> <p>3. ETKİNLİK: EVİMİZ</p> <p>4. ETKİNLİK: GRUP VE ROL</p> <p>5. ETKİNLİK: KURUMLAR</p> <p>6. ETKİNLİK: HAKLAR VE SORUMLULUKLAR</p> <p>7. ETKİNLİK: HAKKIM VE SORUMLULUĞUM</p> <p>8. ETKİNLİK: ÜNİTE KAVRAMLARI</p>	<p>İnsan Hakları ve Vatandaşlık (3- 2,14); (4-18)</p> <p>2. Haklarını korumanın önemini açıklar.</p> <p>14. Sorumluluklarını evde ve okulda yerine getirir.</p> <p>18. Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin önemini kavrar.</p> <p>İfade Kariyer Bilinci Geliştirme (2-4); (3- 12,14)</p> <p>4. Bir bireyin sahip olabileceği değişik rolleri belirtir.</p> <p>12. Kişisel sorumluluğun ve iyi çalışma alışkanlığının önemini açıklar.</p> <p>14. Aile üyeleri arasındaki bağlılığı, birlikte çalışmayı ve sorumluluğu açıklar.</p> <p>İfade Rehberlik ve Psikolojik Danışma (2-1); (3-4)</p> <p>1. Bir grup içinde çeşitli rollerin önemini kabul eder.</p> <p>4. Okuldaki sorumluluklarını bilir.</p>	<p>ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME</p>	<p>DERS İÇİ VE DİĞER DERSLER İLE İLİŞKİLENDİRME</p>
EKİM	1. HAFTA	3	<p>1. Bulunduğu çeşitli grup ve kurumlar içindeki yerini belirler.</p> <p>2. İçinde bulunduğu gruplar ile gruplara ait rolleri ilişkilendirir.</p> <p>3. Katıldığı gruplarda aldığı roller ile rollerin gerektirdiği hak ve sorumlulukları ilişkilendirir.</p> <p>4. Çocuk olarak haklarını fark eder.</p>	<p>1. ETKİNLİK: GRUP MU, KURUM MU, KALABALIK MI ?</p> <p>2. ETKİNLİK: İÇİNDE BULUNDUĞUM GRUPLAR</p> <p>3. ETKİNLİK: EVİMİZ</p> <p>4. ETKİNLİK: GRUP VE ROL</p> <p>5. ETKİNLİK: KURUMLAR</p> <p>6. ETKİNLİK: HAKLAR VE SORUMLULUKLAR</p> <p>7. ETKİNLİK: HAKKIM VE SORUMLULUĞUM</p> <p>8. ETKİNLİK: ÜNİTE KAVRAMLARI</p>	<p>İnsan Hakları ve Vatandaşlık (3- 2,14); (4-18)</p> <p>2. Haklarını korumanın önemini açıklar.</p> <p>14. Sorumluluklarını evde ve okulda yerine getirir.</p> <p>18. Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin önemini kavrar.</p> <p>İfade Kariyer Bilinci Geliştirme (2-4); (3- 12,14)</p> <p>4. Bir bireyin sahip olabileceği değişik rolleri belirtir.</p> <p>12. Kişisel sorumluluğun ve iyi çalışma alışkanlığının önemini açıklar.</p> <p>14. Aile üyeleri arasındaki bağlılığı, birlikte çalışmayı ve sorumluluğu açıklar.</p> <p>İfade Rehberlik ve Psikolojik Danışma (2-1); (3-4)</p> <p>1. Bir grup içinde çeşitli rollerin önemini kabul eder.</p> <p>4. Okuldaki sorumluluklarını bilir.</p>	<p>ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME</p>	<p>DERS İÇİ VE DİĞER DERSLER İLE İLİŞKİLENDİRME</p>

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE	ÖĞRENME ALANI: Kültür ve Miras				ÜNİTE: Adım Adım Türkiye		AÇIKLAMALAR	
	AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	KONULAR	ETKİNLİKLER		ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR
EKİM	2. HAFTA	2	1. Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve yapıtlarını tanıtır.	1. GÜZEL ÜLKEM, TÜRKİYE (1. kazanım)	1. ETKİNLİK: ÜLKEMİZİN ZENGİNLİKLERİ	5. ve 6. kazanımlar için 1, 2, 3, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14	<p>☞ İnsan Hakları ve Vatandaşlık (5,5-7)</p> <p>5. Atatürk inkılaplarının, insan haklarının ülkemizde gelişimi için önemli olduğunu fark eder.</p> <p>7. Kadın ve erkeklerin cumhuriyetle birlikte yeni haklar elde ettiğini bilir.</p>	<p>UYARI</p> <p>☞ Kültürel öğeler öğretirken il yıllıklarından faydalanılır.</p> <p>Doğrudan verilecek beceri: Görsel kanıt kullanma (nesne, minyatür, gravür, fotoğraf, karikatür, grafik, temsili resim vb.)</p> <p>Doğrudan verilecek değer: Estetik</p> <p>MUZE İLE EĞİTİM</p> <p>Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihi mekânlar, eski yerleşmeler, millî parklar, açık hava müzeleri (Truva, Kapadokya, Çanakkale, Nemrut vb.) ile arkeoloji, etnografya ve il müzelerinde inceleme gezileri yapılabilir. (1,2,3,4. kazanımlar).</p> <p>Kurtuluş Savaşı Müzesi, Anıtkabir Müzesi, Askerî Müzeler, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı boyunca gezdiği illerdeki Atatürk Müzelerine gezi düzenlenbilir (5.kazanım)</p> <p>GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA</p> <p>Ülkemizin doğal varlıkları, tarihî mekânları, yapıtları, kültürel özellikleri vb. ile ilgili gazete kupürleri toplanarak pano oluşturulabilir.(1,2. kazanımlar)</p>
			2. Ülkemizin çeşitli yerlerindeki kültürel özelliklere örnekler verir.	2. KÜLTÜRÜMÜZ ZENGİNLİĞİMİZDİR (2,3. kazanımlar)	2. ETKİNLİK: HALK OYUNLARIMIZ	6. Kazanım için 4, 5, 9, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24		
KASIM	1. HAFTA	3	3. Ülkemizin çeşitli yerleri ile kendi çevresinin kültürel özelliklerini benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırır.	3. ORTAK SEVİNÇLERİMİZ (4. kazanım)	3. ETKİNLİK: YAŞAM ŞEKLİ	1. Türk kadınının toplumdaki yeri ve Atatürk'ün kadın haklarına verdiği önem	<p>Açıklama: Atatürk'ün kadınlara sağladığı sosyal ve siyasal haklar kanıt gösterilerek kadınların cumhuriyet yönetimi sayesinde elde ettikleri haklar ve Türk kadının günümüz toplumdaki yeri ve önemi örneklerle açıklanır.</p> <p>2. Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önem</p> <p>Açıklama: Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önem</p> <p>öğretmenlere verdiği önemi belirten sözleri ve onun yeni Türk harflerinin öğretilmesinde öğretmenlik görevi üstlendiği belirtilerek Atatürk'e eğitim ve öğretim alanındaki çalışmalarından dolayı başöğretmen unvanı verildiği vurgulanır.</p>	
			4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki önemini açıklar.	4. UYGARLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR (5,6. kazanımlar)	4. ETKİNLİK: BAYRAMLAR	1. Türk kadınının toplumdaki yeri ve Atatürk'ün kadın haklarına verdiği önem		<p>3. Harita ve kroki okur.</p> <p>6. Karikatürde verilen mesajı algılar.</p> <p>Bölgemizi Tanıyalım (Bölgesindeki doğal varlıklarla ilgili ilişkilendirme yapılabilir).</p>
KASIM	2. HAFTA	2	5. Kanıt kullanarak Atatürk inkılaplarının öncesi ile sonrasındaki günlük yaşamı karşılaştırır.	5. ÜLKEMİZİN ZENGİNLİKLERİ	5. ETKİNLİK: BAYRAMLAR	2. Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önem	<p>Açıklama: Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önemi belirten sözleri ve onun yeni Türk harflerinin öğretilmesinde öğretmenlik görevi üstlendiği belirtilerek Atatürk'e eğitim ve öğretim alanındaki çalışmalarından dolayı başöğretmen unvanı verildiği vurgulanır.</p>	
			6. Atatürk inkılaplarıyla ilkelerini ilişkilendirir.	6. KÜLTÜRÜMÜZ ZENGİNLİĞİMİZDİR (2,3. kazanımlar)	6. ETKİNLİK: HANGİ İNKILAPLARLA İLGİLİDİR?	2. Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önem		<p>3. Harita ve kroki okur.</p> <p>6. Karikatürde verilen mesajı algılar.</p> <p>Bölgemizi Tanıyalım (Bölgesindeki doğal varlıklarla ilgili ilişkilendirme yapılabilir).</p>

SÜRE	ÖĞRENME ALANI: Kültür ve Miras	ÜNİTE: Adım Adım Türkiye
	ATATÜRKÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR	
<p>3. Atatürk'ün hayatıyla ilgili olaylar ve olgular Açıklama: Öğrenciler Atatürk'ün söylediği özlü sözlerden Atatürk'ün fikir hayatına ilişkin çıkarımlarda bulunur. Atatürk'ün fikir hayatını oluşturan temel ilkelere olan aklılık, bilimsellik, dayanışma, insan sevgisi, barışçılık ve evrensellik ilkeleri nedenleri ile ilişkilendirilerek açıklanır. Atatürk'ün ilk cumhurbaşkanımız olarak devleti en iyi şekilde yönettiği belirtilerek eserlerinin neler olduğu vurgulanır. En büyük eserinin neden Türkiye Cumhuriyeti olduğu açıklanır.</p> <p>4. Atatürk'ün son günleriyle ilgili olaylar ve olgular Açıklama: Atatürk'ün hastalığına rağmen son günlerinde ülkenin iç ve dış işleri ile ilgili yaptığı çalışmalar vurgulanır (Katıldığı yurt içi gezileri, Hatay'ın Türkiye'ye katılımı için gösterdiği çaba ve vasiyeti ile servetinin büyük kısmını Türk milletine bırakması vb.).</p> <p>5. Atatürk'le ilgili anılar Açıklama: Atatürk'ün siyasi hayatı ve son günleriyle ilgili anılar ve bu anılarda geçen olayların günümüz için önemi vurgulanarak anılardan öğrencilerin zevk alması sağlanır.</p> <p>6. Atatürk'ün düşünce sistemini oluşturan dünyadaki ve ülkedeki olaylardan etkilenmesi Açıklama: Atatürk'ün, dünyadaki siyasi, askerî, ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel gelişmeleri izleyip bu gelişmelerin ışığında devletin ve ülkenin içinde bulunduğu olumsuz durumdaki kurtarılması için çözüm yolları aradığı ve bu koşulların Atatürkçü düşünce sisteminin oluşmasında da etkisi olduğu 5. kazanımdan önce açıklanır. Atatürk'ün tarih boyunca bağımsız yaşamayı ilke edinmiş olan Türk milletinden aldığı güçle, filen yıkılmış olan Osmanlı Devleti'nin yerine millî egemenliği esas alan özgür ve bağımsız yeni bir devlet kurmanın gerekli olduğuna inandığı ve buna önem verdiği 5. kazanımdan önce açıklanır.</p> <p>7. Atatürkçülüğü tanımlayabilme ve Atatürkçülüğün önemi Açıklama: Atatürkçülüğün, Türk milletinin bugün ve gelecekte tam bağımsız olmasını amaçladığı vurgulanır. Atatürkçülüğün, devlet yönetiminde millet egemenliğini esas aldığı, aklın ve bilimin rehberliğinde Türk milletinin huzur ve refah içinde yaşamasını esas aldığı, Türk toplumunun çağdaşlaşmasını hedeflediği, gerçekçi fikirlere dayanarak esaslarının Atatürk tarafından ortaya konulduğu vurgulanır.</p> <p>8. Bir bütün olarak Atatürkçülük Açıklama: Atatürkçülüğün, Türk milletinin ihtiyaçlarından ve gerçeklerinden ortaya çıkan bir düşünce sistemi olduğu 5. kazanımdan önce, Atatürkçülüğü oluşturan ilke ve esasların birbirini tamamladığı ve bir bütün oluşturduğu ise 6. kazanımdan sonra işlenir.</p> <p>9. Diğer dinlere hoşgörülü olmanın gereği ve vicdan hürriyetinin önemi Açıklama: Diğer dinî inançlara hoşgörü göstermenin gereği, din ve vicdan hürriyetinin önemi Atatürk'ün uygulama ve sözlerinden örnekler verilerek vurgulanır.</p> <p>11. Atatürk'ün çağdaşlaşma anlayışında taklitçilikten kaçınmanın önemi Açıklama: Atatürk'ün çağdaşlaşma anlayışı üzerinde durularak bu anlayışta taklitçiliğe yer olmadığı belirtilir.</p> <p>12. Atatürk'ün millî eğitim konusundaki düşünceleri / uygulamaları Açıklama: Atatürk'ün millî eğitim konusundaki düşünceleri ve uygulamalarından yola çıkılarak millî eğitim politikasını oluşturan temel düşünceleri ile Atatürk'ün eğitimi yaygınlaştırmayı amaçladığı belirtilir.</p> <p>Atatürk'ün Türk eğitiminin neden millî, çağdaş ve laik olmasına önem verdiği ve laiklik ilkesine niçin bağlı kalınması gerektiği açıklanır.</p> <p>Atatürk'ün öğretim birliğine ve karma eğitime neden önem verdiği açıklanarak onun eğitimin ve millî kültürün yaygınlaştırılmasına önem verdiği vurgulanır.</p> <p>13. Atatürk'ün Türk diline verdiği önem Açıklama: Atatürk'ün Türk dili ile ilgili yaptığı çalışmalar açıklanarak dile ilgili özlü sözlerine yer verilir.</p> <p>14. Millî kültürün korunmasında dilin önemi Açıklama: Millî kültürün korunup geliştirilmesinde Türk dilinin önemi açıklanır. Millî kültürün korunup geliştirilmesinde Türk dilinin önemi, Atatürk'ün millî kültür ve dil arasındaki ilişkiyi belirten sözleri ile ilişkilendirilir.</p>		

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE	ÖĞRENME ALANI: Kültür ve Miras	ÜNİTE: Adım Adım Türkiye
	ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR	
	<p>16. Atatürk'ün millî tarihimize verdiği önem Açıklama: Türk milletinin dünya medeniyetinin gelişmesine katkıda bulunduğu ve tarih boyunca insanlığa hizmet ettiği vurgulanır. Atatürk'ün millî tarihimize verdiği önem belirtilir.</p> <p>Atatürk'ün Türk Tarih Kurumunun kurulmasını sağladığı söylenecek Türk Tarih Kurumunun millî tarihimize ilgili bilimsel araştırmalar yapmasına yer verilir.</p> <p>17. Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı esaslar Açıklama: Millî tarih bilinci, vatan ve millet sevgisi, millî dil, bağımsızlık ve özgürlük, egemenliğin millete ait olması, millî kültürün geliştirilmesi, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma gibi Atatürkçülüğün temel esasları hatırlatılarak Atatürk ilkeleri ile ilişkilendirilir. Millî birlik ve beraberlik ile ülke bütünlüğünün, Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı temel esaslardan olduğu açıklanır.</p> <p>18. Cumhuriyetçilik ilkesi Açıklama: Cumhuriyetin bir yönetim şekli olduğu, milletin egemenliğine dayandığı, milletin devlet yönetimine söz sahibi olmasını sağladığı, cumhuriyet yönetimiyle vatandaşların hak ve hürriyetlerinin güvenceye alındığı örneklerle yöneticilerin halkın oyu ile seçime belli bir süre için iş başına geldiği belirtilir. Atatürk'ün cumhuriyetle ilgili sözleri belirtilir ve Türk milleti için en uygun yönetim şekli olduğu için cumhuriyetin kabul edildiği açıklanır.</p> <p>Cumhuriyetin bir devlet ve yönetim şekli olarak Anayasa'mızda yer aldığı ve anayasadaki bu maddenin değiştirilemeyeceği açıklanarak Anayasa'mızda Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu hükümünün yer aldığı vurgulanır.</p> <p>Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nde Türk gençliğinden beklentileri analiz edilerek Türkiye Cumhuriyeti'ni Türk gençliğine emanet ettiği ve Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nin sonsuza kadar yaşatılmasını istediği açıklanır.</p> <p>Cumhuriyetçilik ilkesini benimsemenin cumhuriyet yönetimine bağlılığı sağladığı, cumhuriyet yönetimini korumayı ve yüceltmeyi amaçladığı vurgulanarak cumhuriyet yönetiminin Türk toplumuna sağladığı faydalar; demokrasi, katılım, hak ve hürriyet kavramları çerçevesinde değerlendirilir.</p> <p>19. Milliyetçilik ilkesi Açıklama: Bu ilke çerçevesinde; Atatürk milliyetçiliğinin dayandığı esaslar (inandığı ve güvendiği Türk milletini sevmeye ve yüceltmeye dayandığı, "Ben Türk'üm" diyen herkesin Türk olduğu, milliyetçilik ilkesinin millî birlik ve beraberliğimizin temel taşı olduğu ve milletin bağımsızlığını amaçladığı, milliyetçilik ilkesiyle insanlara ve insanlığa değer verildiği, bu ilkeye göre Türk vatandaşları arasında hiçbir ayırım yapılamayacağı, Atatürk milliyetçiliğinin yurtta ve dünyada barışa önem verdiği) Atatürk'ün milliyetçilikle ilgili sözleri ile ilişkilendirilerek Atatürk milliyetçiliğinin Türk toplumuna sağladığı yararlar örneklerle açıklanır. Milliyetçilik duygusunun Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında önemli rol oynadığı vurgulanır.</p> <p>20. Halkçılık ilkesi Açıklama: Bu ilke çerçevesinde; halk kelimesinin bir ülkede oturan ve o ülkeyi vatan bilen insanların için kullanıldığı belirtilerek herkesin devlet hizmetlerinden yararlanma hakkına sahip olduğu, bütün vatandaşların kanunların öngördüğü şekilde haklarını arayabileceği, devlet ile vatandaş arasındaki ilişkilerin çağdaş bir anlayışla düzenlendiği, halkın refah ve mutluluğunu sağlamayı amaçladığı açıklanır.</p> <p>Halkçılık ilkesinin millî egemenliğin dayanağı olduğu vurgulanarak Türk toplumuna sağladığı yararlar ve Atatürk'ün halkçılık konusuyla ilgili sözleri, örneklerle açıklanır. Kanun önünde eşitlik, adalet, demokratik hak kavramları halkçılık ilkesi ile ilişkilendirilir.</p> <p>21. Devletçilik ilkesi Açıklama: Devletçilik ilkesinin, Atatürk'ün ekonomi alanındaki görüşlerini ifade ettiği, sosyal ve kültürel kalkınmayı amaçladığı açıklanır. Devletin çıkardığı kanunlarla özel teşebbüsü koruduğu ve devletçilik ilkesiyle ekonomide özel teşebbüs ile kamu iktisadî teşekküllerinin birlikteliği vurgulanarak devletçilik ilkesinde devletin kişileri üretim ve ticaret gibi işlere özendirildiği açıklanır.</p> <p>Devletçilik ilkesinin Türk ekonomisini geliştirmek amacıyla ortaya atıldığı, ekonominin her alanındaki faaliyetleri başlattığı, geliştirdiği ve Türk toplumuna sağladığı yararları örneklerle açıklanarak devletçilik ilkesinin niteliği Atatürk'ün sözleri ile vurgulanır.</p>	

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE	ÖĞRENME ALANI: Kültür ve Miras	ÜNİTE: Adım Adım Türkiye
		ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR
	<p>22. Laiklik ilkesi</p> <p>Açıklama: Laikliğin, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı olarak yürütülmesi olduğu, laiklik ilkesi ile devlet yönetiminde din kuralları yerine millet egemenliğinin esas alındığı, Cumhuriyetten önce padişahların din ve devlet işlerini birlikte yürüttüğü, laiklik ilkesinin akla ve bilime önem verdiği, vatandaşların din ve vicdan hürriyetlerinin anayasayla güvenceye alındığı vurgulanır. Laiklik ilkesiyle dinî inanç ve duyguların istismar edilmesine izin verilmeyeceği, Atatürk'ün dini istismar ve taassup konularında söylediği sözlerine örnekler verilir. Laiklik ilkesiyle Türk milletine çağdaşlaşma yolunun açıldığı, laiklik ilkesinin ülkemizde demokrasinin yerleşmesine yardımcı olduğu ve cumhuriyet yönetiminin güçlenmesi için gerekli olduğu belirtilir. Atatürk'ün İslam dini, din ve vicdan hürriyeti ile ilgili sözlerine örnekler verilir. Laiklik ilkesinin millî birlik ve beraberliğimizin sağlanmasında oynadığı rol vurgulanarak Türk toplumuna sağladığı yararlar örneklerle açıklanır.</p>	
	<p>23. İnkılapçılık ilkesi</p> <p>Açıklama: İnkılapçılık ilkesi ile sürekli çağdaşlaşma kavramı ilişkilendirilir. İnkılapçılık ilkesinin yeniyi, iyiyi ve güzeli esas aldığı vurgulanarak çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmanın yeniiliklere açık olmakla sağlanabileceği belirtilir. Atatürk'ün inkılapçılık konusu ile ilgili görüşleri örneklerle açıklanarak inkılapçılık ilkesinin Türk toplumuna sağladığı faydalar vurgulanır.</p>	
	<p>24. Atatürk ilkelerine sahip çıkmanın ve devamlılığını sağlamanın önemi</p> <p>Açıklama: Türkiye Cumhuriyeti'nin temelinin Atatürk ilkelerine dayandığı, Atatürk ilkelerine bağlı kalmakla Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığının devam edeceği vurgulanır. Türkiye'de demokratik yönetimin Atatürk ilkelerinin uygulanmasıyla sürdürüleceği belirtilir. Atatürk ilkelerinin devamlılığını sağlama konusunda kişisel sorumluluk alınması gerektiği vurgulanarak bu ilkelere niçin sahip çıkılması ve ilkelere devamlılığını sağlamak için neler yapılması gerektiği açıklanır.</p>	

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE		ÖĞRENME ALANI: İnsanlar, Yerler ve Çevreler			ÜNİTE: Bölgemizi Tanıyalım		AÇIKLAMALAR		
AY	HAFTA	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	KONULAR	ETKİNLİKLER	ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR	ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME	DERS İÇİ VE DİĞER DERSLER İLE İLİŞKİLENDİRME
KASIM	3. HAFTA	3	3	1. Türkiye'nin kabartma haritası üzerinde, yaşadığı bölgenin yüzey şekillerini genel olarak tanıtır.	1. ÜLKEMİZİN YÜZEY ŞEKİLLERİNİ TANIMLAMA (1. Kazanım)	1. ETKİNLİK: KAVRAM BULMACASI	☞ Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam (7-5,6,10,11)	☐ 2. kazanım için Fen ve Teknoloji dersi "Maddenin Değişimi ve Tanınması" ünitesi (1.1 kazanım)	<p>UYARILAR</p> <p>☑ Yaşadığı bölge ile coğrafi bölge kastedilmemektedir.</p> <p>☑ Nüfusun yoğun olarak bulunduğu yerler resimli bir harita üzerinde verilir. (3.kazanım)</p> <p>☑ Sözlü ve yazılı kültür öğeleri olarak türkü,şarkı, manî, masal vb. verilecek. (6.kazanım)</p> <p>☑ Yaşanılan bölgede sıkça görülen bir afet seçilecektir. (5,6 ve 7.kazanım)</p> <p>☑ Deprem Haftası ile ilişkilendirilecektir. (5, 6 ve 7. kazanım)</p> <p>GAZETE KUPÜRLERİNDE YARARLANMA</p> <p>Konuyla ilgili gazete kupürlerinden yararlanarak doğal çevrenin bozulmasında ve doğal afetlerde insanların etkilerini vurgulayan bir sunu hazırlanabilir. (4 ve 7. kazanımlar)</p> <p>Doğrudan verilecek beceri: Gözlem</p> <p>Doğrudan verilecek değer: Doğal çevreye duyarlılık.</p>
				2. Yaşadığı bölgede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.	2. İKLİMİN İNSAN FAALİYETLERİNE ETKİSİ (2. kazanım)	2. ETKİNLİK: EŞLEŞTİRME YAPALIM	5. Sınıf tahliye çantası oluşturulması ve malzemelerin sağlanmasını konusunda aktif görev alır.		
	3. Yaşadığı bölgedeki insanların yoğun olarak yaşadıkları yerlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.	3. YAŞADIGIMIZ BÖLGE (3. kazanım)	4. ETKİNLİK: İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ	6. Posterler hazırlayarak toplumun bu konuda bilgilendirilmesine destek verir.					
	4. Yaşadığı bölgedeki insanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterir.	4. GELİŞEN TEKNOLOJİ, DEĞİŞTİRİLEN DOĞA (4. kazanım)	5. ETKİNLİK: EVİM	10. Farklı mekânlarda bir deprem sırasında yapılması gerekenleri tartışır.					
ARALIK	1. HAFTA	3	3	5. Yaşadığı bölgedeki insanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterir.	5. EN BÜYÜK AFET BİLGİSİZLİK VE İHMALDİR. (5,6,7. kazanımlar)	6. ETKİNLİK: BURSA	11. Deprem sırasında yapılması gerekenleri tartışır.	3. kazanım için Matematik dersi "Doğal Sayılarla Toplama İşlemi" alt öğrenme alanı (4.kazanım)	
	2. HAFTA	3	3	5. Yaşadığı bölgedeki insanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterir.	5. EN BÜYÜK AFET BİLGİSİZLİK VE İHMALDİR. (5,6,7. kazanımlar)	7. ETKİNLİK: DEĞİŞİKLİKLER	11. Deprem sırasında yapılması gerekenleri, deprem tatbikatında uygular.	4. Doğal sayılarla toplama işlemini gerektiren problemleri çözer ve kurar.	
	3, 4. HAFTA	3 + 3	3 + 3	5. Yaşadığı bölgede görülen bir afet ile bölgenin coğrafi özelliklerini ilişkilendirir.	5. EN BÜYÜK AFET BİLGİSİZLİK VE İHMALDİR. (5,6,7. kazanımlar)	8. ETKİNLİK: DOĞA OLAYLARI	11. Deprem sırasında yapılması gerekenleri, deprem tatbikatında uygular.	3. kazanım için Matematik dersi "Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi" alt öğrenme alanı (4.kazanım)	
	3, 4. HAFTA	3 + 3	3 + 3	5. Yaşadığı bölgede görülen bir afet ile bölgenin coğrafi özelliklerini ilişkilendirir.	5. EN BÜYÜK AFET BİLGİSİZLİK VE İHMALDİR. (5,6,7. kazanımlar)	9. ETKİNLİK: AFETLER VE ÖNLEMLER	11. Deprem sırasında yapılması gerekenleri, deprem tatbikatında uygular.	4. Doğal sayılarla çıkarma işlemini gerektiren problemleri çözer ve kurar.	

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE		ÖĞRENME ALANI: Üretim, Dağıtım ve Tüketim				ÜNİTE: Ürettiklerimiz		AÇIKLAMALAR
AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	KONULAR	ETKİNLİKLER	ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR	ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME	DERS İÇİ VE DİĞER DERSLER İLE İLİŞKİLENDİRME
OCAK	1, 2. HAFTA	2 + 2	1. Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetleri fark eder.	1. YURDUMUZDA EKONOMİK HAYAT (1,2. kazanımlar) 2. EKONOMİYE KATKI VE MESLEKLER (3,4. kazanımlar) 3. GİRİŞİMCİLER (5. kazanım) 4. ÜRETİYORUM SATIYORUM (6-7. kazanım)	1. ETKİNLİK: ÜRÜNLER 2. ETKİNLİK: EGE BÖLGESİNDE ÜRÜNLER 3. ETKİNLİK: İÇ ANADOLU BÖLGESİ 4. ETKİNLİK: KARADENİZ BÖLGESİ 5. ETKİNLİK: AKDENİZ BÖLGESİ 6. ETKİNLİK: GÖRÜŞME FORMU 7. ETKİNLİK: BÖLGEMİN MESLEKLERİ 8. ETKİNLİK: GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ 9. ETKİNLİK: MARMARA BÖLGESİ 10. ETKİNLİK: GRAFİK YAPALIM 11. ETKİNLİK: DOĞU ANADOLU BÖLGESİ 12. ETKİNLİK: GİRİŞİMCİ 13. ETKİNLİK: TASARLAYALIM - PAZARLAYALIM	<p>☞ Girişimcilik (1 -27); (3-28) 27. Yaşadığı bölgedeki kaynakları araştırır. 28. Yaşadığı bölgede ekonomik dayanışmayı fark ederler. Kariyer Bilinci Geliştirme (3-11) 11. Kendi yerel çevresinde bulunan meslekleri belirler Rehberlik ve Psikolojik Danışma (2,3- 6) 6. Meslek seçimini etkileyen faktörleri açıklar.</p>	<p>☐ 4. kazanım için Matematik dersi “Çizgi Grafiği” alt öğrenme alanı (1 ve 2. kazanım) 1. Çizgi grafiğini oluşturur. 2. Çizgi grafiğini yorumlar. X “Bölgemizi Tanıyalım” ünitesinin 2. kazanımı ile ilişkilendirilir.</p>	<p>GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA UYARI 5. kazanım “Gazete Kupürlerinden Yararlanma” ile ilişkilendirilecektir. Gazetelerin insan kaynakları, iş ilanları ve ekonomi bölümleriyle ilgili gazete kupürlerinden yararlanılarak gazetede yayınlanabilecek nitelikte konuyla ilgili bir yazı hazırlamaları istenebilir. Doğrudan verilecek beceri : Basit istatistik verileri okuma Doğrudan berilecek değer : Çaişkanlık Ölçme Değerlendirme Bu ünite gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı testler kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>
			6. Üretme katkıda bulunma konusunda görüş oluşturur. 7. İş birliği yaparak üretime dayalı yeni fikirler geliştirir.					
ŞUBAT		3 + 3						

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE		ÖĞRENME ALANI: Bilim, Teknoloji ve Toplum			ÜNİTE: Gerçekleşen Düşler		AÇIKLAMALAR		
AY	HAFTA	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	KONULAR	ETKİNLİKLER		ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR	ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME
MART	1. HAFTA	3	3	1. Buluşlarla teknolojik gelişmeleri ilişkilendirir.	1. GELİŞEN TEKNOLOJİ (1. Kazanım)	1. ETKİNLİK: SAAT TASARLIYORUM	İnsan Hakları ve Vatandaşlık Eğitimi(2,3 -12) 12. Bilimsel çalışmalarla ve çalışmalarını yapan kişilere saygı duyar.	5. kazanım için Türkçe dersi "Okuma" öğrenme alanı; Tür, yöntem ve tekniklere uygun okuma.(9.kazanım)	5. kazanım için Türkçe dersi "Okuma" öğrenme alanı; Tür, yöntem ve tekniklere uygun okuma.(9.kazanım)
				2. Buluşların ve teknolojik ürünlerin toplum hayatımıza etkilerini tartışır.	2. TEK NOLOJİ YAŞANTIMIZI ETKİLİYOR MU? (2. kazanım)	2. ETKİNLİK: ÖYKÜ			
				3. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerinin farkına varır.	3. İNSANLIĞA HİZMET EDENLER (3. kazanım)	3. ETKİNLİK: ZAMAN TÜNELİ TASARLIYORUM			
	2. HAFTA	3	3	4. Kanıtlara dayanarak, Atatürk'ün bilim ve teknolojiye verdiği önemi gösterir.	4. BİLİMLE AYDINLANAN TÜRKİYE (4. kazanım)	4. ETKİNLİK: DEĞİŞEN YAŞAMLAR	(Toplumsal hayat çerçevesinde buluşlar ve teknolojik gelişmeler ile çevrenin kültürel özellikleri arasında ilişki kurulur.)	9. Gazete ve dergi okur. X Adım Adım Türkiye	
NİSAN	3. HAFTA	3	3	5. Bilim ve teknoloji ile ilgili, düzeyine uygun süreli yayınları tanır ve izler.	5. BİLİMİ TAKİP EDELİM (5,6. kazanım)	5. ETKİNLİK: BİLİM İNSANI İLE RÖPORTAJ			
	4. HAFTA	3	3	6. Yaptığı çalışmalarında yararlandığı kaynakları gösterir.	6. BİLİMİ TAKİP EDELİM (5,6. kazanım)	6. ETKİNLİK: BİLİM İNSANI İLE RÖPORTAJ			
	1. HAFTA	3	3	7. Bilim ve teknoloji ile ilgili, düzeyine uygun süreli yayınları tanır ve izler.	7. BİLİMİ TAKİP EDELİM (5,6. kazanım)	7. ETKİNLİK: BİLİM İNSANI İLE RÖPORTAJ			

UYARI

Öğrencinin çevresinde gördüğü ve günlük yaşamında kullanabileceği teknolojik ürünler ele alınacaktır (2.kazanım) **MÜZE İLE EĞİTİM**
Teknolojik ürünlerin sergilendiği kurum ve kuruluşlarla kişilerin kurduğu özel müzelerle gezi düzenlenebilir.(1.,2.,3.,4.kazanımlar)

GAZETE KUPÜRLERİNDE YARARLANMA

Teknolojik ürünlerin toplum hayatına olumlu ve olumsuz etkileriyle ilgili gazete kupürlerinden yararlanarak münazara yaptırılabilir. (2.kazanım)

Doğrudan verilecek

beceri: Kütüphane ve referans kaynakları kullanma

Doğrudan verilecek

değer: Akademik dürüstlük

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE	ÖĞRENME ALANI: Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler					ÜNİTE: Toplum İçin Çalışanlar				
	AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	KONULAR	ETKİNLİKLER	ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR	ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME	DERS İÇİ VE DİĞER DERSLER İLE İLİŞKİLENDİRME	AÇIKLAMALAR
NİSAN	2. HAFTA	3	1. Toplumun temel ihtiyaçlarıyla bu ihtiyaçlara hizmet eden kurumları ilişkilendirir.	1. TOPLUMUN İHTİYAÇLARINI KARŞILAYANLAR (1,2,3. kazanımlar)	1. ETKİNLİK: TOPLUM NEYE İHTİYAÇ DUYAR?	⇒ İnsan Hakları ve Vatandaşlık Eğitimi(2,3 -12) 12. Bilimsel çalışmalara ve çalışmaları yapan kişilere saygı duyar.	☐ Bölgemizi Tanıyalım (Doğal afetler ve toplum hayatımıza etkileri ile ilişkilendirilir.)	<p>UYARI</p> <p>⚠️ Özellikle eğitim, sağlık, çevre, çocuk hakları ve kadın hakları ile ilgili sivil toplum kuruluşları vurgulanır.</p> <p>GAZETE KUPÜRLERİNDE YARARLANMA</p> <p>Kamu yararına çalışan sivil toplum kuruluşları, kuruluş amaçları, çalışmaları vb. ile ilgili gazete kupürleri toplatılarak sivil toplum kuruluşlarını resmî kurum ve kuruluşlarla ilişkilerini içeren sunu hazırlanabilir. (1,2,3,4 ve 5.kazanımlar)</p> <p>Doğrudan verilecek beceri: Sosyal katılım</p> <p>Doğrudan verilecek değer: Dayanışma</p> <p>Ölçme ve Değerlendirme</p> <p>Bu ünitede gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje hazırlama, çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirme testler, öğrenci ürün dosyası (portfolyo), tutum ölçme araçları olarak değerlendirilebilir.</p>		
			2. Kurumların insan yaşamındaki yeri ve önemini açıklar.	2. HEPMİZ İÇİN EL ELE VERENLER (5. kazanım)	2. ETKİNLİK: DEVLETİN KURUMLARI					
	3. HAFTA	3	3. Sivil toplum kuruluşlarının etkinliği ve önemini açıklar.	3. HEPMİZ İÇİN EL ELE VERENLER (5. kazanım)	3. ETKİNLİK: KURUMLAR	4. ETKİNLİK: İNTERNETTE ARAŞTIRILIM	5. ETKİNLİK: TÜRK KIZILAYI	6. ETKİNLİK: MEVLÂNA	7. ETKİNLİK: KÖPRÜ KURAN ADAM	8. ETKİNLİK: SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE		ÖĞRENME ALANI: Güç, Yönetim ve Toplum			ÜNİTE: Bir Ülke, Bir Bayrak				
AY	HAFTA	SAAT	KAZANIMLAR	KONULAR	ETKİNLİKLER	ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR	ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME	DERS İÇİ VE DİĞER DERSLER İLE İLİŞKİLENDİRME	AÇIKLAMALAR
NİSAN	4. HAFTA	3	1. Toplumsal yaşamı düzenleyen yasaların varlığını ve önemini fark eder.	1. KURALLAR (1. kazanım)	1. ETKİNLİK: SINIF YASAMIZ	<p>UYARI</p> <p>[1] 5. kazanım için, 15. (5-15) (1-25) Millî Kültürün korunmasında dilin önemi</p> <p>Açıklama: Atatürk'ün dile verdiği önem ile bağımsızlık arasındaki ilişki değerlendirilir.</p> <p>26. (5.26-27) Türkiye'nin dünya üzerindeki yerinin önemi</p> <p>Açıklama: Dünya haritası üzerinde Türkiye'nin bulunduğu yer ve hangi kıtaların birleştiği bölgede yer aldığı belirtilir. Akdeniz ve Karadeniz'i birbirine bağlayan Boğazların Türkiye'nin egemenliği altında olduğu, Asya ve Avrupa kıtaları arasında köprü oluşturduğu, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin diğer denizlere açılmalarında Türkiye'nin konumunun önemi, petrol kaynaklarına sahip ülkelere komşu olduğu, zengin doğal kaynaklara, tarımsal üretim potansiyeline sahip olduğu üzerinde durulur.</p> <p>Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede güçlü bir devlet olduğu, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olduğu belirtilir. Türkiye'nin uygarlıkların keştiği bir yerde yer aldığı açıklanır.</p>	<p>⇒ İnsan Hakları ve Vatandaşlık (1-16) -(3-42) (4-35-36-37)-(5-17) 16. Hukuk kurallarının toplumsal yaşamı kolaylaştıran bir değerler sistemi olduğunu kabul eder.</p> <p>17. T.C. Anayasası'nın varlığının farkına varır.</p> <p>35. Demokrasi ve ilkelere önemini kavrar.</p> <p>36. Demokrasinin insan hakları için vazgeçilmez bir değer taşıdığını takdir eder.</p> <p>37. Demokrasinin temelinin özgürlük ve eşitliğe dayandığını bilir.</p> <p>42. Merkezi yönetimin hangi birimlerden oluştuğunu bilir.</p> <p>Rehberlik ve Psikolojik Danışma(1-5)</p> <p>5. Kuralların insan hayatındaki önemini kavrar.</p>	<p>UYARILAR</p> <p>[1]Merkeze bağlı yönetim birimleri olarak kaymakamlık ve valilik ele alınır. (2.kazanım)</p> <p>[2] Devletin temel görevlerinde eğitim,adalet,sağlık ve güvenlik konuları ele alınır. (3.kazanım)</p> <p>[3] Merkezi yönetim birimleri olarak İç İşleri, Dış İşleri, Millî Eğitim, Sağlık, Adalet, Kültür ve Turizm bakanlıkları verilerek temel görevleri ele alınır.</p> <p>Doğrudan verilecek beceri:</p> <p>Basılı ve görsel kaynakları (gazete televizyon vb.) kullanma ve değerlendirme (5N1K formülü)</p> <p>Doğrudan verilecek değer:</p> <p>Adil olma,bayrağa ve istiklal Marşı'na saygı</p> <p>GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA</p> <p>Devletin sunduğu hizmetler hakkındaki gazete kupürlerinden sağlanan bilgilerle hangi birimlerin ne türden hizmetler sunduğu, bu hizmetlerin yasal dayanakları buldurulabilir.(2,3,4 kazanımlar)</p> <p>MÜZE İLE EĞİTİM</p> <p>TBMM Müzesi incelenebilir.</p> <p>Ölçme ve Değerlendirme</p> <p>Bu ünite gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje, çoktan seçmeli, kısa cevaplı, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli testler kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>	
			3	2. Yaşadığı yerdeki merkeze bağlı yönetim birimleri ile bu birimlerin temel görevlerini ilişkilendirir.	2. ERKETİ YÖNETİM (2,3. kazanım)		2. ETKİNLİK: SLOGANLAR HAZIRLAYALIM	<p>3. (5-15) (1-25) Millî Kültürün korunmasında dilin önemi</p> <p>Açıklama: Atatürk'ün dile verdiği önem ile bağımsızlık arasındaki ilişki değerlendirilir.</p> <p>26. (5.26-27) Türkiye'nin dünya üzerindeki yerinin önemi</p> <p>Açıklama: Dünya haritası üzerinde Türkiye'nin bulunduğu yer ve hangi kıtaların birleştiği bölgede yer aldığı belirtilir. Akdeniz ve Karadeniz'i birbirine bağlayan Boğazların Türkiye'nin egemenliği altında olduğu, Asya ve Avrupa kıtaları arasında köprü oluşturduğu, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin diğer denizlere açılmalarında Türkiye'nin konumunun önemi, petrol kaynaklarına sahip ülkelere komşu olduğu, zengin doğal kaynaklara, tarımsal üretim potansiyeline sahip olduğu üzerinde durulur.</p> <p>Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede güçlü bir devlet olduğu, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olduğu belirtilir. Türkiye'nin uygarlıkların keştiği bir yerde yer aldığı açıklanır.</p>	<p>Toplum için Çalışanlar Ünitesi(Toplumun ihtiyaçları ile merkezi ve merkeze bağlı yönetim birimleri ilişkilendirilir.)</p> <p>1. kazanım için matematik dersi "Olasılık " alt öğrenme alanı (3.kazanım)</p> <p>3. Bir olayın adil olup olmadığı hakkında yorum yapar.</p>
MAYIS	2. HAFTA	3	3. Merkezi yönetim birimlerini tanıyarak bu birimleri temel görevleriyle ilişkilendirir.	3. DEMOKRASİ (2,3. kazanım)	3. ETKİNLİK: KURALLARI AYIRALIM	<p>37. Demokrasinin temelinin özgürlük ve eşitliğe dayandığını bilir.</p> <p>42. Merkezi yönetimin hangi birimlerden oluştuğunu bilir.</p> <p>Rehberlik ve Psikolojik Danışma(1-5)</p> <p>5. Kuralların insan hayatındaki önemini kavrar.</p>	<p>Doğrudan verilecek beceri:</p> <p>Basılı ve görsel kaynakları (gazete televizyon vb.) kullanma ve değerlendirme (5N1K formülü)</p> <p>Doğrudan verilecek değer:</p> <p>Adil olma,bayrağa ve istiklal Marşı'na saygı</p> <p>GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA</p> <p>Devletin sunduğu hizmetler hakkındaki gazete kupürlerinden sağlanan bilgilerle hangi birimlerin ne türden hizmetler sunduğu, bu hizmetlerin yasal dayanakları buldurulabilir.(2,3,4 kazanımlar)</p> <p>MÜZE İLE EĞİTİM</p> <p>TBMM Müzesi incelenebilir.</p> <p>Ölçme ve Değerlendirme</p> <p>Bu ünite gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje, çoktan seçmeli, kısa cevaplı, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli testler kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>		
			3	4. Demokratik yönetim birimlerinde yetki ile ulusal egemenlik arasındaki ilişkiyi açıklar.	4. BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİ (5.kazanım)		4. ETKİNLİK: BAKANLIKLAR	<p>37. Demokrasinin temelinin özgürlük ve eşitliğe dayandığını bilir.</p> <p>42. Merkezi yönetimin hangi birimlerden oluştuğunu bilir.</p> <p>Rehberlik ve Psikolojik Danışma(1-5)</p> <p>5. Kuralların insan hayatındaki önemini kavrar.</p>	<p>Doğrudan verilecek beceri:</p> <p>Basılı ve görsel kaynakları (gazete televizyon vb.) kullanma ve değerlendirme (5N1K formülü)</p> <p>Doğrudan verilecek değer:</p> <p>Adil olma,bayrağa ve istiklal Marşı'na saygı</p> <p>GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA</p> <p>Devletin sunduğu hizmetler hakkındaki gazete kupürlerinden sağlanan bilgilerle hangi birimlerin ne türden hizmetler sunduğu, bu hizmetlerin yasal dayanakları buldurulabilir.(2,3,4 kazanımlar)</p> <p>MÜZE İLE EĞİTİM</p> <p>TBMM Müzesi incelenebilir.</p> <p>Ölçme ve Değerlendirme</p> <p>Bu ünite gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje, çoktan seçmeli, kısa cevaplı, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli testler kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>
MAYIS	3. HAFTA	3	5. Ulusal Egemenlik ve bağımsızlık sembollerine değer verir.	5. BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİ (5.kazanım)	5. ETKİNLİK: BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİ	<p>37. Demokrasinin temelinin özgürlük ve eşitliğe dayandığını bilir.</p> <p>42. Merkezi yönetimin hangi birimlerden oluştuğunu bilir.</p> <p>Rehberlik ve Psikolojik Danışma(1-5)</p> <p>5. Kuralların insan hayatındaki önemini kavrar.</p>	<p>Doğrudan verilecek beceri:</p> <p>Basılı ve görsel kaynakları (gazete televizyon vb.) kullanma ve değerlendirme (5N1K formülü)</p> <p>Doğrudan verilecek değer:</p> <p>Adil olma,bayrağa ve istiklal Marşı'na saygı</p> <p>GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA</p> <p>Devletin sunduğu hizmetler hakkındaki gazete kupürlerinden sağlanan bilgilerle hangi birimlerin ne türden hizmetler sunduğu, bu hizmetlerin yasal dayanakları buldurulabilir.(2,3,4 kazanımlar)</p> <p>MÜZE İLE EĞİTİM</p> <p>TBMM Müzesi incelenebilir.</p> <p>Ölçme ve Değerlendirme</p> <p>Bu ünite gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje, çoktan seçmeli, kısa cevaplı, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli testler kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>		

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE	ÖĞRENME ALANI: Güç, Yönetim ve Toplum	ÜNİTE: Bir Üike, Bir Bayrak
		ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR
	<p>27. Bazı devletler tarafından Türkiye'nin güçlenmesinin istenmediği</p> <p>Açıklama</p> <p>Türkiye'nin gelişmekte olan büyük bir ekonomik güce sahip olduğu vurgulanır. Türk toplumundaki hızlı kalkınma ve modernleşme isteği belirtilir.</p> <p>Bazı komşu devletlerin genç ve dinamik bir nüfusa sahip olan Türkiye'yi kendileri için tehlike olarak gördükleri, kendi topraklarını genişletmek ve deniz hâkimiyeti oluşturmak amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin zayıflaması için çaba harcamalarının sebepleri vurgulanır.</p> <p>1. kazanım için;</p> <p>25. Türkiye Cumhuriyeti Anayasaları ile ilgili olaylar ve olgular</p> <p>Açıklama</p> <p>Yeni Türk Devletinin 1921 yılında hazırlanan ilk Anayasası'nın esaslarının Kurtuluş Savaşı'nın devam ettiği sırada Atatürk tarafından belirlendiği, TBMM'de kabul edilen bu Anayasa'ya göre yasama,yürütme ve yargı yetkilerinin TBMM'de toplandığı, bu Anayasa ile ilk defa egemenliğin kayıtsız Türk milletine verildiği ve bu durumun daha sonraki anayasalarda da bulunduğu belirtilir.</p> <p>1923 yılında, 1921 Anayasası'na Türkiye Devleti'nin bir cumhuriyet olduğu hükümünün konulduğu, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ihtiyaçlarına uygun olarak yeni anayasalar hazırlandığı vurgulanarak yürürlükte olan Anayasa'mızın değiştirilemez maddeleri, gerekçeleri ile işlenir.</p>	

SOSYAL BİLGİLER DERSİ YILLIK DERS PLANI

SÜRE	ÖĞRENME ALANI: Küresel Bağlantılar				ÜNİTE: Hepimizin Dünyası			
	AY	HAFTA	SAAT	KONULAR	ETKİNLİKLER	ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI İLE İLİŞKİLENDİRME	DERS İÇİ VE DİĞER DERSLER İLE İLİŞKİLENDİRME	AÇIKLAMALAR
MAYIS	3. HAFTA	3	1. Dünya çocuklarının ortak yönlerini ve ilgi alanlarını fark eder.	1. ORTAK İLGI ALANLARIMIZ (1. kazanım)	1. ETKİNLİK: DÜNYA ÇOCUKLARI	ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR (1,2,3,4,5,6-10.) 10. Atatürk'ün barışçı bir devlet adamı olması Açıklama: Atatürk'ün yurtta ve dünyada barışa önem verdiği vurgulanarak Atatürk'ün barışçı bir devlet adamı olduğu belirtilir.	Ürettiklerimiz (Çevremizdeki ekonomik faaliyetler konusuyula ilişkilendirilir.) Adım Adım (Ülkemizin kültürel özellikleri ortak miras ve turizm konusu ile ilişkilendirilir. 3. kazanım için Türkçe dersi "Konuşma "öğrenme alanı, Tür, Yöntem ve Teknoloji Uygun Konuşma. (2.kazanım) 2. Grup çalışmalarında duygu ve düşüncelerini paylaşır. 4. kazanım için Matematik dersi" Geometrik Cisimler" alt öğrenme alanı(1. kazanım) 1. Piramide örnekleri verir ve yüzeyini tasvir eder.	AÇIKLAMALAR
			2. Ülkeler arasında ekonomik alışveriş olduğunu fark eder. 3. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.	2. ÜRÜNLER DE YOLCULUK YAPAR (2,3. kazanım) 3. DÜNYANIN ORTAK MİRASI (4. kazanım)	2. ETKİNLİK: İTHALAT YAPIYORUM 3. ETKİNLİK: ELEKTRONİK TİCARET 4. ETKİNLİK: YEDİ HARIKAM 5. ETKİNLİK: REKLAM FİLMİ HAZIRLIYORUM 6. ETKİNLİK: ORTAK MİRAS			
HAZİRAN	1. HAFTA	2	4. Ülkeler arasında ekonomik alışveriş olduğunu fark eder. 3. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.	4. ORTAK MİRAS LİSTESİNDEKİ VARLIKLARIMIZ (5,6. kazanım)				
	2. HAFTA	2	5. Ortak mirasın tanımını fark eder. 6. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki yeri konusunda bakış açısı geliştirir.					

Not: Yıllık planda haftalık ders saati dağılımı çalışma takvimlerinde değişiklikler olacağı dikkate alındığından yapılmamıştır. Her yılın çalışma takvimine göre zümre öğretmenleri tarafından haftalık ders dağılımı belirlenmelidir.

PROGRAM KAVRAMLARI

Afet	⊙
Aile	⊙
Akrabalık	⊙
Anayasa	⊙
Bağımsızlık	○
Barış	○
Benzerlik ve farklılık	⊙
Beşerî ortam	⊙
Bildirge (Beyanname)	○
Bilim	⊙
Birey	⊙
Birinci elden kaynak	○
Bölge	⊙
Bütçe	⊙
Cumhuriyet	⊙
Çevre	⊙
Çevre kirliliği	⊙
Dağıtım	⊙
Dayanışma	⊙
Davranış	⊙
Değer	⊙
Değişim ve süreklilik	⊙
Demokrasi	⊙
Devlet	⊙
Dil	⊙
Din	⊙
Doğal kaynaklar	○
Doğal ortam	⊙
Duygu	⊙
Düşünce	⊙
Egemenlik	⊙
Ekonomi	⊙
Ekonomik faaliyet	⊙
Emek	⊙
Enerji	○
Etkin yurttaş	⊙
Gelenek	⊙
Gelir ve gider	○
Girişimci	○
Giyim	⊙
Göç	○

Grup	○
Güç	⊙
Haberleşme	○
Hava durumu	⊙
Hava olayı	⊙
Hoşgörü	○
İhracat	○
İkinci elden kaynak	○
İklim	⊙
İletişim	○
İsraf	○
İstek ve ihtiyaçlar	⊙
İş bölümü	⊙
İşsizlik	○
İthalat	○
Kamu	⊙
Kamuoyu	⊙
Kanıt	⊙
Kâşif	○
Katılım	⊙
Kaynak	⊙
Kentleşme	○
Keşif	○
Kıta	○
Kimlik	⊙
Kronoloji	⊙
Kurum	⊙
Kültür	⊙
Kültürel öge	⊙
Laiklik	○
Liderlik	⊙
Medya	○
Meslek	⊙
Millet	○
Millî egemenlik	⊙
Millî kültür	○
Nedensellik	⊙
Nüfus	○
Olgu	○
Ortak miras	○
Özgürlük	○

Para	⊙
Pazar	⊙
Rol	○
Saltanat	○
Sanat	⊙
Savaş	○
Seçim	○
Sivil toplum kuruluşu	⊙
Sorumluluk	⊙
Sosyal etkileşim	○
Sosyal örgüt	○
Sözleşme	⊙
Şehirleşme	○
Tasarruf	⊙
Teknoloji	⊙
Temel hak ve özgürlükler	⊙
Teşkilat	○
Ticaret	○
Tören	○
Turizm	○
Tüketim	⊙
Ulaşım	⊙
Ücret	○
Üretim	⊙
Ürün	⊙
Vakıf	○
Vatan	○
Vergi	○
Verimlilik	○
Yargı	⊙
Yasa	⊙
Yasama	○
Yatırım	○
Yer	⊙
Yerleşme	⊙
Yön	⊙
Yönetim	⊙
Yurttaşlık	⊙
Yüzyıl	○

○	Bu kavram, giriş düzeyinde verilecektir.
⊙	Bu kavram, geliştirme düzeyinde verilecektir.
⊙	Bu kavram, pekiştirme düzeyinde verilecektir.

1.ÜNİTE : HAKLARIMI ÖĞRENİYORUM

ÖĞRENME ALANI : Birey ve Toplum

ÜNİTENİN SÜRESİ : 12 ders saati

Kazanımlar

1. Bulunduğu çeşitli grup ve kurumlar içindeki yerini belirler.
2. İçinde bulunduğu gruplar ile gruplara ait rolleri ilişkilendirir.
3. Katıldığı gruplarda aldığı roller ile rollerin gerektirdiği hak ve sorumlulukları ilişkilendirir.
4. Çocuk olarak haklarını fark eder.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (3-2,14); (4-18)

2. Haklarını korumanın önemini açıklar.
14. Sorumluluklarını evde ve okulda yerine getirir.
18. Çocuk haklarına dair sözleşmenin önemini kavrar.

Kariyer Bilinci Geliştirme (2-4); (3-12,14)

4. Bir bireyin sahip olabileceği değişik rolleri belirtir.
12. Kişisel sorumluluğun ve iyi çalışma alışkanlıklarının önemini açıklar.
14. Aile üyeleri arasındaki bağlılığı, birlikte çalışmayı ve sorumluluğu açıklar.

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Anayasada yer alan haklar ve özgürlükler ile çocuk hakları hakkında gazete kupürlerinden elde edilen bilgilerden hareketle tartışma ve değerlendirmeler yaptırılır (4. kazanım).

Doğrudan Verilecek Beceri : Yazılı anlatım

Doğrudan Verilecek Değer : Sorumluluk

Rehberlik ve Psikolojik Danışma (2-1); (3-4)

1. Bir grup içinde çeşitli rollerin önemini kabul eder.
4. Okuldaki sorumluluklarını bilir.

UYARI

[!] Rehberlik Servisi (Çocuk Hakları Sözleşmesi, rol, hak ve sorumluluk ilişkileri konusunda iş birliği yapılmalıdır.)

Kavramlar

Aile	⊙
Akrabalık	⊙
Benzerlik ve farklılık	⊙
Bildirge (Beyanname)	○
Birey	⊙
Davranış	⊙
Değer	⊙
Duygu	⊙
Düşünce	⊙
Grup	○
Hoşgörü	○
Kanıt	⊙
Kimlik	⊙
Kurum	⊙
Rol	○
Sorumluluk	⊙
Sosyal etkileşim	○
Sözleşme	⊙
Temel hak ve özgürlükler	⊙

Ölçme ve Değerlendirme

Bu ünite de öz değerlendirme formu, tartışma, eşleştirme türü ve açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

TOPLUMDAKİ YERİMİZ

SÜRE : 9 ders saati

KAZANIMLAR

1. Bulunduğu çeşitli grup ve kurumlar içindeki yerini belirler.
2. İçinde bulunduğu gruplar ile gruplara ait rolleri ilişkilendirir.
3. Katıldığı gruplarda aldığı roller ile rollerin gerektirdiği hak ve sorumlulukları ilişkilendirir.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (3-2,14)

2. Haklarını korumanın önemini açıklar.
 14. Sorumluluklarını evde ve okulda yerine getirir.
- #### Kariyer Bilinci Geliştirme (2-4); (3-12,14)
4. Bir bireyin sahip olabileceği değişik rolleri belirtir.
 12. Kişisel sorumluluğun ve iyi çalışma alışkanlıklarının önemini açıklar.
 14. Aile üyeleri arasındaki bağlılığı, birlikte çalışmayı ve sorumluluğu açıklar.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma (2-1); (3-4)

1. Bir grup içinde çeşitli rollerin önemini kabul eder.
4. Okuldaki sorumluluklarını bilir.

Materyaller

Kalabalık (otobüs kuyruğu, izleyiciler vb.), grup (oyun grubu, kulüp çalışmaları vb.), aile, okul, muhtarlık, bakanlık, hastane, belediye vb. fotoğrafları, yarım fon kartonu, yapıştırıcı, mesleklerle ilgili fotoğraflar.

Kavramlar

Birey	⊙	Hoşgörü	○
Sorumluluk	⊙	Kurum	⊙
Davranış	⊙	Sosyal etkileşim	○
Aile	⊙	Akrabalık	⊙
Grup	○	Rol	○
Değer	⊙	Kanıt	⊙

GİRİŞ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 12 ve 13. sayfalarında yer alan ünite kapak sayfalarını incelemelerini ve üniteye işlenecek konuları tahmin etmelerini isteyiniz.
- Öğrencilerinizden ders kitabının 14. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 14. sayfasında yer alan “Kalabalık” bölümündeki fotoğrafları incelemelerini isteyiniz. Soruların cevaplandırılmasını sağlayınız. Fotoğraflardaki kişilerin:
 - * Tesadüfen bir arada buldukları,
 - * Birbirlerini tanımadıkları,
 - * Kısa bir süre için bir arada buldukları sonucuna varmalarına yardımcı olunuz.
- Sayfanın devamının okunmasını sağlayınız. Fotoğraflarda görülen durumların kalabalık olarak nitelendirildiğini belirtiniz.
- Sayfanın sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 15. sayfasında yer alan “Grup” başlıklı bölümdeki fotoğrafların incelenmesini isteyiniz.
- Sayfada verilen birinci sorunun cevabı olarak fotoğraftaki kişilerin:
 - * Birbirlerini tanıdıkları,
 - * Belirli bir amaç için bir arada oldukları,
 - * Bir arada buluşmalarının uzun süreli olduğu sonucuna ulaşmalarını sağlayınız.
- Sayfanın devamının okunmasını isteyiniz. Öğrencilerinize gün içinde arkadaşları ile bir araya gelerek ortak çalışmalar yaptıklarını, oyunlar oynadıklarını, eğitim ve kulüp çalışmalarına katıldıklarını vurgulayınız.
- Yapılacak faaliyetlerde bir araya gelinerek iş birliği yapıldığını belirtiniz. “Bir elin nesi var, iki elin sesi var.” ve “Birlikten kuvvet doğar.” atasözleri ile ne anlatılmak istendiğini sorunuz.
- Sayfada tiyatro kulübü öğrencilerinin fotoğrafına dikkat etmelerini isteyiniz. Tiyatro kulübü öğrencilerinin sergiledikleri piyesin, tek bir kişi tarafından sergilenip

sergilenemeyeceğini belirlemelerini sağlayınız. İş birliği yapılması gereken faaliyetlere örnekler vermelerini isteyiniz.

- Bireylerin belirli bir amaç etrafında, bir araya gelerek iş birliği içinde ortak çalışmalar yaptığını yani gruplar oluşturduklarını vurgulayınız. Ailemizin doğduğumuz andan itibaren içinde yer aldığımız ilk grup olduğunu vurgulayınız.

- Sayfa sonundaki soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız. (Bu etkinlik bireysel, bölgesel farklılıklar ve çoklu zeka kuramı gözönünde tutularak hazırlanmıştır.)

- Öğrencilerinizi gruplara ayırınız. Gruplara, “Kalabalık” ve “Grup” konularını paylaşdırınız.

- Kalabalık konusunu verdiğiniz gruplara, fon kartonu üzerine kalabalık konulu fotoğrafları yapıştırılmalarını isteyiniz.

- Fotoğrafların arasına kalabalığı tanımlar nitelikte sloganlar yazmalarını isteyiniz.

- Aynı çalışmayı grup konusunu verdiğiniz öğrencilerden isteyiniz.

- Çalışmaların sınıf panosunda ayrılan ünite köşesi bölümünde sergilenmesini sağlayınız.

- Gönüllü iki öğrenci seçiniz. Grup ve kalabalık ismini verdiğiniz öğrencilerinizin, kendilerini tanıtarak tanışmalarını isteyiniz (Örneğin: Merhaba, benim adım kalabalık. Beni oluşturan bireyler rastlantı sonucu bir arada bulunurlar. Benim adım da grup. Benim için bir araya gelen bireyler birbirlerini tanırlar vb.).

- Çalışmaları, öğretmen kılavuz kitabınızın Ölçme Değerlendirme sayfalarında verilen Grup Değerlendirme Formu (s. 29-30) ile değerlendiriniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 16. sayfasında yer alan “Kurum” başlıklı bölümdeki İlgin’a ait konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
- Sayfadaki fotoğrafların yer aldığı şemayı incelemesini sağlayınız. Sınıf tahtasına İlgin’in ailesinin yardım aldığı kurumları listeleyiniz. Listeye başka hangi kurumların eklenebileceğini sorgulayınız.
- Sayfadaki paragrafın okunmasını sağlayınız. Kurumların varlıklarını uzun süre devam ettiren gruplar olduğunu vurgulayınız. Paragrafın sonunda sorulan soruyu öğrencilerinizin cevaplamalarını isteyiniz.
- Kurumların, bir amacı gerçekleştirmek için kurulduklarını belirtiniz.
- Kurumların yaptıkları çalışmaları yasalar ve kurallar çerçevesinde gerçekleştirdiklerini vurgulayınız.
- Yazı tahtasına aşağıdaki gibi bir tablo çizin. “Grup” ve “Kurum” arasındaki benzer ve farklı yönlerin belirlenmesini sağlayınız.

Gruplar ve Kurumlar	
Benzerlikler	Farklılıklar

ETKİNLİK

- Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.
- Öğrencilerinizden kurumlara yönelik getirdikleri fotoğrafları fon kartonları üzerine yapıştırmalarını isteyiniz.
 - Kurumun özelliklerini belirten sloganları fotoğraf altlarına yazmalarını söyleyiniz.
 - Çalışmaların sınıf panosundaki ünite köşesi bölümünde sergilenmesini sağlayınız.
 - Kurum, grup ve kalabalık arasındaki farkları sınıf panosunda oluşturulan bölümü inceleyerek pekiştirmelerini sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 17. sayfasında yer alan belgeleri incelemelerini isteyiniz. Fotoğrafi görülen öğrencinin yaşamında etkileşime girdiği kurumları,
 - * Nüfus müdürlüğü
 - * Okul
 - * Hastane
 - * Ankara Emniyet Müdürlüğü
 - * Onur Belgesi
 - * Öğrenci Kimlik Kartı
 - * Kütüphane olarak belirlemelerini sağlayınız.
- Belgelerin etkileşimde bulunduğumuz kurum ve gruplar tarafından verildiğini vurgulayınız.
- Sayfanın üst bölümünde sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 12, 13
1. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 12 ve 13. sayfasında yer alan GRUP MU, KURUM MU, KALABALIK MI? adlı 1. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 18. sayfasında yer alan “Roller” başlıklı bölümü okumalarını ve aile fotoğrafını incelemelerini isteyiniz.
- Konuşma balonlarının öğrencileriniz tarafından canlandırılmasını sağlayınız. Sorulan sorunun cevabını:
 - * Kuzen rolüneyim,
 - * Torun rolüneyim,
 - * Evlat rolüneyim,
 - * Abla rolüneyim,
 - * Yeğen rolüneyim vb. şekilde almaya çalışınız.
- Doğduğumuz andan itibaren pek çok grubun içinde yer aldığımızı söyleyiniz. Ailemizin toplumun en küçük grubu aynı zamanda da kanunlara göre en küçük kurumu olduğunu vurgulayınız.
- Okula yönelik sayfanın orta bölümünde verilen soruyu sorarak fotoğrafın incelenmesini ve konuşma balonlarının okunmasını isteyiniz. Son bölümde sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

• Ders kitabının 19. sayfasında yer alan “Görevler” başlığı altındaki birinci paragrafı okutunuz. Paragrafla ilgili soruyu cevaplamalarını isteyiniz. Sayfadaki aile fotoğrafının incelenmesini ve konuşma balonlarının okunmasını sağlayınız. Üstlenilen rollere göre görevlerimizin olduğunu vurgulayarak aile bireylerinin görevlerine başka neler eklenbileceği sorusunu sorunuz.

• Ailede anne ve baba rolündeki bireylerin, ailenin geçimini sağlamak, çocuklarının sağlık, eğitim vb. ihtiyaçlarını karşılamak, dayanışma içerisinde birlikteliklerini sürdürmekle görevli oldukları konusu üzerinde durunuz.

• Çocukların aile içinde evlat, ağabey, abla, çocuk rollerini üstlendiklerini söyleyiniz. Çocukların ödevlerini yapmak, odalarını temiz tutmak ve evin düzenine katkı sağlamak, kardeşlerine yardımcı olmak gibi görevleri olduğunu belirtiniz. Öğrencilerinizin varsa başka görevleri üzerinde durunuz.

• Alt bölümde okula yönelik konuşma balonlarının okunmasını sağlayınız.

- Okulda,
 - * Müdür
 - * Müdür yardımcısı

- * Hizmetli
- * Öğretmen
- * Rehber öğretmen
- * Kantinci
- * Kütüphaneci
- * Bazı okullarda hemşire ve doktor rollerinin olduğunu hatırlatınız. Okulda üstlenilen rollerin gerektirdiği görevlerin aşağıdaki gibi belirlenmesini sağlayınız.
 - * Öğretmen; eğitim öğretim vermek
 - * Müdür; okulu idare etmek
 - * Müdür yardımcısı; müdüre yardım etmek
 - * Rehber öğretmen; öğrenci sorunları ile ilgilenmek
 - * Hizmetli; okulu temiz ve düzenli tutmak
 - * Kütüphaneci; kitapların düzenini sağlamak
 - * Memur; okul ile ilgili yazışmaları yapmak
 - * Kantinci; temiz, sağlıklı ve uygun fiyatlı ürünler satmak
- Sayfanın sonunda verilen sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinize “Okul Grubumuz” adlı şema oluşturacağınızı söyleyiniz.
 - Tahtaya bir daire çiziniz. “Okul Grubumuz” yazısını dairenin içine yazınız.
 - Daireden oklar çıkarınız.
 - Öğrencilerinizden okulda çalışanların isimlerini, rollerini ve görevlerini okların ucuna yazmalarını isteyiniz.

ÖÇK s. 14
2. Etkinlik

Öğrencilerinizin öğrenci çalışma kitabının 14. sayfasında yer alan İÇİNDE BULUNDUĞUM GRUPLAR adlı 2. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 20. sayfasında yer alan “Değişen Gruplar, Değişen Roller” başlığı altındaki yönerge doğrultusunda Büşra’ya yönelik konuşma balonlarını okumalarını isteyiniz.
- Sayfa sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Sorunun cevaplandırılması sırasında aşağıda Büşra için verilen tabloyu kullanabilirsiniz.
- Aşağıda Büşra için doldurulan tabloyu tahtaya çiziniz. Öğrencilerinizin tabloyu kendilerine göre doldurmalarını sağlayınız.

Büşra'nın İçinde Bulunduğu Grup	Gruptaki Rolü	Gruptaki Görevi
Çevre Koruma Kulübü	üye	Çevreyi temiz tutmak
Tiyatro Kulübü	oyuncu	Çalışmalara katılmak
Sınıf	öğrenci	Sınıf kurallarına uymak
Okul Voleybol Takımı	oyuncu	Takım çalışmalarına katılmak
Çocuk Trafik Eğitim Okulu	kursiyer	Trafik kurallarına uymak

- Öğrencilerinize, “Aynı anda farklı gruplar içinde bulunabilir miyiz?” sorusunu yönelterek verecekleri cevapları tabloya uygun olacak şekilde vermelerini sağlayınız.

ÖÇK s. 15
3. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 15. sayfasında yer alan EVİMİZ adlı 3. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 21. sayfasındaki yönlendirmeyi öğrencilerinize okutunuz. Emrah Deniz adlı kişiye ait fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
 - Emrah Deniz'in,
 - * Anne ve babasının yanında evlat,
 - * Ailesinin yanında baba ve eş,
 - * İş yaşamında avukat rolünde olduğunun belirlenmesini sağlayınız.
 - Bölüme yönelik sorulan soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.
 - Sayfadaki paragrafın okunmasını sağlayınız. Hepimizin doğuştan kazanılmış rolleri olduğunu vurgulayınız. Çocuk, ağabey, evlat, abla vb. rollerin doğuştan kazanıldığını vurgulayınız.
 - Aile ve akrabalar arasındaki torun, kuzen, yeğen gibi toplumdaki birey rolünün doğuştan kazanıldığını vurgulayınız.
 - Çeşitli gruplarda edindiğimiz rollerin ise kazanılan roller olduğunu belirtiniz. Yaşantımızda değişik roller üstlenebileceğimizi söyleyiniz.
 - Yönerge doğrultusunda sayfanın alt kısmında verilen konuşma balonlarındaki ifadelerin canlandırılmasını sağlayınız.
 - Üstlendiğimiz rollerde kurallara ve kanunlara uymanın görevlerimiz arasında olduğunu vurgulayınız.
 - Bir toplumda bireylerin iyi ilişkiler kurması ve görev dağılımı yapmalarının o toplumu başarıya taşıyacağını vurgulayınız.
 - Sayfa sonunda verilen paragrafı okutarak sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

• Ders kitabının 22. sayfasında “Sorumluluk” başlığı altında yer alan resimlerin incelenmesini ve sayfa sonundaki soruların aşağıdakine benzer şekilde cevaplandırılmasını sağlayınız.

1. resim: Öğrenci, okula geç kalıyor.

2. resim: “Yerlere çöp atmamalısn.”, “Çevreyi kirletmemelisin.”

3. resim: Okul merdivenlerinden koşarak ve arkadaşlarını iterek inilmez.

4. resim: “Çiçekleri Kopartmayınız.” vb.

5. resim: Ders zili çalmasına rağmen öğrenciler, top oynamaya devam ediyorlar.

6. resim: Öğrencilerinize, planlı çalışma alışkanlıklarını geliştirmelerini hatırlatarak sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız (Önce oyun oynayabilir ama derslerine gerekli zamanı ayırmalı vb.).

• Resimlere göre okul kurallarının aşağıdaki gibi belirlenmesini sağlayınız:

* Okula zamanında gelinmeli.

* Okul koridorlarında koşmamalı.

* Yerlere çöp atmamalı, atanları uyarmalı.

* Zil çalınca derse girmeli.

* Okul bahçesindeki çiçeklere zarar verilmemelidir.

• Sayfadaki son sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 23. sayfasının başında yer alan yönergeyi okutunuz. Yönerge ile ilgili fotoğrafları inceleyerek birinci konuşma balonunu okumalarını sağlayınız. Öğrencilerinize “en temiz sınıf” seçilen sınıf öğrencilerinin yerinde siz olsaydınız neler hissederdiniz?” sorusunu sorarak cevaplamalarını sağlayınız.
- “Hepinizin okullarında kurallar vardır.” şeklinde başlayan paragrafın okunmasını isteyiniz. Okul kurallarının öğrencilerin iyi eğitim almalarını amaçladığını vurgulayınız.
- Öğrenci olarak sahip oldukları rollerin gerektirdiği görevlerin yerine getirilmesi ile sorumluluk sahibi olacaklarını belirtiniz.
- Herkesin sorumluluklarını yerine getirmesi durumunda ülkemizin kalkınacağını söyleyiniz.
- Bireysel sorumlulukların yerine getirilmesi durumunda grup ve kurumları başarılı kılacağını vurgulayınız.
- Öğrencilerinize ikinci konuşma balonunu okutarak konuşma balonuna yönelik sorulan soruları cevaplandırmalarını sağlayınız.
- Sayfa sonundaki konuşma bölümünün okunmasını, soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Mareşal Mustafa Kemal İlköğretim Okuluna beyaz bayrak kazandıran tutumların neler olduğunun belirlenmesini sağlayınız.
- Sayfa sonundaki soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 24. sayfasındaki yönerge doğrultusunda Duru'ya yönelik konuşma balonunun okunmasını ve yönergenin altında yer alan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Konuşma balonunda anlatılan olayın canlandırılmasını isteyiniz.
- Duru'nun davranışlarının değerlendirilmesini sağlayınız.
- Duru'nun görevini yerine getirmeyerek İlke'yi zor durumda bıraktığını belirtiniz. Benzer bir durumla karşılaşmış ve karşılaşmadıklarını öğreniniz.
- İlke ve Duru'nun yerine kendilerini koymalarını isteyiniz. "Neler hissederdiniz?" sorusunu yöneltiniz. Cevapları alarak yaptıkları çalışmanın empati olarak adlandırıldığını söyleyiniz.
- Sayfanın ortasında yer alan soruları öğrencilerinize sorarak cevaplandırmalarını isteyiniz.
- İkinci konuşma balonuna yönelik yönlendirmeyi okuyunuz. Konuşma balonunda belirtilen takımı başarıya ulaştıran aşamaların belirlenmesini sağlayınız.
- Takım çalışması içinde görevlerin yerine getirilmemesi durumunda alınacak sonucun tahmin edilmesini sağlayınız.
- Sayfa sonundaki soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

ETKİNLİK

- Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.
- Öğrencilerinize "Mesleklerin Sorumlulukları" adlı bir pano hazırlamalarını söyleyiniz.
 - Öğrencilerinizi gruplara ayırınız.
 - Her gruptan, fon kartonu üzerine getirdikleri meslek fotoğraflarını yapıştırmasını isteyiniz.
 - Mesleklerin isimlerini, görevini ve sorumluluklarını fotoğrafın altına yazarak çalışmalarını tamamlamalarını söyleyiniz.
 - Çalışmaların sınıf panosunda sergilenmesini sağlayınız.
 - Yapılan çalışmaları, öğretmen kılavuz kitabının Ölçme Değerlendirme sayfalarında yer alan Grup Değerlendirme Formu (s.29-30) ile değerlendiriniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 25. sayfasında yer alan “Meslek Sahiplerinin Sorumlulukları” başlığı altındaki birinci paragrafın okunmasını sağlayınız.
- Toplumda yaşayan bireylerin çeşitli sorumluluklar üstlendiğini vurgulayınız.
- Toplumda yaşayan bireylerin birbirlerine saygılı olması gerektiğini belirtiniz.
- Yasalara uymanın en önemli toplumsal görev olduğunu söyleyiniz.
- Sorumluluklarını yerine getiren, birlik ve beraberlik içinde hareket eden bireylerden oluşan toplumların tıpkı grup çalışmalarında olduğu gibi başarılı olacağını vurgulayınız.
- Ülkelerin gelişmesi için iş bölümü yapan, birbirlerine saygılı olan, destek veren, çalışan ve kanunlara uyan bireylere sahip olması gerektiğini söyleyiniz.
- Toplumda çeşitli ihtiyaçların bireyler tarafından karşılandığını belirtiniz. Meslek sahibi olan bireylerin geçinmeleri

için gerekli ücreti bu şekilde karşıladıklarını, ülkelerine katkıda bulduklarını ve toplumun ihtiyaçlarını karşılamada kendilerine düşen görevleri yerine getirdiklerini vurgulayınız.

• Öğrencilerinize sayfada verilen meslekleri inceleyerek sorulan soruyu aşağıdaki gibi cevaplamalarını sağlayınız.

* Doktorlar, hastalarını tedavi etmekle görevlidir. Bu konudaki sorumsuzlukları hastanın sağlığını tehlikeye atar. Bundan toplum etkilenir.

* Müteahhitler, halkın barınma ihtiyacını karşılar. Sağlam binalar yapmak sorumluluklarıdır. Bu sorumluluklarını yerine getirmediklerinde maddi ve manevi kayıplara yol açarlar.

* Polis, toplum içinde güvenliği sağlar. Görevini kanunlara uygun olarak yerine getirmek zorundadır. Polis, sorumluluklarını yerine getirmese toplumda kargaşa ortamları yaşanır.

* Asker, ülkenin güvenliğini sağlamakla görevlidir. Sorumluluklarını yerine getirmese ülke bağımsızlığı tehlikeye düşer.

* Çiftçi, tarımsal üretim faaliyetlerinde bulunur. Bu sorumluluğunu yerine getirmemesi durumunda toplumda gıda sıkıntısı çekilir. Ülke ekonomisi sarsılır.

* Öğrenci, gelecekte seçeceği mesleğe hazırlanmakla görevlidir. Sorumluluğu çalışmak, ülkesi için yararlı bir birey olarak okuduğu okullardan mezun olmaktır. İleride toplumun bir bireyi olarak çalışacak olan bugünün küçüğü, sorumluluğunu yerine getirmese kendisine ve ülkesine zarar verir.

• Öğretmenler, toplum için iyi eğitim almış bireyler yetiştirmekle görevlidirler. Sorumluluklarını yerine getirmezlerse mezun ettikleri öğrenciler, toplumun ilerlemesi için yetersiz kalacaklardır.

• Şoför, halkın ulaşım ihtiyacını karşılamak için çalışır. Sorumluluğunu en iyi şekilde yerine getirmese bu durum taşıdığı kişilere zarar verir.

• Sayfanın sonunda yer alan soruyu öğrencilerinizin cevaplamalarını sağlayınız.

ÖÇK s. 16
4. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 16. sayfasında yer alan GRUP VE ROL adlı 4. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 26. sayfasında yer alan “Ülkemize Karşı Sorumluluklarımız” başlığı altındaki birinci paragrafın okunmasını ve fotoğrafların incelenmesini isteyiniz..
- Ülkemize olan sorumluluklarımızın aşağıdaki gibi belirlenmesini sağlayınız.
 - * Alışveriş yaptıktan sonra mutlaka fiş almalıyız.
 - * Çevremize çöp atmamalı, atılanları toplamalı, ataları da uyarmalıyız.
 - * Trafik kurallarını öğrenmeli, uygulamalı ve uygulayanları uyarmalıyız.
 - * Okula gitmeli, eğitimimizi en iyi şekilde almalıyız.
 - * Derslerimize çalışmalı, topluma yararlı bir birey olmalıyız.
- Sayfa sonunda verilen sorunun cevabı için aşağıdaki bilgilerden faydalanabilirsiniz.
 - * Yasalara ve toplum kurallarına uymalıyız.
 - * Başkalarının haklarına saygı göstermeliyiz.
 - * Katılmadığımız düşüncelere karşı anlayışlı ve hoşgörülü olmalıyız.
 - * Yapmamız gereken her görevi sorumluluk bilinci ile yerine getirmeliyiz.

SÜREÇ

• Ders kitabının 27. sayfasında yer alan “Sorumluluklarımız” şemasının incelenmesini sağlayınız. Ailemize, öğretmenlerimize, hayvanlara, komşularımıza, yaşlılarımıza, yardıma muhtaç olanlara karşı sorumluluklarımız olduğunu vurgulayınız.

• Öğrencilerinizle aşağıdaki bilgileri paylaşınız.

* Arkadaşlarımızla iyi geçinmeli ve yardımlaşmalıyız.

* Onların eşyalarına zarar vermemeliyiz.

• Öğrencilerinizin, “Ailemizde ve toplum hayatımızda büyüklerimize saygılı ve yardımcı olmalıyız. Üzerimize düşen görevleri yerine getirmek sorumluluğumuzdur.” sonucuna ulaşmalarını sağlayınız.

• Son bölümün okunmasını ve sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız. Soruya örnek cevap olarak aşağıdaki bilgiden faydalanabilirsiniz.

• Okuldaki sorumluluklarımız :

* Öğretmenlerimiz, bizleri geleceğe hazırlayan kişilerdir. Onlara sadece okulda değil, okul dışında da aynı saygıyı göstermek sorumluluğumuzdur.

* Okula zamanında gelmeliyiz.

* Okuldan çıkınca evimize gitmeliyiz.

* Koridorlarda koşmamalıyız.

* Okul önünde ve açıkta satılan yiyecekleri satın almamalıyız.

* Okul eşya ve araçlarına zarar vermemeliyiz.

* Kulüp çalışmalarına katılmalıyız.

* Ödevlerimizi zamanında yapmalıyız.

ÖÇK s. 17
5. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 17. sayfasında yer alan KURUMLAR adlı 5. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 28. sayfasında yer alan “Haklarım ve Sorumluluklarım” bölümündeki paragrafın okunmasını ve şemaların incelenmesini sağlayınız.

- 28 ve 29. sayfalardaki örnek şemalarda görüldüğü gibi yaşantımızda çeşitli roller üstlendiğimizi ve bu rollerin gerektirdiği görevleri yerine getirmenin sorumluluk olduğu bilgisinin hatırlanmasını sağlayınız.

- Üstlenilen rollerin kişilere bazı haklar kazandırdığını vurgulayınız.

- 28. sayfada sorulan sorunun cevabını aşağıdakilere benzer şekilde alabilirsiniz.

Sorumluluklarım : Televizyon izlerken televizyona çok yaklaşmamak, izleme işlemi bitince televizyonu kapatmak, yaşıma uygun programlar izlemek → Televizyon izlemek hakkımdır.

Sorumluluklarım: Antrenmanlara düzenli olarak gelmek, takım arkadaşları ile iyi geçinmek → Oyun oynamak hakkımdır.

Sorumluluklarım: Okul çalışanlarına saygılı olmak, okul kurallarına uymak → Eğitim almak hakkımdır.

Sorumluluklarım: Bilgisayar kullanmak, çalışmalar bitince bilgisayarı kapatmak → İletişim araçlarından yararlanmak hakkımdır.

Sorumluluklarım: Dişlerimi fırçalamak, soğuk, sıcak, sert ve çok şekerli yiyeceklerden uzak durmak → Sağlık hizmeti almak hakkımdır.

Sorumluluklarım: Kütüphanede sessiz olmak, alınan kitabı iade etmek → Kütüphaneden yararlanmak hakkımdır.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Ders kitabının 30. sayfasındaki “Önce Hazırlanalım” bölümünde yer alan soruyla ilgili hazırlık yapmaları için öğrencilerinizi okul rehberlik servisine yönlendiriniz.
- Öğrencilerinizden çocuk haklarını konu alan gazete kupürleri getirmelerini isteyiniz.

ÖÇK s. 18
6. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 18. sayfasında yer alan HAKLAR VE SORUMLULUKLAR adlı 6. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

HAKLARIMIZLA VARIZ

SÜRE : 2 ders saati

Kazanımlar

4. Çocuk olarak haklarını fark eder.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (4-18)

18. Çocuk haklarına dair sözleşmenin önemini kavrar.

UYARI

[!] Rehberlik Servisi (Çocuk Hakları Sözleşmesi, rol, hak ve sorumluluk ilişkileri konusunda iş birliği yapılmalıdır).

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Anayasada yer alan haklar ve özgürlükler ile çocuk hakları hakkında gazete kupürlerinden elde edilen bilgilerden hareketle tartışma ve değerlendirmeler yaptırılır (4.kazanım).

Materyaller

Çocuk haklarını konu alan gazete kupürleri.

Kavramlar

Benzerlik ve farklılık	☒
Bildirge (Beyanname)	☐
Birey	☒
Hoşgörü	☐
Kimlik	☒
Sözleşme	☒
Temel hak ve özgürlükler	☒

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 30. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 30 ve 31. sayfalındaki “Haklarımızla Varız” bölümünün birinci paragrafını okumalarını isteyiniz. Açelya’ya ait konuşma balonunu okutunuz.
- Öğrencilerinizin ikinci paragrafı okumalarını sağlayınız. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin bazı maddelerinin açıklandığı konuşma balonlarının okunmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ile ilgili aşağıdaki bilgileri öğrencilerinizle paylaşınız.
 - * On sekiz yaşına kadar herkes çocuktur.
 - * Çocuk Hakları Sözleşmesi, bütün çocuklar için geçerlidir.
 - * Çocukların yaşama hakkı vardır.
 - * Çocukların vatandaşlık hakkı vardır.
 - * Gerektiği durumlarda devletler, çocukların bakımını üstlenebilirler.
 - * Çocukların düşünce özgürlüğü vardır.
 - * Özürlü çocuklar, özel olarak korunurlar.
 - * Çocukların sağlık, eğitim, beslenme ve bakımları garanti altına alınır.
 - * İlköğretim, herkes için parasız ve zorunludur.
 - * Çocuklar, sosyal faaliyetlerden faydalandırılmalıdırlar.
 - * Çocuklar, büyüklerin çalıştığı işlerde çalıştırılmamalıdırlar.
- Sayfa sonundaki paragrafı ve soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizi gruplara ayırınız.
- Her grubun getirdiği gazete kupürlerini fon kartonlarına yapıştırmalarını isteyiniz.
- Yapıştırılan kupürlerin okunmasını sağlayınız.
- Getirilen kupürleri çocuk hakları ile ilişkilendirmelerini isteyiniz.

ÖÇK s. 19, 20
7 ve 8. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 19 ve 20. sayfalarında yer alan HAKKIM VE SORUMLULUĞUM, ÜNİTE KAVRAMLARI adlı 7 ve 8. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinizden ders kitabının 36. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz. Fon kartonu, oyun hamuru, yaşanan bölgeye ait tarihî ve doğal varlıkların fotoğrafları, ülkemizin doğal varlıkları ve tarihî mekânları ile ilgili gazete kupürleri getirilmesini hatırlatınız.

DEĞERLENDİRME

SÜRE : 1 ders saati

SÜREÇ :

- Öğrencilerinize, ders kitabının 32 ve 33. sayfalarında verilen “NELER ÖĞRENDİNİZ?” bölümündeki soruları yaptırınız.

- Öğrencilerinizin ünite kazanımlarıyla ilgili öğrenme düzeylerini belirlemek için ders kitabında verilen değerlendirme sorularını kullanabileceğiniz gibi siz de benzer sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.

- Öğrencilerinizin verdikleri cevapları kontrol ederek eksik ya da yanlış öğrenmeleri tespit ediniz. Gerekli gördüğünüz kazanımlara yönelik tekrar vurgu yapınız.

- Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 19. sayfasında yer alan “ÖZ DEĞERLENDİRME” formunu doldurmalarını isteyiniz. “Kısmen yapabiliyorum.” ve “Bunu yapamıyorum.” bölümlerini işaretleyen öğrencilerinizi bu konuları tekrar gözden geçirmeleri konusunda yönlendiriniz.

- Öğrencilerinizi, eksikliklerini gidermeleri için yapmaları gereken çalışmalar konusunda yönlendiriniz.

- Öğrencilerinizi, öğrenci çalışma kitabının 21. sayfasında örneği verilen “Proje Görevi” ile ödevlendiriniz.

2. ÜNİTE : ADIM ADIM TÜRKİYE

ÖĞRENME ALANI : Kültür ve Miras

ÜNİTE SÜRESİ : 15 ders saati

1. Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve yapıları tanır.
2. Ülkemizin çeşitli yerlerindeki kültürel özelliklere örnekler verir.
3. Ülkemizin çeşitli yerleri ile kendi çevresinin kültürel özelliklerini benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırır.
4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki önemini açıklar.
5. Kanıt kullanarak Atatürk inkılaplarının öncesi ile sonrasındaki günlük yaşamı karşılaştırır.
6. Atatürk inkılaplarıyla ilkelerini ilişkilendirir.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (5-5,7)

5. Atatürk inkılaplarının, insan haklarının ülkemizde gelişimi için önemli olduğunu fark eder.
7. Kadın ve erkeklerin cumhuriyetle birlikte yeni haklar elde ettiğini bilir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

5. kazanım için Matematik dersi “Çizgi Grafiği” alt öğrenme alanı (1, 2. kazanım)
 1. Çizgi grafiğini oluşturur.
 2. Çizgi grafiğini yorumlar.
5. kazanım için Türkçe dersi “Görsel Okuma” öğrenme alanı (2, 3, 6. kazanım)
 2. Grafik ve tablo ile verilenleri yorumlar.
 3. Harita ve kroki okur.
 6. Karikatürde verilen mesajı algılar.

Atatürkçülükle İlgili Konular

(5,6- 1, 2, 3, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14);

(6-4, 5, 9, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24)

1. Türk kadınının toplumdaki yeri ve Atatürk'ün kadın haklarına verdiği önem

Açıklama: Atatürk'ün kadınlara sağladığı sosyal ve siyasal haklar kanıt gösterilerek kadınların cumhuriyet yönetimi sayesinde elde ettikleri haklar ve Türk kadınının günümüz toplumundaki yeri ve önemi örneklerle açıklanır.

2. Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önem

Açıklama: Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önemi belirten sözleri ve onun yeni Türk harflerinin öğretilmesinde öğretmenlik görevi üstlendiği belirtilerek Atatürk'e

eğitim ve öğretim alanındaki çalışmalarından dolayı başöğretmen unvanı verildiği vurgulanır.

3. Atatürk'ün hayatıyla ilgili olaylar ve olgular

Açıklama: Öğrenciler, Atatürk'ün söylediği özlü sözlerden Atatürk'ün fikir hayatına ilişkin çıkarımlarda bulunur. Atatürk'ün fikir hayatını oluşturan temel ilkelerden olan akılcılık, bilimsellik, dayanışma, insan sevgisi, barışçılık ve evrensellik ilkeleri nedenleri ile ilişkilendirilerek açıklanır.

Atatürk'ün ilk cumhurbaşkanımız olarak devleti en iyi şekilde yönettiği belirtilerek eserlerinin neler olduğu vurgulanır. En büyük eserinin neden Türkiye Cumhuriyeti olduğu açıklanır.

4. Atatürk'ün son günleriyle ilgili olaylar ve olgular

Açıklama: Atatürk'ün hastalığına rağmen son günlerinde ülkenin iç ve dış işleri ile ilgili yaptığı çalışmalar vurgulanır (Katıldığı yurt içi gezileri, Hatay'ın Türkiye'ye katılması için gösterdiği çaba ve vasiyeti ile servetinin büyük kısmını Türk milletine bırakması vb.).

5. Atatürk'le ilgili anılar

Açıklama: Atatürk'ün siyasi hayatı ve son günleriyle ilgili anılar ve bu anılarda geçen olayların günümüz için önemi vurgulanarak anılardan öğrencilerin zevk alması sağlanır.

6. Atatürk'ün düşünce sistemini oluştururken dünyadaki ve ülkedeki olaylardan etkilenmesi

Açıklama: Atatürk'ün, dünyadaki siyasi, askerî, ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel gelişmeleri izleyip bu gelişmelerin ışığında devletin ve ülkenin içinde bulunduğu olumsuz durumdan kurtarılması için çözüm yolları aradığı ve bu koşulların Atatürkçü düşünce sisteminin oluşmasında da etkisi olduğu 5. kazanımdan önce açıklanır. Atatürk'ün tarih boyunca bağımsız yaşamayı ilke edinmiş olan Türk milletinden aldığı güçle fiilen yıkılmış olan Osmanlı Devleti'nin yerine millî egemenliği esas alan özgür ve bağımsız yeni bir devlet kurmanın gerekli olduğuna inandığı ve buna önem verdiği 5. kazanımdan önce açıklanır.

7. Atatürkçülüğü tanımlayabilme ve Atatürkçülüğün önemi

Açıklama: Atatürkçülüğün, Türk milletinin bugün ve gelecekte tam bağımsız olmasını amaçladığı vurgulanır. Atatürkçülüğün, devlet yönetiminde millet egemenliğini esas aldığı, aklın ve bilimin rehberliğinde Türk milletinin huzur ve refah içinde yaşamasını esas aldığı, Türk toplumunun çağdaşlaşmasını hedeflediği, gerçekçi fikirlerle dayanarak esaslarının Atatürk tarafından ortaya konulduğu vurgulanır.

8. Bir bütün olarak Atatürkçülük

Açıklama: Atatürkçülüğün, Türk milletinin ihtiyaçlarından ve gerçeklerinden ortaya çıkan bir düşünce sistemi olduğu 5. kazanımdan önce, Atatürkçülüğü oluşturan ilke ve esasların birbirini tamamladığı ve bir bütün oluşturduğu ise 6. kazanımdan sonra işlenir.

9. Diğer dinlere hoşgörülü olmanın gereği ve vicdan hürriyetinin önemi

Açıklama: Diğer dinî inançlara hoşgörü göstermenin gereği, din ve vicdan hürriyetinin önemi, Atatürk'ün uygulama ve sözlerinden örnekler verilerek vurgulanır.

11. Atatürk'ün çağdaşlaşma anlayışında taklitçilikten kaçınmanın önemi

Açıklama: Atatürk'ün çağdaşlaşma anlayışı üzerinde durularak bu anlayışta taklitçiliğe yer olmadığı belirtilir.

12. Atatürk'ün millî eğitim konusundaki düşünceleri / uygulamaları

Açıklama: Atatürk'ün millî eğitim konusundaki düşünceleri ve uygulamalarından yola çıkılarak millî eğitim politikasını oluşturan temel düşünceleri ile Atatürk'ün eğitimi yaygınlaştırmayı amaçladığı belirtilir.

Atatürk'ün Türk eğitiminin neden millî, çağdaş ve laik olmasına önem verdiği ve laiklik ilkesine niçin bağlı kalınması gerektiği açıklanır.

Atatürk'ün öğretim birliğine ve karma eğitime neden önem verdiği açıklanarak onun eğitimin ve millî kültürün yaygınlaştırılmasına önem verdiği vurgulanır.

13. Atatürk'ün Türk diline verdiği önem

Açıklama: Atatürk'ün Türk dili ile ilgili yaptığı çalışmalar açıklanarak dille ilgili özlü sözlerine yer verilir.

14. Millî kültürün korunmasında dilin önemi

Açıklama: Millî kültürün korunup geliştirilmesinde Türk dilinin önemi açıklanır. Millî kültürün korunup geliştirilmesinde Türk dilinin önemi, Atatürk'ün millî kültür ve dil arasındaki ilişkiyi belirten sözleri ile ilişkilendirilir.

16. Atatürk'ün millî tarihimize verdiği önem

Açıklama : Türk milletinin dünya medeniyetinin gelişmesine katkıda bulunduğu ve tarih boyunca insanlığa hizmet ettiği vurgulanır. Atatürk'ün millî tarihimize verdiği önem belirtilir.

Atatürk'ün Türk Tarih Kurumunun kurulmasını sağladığı söylenerek Türk Tarih Kurumunun millî tarihimizle ilgili bilimsel araştırmalar yaptığına yer verilir.

17. Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı esaslar

Açıklama: Millî tarih bilinci, vatan ve millet sevgisi, millî dil, bağımsızlık ve özgürlük, egemenliğin millete ait olması, millî kültürün geliştirilmesi, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma gibi Atatürkçülüğün temel esasları hatırlatılarak Atatürk ilkeleri ile ilişkilendirilir. Millî birlik ve beraberlik ile ülke bütünlüğünün, Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı temel esaslardan olduğu açıklanır.

18. Cumhuriyetçilik ilkesi

Açıklama: Cumhuriyetin bir yönetim şekli olduğu, milletin egemenliğine dayandığı, milletin devlet yönetiminde söz sahibi olmasını sağladığı, cumhuriyet yönetimiyle vatandaşların hak ve hürriyetlerinin güvenceye alındığı örneklenilerek yöneticilerin halkın oyu ile seçimle belli bir süre için iş başına geldiği belirtilir. Atatürk'ün cumhuriyetle ilgili sözleri belirtilir ve Türk milleti için en uygun yönetim şekli olduğu için cumhuriyetin kabul edildiği açıklanır.

Cumhuriyetin bir devlet ve yönetim şekli olarak anayasamızda yer aldığı ve anayasadaki bu maddenin değiştirilemeyeceği açıklanarak anayasamızda Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu hükmünün yer aldığı vurgulanır.

Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nde Türk gençliğinden beklentileri analiz edilerek Türkiye Cumhuriyeti'ni Türk gençliğine emanet ettiği ve Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nin sonsuza kadar yaşatılmasını istediği açıklanır.

Cumhuriyetçilik ilkesini benimsemenin cumhuriyet yönetimine bağlılığı sağladığı, cumhuriyet yönetimini korumayı ve yüceltmeyi amaçladığı vurgulanarak cumhuriyet yönetiminin Türk toplumuna sağladığı faydalar; demokrasi, katılım, hak ve hürriyet kavramları çerçevesinde değerlendirilir.

19. Milliyetçilik ilkesi

Açıklama: Bu ilke çerçevesinde; Atatürk milliyetçiliğinin dayandığı esaslar (inandığı ve güvendiği Türk milletini sevmeye ve yüceltmeye dayandığı, "Ben Türk'üm" diyen herkesin Türk olduğu, milliyetçilik ilkesinin millî birlik ve beraberliğimizin temel taşı olduğu ve milletin bağımsızlığını amaçladığı, milliyetçilik ilkesiyle insanlara ve insanlığa değer verildiği, bu ilkeye göre Türk vatandaşları arasında hiçbir ayırım yapılamayacağı, Atatürk milliyetçiliğinin yurtta ve dünyada barışa önem verdiği) Atatürk'ün milliyetçilikle ilgili sözleri ile ilişkilendirilerek Atatürk milliyetçiliğinin Türk toplumuna sağladığı yararlar örneklerle açıklanır. Milliyetçilik duygusunun Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında önemli rol oynadığı vurgulanır.

20. Halkçılık ilkesi

Açıklama: Bu ilke çerçevesinde; halk kelimesinin bir ülkede oturan ve o ülkeyi vatan bilen insanlar için kullanıldığı belirtilerek herkesin devlet hizmetlerinden yararlanma hakkına sahip olduğu, bütün vatandaşların kanunların öngördüğü şekilde haklarını arayabileceği, devlet ile vatandaş arasındaki ilişkilerin çağdaş bir anlayışla düzenlendiği, halkın refah ve mutluluğunu sağlamayı amaçladığı açıklanır.

Halkçılık ilkesinin millî egemenliğin dayanağı olduğu vurgulanarak Türk toplumuna sağladığı yararlar ve Atatürk'ün halkçılık konusuyla ilgili sözleri, örneklerle açıklanır. Kanun önünde eşitlik, adalet, demokratik hak kavramları halkçılık ilkesi ile ilişkilendirilir.

21. Devletçilik ilkesi

Açıklama: Devletçilik ilkesinin, Atatürk'ün ekonomi alanındaki görüşlerini ifade ettiği, sosyal ve kültürel kalkınmayı amaçladığı açıklanır. Devletin çıkardığı kanunlarla özel teşebbüsü koruduğu ve devletçilik ilkesiyle ekonomide özel teşebbüs ile kamu iktisadi teşekküllerinin birlikteliği vurgulanarak devletçilik ilkesinde devletin kişileri üretim ve ticaret gibi işlere özendirdiği açıklanır.

Devletçilik ilkesinin Türk ekonomisini geliştirmek amacıyla ortaya atıldığı, ekonominin her alanındaki faaliyetleri başlattığı, geliştirdiği ve Türk toplumuna sağladığı yararları örneklerle açıklanarak devletçilik ilkesinin niteliği Atatürk'ün sözleri ile vurgulanır.

22. Laiklik ilkesi

Açıklama: Laikliğin, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı olarak yürütülmesi olduğu, laiklik ilkesi ile devlet yönetiminde din kuralları yerine millet egemenliğinin esas alındığı, Cumhuriyetten önce padişahların din ve devlet işlerini birlikte yürüttüğü, laiklik ilkesinin akla ve bilime önem verdiği, vatandaşların din ve vicdan hürriyetlerinin anayasayla güvenceye alındığı vurgulanır. Laiklik ilkesiyle dinî inanç ve duyguların istismar edilmesine izin verilmeyeceği, Atatürk'ün dini istismar ve taassup konularında söylediği sözlerine örnekler verilir. Laiklik ilkesiyle Türk milletine çağdaşlaşma yolunun açıldığı, laiklik ilkesinin ülkemizde demokrasinin yerleşmesine yardımcı olduğu ve cumhuriyet yönetiminin güçlenmesi için gerekli olduğu belirtilir. Atatürk'ün İslam dini, din ve vicdan hürriyeti ile ilgili sözlerine örnekler verilir. Laiklik ilkesinin millî birlik ve beraberliğimizin sağlanmasında oynadığı rol vurgulanarak Türk toplumuna sağladığı yararlar örneklerle açıklanır.

23. İnkılapçılık ilkesi

Açıklama: İnkılapçılık ilkesi ile sürekli çağdaşlaşma kavramı ilişkilendirilir. İnkılapçılık ilkesinin yeni, iyiyi ve

güzeli esas aldığı vurgulanarak çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmanın yeniliklere açık olmakla sağlanabileceği belirtilir. Atatürk'ün inkılapçılık konusu ile ilgili görüşleri örneklerle açıklanarak inkılapçılık ilkesinin Türk toplumuna sağladığı faydalar vurgulanır.

24. Atatürk ilkelerine sahip çıkmanın ve devamlılığını sağlamanın önemi

Açıklama: Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini Atatürk ilkelerine dayandığı, Atatürk ilkelerine bağlı kalmakla Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığının devam edeceği vurgulanır. Türkiye'de demokratik yönetimin Atatürk ilkelerinin uygulanmasıyla sürdürüleceği belirtilir. Atatürk ilkelerinin devamlılığını sağlama konusunda kişisel sorumluluk alınması gerektiği vurgulanarak bu ilkelere niçin sahip çıkılması ve ilkelerin devamlılığını sağlamak için neler yapılması gerektiği açıklanır.

UYARI

[!] Kültürel öğeler öğretilirken il yıllıklarından faydalanılır.

Ders İçi İlişkilendirme

Bölgemizi Tanıyalım (Bölgesindeki doğal varlıklarla ilgili ilişkilendirme yapılabilir.)

Doğrudan Verilecek Beceri : Görsel kanıt kullanma (nesne, minyatür, gravür, fotoğraf, karikatür, grafik, temsili resim vb.)

Doğrudan Verilecek Değer : Estetik

Müze ile Eğitim

Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânlar, eski yerleşmeler, millî parklar, açık hava müzeleri (Truva, Kapadokya, Çanakkale, Nemrut vb.) ile arkeoloji, etnografya ve il müzelerinde inceleme gezileri yapılabilir (1, 2, 3, 4. kazanımlar).

Kurtuluş Savaşı Müzesi, Anıtkabir Müzesi, Askerî Müzeler, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı boyunca gezdiği illerdeki Atatürk müzelerine gezi düzenlenebilir (5. kazanım).

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Ülkemizin doğal varlıkları, tarihî mekânları, tarihî eserleri, kültürel özellikleri vb. ile ilgili gazete kupürleri toplanarak pano oluşturulabilir (1, 2. kazanımlar).

Ölçme Değerlendirme

Bu üniteye gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje hazırlama, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli testler, öğrenci ürün dosyası (portfolyo) kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

Kavramlar

Aile	⊙
Akrabalık	⊙
Benzerlik ve farklılık	⊙
Cumhuriyet	⊙
Dayanışma	⊙
Demokrasi	⊙
Devlet	⊙
Dil	⊙
Din	⊙
Gelenek	⊙
Giyim	⊙
Kanıt	⊙
Kültür	⊙
Kültürel öge	⊙
Laiklik	○
Liderlik	⊙
Millet	○
Millî kültür	○
Saltanat	○
Sanat	⊙
Savaş	○

GÜZEL ÜLKEM TÜRKİYE

SÜRE : 3 ders saati

KAZANIMLAR

1. Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve yapıtları tanır.

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Ülkemizin doğal varlıkları, tarihî mekânları, yapıtları, kültürel özellikleri vb. ilgili gazete kupürleri toplanarak pano oluşturulabilir (1, 2 kazanımlar).

Ders İçi İlişkilendirme

Bölgemizi Tanıyalım (Bölgesindeki doğal varlıklarla ilgili ilişkilendirme yapılabilir.)

Müze ile Eğitim

Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânlar, eski yerleşmeler, millî parklar, açık hava müzeleri (Truva, Kapadokya, Çanakkale, Nemrut vb.) ile arkeoloji, etnografya ve il müzelerinde inceleme gezileri yapılabilir (1, 2, 3, 4. kazanımlar).

Materyaller

Fon kartonu, yaşanan bölgeye ait tarihî ve doğal varlıkların fotoğrafları, ülkemizin doğal varlıkları ve tarihî mekânları ile ilgili gazete kupürleri, oyun hamuru

Kavramlar

Kültür	☉
Akrabalık	☉
Aile	☉

GİRİŞ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 34 ve 35. sayfalarında yer alan kapak bölümlerini incelemelerini isteyiniz. Ünitelerde yer alan konular ile ilgili çıkarımlar yapmalarını sağlayınız.
- Öğrencilerinizden ders kitabının 36. sayfasında verilen “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 36. sayfasında yer alan birinci paragrafı okutunuz. Zeynep'e yönelik sunum bölümünün okunmasını ve fotoğrafların incelenmesini isteyiniz.
- Öğrencilerinize aşağıdaki soruları yöneltiniz.
 - * Tatilinizi nerede geçirdiniz?
 - * Tatilinizi geçirdiğiniz yer ile ilgili olarak neler hatırlıyorsunuz?

- * Tatilinizi geçirdiğiniz yerde hangi müzeler vardı?
- * Tatilinizi geçirdiğiniz yerde hangi doğal unsurlar yer almaktadır?
- * Tatilinizi geçirdiğiniz yerde kale, türbe, saray, kilise, sur, cami, höyük, dikilitaş, kapalı çarşı, imaret, köprü, su kemeri, lahit, tümülüs, büst, tarihî ev, vb. şeklinde anılan eserlerden hangilerinin adını duyduunuz? Bu adlandırmalar size ne çağırıyor?

ETKİNLİK

- Aşağıdaki etkinliği yaptırınız. (Bu etkinlik bireysel farklılıklar gözetilerek hazırlanmıştır.)
- Öğrencilerinize, getirdikleri oyun hamuru yardımı ile ders kitabının 37. sayfasında yer alan Ahlat Müzesi koleksiyonundaki çömleklerin benzerlerinin yapılacağını söyleyiniz.
 - Öğrencilerinizden çalışacakları nesneyi belirlemelerini isteyiniz.
 - Öğrencilerinize, müzedeki nesnelere kilden yapıldığını ve yüksek ısı fırınlarında pişirildiğini söyleyiniz.
 - Öğrencilerinizden kalem yardımı ile çömleklerini süslemelerini isteyiniz.
 - Çalışmaları bitince çömleklerini hangi amaçla kullanabileceklerini, günümüzde bu amacı karşılayan araçları söylemelerini isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 37. sayfasında yer alan Kaan'a ait konuşma bölümünü okumalarını isteyiniz.
- Yurdumuzda önceden yaşayan uygarlıklar olduğunu vurgulayınız.
- Yurdumuzun gerek bulunduğu konum itibari ile gerekse yaşama elverişli topraklara sahip olması nedeniyle ilk insanların yaşadığı dönemlerden beri yerleşim alanı olarak kullanıldığını söyleyiniz.
- Kaan'ın konuşmasında bahsettiği Urartuların da Anadolu'da yaşamış ilk uygarlıklardan biri olduğunu belirtiniz.
- Bizden önceki uygarlıklar hakkındaki bilginin, bu uygarlıklardan kalma eserlerden öğrenildiğini söyleyiniz. Sayfadaki fotoğraflara dikkat çekerek, görülen eserlerin, dönemin insanların yaşam şekli hakkında bilgi sahibi olmamızı sağladığını vurgulayınız.
- Uygarlıkların savunma amaçlı olarak kaleler inşa ettiklerini belirterek Ahlat Kalesi örneğini veriniz.
- Müze ile Eğitim kazanımı kapsamında, öğretmen kılavuz kitabının 106. sayfasında yer alan "Kale Çalışma Kâğıdı"ni çoğaltarak öğrencilerinize dağıtınız. "Kale Çalışma Kağıdı"ni yaşadığınız bölgedeki herhangi bir tarihi mekan, tarihi yapıt veya nesne içinde düzenleyebilirsiniz.
- Müzelerin; bilim müzesi, arkeoloji müzesi, resim ve heykel müzesi gibi çeşitlerinin bulunduğunu söyleyiniz. Ahlat Müzesi'nde yer alan tarihî nesnelerin geçmiş uygarlıklara ait olduğunu, müzenin bu nesnelere koruyarak sergilediğini vurgulayınız.
- Sayfada Ahlat Müzesi koleksiyonunda görülen nesnelerin ne amaçla kullanıldığının belirlenmesini sağlayınız.
- Müzedeki bu nesnelere günümüzde kullanılıyor mu? Neden? sorusunu yönelterek cevaplarını alınız.
- Fotoğraflarda görülen nesnelerin neden yapıldığını tahmin etmelerini sağlayınız.
- 37. sayfanın altındaki soruyu öğrencilerinizin cevaplamalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 38. sayfasında Kaan'ın devam eden konuşma balonunu okutunuz.
- Sayfadaki fotoğrafları inceleyerek Bitlis, Ahlat ve Van civarındaki doğal güzellikleri aşağıdaki gibi söylemelerini sağlayınız.
 - * Nemrut Dağı
 - * Nemrut Krater Gölü
 - * Nemrut Dağı Kayak Pisti
 - * Nazik Gölü
 - * Van Gölü
- Sayfanın sonunda yer alan soruyu öğrencilerinizin cevaplamalarını sağlayınız.

ETKİNLİK

- Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.
- Gruplardan, getirdikleri fon kartonlarını ve yaşanılan bölgeye ait fotoğrafları yapılacak çalışma için sıralarının üzerine hazırlamalarını söyleyiniz.
 - Yaşadıkları bölgenin haritasını fon kartonu üzerine çizmelerini isteyiniz.
 - Grupların yarısının doğal varlıkları, diğer yarısının da tarihî eserleri, çizdikleri bölge haritası üzerine yapıştırmalarını isteyiniz.
 - Grupların oluşturdukları haritalara “Bölgemizin Doğal Varlıkları” ve “Bölgemizin Tarihî Varlıkları” şeklinde başlıklar koymalarını sağlayınız.
 - Yapılan çalışmayı sınıf panosunda sergileyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 39. sayfasında yer alan Emre'ye ait konuşma balonlarını okumalarını isteyiniz.
- Kastamonu'nun doğal unsurlarının;
 - * Valla Kanyonu,
 - * Ilgaz Dağı,
 - * Horma Kanyonu,
 - * Ilgarini Mağarası,
 - * Ilica Şelalesi olarak belirlenmesini sağlayınız.
- Kastamonu'nun tarihî mekân ve tarihî yapıtlarının arasında,
 - * Kastamonu Kalesi,
 - * Kastamonu evleri,
 - * Kaya mezarları,
 - * Şerife Bacı Heykeli'nin sayılabileceğini vurgulayınız.
- Öğrencilerinizden sayfanın sonunda yer alan sorunun cevabını vermelerini isteyiniz.

ÖÇK s. 26, 27
1. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 26 ve 27. sayfalarında yer alan ÜLKEMİZİN ZENGİNLİKLERİ adlı 1. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 40. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinizden birini, kırmızı yazma ve tepsi getirmesi için görevlendiriniz.
- Bölgelerine ait bir yemeğin tarifini öğrenmelerini hatırlatınız.

KÜLTÜRÜMÜZ ZENGİNLİĞİMİZDİR

SÜRE: 3 ders saati

Kazanımlar

2. Ülkemizin çeşitli yerlerindeki kültürel özelliklere örnekler verir.

3. Ülkemizin çeşitli yerleri ile kendi çevresinin kültürel özelliklerini benzerlik ve farklılıklar açısından karşılaştırır.

UYARI

[!] Kültürel öğeler öğretilirken il yıllıklarından faydalanılır.

Müze ile Eğitim

Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânlar, eski yerleşmeler, millî parklar, açık hava müzeleri (Truva, Kapadokya, Çanakkale, Nemrut vb.) ile arkeoloji, etnografya ve il müzelerinde inceleme yapılabilir (1, 2, 3, 4. kazanımlar).

Materyaller

Kırmızı yazma, tepsi

Kavramlar

Kültürel öge	⊙
Giyim	⊙
Gelenek	⊙
Kanıt	⊙
Kültür	⊙
Millî kültür	○
Sanat	⊙

GİRİŞ

Ders kitabının 40. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruların cevaplandırılmasını öğrencilerinizden isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 40. sayfasında yer alan Orhan Hakalmaz’a yönelik konuşma balonunun okunmasını isteyiniz.
- 41. sayfada bindallı giyen genç kızın konuşmasını okutunuz.
- Ders kitabının 40 ve 41. sayfalarında yer alan türkü örneklerinin okunmasını ve halk çalgılarının incelenmesini sağlayınız.
- Yurdumuzun hemen hemen her yöresinin kendine ait türkülerle anıldığını vurgulayınız.

- Geçmişten günümüze, kulaktan kulağa aktarılarak gelen, bir birikime sahip olan türkülerimizin zengin kültürümüzün öğelerinden biri olduğunu belirtiniz.
- Türkülerimizin halkın geleneklerini, yaşam biçimlerini, yurt sevgisini, acılarını, sevgilerini ve doğa ile bağlarını geçmişten günümüze, günümüzden de geleceğe taşıdığını söyleyiniz.
- Sayfa sonunda verilen soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Kız öğrencilerinizden birine gelin rolü veriniz.

- Diğer kız öğrencileriniz, bölgenize ait ya da ders kitabındaki (s. 40) kına türküsünü seslendirsinler.

- Gelin olan öğrencinizin başına kırmızı yazma örtünüz.

Öğrencilerinizden kına türküsü söylenirken gelinin eline kına yakılmasını canlandırmalarını isteyiniz.

- Kına gecelerinin genellikle gelin olacak kızın evinde kaldığı son gece yapıldığını, bu gecelerde yöresel kıyafetler giyildiğini belirtiniz.

- Erkek evinde de erkek kınası yapıldığını söyleyiniz.

- Öğrencilerinize, kınanın gelin olacak kızın yeni evine bağlı kalacağını sembolize etmek üzere yakıldığını, gelinin evinin ve kocasının yoluna gerekirse kurban olacağını vurgulandığını söyleyiniz.

- Öğrencilerinizden katıldıkları kına geceleri hakkında bilgi vermelerini isteyiniz.

- Etkinliği yöresel kıyafetler, gerçek kına vb. kullanarak da gerçekleştirebilirsiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 42. sayfasında “Oyunlarımız ve Kıyafetlerimiz” bölümündeki yönergeyi ve genç kıza ait konuşma balonlarını okumalarını isteyiniz. Daha sonra 42 ve 43. sayfalardaki oyunlarımızın kendilerini tanıttığı baloncukları okutunuz.

- Türkülerimiz ve müzik aletlerimizde görülen çeşitlilik gibi halk oyunlarımız ve kıyafetlerimizin de zengin kültürümüzün özelliklerini yansıttığını vurgulayınız.

- Halk oyunlarında genellikle günlük yaşam, sevgi, askere uğurlama, hasat ve doğa olaylarının sembolize edildiğini belirtiniz.

- Halk oyunlarının;

- * Düğünlerde,

- * Askere uğurlamada,

- * Yaylaya çıkış ve inişte,

- * Millî bayramlarda,

- * Kazanılan zaferin sonunda,

- * Hıdırellez ve Nevruz gibi mevsimlik bayramlarda oynandığını söyleyiniz.

- * Halk oyunlarının birlikte oynanmasından dolayı oynayanları kaynaştırdığını, birlik ve beraberliği sağladığını vurgulayınız.

- Karadeniz Bölgesi oyunlarının genel olarak horon adı ile anıldığını belirtiniz. Bu oyunların Karadeniz halkının zorlu yaşam savaşını yansıtan hızlı ve kıvrak hareketlerden meydana geldiğini söyleyiniz.

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde ve Sivas’ta sıkça oynanan oyunun genel adının halay olduğunu söyleyiniz. Ağırdan başlayıp hızlıya giden bir ritimde ve oyuncuların birbirine yaklaşarak oynadıkları bir oyun şekli olduğunu vurgulayınız.

SÜREÇ

- Zeybek oyunları için oynadığı bölge insanının özgürlük duygularını yansıttığını vurgulayınız.
- Edirne ve Kırklareli’de sıkça oynanan karşılamanın karşılıklı grup hâlinde ve elde mendiller tutularak oynadığını söyleyiniz.
- Kaşık oyunlarına yönelik bölümün okunmasını isteyiniz. En çok İç Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde oynanan bu oyunların elde kaşık tutularak oynadığını vurgulayınız.
- Ülkemizin çeşitli bölgelerine ait halk oyunlarını kendi bölgeleri ile karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları belirlemelerini isteyiniz.
- Sayfa sonunda verilen soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Araştırma sorusuna yönelik öğrencilerinizi yönlendiriniz.

ÖÇK s. 28
2. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 28. sayfasında yer alan HALK OYUNLARIMIZ adlı 2. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 44. sayfasında yer alan yönerge doğrultusunda “Evlerimiz” başlıklı bölümdeki evlere ait fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
- Trabzon, Mardin, Tekirdağ, Ürgüp, Harran ve Konya evlerine yönelik sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Sayfada yer alan paragrafın okunmasını isteyiniz. Evlerin halkımızın yaşam biçimlerini gösterdiğini belirtiniz.
- Evlerin buldukları bölgenin doğal özelliklerine göre farklılıklar gösterdiğini vurgulayınız.
- Alt bölümdeki fotoğrafların incelenmesini sağlayınız. Sayfa sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizle yaşadığınız yerde bulunan tarihî mekânlar, millî parklar, açık hava müzeleri, arkeoloji, etnografya veya il müzelerine geziler düzenleyiniz. Bu tür yerlere sanal olarak da gezinti yapabilirsiniz.
- Öğrencilerinizden gezi sırasında incelenen yerler ile ilgili not tutmalarını isteyiniz.
- Gezi sırasında elde edilen broşürlerden ve çekilen fotoğraflardan bir pano oluşturmalarını sağlayınız.
- Öğretmen kılavuz kitabının 107. sayfasındaki “Gezi Planı”nı kullanabilirsiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 45. sayfasındaki “Hangi Evde Ne Pişer?” başlıklı bölümün birinci paragrafının okunmasını sağlayınız.
- Ülkemizdeki evlerin geçmişten günümüze değişik yapıları olduğu gibi evlerde pişen yemeklerin de çeşitlilik gösterdiğini söyleyiniz.
- Bölgelerimizin doğal özelliklerinin ve tarih boyunca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmasının bu çeşitliliğin nedenlerinden olduğunu vurgulayınız.
- Karadeniz Bölgesi’nde balık ağırlıklı yemeklerin, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde et ağırlıklı yemeklerin, Akdeniz, Ege bölgelerinde zeytinyağlı yemeklerin, İç Anadolu Bölgesi’nde bulgur ve unlu yiyeceklerin yendiğini belirtiniz.
- Kuymak, kadayıf dolması, makrube, kabak çiçeği dolması ve gözlemeye yönelik bölümlerin okunmasını isteyiniz.
- Sayfanın sonunda yer alan araştırma sorusunu uygulamalarını sağlayınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizin bölgelerine ait bir yemeğin tarifini, yemeğin dilinden yazmalarını isteyiniz.
- Bu çalışmayı yaparken yemeğin malzeme listesinin verilmesi gerektiğini hatırlatınız.
- Tariflerin okunarak sınıf panosunda sergilenmesini sağlayınız.

ÖÇK s. 29, 30
3. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 29 ve 30. sayfalarında yer alan YAŞAM ŞEKLİ adlı 3. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 46. sayfasında yer alan “El Sanatlarımız” başlığı altındaki “Oyacılık” bölümünün yönergesini ve konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
- Oyaların Anadolu kadınının dili, duygusu, düşüncesi, istekleri olduğunu vurgulayınız.
- Oyalara isimler verildiğini ve her oyanın farklı bir anlamı olduğunu vurgulayınız.
- Soruların cevaplandırılmasını isteyiniz. Değişen zamanla âdetlerde ve kıyafetlerde de değişim yaşandığını vurgulayınız.
- Çeyiz sandıklarına konulacak ürünlerde yine eski geleneklerin yaşatıldığını belirtiniz.
- Oyaların günümüzde takı tasarımlarında, ev dekorasyonunda kullanılan tekstil ürünlerinde, yazmalarda kullanılmaya devam ettiğini söyleyiniz.
- Yorgancılık ile ilgili bölümün okunmasını ve fotoğrafların incelenmesini sağlayınız. Sorulan soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Eskiden elle dikilen yorganların günümüzde fabrikalarda üretildiğini belirtiniz. Yorgancılık mesleğinin de bu nedenle yok olmak üzere olduğunu söyleyiniz.
- Hazır yorganlarda malzeme olarak yün, pamuk ve elyaf kullanıldığını belirtiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 47. sayfasında yer alan “Oltu Taşı İşlemeciliği” adlı bölümdeki konuşma balonunu okumalarını isteyiniz. Siyah kehribar olarak da bilinen Oltu taşının yurdumuzda Erzurum’un Oltu ilçesinde çıkarıldığını ve bu taşın işlenmesine yönelik atölyelerin kurulduğunu belirtiniz.
- Oltu taşının takı ve tespih yapımında kullanıldığını, yapılan ürünlerin yurt içinde alıcı bulunduğunu söyleyiniz.
- “Lüle Taşı İşlemeciliği” bölümünün okunmasını sağlayınız. Oltu taşının Erzurum ile özdeşleşmesi gibi lüle taşının da Eskişehir ile özdeşleştiğini belirtiniz.
- Lüle taşından süs eşyaları yapıldığını, bu ürünlerin yurt dışından da talep gördüğünü söyleyiniz.
- Üç yüz yıldır lüle taşı işlemeciliği yapılan Eskişehir’de dünyanın ilk ve tek Lüle Taşı Müzesi’nin kurulduğunu belirtiniz.
- Sayfadaki müze fotoğraflarına dikkatlerini çekiniz. Müzenin Eskişehir’in tanıtımı, ekonomisi ve turizm talebi açısından önemli olduğu sonucuna varmalarını sağlayınız.
- İhtiyaçların karşılanması için üretilen el sanatları ürünlerinin toplumumuzun yaşam şeklini, sanat anlayışını ve estetik değerlerini yansıttığını vurgulayınız.

ÖÇK s. 31
4. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 31. sayfasında yer alan KİLİM adlı 4. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Ders kitabının 48. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanım” bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.

ORTAK SEVİNÇLERİMİZ

SÜRE: 2 ders saati

Kazanım

4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki önemini açıklar.

Kavramlar

Aile	⊙	Dayanışma	⊙
Akrabalık	⊙	Kültür	⊙
Kültürel öğe	⊙	Millî kültür	○
Gelenek	⊙		

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 48. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinize ders kitabının 48. sayfasında yer alan “Askere Uğurlama” bölümündeki yönergeyi okutarak fotoğrafların incelenmesini sağlayınız. Fotoğrafların altındaki paragrafı okutarak sorulan soruların cevaplanmasını sağlayınız.
- Ders kitabının aynı sayfasında yer alan “Dinî Bayramlarımız” bölümündeki fotoğrafların incelenmesini ve bayram günleri ile ilgili sorulan soruları cevaplatınız.
- Dinî Bayramlarımızla ilgili bölümün okunmasını isteyiniz. Dinî bayramlarımız olan Kurban Bayramı ve Ramazan Bayramı'nın tüm ülkede kutlandığını vurgulayınız.
- Tebrik kartının okunmasını sağlayınız. Eskiden uzakta bulunan tanıdıklarla bayramlaşmanın tebrik kartları yardımı ile yapıldığını söyleyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- İstekli öğrencilerinizden birkaçına bayramlaşma canlandırması yaptırınız (Öğrencilerinizi önceden haberdar ederek hazırlanmalarını isteyebilirsiniz.).
- Yapılacak doğaçlama için seçtiğiniz öğrencileri ikiye ayırınız. Bir grup misafir, bir grup da ev sahibi olsun. Canlandırmalarında el öpme, şeker, kahve ve tatlı ikramı, çocuklara harçlık verme bölümlerini yansıtmalarını hatırlatınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 49. sayfasında yer alan “Millî Bayramlarımız” başlığı altındaki fotoğrafların incelenmesini isteyiniz. Bölüme yönelik paragrafın okunmasını isteyiniz. Ülkemizin düşman işgalinden kurtuluşunun ve yeni devletimizin kuruluşunun simgesi olan millî bayramlarımızın kutlanması sırasında neler hissettiklerini öğreniniz. Bölüm sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Öğrencilerinizden “Düğünlerimiz” başlıklı bölümde yer alan fotoğrafları incelemelerini isteyiniz. Bölümün okunmasını sağlayınız. Düğünlerde bir arada eğlenildiğini, yemekler yenildiğini ve oyunlar oynandığını belirtiniz. Yardımlaşma ve dayanışmanın yaşandığı sünnet düğünlerimizin de kültürel öğelerimizden olduğunu söyleyiniz. Bölüme yönelik soruların cevaplanmasını sağlayınız.
- “Mevsimlik Bayramlarımız, Şenliklerimiz, Festivallerimiz” başlıklı bölümde yer alan metnin okunmasını ve fotoğrafların incelenmesini sağlayınız. Yayla şenlikleri, festivaller, Nevruz, Hıdırellez’in çok çeşitli eğlencelerle kutlanan özel günlerimizden olduğunu belirtiniz.
- Geleneksel olarak kutlanan bu günlerimizde halkımızın bir araya geldiği, birlik ve beraberliğimizin sürdürüldüğü, dayanışma ruhunun güçlendiğini vurgulayınız. Sayfanın alt bölümünde verilen görsellerle ilgili sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 32, 33
5. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 32 ve 33. sayfalarında yer alan BAYRAMLAR adlı 5. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinize, ders kitabının 50. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını hatırlatınız.

UYGARLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

SÜRE: 6 ders saati

Kazanım

5. Kanıt kullanarak Atatürk inkılaplarının öncesi ile sonrasındaki günlük yaşamı karşılaştırır.

6. Atatürk inkılapları ile ilkelerini ilişkilendirir.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık 5. kazanım için;

5. Atatürk inkılaplarının, insan haklarının ülkemizde gelişimi için önemli olduğunu fark eder.

7. Kadın ve erkeklerin cumhuriyetle birlikte yeni haklar elde ettiğini bilir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

5. kazanım için Matematik dersi "Çizgi Grafiği" alt öğrenme alanı(1,2.kazanım)

1. Çizgi grafiğini oluşturur.

2. Çizgi grafiğini yorumlar.

5. kazanım için Türkçe dersi "Görsel Okuma" öğrenme alanı (2,3,6.kazanım)

2. Grafik ve tablo ile verilenleri yorumlar.

3. Harita ve kroki okur.

6. Karikatürde verilen mesajı algılar.

Atatürkçülük ile İlgili Konular

(5, 6-1, 2, 3, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14);

(6-4, 5, 9, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24)

1. Türk kadınının toplumdaki yeri ve Atatürk'ün kadın haklarına verdiği önem

Açıklama: Atatürk'ün kadınlara sağladığı sosyal ve siyasal haklar kanıt gösterilerek kadınların cumhuriyet yönetimi sayesinde elde ettikleri haklar ve Türk kadınının günümüz toplumundaki yeri ve önemi örneklerle açıklanır.

2. Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önem

Açıklama: Atatürk'ün öğretmenlere verdiği önemi belirten sözleri ve onun yeni Türk harflerinin öğretilmesinde öğretmenlik görevi üstlendiği belirtilerek Atatürk'e eğitim ve öğretim alanındaki çalışmalarından dolayı başöğretmen unvanı verildiği vurgulanır.

3. Atatürk'ün hayatıyla ilgili olaylar ve olgular

Açıklama: Öğrenciler, Atatürk'ün söylediği özlü sözlerden Atatürk'ün fikir hayatına ilişkin çıkarımlarda bulunur. Atatürk'ün fikir hayatını oluşturan temel ilkelerden olan akılcılık, bilimsellik, dayanışma, insan sevgisi, barışçılık ve evrensellik ilkeleri nedenleri ile ilişkilendirilerek açıklanır.

Atatürk'ün ilk cumhurbaşkanımız olarak devleti en iyi şekilde yönettiği belirtilerek eserlerinin neler olduğu vurgulanır. En büyük eserinin neden Türkiye Cumhuriyeti olduğu açıklanır.

4. Atatürk'ün son günleriyle ilgili olaylar ve olgular

Açıklama: Atatürk'ün hastalığına rağmen son günlerinde ülkenin iç ve dış işleri ile ilgili yaptığı çalışmalar vurgu-

lanır (Katıldığı yurt içi gezileri, Hatay'ın Türkiye'ye katılması için gösterdiği çaba ve vasiyeti ile servetinin büyük kısmını Türk milletine bırakması vb.).

5. Atatürk'le ilgili anılar

Açıklama: Atatürk'ün siyasi hayatı ve son günleriyle ilgili anılar ve bu anılarda geçen olayların günümüz için önemi vurgulanarak anılardan öğrencilerin zevk alması sağlanır.

6. Atatürk'ün düşünce sistemini oluştururken dünyadaki ve ülkedeki olaylardan etkilenmesi

Açıklama: Atatürk'ün, dünyadaki siyasi, askerî, ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel gelişmeleri izleyip bu gelişmelerin ışığında devletin ve ülkenin içinde bulunduğu olumsuz durumdan kurtarılması için çözüm yolları aradığı ve bu koşulların Atatürkçü düşünce sisteminin oluşmasında da etkisi olduğu 5. kazanımdan önce açıklanır. Atatürk'ün tarih boyunca bağımsız yaşamayı ilke edinmiş olan Türk milletinden aldığı güçle fiilen yıkılmış olan Osmanlı Devleti'nin yerine millî egemenliği esas alan özgür ve bağımsız yeni bir devlet kurmanın gerekli olduğuna inandığı ve buna önem verdiği 5. kazanımdan önce açıklanır.

7. Atatürkçülüğü tanımlayabilme ve Atatürkçülüğün önemi

Açıklama: Atatürkçülüğün, Türk milletinin bugün ve gelecekte tam bağımsız olmasını amaçladığı vurgulanır. Atatürkçülüğün, devlet yönetiminde millet egemenliğini esas aldığı, aklın ve bilimin rehberliğinde Türk milletinin huzur ve refah içinde yaşamasını esas aldığı, Türk toplumunun çağdaşlaşmasını hedeflediği, gerçekçi fikirlere dayanarak esaslarının Atatürk tarafından ortaya konulduğu vurgulanır.

8. Bir bütün olarak Atatürkçülük

Açıklama: Atatürkçülüğün, Türk milletinin ihtiyaçlarından ve gerçeklerinden ortaya çıkan bir düşünce sistemi olduğu 5. kazanımdan önce, Atatürkçülüğü oluşturan ilke ve esasların birbirini tamamladığı ve bir bütün oluşturduğu ise 6. kazanımdan sonra işlenir.

9. Diğer dinlere hoşgörülü olmanın gereği ve vicdan hürriyetinin önemi

Açıklama: Diğer dinî inançlara hoşgörü göstermenin gereği, din ve vicdan hürriyetinin önemi Atatürk'ün uygulama ve sözlerinden örnekler verilerek vurgulanır.

11. Atatürk'ün çağdaşlaşma anlayışında taklitçilikten kaçınmanın önemi

Açıklama: Atatürk'ün çağdaşlaşma anlayışı üzerinde durularak bu anlayışta taklitçiliğe yer olmadığı belirtilir.

12. Atatürk'ün millî eğitim konusundaki düşünceleri / uygulamaları

Açıklama : Atatürk'ün millî eğitim konusundaki düşünceleri ve uygulamalarından yola çıkılarak millî eğitim politikasını oluşturan temel düşünceleri ile Atatürk'ün eğitimi yaygınlaştırmayı amaçladığı belirtilir.

Atatürk'ün Türk eğitiminin neden millî, çağdaş ve laik

olmasına önem verdiği ve laiklik ilkesine niçin bağlı kalınması gerektiği açıklanır.

Atatürk'ün öğretim birliğine ve karma eğitime neden önem verdiği açıklanarak onun eğitimin ve millî kültürün yaygınlaştırılmasına önem verdiği vurgulanır.

13. Atatürk'ün Türk diline verdiği önem

Açıklama: Atatürk'ün Türk dili ile ilgili yaptığı çalışmalar açıklanarak dile ilgili özlü sözlerine yer verilir.

14. Millî kültürün korunmasında dilin önemi

Açıklama: Millî kültürün korunup geliştirilmesinde Türk dilinin önemi açıklanır. Millî kültürün korunup geliştirilmesinde Türk dilinin önemi, Atatürk'ün millî kültür ve dil arasındaki ilişkiyi belirten sözleri ile ilişkilendirilir.

16. Atatürk'ün millî tarihimize verdiği önem

Açıklama : Türk milletinin dünya medeniyetinin gelişmesine katkıda bulunduğu ve tarih boyunca insanlığa hizmet ettiği vurgulanır. Atatürk'ün millî tarihimize verdiği önem belirtilir.

Atatürk'ün Türk Tarih Kurumunun kurulmasını sağladığı söylenerek Türk Tarih Kurumunun millî tarihimizle ilgili bilimsel araştırmalar yaptığına yer verilir.

17. Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı esaslar

Açıklama: Millî tarih bilinci, vatan ve millet sevgisi, millî dil, bağımsızlık ve özgürlük, egemenliğin millete ait olması, millî kültürün geliştirilmesi, Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma gibi Atatürkçülüğün temel esasları hatırlatılarak Atatürk ilkeleri ile ilişkilendirilir. Millî birlik ve beraberlik ile ülke bütünlüğünün, Atatürk ilke ve inkılaplarının dayandığı temel esaslardan olduğu açıklanır.

18. Cumhuriyetçilik ilkesi

Açıklama: Cumhuriyetin bir yönetim şekli olduğu, milletin egemenliğine dayandığı, milletin devlet yönetiminde söz sahibi olmasını sağladığı, cumhuriyet yönetimiyle vatandaşların hak ve hürriyetlerinin güvenceye alındığı örneklenilerek yöneticilerin halkın oyu ile seçimle belli bir süre için iş başına geldiği belirtilir. Atatürk'ün cumhuriyetle ilgili sözleri belirtilir ve Türk milleti için en uygun yönetim şekli olduğu için cumhuriyetin kabul edildiği açıklanır.

Cumhuriyetin bir devlet ve yönetim şekli olarak Anayasa'mızda yer aldığı ve Anayasa'daki bu maddenin değiştirilemeyeceği açıklanarak Anayasa'mızda Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu hükmünün yer aldığı vurgulanır.

Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nde Türk gençliğinden beklentileri analiz edilerek Türkiye Cumhuriyeti'ni Türk gençliğine emanet ettiği ve Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nin sonsuza kadar yaşatılmasını istediği açıklanır.

Cumhuriyetçilik ilkesini benimsemenin cumhuriyet yönetimine bağlılığı sağladığı, cumhuriyet yönetimini korumayı ve yüceltmeyi amaçladığı vurgulanarak cumhuriyet yönetiminin Türk toplumuna sağladığı faydalar; demokrasi,

katılım, hak ve hürriyet kavramları çerçevesinde değerlendirilir.

19. Milliyetçilik ilkesi

Açıklama: Bu ilke çerçevesinde; Atatürk milliyetçiliğinin dayandığı esaslar (inandığı ve güvendiği Türk milletini sevmeye ve yüceltmeye dayandığı, "Ben Türk'üm" diyen herkesin Türk olduğu, milliyetçilik ilkesinin millî birlik ve beraberliğimizin temel taşı olduğu ve milletin bağımsızlığını amaçladığı, milliyetçilik ilkesiyle insanlara ve insanlığa değer verildiği, bu ilkeye göre Türk vatandaşları arasında hiçbir ayırım yapılamayacağı, Atatürk milliyetçiliğinin yurtta ve dünyada barışa önem verdiği) Atatürk'ün milliyetçilikle ilgili sözleri ile ilişkilendirilerek Atatürk milliyetçiliğinin Türk toplumuna sağladığı yararlar örneklerle açıklanır. Milliyetçilik duygusunun Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında önemli rol oynadığı vurgulanır.

20. Halkçılık ilkesi

Açıklama: Bu ilke çerçevesinde; halk kelimesinin bir ülkede oturan ve o ülkeyi vatan bilen insanlar için kullanıldığı belirtilerek herkesin devlet hizmetlerinden yararlanma hakkına sahip olduğu, bütün vatandaşların kanunların öngördüğü şekilde haklarını arayabileceği, devlet ile vatandaş arasındaki ilişkilerin çağdaş bir anlayışla düzenlendiği, halkın refah ve mutluluğunu sağlamayı amaçladığı açıklanır.

Halkçılık ilkesinin millî egemenliğin dayanağı olduğu vurgulanarak Türk toplumuna sağladığı yararlar ve Atatürk'ün halkçılık konusuyla ilgili sözleri, örneklerle açıklanır. Kanun önünde eşitlik, adalet, demokratik hak kavramları halkçılık ilkesi ile ilişkilendirilir.

21. Devletçilik ilkesi

Açıklama: Devletçilik ilkesinin, Atatürk'ün ekonomi alanındaki görüşlerini ifade ettiği, sosyal ve kültürel kalkınmayı amaçladığı açıklanır. Devletin çıkardığı kanunlarla özel teşebbüsü koruduğu ve devletçilik ilkesiyle ekonomide özel teşebbüs ile kamu iktisadi teşekküllerinin birlikteliği vurgulanarak devletçilik ilkesinde devletin kişileri üretim ve ticaret gibi işlere özendirdiği açıklanır.

Devletçilik ilkesinin Türk ekonomisini geliştirmek amacıyla ortaya atıldığı, ekonominin her alanındaki faaliyetleri başlattığı, geliştirdiği ve Türk toplumuna sağladığı yararları örneklerle açıklanarak devletçilik ilkesinin niteliği Atatürk'ün sözleri ile vurgulanır.

22. Laiklik ilkesi

Açıklama: Laikliğin, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı olarak yürütülmesi olduğu, laiklik ilkesi ile devlet yönetiminde din kuralları yerine millet egemenliğinin esas alındığı, cumhuriyetten önce padişahların din ve devlet işlerini birlikte yürüttüğü, laiklik ilkesinin akla ve bilime önem verdiği, vatandaşların din ve vicdan hürriyetlerinin anayasa ile güvenceye alındığı vurgulanır. Laiklik ilkesiyle dinî inanç ve duyguların istismar edilmesine izin verilmeyeceği, Atatürk'ün dini istismar ve taassup konularında söylediği sözlerine örnekler verilir. Laiklik ilkesiyle Türk milletine çağdaşlaşma yolunun

açıldığı, laiklik ilkesinin ülkemizde demokrasinin yerleşmesine yardımcı olduğu ve cumhuriyet yönetiminin güçlenmesi için gerekli olduğu belirtilir. Atatürk'ün İslam dini, din ve vicdan hürriyeti ile ilgili sözlerine örnekler verilir. Laiklik ilkesinin millî birlik ve beraberliğimizin sağlanmasında oynadığı rol vurgulanarak Türk toplumuna sağladığı yararlar örneklerle açıklanır.

23. İnkılapçılık ilkesi

Açıklama: İnkılapçılık ilkesi ile sürekli çağdaşlaşma kavramı ilişkilendirilir. İnkılapçılık ilkesinin yeniyi, iyiyi ve güzeli esas aldığı vurgulanarak çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmanın yeniliklere açık olmakla sağlanabileceği belirtilir. Atatürk'ün inkılapçılık konusu ile ilgili görüşleri örneklerle açıklanarak inkılapçılık ilkesinin Türk toplumuna sağladığı faydalar vurgulanır.

24. Atatürk ilkelerine sahip çıkmanın ve devamlılığını sağlamanın önemi

Açıklama: Türkiye Cumhuriyeti'nin temelinin Atatürk ilkelerine dayandığı, Atatürk ilkelerine bağlı kalmakla Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığının devam edeceği vurgulanır. Türkiye'de demokratik yönetimin Atatürk ilkelerinin uygulanmasıyla sürdürüleceği belirtilir. Atatürk ilkelerinin devamlılığını sağlama konusunda kişisel sorumluluk alınması gerektiği vurgulanarak bu ilkelere niçin sahip çıkılması ve ilkelerin devamlılığını sağlamak için neler yapılması gerektiği açıklanır.

Müze ile Eğitim

Kurtuluş Savaşı Müzesi, Anıtkabir Müzesi, Askerî Müzeler, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı boyunca gezdiği illerdeki Atatürk Müzelerine gezi düzenlenebilir (5. kazanım).

Kavramlar

Benzerlik ve farklılık	⊙
Cumhuriyet	⊙
Dayanışma	⊙
Demokrasi	⊙
Devlet	⊙
Dil	⊙
Din	⊙
Gelenek	⊙
Giyim	⊙
Kültür	⊙
Kültürel öge	⊙
Lâiklik	○
Liderlik	⊙
Millet	○
Millî kültür	○
Saltanat	○
Savaş	○

GİRİŞ

• Öğrencilerinizden ders kitabının 50. sayfasındaki "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

• Ders kitabının 50. sayfasında yer alan birinci ve ikinci konuşma balonunun okunmasını ve fotoğrafın incelenmesini isteyiniz. Atatürk'ün dünyadaki siyasi, askerî, ekonomik, sosyal, kültürel ve bilimsel gelişmeleri izleyip bu gelişmelerin ışığında devletin ve ülkenin içinde bulunduğu olumsuz durumdan kurtarılması için çözüm yolları aradığını vurgulayınız.

• Atatürk'ün tarih boyunca bağımsız yaşamayı ilke edinmiş olan Türk milletinden aldığı güçle fiilen yıkılmış olan Osmanlı Devleti'nin yerine millî egemenliği esas alan özgür ve bağımsız yeni bir devlet kurmanın gerekli olduğuna inandığını söyleyiniz.

• Atatürkçülüğün, Türk milletinin ihtiyaçlarından ve gerçeklerinden doğduğunu vurgulayınız.

• Atatürkçülüğün, Türk milletinin bugün ve gelecekte tam bağımsız olmasını amaçladığını vurgulayınız.

• Atatürkçülüğün;

* Devlet yönetiminde millet egemenliğini amaç edindiğini,

SÜREÇ

• Öğrencilerinizden ders kitabının 51. sayfasında yer alan “Tarım Alanında Yapılan Yenilikler” bölümünü okumalarını ve fotoğrafı incelemelerini isteyiniz. Osmanlı Devleti Döneminde kara saban kullanılarak yapılan tarım faaliyetleri nedeniyle topraktan gerekli verimin alınmadığını belirtiniz.

• Cumhuriyetle birlikte tarım alanında yenilikler yapılmaya başlandığını söyleyiniz. Millî ekonominin temeli olan tarım konusunda modernleşmeye gidildiğini belirtiniz.

• Modern tarım makinelerinin kullanıldığını, çiftçiden alınan aşar vergisinin kaldırıldığını ve modern yöntemlerle tarım yapılmaya başlandığını söyleyiniz.

• Atatürk Orman Çiftliği gibi örnek çiftlikler kurularak halka modern tarım konusunda öncülük edildiğini belirtiniz.

• “Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişiklikler” bölümünün okunmasını ve Pera Müzesi’ne yönelik fotoğrafın incelenmesini isteyiniz. Osmanlı Devleti zamanında arşın, endaze ve okka gibi ölçü birimlerinin kullanıldığını belirtiniz.

• Hafta tatilinin cuma günü olduğunu vurgulayınız. Rumi ya da hicri takvim çeşitlerinin, Güneş’in doğuş ve batışına göre ayarlanan saatlerin kullanıldığını söyleyiniz. Bu durumun batılı devletlerle olan resmî ve ticari ilişkilerimizde aksaklıklar meydana getirdiğini vurgulayınız. Cumhuriyetin ilanından sonra bu zorlukların ortadan kaldırılması için çalışmalar başlatıldığını söyleyiniz. 26 Aralık 1925’te miladi takvimin kabul edildiğini belirtiniz. Çağdaş dünyanın kullandığı saat sistemine geçilerek bir günün 24 saate bölündüğünü vurgulayınız.

• 1931 yılında uzunluk ölçüsü olarak metre, ağırlık ölçüsü olarak da kilonun kabul edildiğini vurgulayınız.

• 1935 yılında hafta tatilinin cumartesi öğleden sonra ve pazar olarak kabul edildiğini belirtiniz.

• “Medeni Kanunun Kabulü” ile ilgili bölümün okunmasını ve nişan fotoğrafının incelenmesini sağlayınız.

• Osmanlı Devleti zamanında hukuk işlerinin din kurallarına göre belirlendiğini söyleyiniz. Bu kuralların Türk halkının gereksinimlerini karşılamada yetersiz kaldığını vurgulayınız.

• 17 Şubat 1926 yılında çıkarılan Medeni Kanun ile kadın ve erkeklerin eşit haklara sahip olduğunu söyleyiniz.

• Tek kadınla evliliğin ve resmî nikahın zorunlu hâle getirildiğini belirtiniz.

• Kadına boşanma ve miras hakkının sağlandığını söyleyiniz.

• “Soyadı Kanunu” adlı bölümü okumalarını ve Atatürk’e ait nüfus cüzdanını incelemelerini isteyiniz.

• Osmanlı Devleti zamanında, kişi adlarının yanına ana adı, baba adı vb. yazılarak ayırt edildiğini söyleyiniz. Bu durumun büyük karışıklıklara yol açtığını belirtiniz.

• 21 Haziran 1934 yılında çıkarılan Soyadı Kanunu ile yaşanan zorluklara son verildiğini söyleyiniz. Bu kanun ile de Mustafa Kemal Paşa’ya Meclis kararı ile Atatürk soyadının verildiğini belirtiniz.

* Aklın ve bilimin rehberliğinde Türk milletinin huzur ve refah içinde yaşamasını esas aldığını,

* Türk toplumunun çağdaşlaşmasını hedeflediğini,

* Gerçekçi fikirlere dayanarak esaslarının Atatürk tarafından ortaya konulduğunu söyleyiniz.

• Konuşma balonlarının altındaki paragrafı okutunuz. Atatürk’ün yeni kurulan devletimizde çağdaş düzenlemeler yapma yoluna gittiğini vurgulayınız.

• “Kılık ve Kıyafette Değişiklik” bölümündeki fotoğrafa öğrencilerinizin dikkatlerini çekerek paragrafın okunmasını isteyiniz.

• Osmanlı Dönemi’nde kullanılan çarşaf, peçe, fes, şalvar, takke, sarık gibi kıyafetlerin halkımız arasında karmaşaya yol açtığını belirtiniz.

• Atatürk’ün Türk halkını çağdaş bir görüntü içinde medeni bir toplum hâline getirmek için kıyafette değişiklik yaptığını belirtiniz.

• 1925 yılında şapka ve kıyafet inkılabının gerçekleştirildiğini vurgulayınız.

SÜREÇ

• Öğrencilerinizden ders kitabının 52. sayfasında yer alan “Eğitim Alanında Yapılan İnkılaplar” bölümünün birinci ve ikinci paragraflarının okunmasını isteyiniz.

• Atatürk’ün eğitimi modern, akılcı, bilimsel ve laik bir sisteme dönüştürmeyi amaçladığını vurgulayınız.

• Osmanlı Devleti’nin son zamanlarında modern anlayışla eğitim veren eğitim kurumlarının açıldığını fakat eğitim birliğinin olmadığını vurgulayınız. Bu nedenle birlik ve beraberliğin sağlanamadığını belirtiniz. Atatürk’ün bu durumu ortadan kaldırmak için “Tevhid-i Tedrisat Kanunu”nu yani “Öğretim Birliği Kanunu”nun çıkarılmasını sağladığını söyleyiniz.

• Mahalle Mektebi fotoğrafını inceletiniz. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim kurumlarının Millî Eğitim Bakanlığına bağlandığını, medreselerin kapatıldığını belirtiniz. Karma eğitime geçildiğini, böylece kız ve erkek çocukların eşit şekilde eğitim almalarının sağlandığını vurgulayınız.

• 1 Kasım 1928’de Latin harflerinden oluşan Türk alfabesinin kabul edildiğini vurgulayınız. Halkın okuma yazma öğrenmesi için Millet Mektepleri’nin açıldığını belirtiniz. Atatürk’ün bu mekteplerde halka okuma yazma öğrettiğini söyleyerek sayfadaki fotoğraflara öğrencilerinizin dikkatlerini çekiniz. Bu çalışmalarından dolayı Atatürk’e “Başöğretmen” unvanı verildiğini vurgulayınız.

Öğretmenlere büyük önem veren Atatürk’ün gittiği yurt gezilerinde okulları ziyaret edip öğretmenlerle sohbet ettiğini vurgulayarak fotoğrafları inceletiniz.

• Son paragrafın okunmasını isteyiniz. Atatürk’ün çağdaşlaşma yolunda öğretmenlere büyük görevler düşeceğini vurguladığını belirtiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 53. sayfasında yer alan birinci paragrafın okunmasını sağlayınız.
- Sayfada yer alan grafik ve tablonun incelenmesini, verilen sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Türk Dil Kurumu ile ilgili fotoğrafa dikkatlerini çekecek son paragrafın okunmasını isteyiniz.
- Atatürk'ün millî kültürümüze önem verdiğini belirtiniz.
- Atatürk'ün millî kültürümüzün temelini tarih, koruyucusunun da dilimiz görüşünde olduğunu belirtiniz.
- Atatürk'ün Türk dilinin kökeninin araştırılması için Türk Dil Kurumunun açılmasını sağladığını söyleyiniz.
- Atatürk'ün bilimsel sözcükleri Türkçeleştirmek için 44 sayfalık bir geometri kitabı yazdığını belirtiniz.
- Günümüzde kullandığımız üçgen, dörtgen, beşgen vb. geometri terimlerinin Atatürk tarafından türetildiğini vurgulayınız.
- Son paragrafı okutarak Atatürk'ün Türk tarihinin kökenlerini araştırmak üzere Türk Tarih Kurumunu kurduğunu söyleyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 54. sayfasında yer alan "Türk Kadınına Verilen Siyasal Haklar" başlıklı bölümün okunmasını ve fotoğrafın incelenmesini isteyiniz.
- Kadınlarımıza 1930'da belediye seçimlerine katılma, 1933'te muhtar olma, 1934'te milletvekili seçilme haklarının tanındığını belirtiniz.
- Öğrencilerinize konuyla ilgili tartışma sorusunu sorunuz.
- Atatürk'ün çağdaşlaşma sürecinde taklitçilikten kaçındığını belirterek 2. paragrafın okunmasını isteyiniz.
- "Atatürk İlkeleri" adlı bölümde cumhuriyetçilik başlığı altındaki birinci paragrafın okunmasını sağlayınız.
- Halkın seçtiği temsilciler yardımıyla egemenliği elinde tuttuğu yönetim şekline, cumhuriyet denildiğini belirtiniz.
- Cumhuriyetin yönetim şekli olarak benimsenmesinin cumhuriyetçilik olduğunu söyleyiniz.
- Anayasa'mızda demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan ülkemizin yönetim şeklinin cumhuriyet olarak belirlendiğini ve değiştirilemeyeceğini söyleyiniz.

ÖÇK s. 34
6. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 34. sayfasında yer alan CUMHURİYETİN GETİRDİKLERİ adlı 6. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 55. sayfasında yer alan birinci paragrafı okumalarını ve “Fotoğraf 2.11”i incelemelerini isteyiniz.
- Atatürk’ün cumhuriyeti Türk gençliğine emanet ettiğini söyleyiniz. Cumhuriyetçilik ilkesi doğrultusunda saltanatın kaldırıldığını belirtiniz.
- Milliyetçilik ilkesi ile ilgili bölümün okunmasını ve “Fotoğraf 2.12”yi incelenmesini sağlayınız.
- Atatürk’ün milliyetçilik ilkesi ile milletin bağımsızlığını ve vatanın bütünlüğünü amaçladığını belirtiniz.
- Atatürk’ün yurdumuz topraklarında yaşayan ve kendini Türk hisseden herkesi Türk olarak gördüğünü söyleyiniz.
- Atatürk milliyetçiliğinin Millî Mücadele sürecinde birlik ve beraberlik içinde savaşın kazanılmasını sağladığını vurgulayınız.
- Son paragrafın okunmasını ve fotoğrafın incelenmesini isteyiniz. Milliyetçilik ilkesi doğrultusunda Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumunun kurulduğunu söyleyiniz.
- Sayfada yer alan “Devletçilik” ile ilgili bölümün okunmasını ve fotoğraflarının incelenmesini isteyiniz.
- Devletçilik ilkesinin, Atatürk’ün ekonomi alanındaki görüşlerini ifade ettiğini, sosyal ve kültürel kalkınmayı amaçladığını belirtiniz.
- Devletçilik ilkesinde devletin kişileri üretim ve ticaret gibi işlere özendirdiğini vurgulayınız.
- Öğrencilerinizden sayfanın sonunda yer alan soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 56. sayfasının üst kısmında yer alan paragrafı okutunuz.
- İzmir’de toplanan Türkiye İktisat Kongresi’nde ülke ekonomisinin temellerinin atıldığını ve geleceğinin tartışıldığını belirtiniz. Etibank, Sümerbank ve fabrikaların bu ilke doğrultusunda kurulduğunu söyleyiniz.
- Öğrencilerinizden ders kitabının 56. sayfasında yer alan “Halkçılık” başlıklı bölümü okumalarını ve fotoğrafları incelemelerini isteyiniz.
- Halk kelimesinin bir ülkede oturan ve o ülkeyi vatan bilen insanlar için kullanıldığı belirtilerek herkesin devlet hizmetlerinden yararlanma hakkına sahip olduğunu vurgulayınız.
- Halkçılığın bütün vatandaşların kanunların öngördüğü şekilde haklarını arayabileceğini, devlet ile vatandaş arasındaki ilişkilerin çağdaş bir anlayışla düzenlendiğini, halkın refah ve mutluluğunu sağlamayı amaçladığını açıklayınız.
- Halkçılık ilkesinin millî egemenliğin dayanağı olduğunu vurgulayınız. Halkçılık ilkesi gereği, kanun önünde herkesin eşit olduğunu belirtiniz.
- Halkçılık ilkesi gereği, Türk Medeni Kanunu’nun kabul edildiğini, kadınlara seçme ve seçilme hakkının sağlandığını belirtiniz.
- “Laiklik” başlığı altındaki bölümün okunmasını isteyiniz. Laikliğin, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı olarak yürütülmesi olduğunu söyleyiniz.
- Laiklik ilkesi ile devlet yönetiminde din kuralları yerine, millet egemenliğinin esas alındığını belirtiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 57. sayfasında yer alan ilk paragrafı okumalarını söyleyiniz.
- Cumhuriyetten önce padişahların din ve devlet işlerini birlikte yürüttüğünü, laiklik ilkesinin ise akla ve bilime önem verdiğini vurgulayınız.
- Vatandaşların din ve vicdan hürriyetlerinin anayasayla güvence altına alındığını belirtiniz.
- Laiklik ilkesiyle Türk milletine çağdaşlaşma yolunun açıldığını, bu ilkenin ülkemizde demokrasinin yerleşmesine yardımcı olduğunu söyleyiniz.
- Bu ilke doğrultusunda halifelğe son verildiğini, tekke ve zaviyelerin kapatıldığını vurgulayınız.
- Öğrencilerinize “İnkılapçılık” ile ilgili bölümü okutarak resimleri inceletin.
- İnkılapçılık ilkesinin yeni, iyiyi ve güzeli esas aldığı vurgulayınız. Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmanın yeniliklere açık olmakla sağlanabileceğini belirtiniz. Yapılan bütün yeniliklerin bu ilke doğrultusunda gerçekleştirildiğini söyleyiniz.
- Sayfada yer alan şemanın incelenmesini ve Atatürk ilkelerinin dayandığı esasların listelenmesini sağlayınız.
- Son paragrafı okutarak Türk Devleti’ni koruma yolunun bu esaslara içten bağlılıkla mümkün olabileceğini vurgulayınız.
- Öğrencilerinize sayfanın sonunda yer alan soruyu sorunuz.

ÖÇK s. 35, 36
7. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 35 ve 36. sayfalarındaki İNKILAPLAR ÖNCESİ, İNKILAPLAR SONRASI adlı 7. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 58. sayfasında yer alan “Ata’nın Son Günleri” adlı bölümün okunmasını ve fotoğrafların incelenmesini isteyiniz.
- Atatürk’ün bütün hayatını Türk milletine adadığını vurgulayınız. Çıktığı yurt gezileri sırasında, hastalanmasına rağmen ülkenin iç ve dış sorunları ile ilgilenmeyi ihmal etmediğini belirtiniz.
- Hatay’ın ana vatana katılması için çalışmalar yaptığını, bu sorunu çözmek için güney illerine geziler düzenlediğini, bu gezilerin karaciğerindeki rahatsızlığı iyice artırdığını vurgulayınız.
- Hastalığı ilerleyen Atatürk’ün Dolmabahçe Sarayı’na döndüğünü söyleyiniz. Bu süreç zarfında Hatay sorununun da çözüldüğünü belirtiniz.
- Atatürk’ün rahatsızlığının ilerlemesi nedeniyle vasiyetini yazdığını, mal varlığının bir kısmını Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ile manevi kızı ve kardeşi arasında paylaştırdığını söyleyiniz.
- Atatürk’ün 10 Kasım 1938 yılında Dolmabahçe Sarayı’nda hayata gözlerini yumduğunu belirtiniz. Ankara Etnografya Müzesi’ne nakledilen naaşının 10 Kasım 1953 yılında büyük bir törenle Anıtkabir’e taşındığını söyleyiniz.
- Öğrencilerinize sayfanın sonunda yer alan soruyu sorarak cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 59. sayfasındaki fotoğrafları incelemelerini ve soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Atatürk'ün ölümü sonrasında, dış basında yer alan haberlerden bazılarını konu alan bölümün okunmasını sağlayınız. Bölüme yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 64. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Bir öğrencinizi gelecek ders için Türkiye kabartma haritası ve Türkiye fiziki haritası getirmesi için görevlendiriniz. Ayrıca öğrencilerinizden seramik, kil, oyun hamuru, kâğıt hamuru, fon kartonu, Türkiye dilsiz haritası, tutkal, sulu boya getirmelerini isteyiniz.
- Kâğıt hamuru: Gazete kâğıtları ufak parçalara ayırıp büyükçe bir kaba doldurulur, 1 gün boyunca su içinde bekletip yumuşatılır. Yumuşayan kâğıtlar, ocakta 15 dakika kadar sürekli karıştırılarak kaynatılır. Soğuduktan sonra tel süzgeç ile suyu süzülür (Hamurun ne çok kuru ne de çok ıslak olması gerekiyor.). Bu aşamadan sonra beyaz mobilya tutkalı ve nişasta eklenerek iyice yoğrulur.

ÖÇK s. 37, 38
8 ve 9. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 37 ve 38. sayfalarında yer alan HANGİ İNKILAPLARLA İLGİLİDİR? ve İŞARET adlı 8 ve 9. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

DEĞERLENDİRME

SÜRE : 1 ders saati

SÜREÇ :

- Öğrencilerinize, ders kitabının 60 ve 61. sayfalarında verilen “NELER ÖĞRENDİNİZ?” bölümündeki soruları yaptırınız.

- Öğrencilerinizin ünite kazanımlarıyla ilgili öğrenme düzeylerini belirlemek için ders kitabında verilen değerlendirme sorularını kullanabileceğiniz gibi siz de benzer sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.

- Öğrencilerinizin verdikleri cevapları kontrol ederek eksik ya da yanlış öğrenmeleri tesbit ediniz. Gerekli gördüğünüz kazanımlara yönelik tekrar vurgu yapınız.

- Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 39. sayfasında yer alan “ÖZ DEĞERLENDİRME” formunu doldurmalarını isteyiniz. “Kısmen yapabiliyorum.” ve “Bunu yapamıyorum.” olarak işaretledikleri maddelerle ilgili konularda eksikleri olduğunu, bu konuları tekrar gözden geçirmeleri gerektiğini belirtiniz.

- Öğrencilerinizi, eksikliklerini gidermeleri için yapmaları gereken çalışmalar konusunda yönlendiriniz.

KALE ÇALIŞMA KÂĞIDI

1. Kaleye dikilen bayrak neyi ifade etmektedir?

.....

2. Kalenin yapıldığı dönemlerde yaşadığınızı düşünerek bir gününüzü kısaca yazınız.

.....

3. Siz, bir yöneticisiniz ve halkınız ile birlikte kendinize güvenli bir yerleşim yeri buldunuz.

a. Yerleştiğiniz yere ne ad verirsiniz?

.....

b. Yerleştiğiniz yerin size ait olduğunu belirtmek için ne yaparsınız?

.....

3. ÜNİTE : BÖLGEMİZİ TANIYALIM

ÖĞRENME ALANI : İnsanlar, Yerler ve Çevreler

ÜNİTE SÜRESİ : 15 ders saati

Kazanımlar

1. Türkiye'nin kabartma haritası üzerinde, yaşadığı bölgenin yüzey şekillerini genel olarak tanır.
2. Yaşadığı bölgede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.
3. Yaşadığı bölgedeki insanların yoğun olarak yaşadıkları yerlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.
4. Yaşadığı bölgedeki insanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterir.
5. Yaşadığı bölgede görülen bir afet ile bölgenin coğrafi özelliklerini ilişkilendirir.
6. Kültürümüzün sözlü ve yazılı öğelerinden yola çıkarak doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerdir.
7. Yaşadığı bölgede görülen doğal afetlerin zararlarını artıran insan faaliyetlerini fark eder.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam (7-5, 6, 10, 11)

5. Sınıf tahliye çantası oluşturulması ve malzemelerin sağlanması konusunda aktif görev alır.
6. Posterler hazırlayarak toplumun bu konuda bilgilmesine destek verir.
10. Farklı mekânlarda bir deprem sırasında yapılması gerekenleri tartışır.
11. Deprem sırasında yapılması gerekenleri, deprem tatbikatında uygular.

UYARILAR

- [?] Yaşadığı bölge ile coğrafi bölge kastedilmektedir.
- [?] Nüfusun yoğun olarak bulunduğu yerler resimli bir harita üzerinde verilir (3.kazanım).
- [?] Sözlü ve yazılı kültür öğeleri olarak türkü, şarkı, mâni, masal vb. verilecek (6.kazanım).
- [?] Yaşanılan bölgede sıkça görülen bir afet seçilecektir (5, 6 ve 7. kazanım).
- [?] Deprem Haftası ile ilişkilendirilecektir (5, 6 ve 7. kazanım).

DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME

2. kazanım için Fen ve Teknoloji dersi "Maddenin Değişimi ve Tanınması" ünitesi (1.1 kazanımları)
 - 1.1 Yağmur, kar, buz, sis ve bulutun su olduğunu fark eder.
 3. kazanım için Matematik dersi "Doğal Sayılarla Toplama İşlemi" alt öğrenme alanı (4. kazanım)
 4. Doğal sayılarla toplama işlemini gerektiren problemleri çözer ve kurar.
 3. kazanım için Matematik dersi "Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi" alt öğrenme alanı (4. kazanım)
 4. Doğal sayılarla çıkarma işlemini gerektiren problemleri çözer ve kurar.

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Konuyla ilgili gazete kupürlerinden yararlanarak doğal çevrenin bozulmasında ve doğal afetlerde insanların etkilerini vurgulayan bir sunu hazırlanabilir (4 ve 7. kazanımlar).

Doğrudan Verilecek Beceri : Gözlem

Doğrudan Verilecek Değer : Doğal çevreye duyarlılık.

Kavramlar

Yerleşme	⊙	Turizm	○
Nüfus	○	İşsizlik	○
Bölge	⊙	Kentleşme	○
Yön	⊙	Kıta	○
Yer	⊙	Şehirleşme	○
Çevre	⊙	Göç	○
Çevre kirliliği	⊙	Ulaşım	⊙
Hava olayı	⊙	Beşerî ortam	⊙
Hava durumu	⊙	İklim	⊙
Afet	⊙	Doğal kaynaklar	○
Doğal ortam	⊙	İhracat	○
		İthalat	○

Ölçme ve Değerlendirme

Bu ünite de gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje hazırlama, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli testler, öğrenci ürün dosyası (portfolyo), tutum ölçeği kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

ÜLKEMİZİN YÜZEY ŞEKİLLERİNİ TANIYALIM

SÜRE : 2 ders saati

KAZANIM

1. Türkiye'nin kabartma haritası üzerinde, yaşadığı bölgenin yüzey şekillerini genel olarak tanır.

UYARI

[!] Yaşadığı bölge ile coğrafi bölge kastedilmektedir.

Materyaller

Türkiye kabartma haritası, Türkiye fiziki haritası, oyun hamuru, fon kartonu, Türkiye dilsiz haritası, tutkal, sulu boya.

Kavramlar

Bölge	⊙	Yer	⊙
Yön	⊙	Kıta	○

GİRİŞ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 62 ve 63. sayfalarında yer alan ünite kapak sayfalarını açmalarını isteyiniz. Fotoğrafları inceleyerek üniteye işlenecek konuları tahmin etmelerini sağlayınız.
- Ders kitabının 64. sayfasında bulunan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 64. sayfasında yer alan yönlendirmeyi ve Doğa tarafından gerçekleştirilen konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
- Fotoğraflarını inceleyerek sayfanın sonunda yer alan yönergeyi okumalarını söyleyiniz.
- Denizlerin, karalara doğru sokulmuş bölümlerinin körfez olduğunu vurgulayarak, Türkiye fiziki haritası üzerinden körfez örnekleri bulmalarını sağlayınız.
- Körfezlerin küçüğüne koy denildiğini hatırlatarak Türkiye fiziki haritası üzerinden koy örnekleri bulmalarını söyleyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 65. sayfasının üst kısmındaki fotoğrafı inceleyerek soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
 - Sayfadaki paragrafın okunmasını ve Kaçkar Dağlarına yönelik fotoğrafın incelenmesini sağlayınız.
 - Öğrencilerinize aşağıdaki bilgileri veriniz.
 - Art arda sıralanan dağlara “sıradağ” denildiğini belirtiniz.
 - Çevresindeki arazilere göre 500 metreden fazla olan yüksekliklere dağ denilir.
 - Soğanlı Dağları'nın incelenmesini sağlayınız.
 - * Art arda sıralanan dağlara sıradağ denilir.
- Son sorunun cevabı olarak,
- Öğrencilerinizin Türkiye fiziki haritası üzerinde dağ ve tek dağlara örnekler vermelerini sağlayınız.

ÖÇK s. 42
1. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 42. sayfasında yer alan KAVRAM BULMACASI adlı 1. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 66. sayfasındaki Soğanlı Dağı'nı gösteren fotoğrafı incelemelerini sağlayınız. Konuyla ilgili verilen soruyu cevaplamalarını isteyiniz. Kızılırmak görselini inceleyerek karalar içinde belirli bir yatakta toplanıp akan suya akarsu denildiğini vurgulayınız.
 - Doğa'ya yönelik konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.
- Sayfanın sonunda yer alan soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği dersin işlendiği haftalara yayarak veya ev ödevi vererek yaptırabilirsiniz.

- Öğrencilerinizden getirdikleri dilsiz haritayı kenarlarından kesmelerini isteyiniz.
- (Çalışmanızı grup çalışması veya bireysel çalışma olarak da düzenleyebileceğiniz gibi fon kartonunuzun ebatlarını da büyük ya da küçük tutabilirsiniz. Bu ebatlara göre daha ayrıntılı çalışmalar yapabilirsiniz.)
- Kesilen haritayı, fon kartonuna yerleştirerek karton üzerine ülkemizin sınırlarının çizilmesini sağlayınız.
 - Sınıfa getirilen kabartma haritaya bakarak ülkemizin belli başlı tek dağlarını (Ağrı Dağı, Nemrut Dağı vb.) belirlemelerini sağlayınız.
 - Evde hazırlanıp getirilen seramik, kâğıt hamuru, kil ya da oyun hamuru ile ülkemizin tek dağlarının oluşturulmasını sağlayınız.
 - Aynı şekilde ülkemizin belli başlı sıradağlarının (Toros Dağları, Canik Dağları vb.) hamur ile oluşturulmasını sağlayınız.
 - Ülkemizin belli başlı nehirlerinin (Kızılırmak, Yeşilirmak vb.) harita üzerinde hamuru (mavi) silindirik şekilde yaparak oluşturulmasını belirtiniz.
 - Haritada denizler ile ilgili bölümün seramik hamuru ile kaplanmasını sağlayınız.
 - Van ve Tuz göllerinin haritaya yerleştirilmesini sağlayınız.
 - Belli başlı platoların (Cihanbeyli, Obruk vb.) oluşturulmasını isteyiniz.
 - Öğrencilerinizin, oyun hamuruyla yaptıkları bu çalışmaları kurduktan sonra yüzey şekillerini sulu boya ile boyamalarını söyleyiniz. Hamur ile yapılan çalışmalarda doğru renklerin kullanılmasına dikkat ediniz.

- Kabartma harita üzerinde yeryüzü şekillerinin belirtildiği renkleri söylemelerini sağlayınız.
- Dağların kahverengiye, denizlerin ve nehirlerin maviye, ovaların yeşile, platoların sarıya boyanmasını sağlayınız.
- Öğrencilerinizin yaptıkları çalışmanın adını "Kabartma Harita" olarak belirlemelerini sağlayınız (Çalışmayı bulduğunuz bölgenin kabartma haritası olarak da yapabilirsiniz.).
- Öğrencilerinizin çalışmalarını sergileyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 67. sayfasındaki Vona Burnu ve Sinop yarımadasını gösteren fotoğrafları inceleyerek Doğa'nın konuşmasının okunmasına devam edilmesini isteyiniz.
- Aşağıdaki bilgileri öğrencilerinize veriniz:
 - * Üç tarafı denizlerle çevrili kara parçasına yarımada denir.
 - * Kara parçalarının denizlerin içine doğru uzanmış kısmına burun denilir.
 - * Öğrencilerinizin Türkiye fiziki haritası üzerinde yarımada, burun ve akarsuları göstermelerini sağlayınız.
- Dört tarafı denizlerle çevrili kara parçalarının ada olarak adlandırılmasını belirleyerek Giresun Adası fotoğrafını inceletiniz.
 - Sera gölünün fotoğraflarını inceletiniz.
 - Karalar içinde büyük çukurluklara biriken su kütlelerinin gölü oluşturduğunu vurgulayınız.
 - Türkiye fiziki haritası üzerinde ülkemizin adalarını ve göllerini belirlemelerini sağlayınız.

ÖÇK s. 43
2. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 43. sayfasında yer alan EŞLEŞTİRME YAPALIM adlı 2. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 68. sayfasındaki Doğa'ya ait devam eden konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.
- Sera Gölü, Bafra Ovası ve yaylalara yönelik fotoğrafları inceletiniz.
- Ovanın, çevresindeki yüksekliklere göre alçakta kalan yerler olduğunu vurgulayınız.
- Derin akarsu vadileri ile ayrılan yüksek düzlüğe yayla denildiğini belirtiniz.
- Vadinin iki dağ arasında akarsuların da etkisiyle oluşan çukurluklar olduğunu söyleyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 69. sayfasının üst kısmındaki soruyu cevaplamalarını isteyiniz. Doğa'ya yönelik konuşmayı okutunuz.
- Kabartma haritayı inceleterek yüzey şekillerinin bulunmasını sağlayınız.
- Kabartma haritalarda yüzey şekillerini kuş bakışı olarak görebileceklerini söyleyiniz.
- Yüzey şekillerini fiziki haritalardan yararlanarak da öğrenebileceğimizi söyleyiniz. Fiziki haritalarda karalar ve denizlerin farklı renklerde gösterildiğini belirtiniz.
- Genel olarak deniz seviyesinde olan yerlerin yeşil ve tonları ile gösterildiğini söyleyiniz.
- Deniz seviyesinden çok yüksek olan yerlerin kahverengi ve tonları ile orta yükseklikte olan yerlerin ise sarı ve tonları ile gösterildiğini vurgulayınız.
- Kabartma haritalarda denizlerin, göllerin ve akarsuların mavi renk ile gösterildiğini söyleyiniz.
- Kabartma haritalarda kullanılan renklerin hangi yükseltileri ve derinlikleri ifade ettiğini, haritanın kenarında yer alan harita işaretleri bölümünde yani lejantta gösterildiğini belirtiniz. Renk çubuğuna yönelik konuşma balonunu okutunuz.
- Sayfanın sonundaki soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 44
3. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 44. sayfasında yer alan YÜZEY ŞEKİLLERİ adlı 3. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 70. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Türkiye siyasi ve fiziki haritası, ülkemizin bitki çeşitliliğini gösteren fotoğraflar, üzerine Türkiye haritası çizilmiş A4 boyutunda fon kartonu getirilmesini hatırlatınız.

İKLİMİN İNSAN FAALİYETLERİNE ETKİSİ

SÜRE: 2 ders saati

Kazanım

2. Yaşadığı bölgede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

2. kazanım için fen ve teknoloji dersi "Maddenin Değişimi ve Tanınması" ünitesi (1.1 kazanımları)

1.1. Yağmur, kar, buz, sis ve bulutun su olduğunu fark eder.

Materyaller

Türkiye fiziki ve siyasi haritası, ülkemizde görülen bitki örtüsü çeşitliliğine yönelik görseller, üzerine Türkiye haritası çizilmiş A4 boyutunda fon kartonu.

Kavramlar

İklim	⊙
Yer	⊙
Hava durumu	⊙
Hava olayı	⊙

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 70. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinize, ders kitabının 70. sayfasındaki birinci paragrafı okutunuz.
- Su döngüsünün incelenmesini isteyiniz.
- Su döngüsüne yönelik sorulan soruyu cevaplamalarını söyleyiniz.
- Alt bölümdeki İnternet haberinin okunmasını sağlayınız.
- Sayfanın sonunda yer alan soruyu cevaplamalarını söyleyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 71. sayfasındaki gazete haberinin okunmasını sağlayınız.
- Habere göre olumsuz hava koşullarının insan yaşamına verdiği rahatsızlığı açıklamalarını isteyiniz. Sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Artan sıcaklıklarla ilgili birinci İnternet haberini öğrencilerinize okutunuz.
- Sıcak havanın insan sağlığına olumsuz etkilerinin vurgulanmasını sağlayınız. Habere yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Öğrencilerinize ikinci İnternet haberini okutunuz.
- Sayfanın sonunda sorulan soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 72. sayfasındaki “Yurdumuzda Görülen İklimler” bölümünün birinci paragrafının okunmasını sağlayınız.
- İkinci paragrafı okutunuz.
- Yurdumuzda görülen iklim türlerini, Türkiye iklim bölgeleri haritasına bakarak söylemelerini isteyiniz.
- Bölgelerinde görülen iklim tipini belirlemelerini sağlayınız. İklim türleriyle ilgili soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Ülkemizin kuzey ve güneyinde dağların denize paralel, Ege Bölgesi’nde ise denize dik olarak uzandığını vurgulayınız. Bu durumun ülkemizde çeşitli iklim tiplerinin görülmesini sağladığını söyleyiniz.
- Yurdumuzda görülen iklim çeşitliliğinin bitki örtüsünde de çeşitlilik yarattığını belirtiniz.
- Karasal iklime yönelik konuşma balonunun okunmasını isteyiniz.
- Sayfadaki Karasal iklimde yazların sıcak ve kurak, kışların soğuk ve kar yağışlı olduğunu vurgulayınız. Karasal iklimde en çok yağışın bahar aylarında görüldüğünü belirtiniz.
- Erzurum ve Kars civarında iklimin daha soğuk olduğunu belirtiniz.
- Erzurum ve Kars bölgelerinde yağışların yaz başlarında görüldüğünü söyleyiniz. Bu nedenle buralarda çayır denilen gür otların bitki örtüsünü oluşturduğunu vurgulayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 73. sayfasındaki Karadeniz iklimine yönelik konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- Karadeniz ikliminin görüldüğü bölgelerin belirlenmesini sağlayınız. Karadeniz ikliminde yazların serin, kışların ılık geçtiğini ve her mevsim yağış görüldüğünü belirtiniz.
- Akdeniz iklimine yönelik konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.
- Akdeniz ikliminde yazların sıcak ve kurak, kışların ılık ve yağışlı olduğunu söyleyiniz.
- Akdeniz ikliminde yazın sıcaklığın yükseldiğini ve yağış görülmediğini belirtiniz.
- Akdeniz ikliminde en fazla yağışın kış aylarında görüldüğünü vurgulayınız.
- İklimlerle ilgili soruların cevaplamalarını isteyiniz.
- İklimin “Şekil Verdiği Evler” bölümünün birinci paragrafını okutunuz.
- Sayfadaki fotoğrafları inceleyerek ikinci paragrafın okunmasını isteyiniz.
- Taştan yapılan evlerin içerisinde yazın serin olduğunu belirtiniz.

ÖÇK s. 45
4. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 45. sayfasında yer alan İKLİM VE BİTKİ ÖRTÜSÜ adlı 4. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinize, ders kitabının 76. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını hatırlatınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinize ders kitabının 74. sayfasındaki ahşap ev fotoğraflarını inceletin.
- Ağaç evlerin ormanlık bölgelerde yaygın olarak görüldüğünü belirterek fotoğrafların incelenmesini ve paragrafın okunmasını sağlayınız. Öğrencilerinize sayfadaki fotoğrafları tekrar inceleyerek çatısı olan evleri belirlemelerini isteyiniz. Ahşap evlerdeki çatı ile yağış arasında bağlantı kurmalarını sağlayınız.
- Sayfadaki paragrafın okunmasını sağlayınız. Aşağıdaki bilgiyi öğrencilerinizle paylaşabilirsiniz:
 - * Kerpiç, toprağa su ve saman katılması ile elde edilir. Karışım ayaklarla çiğnenir ve tahta kalıplar içinde kurutulur. Kurutulan karışımdan tahta kalıplar çekilir ve elde edilen kerpiçler alt üst çevrilerek tekrar kurutulur. Kerpiçten yapılan evler sıcaklığı muhafaza eder. Ayrıca bu evlerde nem görülmez ve oturanlar daha sağlıklıdır.
- Sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 46
5. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 46. sayfasında yer alan EVİM adlı 5. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 75. sayfasında yer alan “Hangi Ürün Hangi İklimi Sever?” başlıklı bölümde yer alan birinci paragrafın okunmasını ve pamuk tarlası fotoğraflarını incelemelerini isteyiniz.
- Pamuğun yetiştirilme döneminde neme, olgunlaşma döneminde kuraklığa ihtiyaç duyduğunu belirtiniz. Pamuğun Güneydoğu Anadolu, Akdeniz ve Ege bölgelerinde daha çok yetiştirildiğini vurgulayınız.
- Sayfanın orta bölümünde yer alan çay yetiştiriciliği fotoğraflarının incelenmesini sağlayınız.
- Çay yetiştirmek için Karadeniz ikliminin tercih edildiğini vurgulayınız. Bu ürünün büyümek için bol yağışa ihtiyaç duyduğunu belirterek ikinci paragrafın okunmasını sağlayınız.
- Sayfanın altında yer alan fotoğrafların incelenmesini isteyiniz. Buğdayın yetişmek için karasal iklimi tercih ettiğini söyleyiniz. Büyümek için önce soğuğa sonra da sığağa ihtiyaç duyduğunu belirtiniz.
- Sayfa sonunda yer alan soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Bölgelerinde yetiştirilen tarım ürünlerini konu alan araştırma ödevinin yapılması için öğrencilerinizi görevlendiriniz.

YAŞADIĞIMIZ BÖLGE

SÜRE: 4 ders saati

Kazanım

3. Yaşadığı bölgedeki insanların yoğun olarak yerleştiği yerlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

3. kazanım için matematik dersi “Doğal Sayılarla Toplama İşlemi” alt öğrenme alanı (4. kazanım)

4. Doğal sayılarla toplama işlemi gerektiren problemleri çözer ve kurar.

3. kazanım için matematik dersi “Doğal Sayılarla Çıkarma İşlemi” alt öğrenme alanı (4. kazanım)

4. Doğal sayılarla çıkarma işlemi gerektiren problemleri çözer ve kurar.

UYARI

[!] Nüfusun yoğun olarak bulunduğu yerler resimli bir harita üzerinde verilir (3. kazanım).

KAVRAMLAR

Ulaşım	⊙	Turizm	○
Bölge	⊙	Doğal kaynaklar	○
Çevre	⊙	Nüfus	○
Kentleşme	○	Yerleşme	⊙
Şehirleşme	○	Yer	⊙

GİRİŞ

• Öğrencilerinizden ders kitabının 76. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 76. sayfasındaki Emrah’ın konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
- “Türkiye Nüfus Yoğunluğu” haritasını incelemelerini ve sorulan ilk soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Matematik dersi ile ilişkilendirme kapsamında ikinci soruyu öğrencilerinize çözdürünüz.
- Son bölümü okutarak sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 47
6. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 47. sayfasında yer alan BURSA adlı 6. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 77. sayfasındaki tablodaki yüzey şekilleri bölümünü okutarak fotoğrafın incelenmesini sağlayınız.
- Su kaynakları bölümünü okutarak fotoğrafı inceletin.
- Bitki örtüsü bölümünü okutarak fotoğrafı incelemesini isteyiniz.
- Aşağıdaki bilgileri öğrencilerinizle paylaşınız.
- Ovaların düz yapılarından dolayı, kara ve demir yolu ulaşımı için uygun olduğunu, bu nedenle de ovaların bulunduğu bölgelerin yerleşim için tercih edildiğini belirtiniz.
- Suyun tarım arazileri ve sanayi için gerekliliğini, bu durumun yerleşim için belirleyici olduğunu söyleyiniz.
- İklim ve bitki örtüsünün nüfus yoğunluğunu etkileyen unsurlardan olduğunu vurgulayınız.
- Bölüme yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Sayfadaki diğer tablonun okunarak fotoğrafların incelenmesini isteyiniz.
- Üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizde deniz ulaşımından faydalandığını belirtiniz. Ticaret ve ulaşımın yoğun olduğu yerlerde nüfus yoğunluğu yaşandığını belirtiniz.
- Sanayi merkezlerinin bulunduğu yerlerde iş bulma imkânlarının arttığını, iklimin yaşama elverişli olduğunu ve ulaşımın kolay sağlandığını, bu nedenle de nüfus yoğunluğunda artış görüldüğünü belirtiniz.
- Turizm faaliyetlerinin, eğitim ve bilim merkezlerinin de nüfus artışına neden olduğunu vurgulayınız.
- Sayfanın sonunda yer alan soruların cevaplanmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinizden ders kitabının 78. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz. Yaşadıkları ya da herhangi bir bölge ile ilgili doğal çevrede meydana getirilen değişimi yansıtan, gazete kupürleri getirmelerini isteyiniz.

GELİŞEN TEKNOLOJİ, DEĞİŞTİRİLEN DOĞA

SÜRE: 2 ders saati

Kazanım

4. Yaşadığı bölgedeki insanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterir.

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Konuyla ilgili gazete kupürlerinden yararlanarak doğal çevrenin bozulmasında ve doğal afetlerde insanların etkilerini vurgulayan bir sunu hazırlanabilir (4 ve 7. kazanımlar).

Materyaller

Gazete kupürleri.

Kavramlar

Doğal ortam	⊗	Kentleşme	○
Çevre	⊗	Şehirleşme	○
Bölge	⊗	Çevre kirliliği	⊗
Beşerî ortam	⊗		

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 78. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 78. sayfasında yer alan resimleri incelemelerini ve resimlere yönelik soruların soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Sayfadaki metnin okunmasını isteyiniz. Dünyanın buzullarla kaplı olduğu dönemlerde insanların mağaralarda yaşadığını belirtiniz. Buzul döneminin bitişi ile insanların su kenarlarında köyler oluşturmaya başladıklarını söyleyiniz. Tarım yapmaya, hayvanları ehlileştirmeye başladıklarını, barınaklar ve silahlar yaptıklarını vurgulayınız. İnsanların doğayı kullanarak teknolojik gelişimi sağladıklarını, bunu yaparken de genellikle doğal dengeye zarar verdiklerini belirtiniz.
- Sayfa sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 79. sayfasında yer alan “Doğa Üzerinde Neler Yapıyoruz?” bölümündeki yönergeyi ve Keban Barajı’na yönelik konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.
- Konuşma balonuna yönelik sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Marmaray’a yönelik konuşma balonunun okunmasını ve fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
- Yaşamımızı sürdürebilmemiz için beslenmemiz gerektiğini, bunu da topraktan sağladığımızı vurgulayınız. Doğada bulunan deniz, maden, su ve ormanlardan faydalandığımızı belirtiniz.
- Doğadan faydalanırken genellikle doğaya zarar verdiğimizizi, doğal ortamı yok ettiğimizi belirtiniz.
- Son yıllarda doğaya verilen zararın fark edildiğini ve gerçekleştirilen projelerde doğal dengenin bozulmaması yönünde çalışmalar başlatıldığını söyleyiniz.
- Sayfanın sonunda yer alan soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 48
7. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 48. sayfasında yer alan “DEĞİŞİKLİKLER” adlı 7. etkinlikleri yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 80. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

EN BÜYÜK AFET BİLGİSİZLİK VE İHMALDİR

SÜRE: 4 ders saati

Kazanımlar

5. Yaşadığı bölgede görülen bir afet ile bölgenin coğrafi özelliklerini ilişkilendirir.

6. Kültürümüzün sözlü ve yazılı öğelerinden yola çıkarak doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerdir.

7. Yaşadığı bölgede görülen doğal afetlerin zararlarını artıran insan faaliyetlerini fark eder.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

Afetten Korunma ve Güvenli Yaşam (7-5, 6, 10, 11)

5. Sınıf tahliye çantası oluşturulması ve malzemelerin sağlanması konusunda aktif görev alır.

6. Posterler hazırlayarak toplumun bu konuda bilgilenemesine destek verir.

10. Farklı mekânlarda bir deprem sırasında yapılması gerekenleri tartışır.

11. Deprem sırasında yapılması gerekenleri, deprem tatbikatında uygular.

UYARILAR

[!] Sözlü ve yazılı kültür öğeleri olarak türkü, şarkı, mâni, masal vb. verilecek (6. kazanım).

[!] Yaşanılan bölgede sıkça görülen bir afet seçilecektir (5, 6 ve 7. kazanım).

[!] Deprem Haftası ile ilişkilendirilecektir (5, 6 ve 7. kazanım).

Kavramlar

Afet	⊙
İklim	⊙

GİRİŞ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 80. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.
- Habere yönelik soruların cevaplanmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 80. sayfasında hava durumunu sunan TV spikerinin konuşma balonunu okumalarını, fotoğrafını incelemelerini isteyiniz.
- Konuşma balonuna yönelik soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 81. sayfasında yer alan selin zararlarından korunmak için neler yapılacağına dair şemayı incelemelerini isteyiniz. İlgili sorunun cevaplanmasını sağlayınız.

- Ayamama ve Rize'deki sel haberlerini okutarak aşağıdaki soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

- * Sel nerede meydana geldi?

- * Selin oluşumunu sağlayan neden nedir?

- * Selin yol açtığı hasar nedir?

- * Karadeniz Bölgesi'nde sık sık sel olaylarının oluşunun iklim ile bağlantısı olabilir mi? Nedenini açıklayınız.

- Ders kitabındaki Ayamama ile ilgili sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz. Sayfanın sonundaki soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

- Öğrencilerinize aşağıdaki bilgileri aktarabilirsiniz.

- Sel baskınlarının nedeni, şiddetli yağışlar ve eriyen karların meydana getirdiği sulardır.

- * Suların yamaçlardan aşağıya hızla inmesi sonucunda akarsularda büyük su kütleleri oluşur. Bu su kütlelerini akarsu yatakları taşıyamaz ve taşar. Böylece sel meydana gelir.

- * Sellerin oluşmasında yeryüzü şekilleri de etkilidir.

- * Bitki örtüsünün olmadığı vadiler ve dere yataklarında sel sıkça görülür.

- * Selin felakete dönüşmemesi için ağaçlandırma yapılmalı, dere yataklarına binalar yapılmamalıdır.

- * Kaçak yapılaşmanın, dere yataklarına yapılan evlerin selin zararını artırdığını vurgulayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 82. sayfasında yer alan “Çığ” başlıklı bölümün birinci paragrafını okutunuz.

- Tabloyu ve fotoğrafı inceletin. Çığ tehlikesinin yükseltilinin fazla olduğu, genellikle de bitki örtüsünün bulunmadığı dağlık bölgelerde görüldüğünü belirtiniz.

- Sayfadaki İnternet haberinin okunmasını isteyiniz.

Aşağıdaki soruları öğrencilerinize yöneltiniz.

- * Çığ nerede olmuştur?

- * Çığ sizce nedir?

- * Çığın yol açtığı olumsuzluklar nelerdir?

- * İzmir’de de çığ olabilir mi? Neden?

- Öğrencilerinize aşağıdaki bilgileri aktarınız.

- Çığ, dağların yüksek bölümlerinden kopup yuvarlanan ve yuvarlandıkça da büyüyen kar kütleleridir.

- Çığın felakete dönüşmemesi için yerleşim yerleri yamaç altlarına yapılmamalı ve ağaçlandırmaya önem verilmelidir.

- Sayfa sonundaki sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 83. sayfasında yer alan “Heyelan” başlığı altındaki fotoğrafı incelemelerini ve birinci paragrafı okumalarını sağlayınız. Paragrafa yönelik verilen sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Sayfadaki basından alınan haberlerin okunmasını ve haberlere yönelik soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Ayrıca aşağıdaki soruları öğrencilerinize yöneltiniz.
 - * Heyelan nedir?
 - * Haberlere konu olan heyelan olayları nerelerde görülmüştür?
 - * Heyelanın yol açtığı zararlar nelerdir?
 - * Sizce Artvin ve Kastamonu’da meydana gelen heyelanların oluş nedeni nedir?
- Öğrencilerinize aşağıdaki bilgileri aktarınız.
 - * Toprak kayması heyelan, toprağın ve kaya parçalarının kayarak yer değiştirmesine denir.
 - * Eğimli araziler ve yoğun yağış, heyelanın oluşumuna etki eder.
 - * Ağaçlandırma, destek duvarları yapılması ve heyelan tehlikesi olan bölgelere bina yapılmaması alınacak önlemler arasındadır.

SÜREÇ

- Öğrencilerinize, ders kitabının 84. sayfasında yer alan “Erozyon” başlığı altındaki fotoğrafı inceletiniz.
- Fotoğrafa yönelik sorunun cevaplanmasını isteyiniz.
- Erozyonun toprağın çeşitli etkenlerle yerinden koparılarak taşınması olduğunu vurgulayınız.
- Sayfadaki tabloyu inceterek erozyona neden olan dış etkenleri ve alınacak önlemleri söylemelerini sağlayınız.
- İnternet haberini okutarak sorulan sorunun cevaplanmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 49
8. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 49. sayfalarında yer alan DOĞA OLAYLARI adlı 8. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 85. sayfasında yer alan “Deprem Felaketimiz Olmasın” başlığı altındaki paragrafları okumalarını ve deprem fotoğraflarını incelemelerini sağlayınız.
- “Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası”nın incelenmesini ve soruyu cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Öğrencilerinize “Türkiye deprem riski yüksek bir ülkedir denilebilir mi?” sorusunu yönelterek cevapları nedenleri ile birlikte alınız.
- Haritaya göre 17 Ağustos Gölcük depreminin hangi deprem kuşağında gerçekleştiğini belirlemelerini sağlayınız.
- Sayfa sonundaki sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 50
9. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 50. sayfasında yer alan AFETLER VE ÖNLEMLER adlı 9. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizden ders kitabının 85. sayfasında yer fotoğraflara uygun bir haber yazmalarını isteyiniz.
- Haberi yazarken öncelikle habere başlık bulmalarını isteyiniz.
- Deprem oluş yerini belirlemelerini isteyiniz.
- Deprem şiddetini belirlemelerini isteyiniz.
- Deprem gününü ve saatini belirlemelerini isteyiniz.
- Deprem sonucunda bölgede yaşananların belirtilmesini isteyiniz.
- Yazılan haberlerin okunmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 86. sayfasında yer alan “Deprem Hakkında Neler Biliyoruz?” başlıklı bölümü okutunuz.
- Van Gölü’ne yönelik düzenlenen kompozisyonun incelenmesini ve konuşma balonlarının okunmasını sağlayınız.
- Depremin yer kabuğunda gerçekleşen kırılmalar ve çöküntüler nedeniyle oluştuğunu, bu sırada gerçekleşen sarsıntıların deprem olarak adlandırıldığını vurgulayınız.
- Depremin şiddetinin sismograf denilen aygıtla ölçüldüğünü söyleyiniz.
- Depremin ne zaman olacağı konusunda kesin sonuçlara ulaşamadığını, sadece tahminlerde bulunduğunu vurgulayınız. Depremin, felakete dönüşmesine yanlış uygulamaların sebep olduğunu söyleyiniz.
- Haritada depremin yayılma dalgalarına dikkatlerini çekerek depremin hissedildiği şehirleri tahmin etmelerini isteyiniz.
- Sayfanın sonundaki sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

Aşağıdaki şiiri öğrencilerinize okuyunuz.

- Şiirde, “Depreme karşı alınacak hangi önlemlerden örnekler verilmiş?” sorusuna cevap vermelerini sağlayınız.

DEPREM

Depremler insanlar için

Zor bir dönemdir.

Depreme hazırlıklı olmalıyız,

Çantamızı hazırlamalıyız.

Deprem olunca merdivende durmamalıyız,

ÇÜNKÜ, merdivenlerde daha çok zarar görürüz.

Önlemimizi almalıyız,

Çantamıza şunları koymalıyız:

Yedek eşya, çikolata, gofret, kalem, kâğıt, fener ve radyo.

Bunların hepsi çantamızda olmalıdır.

Bunların hepsi lazımdır çünkü

Bunları götürmezsek sorunlar çıkabilir.

Hayrunisa Kara

SÜREÇ

- Ders kitabının 87. sayfasında yer alan “Nasıl Önlem Alınır?” başlıklı bölümün birinci paragrafını okumalarını isteyiniz.
- Depreme hazırlık amacıyla öncelikle sınıf tahliye çantası oluşturulması gerektiğini belirtiniz. İçinde radyo, fener, pil, düdük, ilk yardım çantası, giyecek, yiyecek, su vb. bulunan çantanın kolay ulaşılabilir bir yerde olmasına dikkat edilmesi gerektiğini vurgulayınız.
- Sayfada bulunan fotoğraflara dikkatlerini çekiniz. Fotoğraftaki öğrencilerin tatbikat yaptıklarını söyleyerek ikinci paragrafı okutunuz.
- Okulda deprem sırasında çök, kapan, tutun hareketini yapmaları gerektiğini söyleyiniz. Öğrencilerinizin fotoğrafa uygun olarak deprem sırasında ve sonrasında yapmaları gereken olumlu, olumsuz hareketleri belirtmelerine yardımcı olunuz.
- Sayfa sonundaki sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinize, ders kitabının 94. sayfasında bulunan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını, fon kartonu ve pastel boya getirmelerini isteyiniz.

SÜREÇ

• Ders kitabının 88. sayfasında yer alan paragrafı okutarak sayfadaki resmin ve tablonun incelenmesini sağlayınız.

Aşağıdaki deprem davranışlarına yönelik bilgileri öğrencilerinizle paylaşınız.

* Deprem öncesinde, evimizde bulunan eşyaların duvara sabitlenmesi gerekir.

* Balkon kenarlarında saksı bulundurulmaması gerekir.

* Pencere önlerine koltuk, saksı gibi eşyaların koyulmaması, doğal gaz ya da tüp gibi patlayıcı maddelerin emniyetinin kapatılması gerekir.

* Deprem sırasında evde bulunuyorsak balkonlardan, kapı içlerinden, merdivenlerden, pencere önlerinden uzak durmamız gerekir.

* Deprem sırasında ayakta durulmaması gerekir.

* Deprem sırasında dışarıda isek fay hatlarından uzak durulması gerekir.

* Deprem sırasında dışarıda isek ağaç altlarında bulunulmaması gerekir.

* Deprem sırasında dışarıda isek elektrik direklerinden uzak durulması gerekir.

ÖÇK s. 51
10. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 51. sayfasında yer alan HAZIRLIKLIL OLALIM adlı 10. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 89. sayfasındaki paragrafı okutarak deprem panosunun incelemelerini isteyiniz.
- “Deprem öldürmez, tedbirsizlik öldürür.” sözü ile anlatılmak istenenin ne olduğunu sorgulattınız.
- Öğrencilerinize ülkemizde yaşanan doğa olaylarıyla ilgili yönergeyi ve Kızılırmak Türküsünü okutunuz.
- Sayfanın sonundaki sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 52
11. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 52. sayfasında yer alan FIRAT TÜRKÜSÜ adlı 11. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

DEĞERLENDİRME

SÜRE : 1 ders saati

SÜREÇ :

- Öğrencilerinize, ders kitabının 90 ve 91. sayfalarında verilen “NELER ÖĞRENDİNİZ?” sorularını yaptırınız.
- Öğrencilerinizin ünite kazanımlarıyla ilgili öğrenme düzeylerini belirlemek için ders kitabında verilen değerlendirme sorularını kullanabileceğiniz gibi siz de benzer sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.
- Öğrencilerinizin verdikleri cevapları kontrol ederek eksik ya da yanlış öğrenmeleri tesbit ediniz. Gerekli gördüğünüz kazanımlara yönelik tekrar vurgu yapınız.
- Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 53. sayfasında yer alan “ÖZ DEĞERLERLENDİRME” formunu doldurmalarını isteyiniz. “Kısmen yapabiliyorum.” ve “Bunu yapamıyorum.” olarak işaretledikleri maddelerle ilgili konularda eksikleri olduğunu, bu konuları tekrar gözden geçirmeleri gerektiğini belirtiniz.
- Öğrencilerinizi, eksikliklerini gidermeleri için yapmaları gereken çalışmalar konusunda yönlendiriniz.

4. ÜNİTE : ÜRETTİKLERİMİZ

ÖĞRENME ALANI : Üretim, Dağıtım ve Tüketim

ÜNİTENİN SÜRESİ : 15 ders saati

Kazanımlar

1. Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetleri fark eder.
2. Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetler ile coğrafi özellikleri ilişkilendirir.
3. Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetlere ilişkin meslekleri belirler.
4. Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetlerin ülke ekonomisindeki yerini değerlendirir.
5. Ekonomideki insan etkisini fark eder.
6. Üretime katkıda bulunma konusunda görüş oluşturur.
7. İş birliği yaparak üretime dayalı yeni fikirler geliştirir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

4. kazanım için matematik dersi “Çizgi Grafiği” alt öğrenme alanı (1 ve 2. kazanım)

1. Çizgi grafiğini oluşturur.
2. Çizgi grafiğini yorumlar.

Ders İçi İlişkilendirme

“Bölgemizi Tanıyalım” ünitesinin 2. kazanımı ile ilişkilendirilir.

UYARI

[!] Girişimciliğin ekonomik sürece etkisi vurgulanır (5. kazanım).

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

Girişimcilik (1-27); (3-28)

27. Yaşadığı bölgedeki kaynakları araştırır.
28. Yaşadığı bölge içinde ekonomik dayanışmayı fark ederler.

Kariyer Bilinci Geliştirme (3-11)

11. Kendi yerel çevresinde bulunan meslekleri belirler.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma (2,3- 6)

6. Meslek seçimini etkileyen faktörleri açıklar.

GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA

Gazetelerin insan kaynakları, iş ilanları ve ekonomi bölümleriyle ilgili kupürlerden yararlanarak gazetede yayınlanabilecek nitelikte konuyla ilgili bir yazı hazırlamaları istenebilir (5. kazanım).

Kavramlar

Benzerlik ve farklılık	⊙
Dağıtım	⊙
Ekonomi	⊙
Ekonomik faaliyet	⊙
Kaynak	⊙
Meslek	⊙
Pazar	⊙
Tasarruf	⊙
Tüketim	⊙
Ulaşım	⊙
Üretim	⊙
Ürün	⊙
Enerji	○
Gelir ve gider	○
Girişimci	○
İhracat	○
İsraf	○
İşsizlik	○
Ticaret	○
Turizm	○
Ücret	○
Vergi	○
Verimlilik	○
Yatırım	○
Bütçe	⊙
İstek ve ihtiyaçlar	⊙
Emek	⊙
İş bölümü	⊙
İthalat	○
Doğal kaynaklar	○

Değerlendirme

 Bu ünite de gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı testler kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

Doğrudan Verilecek Beceri : Basit istatistik verileri okuma

Doğrudan Verilecek Değer : Çalışkanlık

YURDUMUZDA EKONOMİK HAYAT VE MESLEKLER

SÜRE: 6 Ders saati

KAZANIMLAR

- Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetleri fark eder.
- Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetler ile coğrafi özellikleri ilişkilendirir.
- Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetlere ilişkin meslekleri belirler.
- Yaşadığı bölgedeki ekonomik faaliyetlerin ülke ekonomisindeki yerini değerlendirir.
- Bireylerin rolleri açısından sivil toplum kuruluşlarını resmî kurum ve kuruluşlarla karşılaştırır.

UYARI

Özellikle eğitim, sağlık, çevre, çocuk hakları ve kadın hakları ile ilgili sivil toplum kuruluşları vurgulanır.

Ders İçi İlişkilendirme

- kazanım “Bölgemizi Tanıyalım” ünitesi ile ilişkilendirilir.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

- kazanım için
- Yaşadığı bölgedeki kaynakları araştırır.
- kazanım için
- Yaşadığı bölge içindeki ekonomik dayanışmayı fark ederler.

Kariyer Bilinci Geliştirme

- kazanım için
- Kendi yerel çevresinde bulunan meslekleri belirler.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma

- ve 3. kazanımlar için,
- Meslek seçimini etkileyen faktörleri açıklar.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

- kazanım için matematik dersi “Çizgi Grafiği” alt öğrenme alanı (1 ve 2. kazanım)
 - Çizgi grafiğini oluşturur.
 - Çizgi grafiğini yorumlar
- Yaşadığı bölgedeki kaynakları araştırır.

Materyaller

1/2 boyutunda fon kartonu ve çeşitli mesleklere yönelik fotoğraflar ve gazete haberleri

Kavramlar

Benzerlik ve farklılık	⊙	Üretim	⊙
Dağıtım	⊙	Ürün	⊙
Ekonomi	⊙	Enerji	○
Ekonomik faaliyet	⊙	İhracat	○
Kaynak	⊙	İşsizlik	○
Pazar	⊙	Ticaret	○
Tüketim	⊙	Turizm	○
Ulaşım	⊙		

GİRİŞ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 92 ve 93. sayfalarında yer alan ünite kapaklarını inceleyerek ünitenin konuları ile ilgili çıkarımlar yapmalarını sağlayınız.
- Öğrencilerinizden ders kitabının 94. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 94. sayfasındaki paragrafın okunmasını ve şemanın incelenmesini sağlayınız.
- Aşağıdaki soruları öğrencilerinize yönelterek cevaplarını alınız.
 - “Nelere ihtiyaç duyarsınız?”
 - “İhtiyaç duyduğunuz ürünleri nerelerden alıyorsunuz?”
 - “İhtiyaç duyduğunuz ürünler ne şekilde üretilmiş olabilir? Açıklayınız.”
- Öğrencilerinize “Şemaya başka neler eklenebilir?” sorusunu yönelterek cevaplarını alınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 95. sayfasındaki paragrafı okumalarını sağlayınız.
- Öğrencilerinize “İnsanlar yaşayabilmek için çeşitli işler yaparlar. Hayvanlardan ve topraktan faydalanırlar, ticaretle uğraşırlar veya çeşitli iş yerlerinde çalışırlar. Buna ekonomik faaliyet denir.” ek bilgisini veriniz.
 - Öğrencilerinizden Ayda'nın Ege Bölgesi ile ilgili anlatıklarını okumalarını isteyiniz.
 - Ülkemizde en çok incir ve üzüm üretimi yapılan Ege Bölgesi'nde önemli ölçüde pamuk, zeytin, tütün ve haşhaş ekimi yapıldığını belirtiniz.
 - Bölgenin kümes hayvancılığı ve arıcılık faaliyetleri ile ülkemizin bu alandaki ihtiyacının önemli bir bölümünü karşıladığını söyleyiniz.
 - Ege Bölgesi'nin tarihî ve doğal güzellikleri ve İzmir'de bulunan İhracat limanı ile de ülkemize önemli miktarda döviz kazandırdığını belirtiniz.
 - Haşhaş ve üzüme yönelik konuşma bölümünün okunmasını sağlayınız. Haşhaşın yetişme şartlarına göre üretilbileceği bölgeleri söylemelerini isteyiniz.

ÖÇK s. 56
1. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 56. sayfasında yer alan ÜRÜNLER adlı 1. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 96. sayfasındaki Ayda'nın konuşmasının devamını okumalarını ve fotoğrafları incelenmelerini sağlayınız. Haritayı inceleyerek sorulan soruyu tahmin etmelerini sağlayınız.
- Öğrencilerinize "Tarım ürünü yetiştirmek için nasıl bir arazi seçersiniz?" şeklinde bir soru yöneltiniz. Cevapların;
 - * Su kaynaklarına yakın olmalı
 - * Toprağı verimli olmalı
 - * Ulaşımı kolay olmalı
 - * İklimi çok soğuk olmamalı
 - * Engebesiz, düz bir arazi olmalı, şeklinde alınmasını sağlayınız.
- Öğrencilerin tarım ürünü yetiştirmek için belirlediklerinin Ege Bölgesi'nde bulunup bulunmadığını anlamaları için sayfadaki haritadan faydalanmalarını sağlayınız.
- Sayfada yer alan fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.

SÜREÇ

• Öğrencilerinizden ders kitabının 97. sayfasındaki Ayda'ya ait devam eden konuşma bölümünü okumalarını isteyiniz. Muğla ile ilgili yönergeyi okumalarını sağlayınız.

• Beyaz etin sağlığa olan faydaları nedeniyle tavuk ve yumurta üretiminde son yıllarda artış görüldüğünü vurgulayınız.

• Öğrencilerinize büyük şehirlerin yanında tavuk çiftlikleri kurulduğunu, tavuk çiftliklerinin kurulduğu bölgelerdeki halka yeni iş imkânları sağladığı bilgisini veriniz.

• Muğla'ya yönelik haritanın incelenmesini sağlayınız.

• Sorulan sorunun cevabının;

* arıcılık

* balıkçılık

* tavukçuluk

* üzüm

* turunç

* seracılık

* zeytin

* susam

* şeker pancarı

* üzüm

* büyük ve küçükbaş hayvancılık

* arpa

* anason

* yer fıstığı

* buğday

şeklinde belirlenmesini sağlayınız.

• Sayfadaki fotoğrafları inceleyerek son bölümün okunmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 98. sayfasındaki Ayda'ya ait birinci konuşma bölümünü okumalarını sağlayınız.
- İzmir Limanı ve kâğıt fabrikasına yönelik fotoğrafları inceleyerek ikinci konuşma bölümünü okutunuz.
- Alt bölümdeki fotoğrafları inceleyerek son konuşma bölümünün okunmasını sağlayınız.
- Turizmin halkımıza kazandırdığı iş imkânlarını aşağıdaki gibi belirlemelerini sağlayınız.
- Otel işletmecileri, resepsiyonist
- * Kurulan otellerin inşaat aşamasında çalışan inşaat mühendisleri, mimar ve işçiler
- * Aşçı ve garson
- * Tur operatörleri ve turist rehberleri
- * Turizme yönelik gelişen el sanatları ürünleri ihtiyacının karşılanması için açılan atölyeler
- * Turistik eşya satımına yönelik açılan dükkânlar
- * Otobüs işletmeleri
- Sayfanın sonundaki sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Bölgeye ait ekonomik faaliyetler ve mesleklerin aşağıdaki örnek tabloya benzer şekilde (basamakları artırarak) tablolaştırılmasını sağlayınız.

Tarım	Hayvancılık	Sanayi	Turizm	Enerji Madencilik	Meslekler
zeytin	koyun	dokuma	deniz	linyit	sanayici
haşhaş	arıcılık	seramik	tarih		işçi
sebze	balık	maden	dağ		çiftçi
üzüm			yamaç paraşütü		seramikçi
pamuk			yat turizmi		mühendis

ÖÇK s. 57
2. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 57. sayfasında yer alan EGE BÖLGESİ'NDE ÜRÜNLER adlı 2. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 99. sayfasındaki “Tarık”a ait İç Anadolu Bölgesi ile ilgili konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
- Sayfadaki İç Anadolu Bölgesi’nin haritasını incelemelerini söyleyiniz.
- Tarık’a ait konuşmaların devamını okuyunuz.
- Sayfanın alt bölümündeki yeşil mercimeğin konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.

SÜREÇ

Öğrencilerinizin ders kitabının 100. sayfasındaki Ankara keçisi ve Sivas Kangal köpeği fotoğraflarını incelemelerini sağlayınız.

- İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilen Ankara keçisinin uzun, parlak ve yumuşak kıllarından elde edilen tiftik ve Ankara tavşanından elde edilen angora yünü ile de ülke ekonomisine katkıda bulunduğunu belirtiniz.

- Sayfadaki Tarık'a ait konuşma bölümünün okunmasını sağlayınız. Kayseri pastırması fotoğrafına dikkat çekerek "Etten elde edilen ürünler nelerdir?" sorusunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

- Eskişehir'e ait hazırlanan il haritasının incelenmesini ve sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

- Ülkemizde iklim ve yer şekillerinin tarıma elverişli olmadığı yerlerde hayvancılığın yaygınlaştığını olduğunu vurgulayınız.

- Küçükbaş hayvancılığın daha çok yurdumuzun iç bölgelerinde yapıldığını belirtiniz. Bu bölgelerimizde daha çok kısa boylu otların görüldüğünü söyleyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 101. sayfasındaki Tarık'ın konuşmasını okumaya devam etmelerini sağlayınız.
- Sayfanın üst kısmındaki fotoğrafları inceleyerek konuşmanın ikinci bölümünü okutunuz.
- Sayfanın alt bölümündeki fotoğraflara dikkat çekerek bölgede yer alan silah, uçak ve şeker fabrikalarının bölge halkına iş imkânı sağladığı bilgisini veriniz.
- İç Anadolu Bölgesi'nin tarihî ve doğal güzellikleri ile de turistlerin ilgisini çektiğini vurgulayınız.
- Bölgeye ait ekonomik faaliyetler ve mesleklerin aşağıdaki örnek tabloya benzer şekilde (basamakları artırarak) tablolştırılmasını sağlayınız.

Tarım	Hayvancılık	Sanayi	Turizm	Enerji Madencilik	Meslekler
tahıl	koyun	dokuma	tarih		çiftçi
soğan	sığır	rafineri	doğa		işçi
patates	tiftik keçisi	besin	millî park		fabrikatör
elma	tavşan	silah			mühendis
üzüm		maden			işletmeci

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 102. sayfasındaki Tarık'a ait bölümü okumaya devam etmelerini sağlayınız. Sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Yıllara göre makarna ihracatı tablosu ve grafiğinin incelenmesini sağlayınız.
- İkinci konuşma bölümünü ve gazete haberini okutarak bölgesinde görülebilecek meslekleri belirlemelerini sağlayınız.
- Sayfanın sonundaki konuşma bölümünü okutarak sorulan sorunun cevaplanmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 58
3. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 58. sayfasında yer alan İÇ ANADOLU BÖLGESİ adlı 3. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 103. sayfasındaki Karadeniz Bölgesi haritasını incelemelerini sağlayınız.
- Öğrencilerinizden Ebrar'ın konuşmasını okumalarını isteyiniz.
- Karadeniz Bölgesi'nde ürün çeşitliliğini etkileyen durumların belirlenmesini sağlayınız.
- Fındığa yönelik konuşma balonunu okutunuz. Çay, fındık, keten ve kenevirin Karadeniz ikliminde yetişme nedenlerinin belirlenmesine yardımcı olunuz.
- Ilık bir iklim ve bol yağış seven fındığın Karadeniz Bölgesi'nde yetiştiğini vurgulayınız. (Fındığın Karadeniz ikliminin görüldüğü yerlerde de yetiştirildiği bilgisini verebilir fakat üretimin yoğun olarak bu bölgede gerçekleştiğini söyleyebilirsiniz.).
- Fındığın İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştiriciliğinin yapılıp yapılamayacağını sorgulayıp cevapları nedenleri ile birlikte alınız.
- Fındık üretiminin bölge halkı için önemli bir gelir kaynağı olduğunu belirtiniz. Fındıktan fındık yağı ve fındık ezmesi üretildiğini, kabuğunun mobilya sanayinde kullanıldığını söyleyiniz.
- Kuruyemiş olarak tüketilen fındığın tatlı ve çikolataların da vazgeçilmezi olduğunu vurgulayınız.
- Sayfanın alt bölümündeki fotoğrafların incelenmesini ve son paragrafın okunmasını sağlayınız.
- Karadeniz Bölgesi'nin tarım ürünlerinden çayın işlenerek satışı ile de ülkemize gelir sağlandığını vurgulayınız. Elde edilen gelirlerin hem ülkemizin hem de Karadeniz Bölgesi'nin kalkınması açısından önemli bir kaynak olduğunu söyleyiniz.
- Karadeniz Bölgesi'nin fındık üretimimizin %90'ını karşıladığı gibi ihracatından da büyük gelirler elde edildiğini vurgulayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 104. sayfasındaki Ebrar'a ait birinci ve ikinci konuşma bölümlerini okumalarını isteyiniz.
- Balık ve balıkçılığa yönelik fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
- Arıcılık ve tavukçuluk ile ilgili fotoğrafların incelenmesini isteyiniz.
- Ebrar'a ait üçüncü konuşma bölümünü okutarak fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 105. sayfasında üst bölümdeki fotoğrafları incelemelerini sağlayınız.
- Ebrar'ın konuşmasının birinci bölümünü okutarak Karadeniz Bölgesi'nin turistlerin ilgisini çeken özelliklerini belirlemelerine yardımcı olunuz.
- Samsun'a yönelik turizm haritasının incelenmesini isteyiniz.
- Ebrar'ın konuşmasının ikinci bölümünün okunmasını ve sayfa sonundaki fotoğrafların incelenmesini sağlayınız..
- Zonguldak'ta çıkarılan taş kömürü ile Karadeniz Bölgesi'nin ülkemizin enerji ihtiyacına katkıda bulunduğunu belirtiniz.
- Öğrencilerinize Karadeniz Bölgesi'nin mısır üretiminde de ülkemiz ihtiyacını karşılayan bölgelerimizden biri olduğunu söyleyiniz.
- Bölgenin doğal güzelliklerini de düşünerek ülke ekonomimize katkı sağladığı diğer alanları belirlemelerini isteyiniz.

SÜREÇ

• Öğrencilerinizin ders kitabının 106. sayfasındaki Ebrar'ın birinci konuşma bölümünü okumalarını ve "Orman Varlığı Haritası"nı incelemelerini sağlayınız. Sorulan sorunun harita yardımı ile belirlenmesini isteyiniz.

• Ebrar'ın ikinci konuşma bölümünü okutarak sayfadaki şemanın incelenmesini ve şemaya yönelik sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

• Ormanların sağladığı iş imkânlarını aşağıdaki gibi listelemelerini sağlayınız:

* Kâğıt fabrikalarında iş imkanı bulurlar.

* Orman işçisi olabilirler.

* Orman mühendisi olabilirler.

* Ağaç işleme ustası olabilirler.

* Orman ürünlerinin satışını yapabilirler.

* Ormanlık bölgelerde kurulan turistik tesislerde çalışabilirler.

• Bölgeye ait ekonomik faaliyetler ve mesleklerin aşağıdaki örnek tabloya benzer şekilde (basamakları artırarak) tablolaştırılmasını sağlayınız.

Tarım	Hayvancılık	Sanayi	Turizm	Enerji Madencilik	Meslekler
çay	koyun	et kombinası	kâğıt	kömür	balıkçı
fındık	arıcılık	tütün fabrikası	besin	bakır	işçi
pirinç	sığır	şeker fabrikası	maden		çiftçi
mısır	balıkçılık	krom fabrikası			mühendis
meyve					işletmeci

ÖÇK s. 59
4. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 59. sayfasında yer alan KARADENİZ BÖLGE-Sİ adlı 4. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 107. sayfasında yer alan Melih'in konuşma bölümünü okumalarını sağlayınız.
- Sayfadaki haritanın incelenerek tarım alanlarının belirlenmesine yardımcı olunuz.
- Melih'in konuşmasının ikinci bölümünün okunmasını ve sayfadaki fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
- Geniş ovalarında meyve ve sebze üretimi yapıldığını ve ülkemizin meyve ve sebze ihtiyacının büyük bölümünün bu bölgeden karşılandığını söyleyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 108. sayfasındaki Melih'in konuşmasının birinci bölümünü okumalarını ve bölgenin tarihî eserlerine yönelik seçilen fotoğrafları incelemelerini sağlayınız..
 - Akdeniz Bölgesi'nin yılın sekiz ayı girilebilecek denizi, bol güneşi, tarihî ve doğal güzellikleri ile turistlerin ilgisini çektiğini belirtiniz. Bunun sonucu olarak da bölgede turizme yönelik pek çok tesis yapıldığını vurgulayınız.
 - Bölgenin tarihî ve doğal güzelliklerinin turizme kazandırılmasıyla iş imkânlarının arttığını ve ekonomimize katkı sağlandığını belirtiniz.
 - Turizmin halkımıza kazandırdığı iş imkânlarını aşağıdaki gibi belirlemelerini sağlayınız.
 - * Otel işletmecileri, resepsiyonist
 - * Kurulan otellerin inşaat aşamasında çalışan inşaat mühendisleri, mimar ve işçiler
 - * Aşçı ve garson
 - * Tur operatörleri ve turist rehberleri
 - * Turizme yönelik gelişen el sanatları ürünleri ihtiyacının karşılanması için açılan atölyeler
 - * Turistik eşya satımına yönelik açılan dükkânlar
 - * Otobüs işletmeleri
 - Melih'e ait konuşmanın ikinci bölümünü okutarak alt bölümdeki fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
 - Akdeniz Bölgesi'nde gül üretimine bağlı gülyağı; pamuk üretimine dayalı olarak dokuma fabrikalarının bulunduğunu belirtiniz.

ÖÇK s. 60, 61
5 ve 6. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 60 ve 61. sayfalarında yer alan AKDENİZ BÖLGESİ ve GÖRÜŞME FORMU adlı 5 ve 6. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

• Öğrencilerinizin ders kitabının 109. sayfasındaki Melih'in konuşmasının birinci bölümünü okumalarını ve fotoğrafları incelemelerini sağlayınız.

• Melih'e ait konuşmanın ikinci bölümünün okunmasını ve şemanın incelenmesini sağlayınız. Pamuğun Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yetiştirilmesinin nedeninin sıcak iklimle ilişkili olduğunu vurgulayınız. Pamuktan iplik, kumaş ve pamuklu kıyafetler yapıldığını vurgulayınız.

• Pamuklu kumaşların terziler tarafından şekillendirildiğini söyleyerek pamuk üretimine bağlı meslekleri aşağıdaki gibi belirlemelerini sağlayınız

* Ekim ve biçim işlemini gerçekleştiren çiftçi

* Fabrikalara taşınmasını sağlayan nakliyeciler

* Ürünlerin işlenmesi için fabrika açan fabrikatör

* Fabrikada ürünlerin işlenmesini sağlayan işçi ve mühendisler

* Fabrikalardaki personelin maaşlarını hazırlayan muhasebeciler

* Kumaşların dikilerek kullanımımıza sunulmasını sağlayan stilist ve terziler

* Ürünleri bize ulaştıran mağaza sahipleri ve satış elemanları

• Sayfada son bölümde sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

• Bölgeye ait ekonomik faaliyetler ve mesleklerin aşağıdaki örnek tabloya benzer şekilde (basamakları artırarak) tablolandırılmasını sağlayınız.

Tarım	Hayvancılık	Sanayi	Turizm	Enerji Madencilik	Meslekler
pamuk	koyun	dokuma	tarih	kükürt	çiftçi
zeytin	kıl keçisi	yağ	doğa		işçi
turuncgiller		besin	millî park		fabrikatör
sebze			deniz		mühendis
meyve			kış sporları		işletmeci

• Sayfadaki grafiğin incelenmesini ve sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 110. sayfasında Erkan'a önelik konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- Sayfadaki haritayı inceleyerek ilgili soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin GAP projesi ile kalkındığını, tarım arazilerinin bu proje ile sulandığını ve ürün artışı yaşandığını belirtiniz.
- GAP projesi ile ülkemizin elektrik ihtiyacına önemli katkılar sağlandığını belirtiniz. Batman'da bulunan petrol rafinerisi ile ülkemizin petrol ihtiyacının bir kısmının karşılandığını vurgulayınız
- Gaziantep'in bir sanayi şehri olduğunu ve bölgede yetişen pek çok ürünün bu şehirdeki fabrikalarda işlendiğini vurgulayınız.
- Bölgenin ürünlerinden bazılarını yansıtan alt bölümdeki fotoğrafların incelenmesini isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin dikkatini ders kitabının 111. sayfasında üst bölümdeki fotoğraflara çekerek Erkan'a ait konuşmanın birinci bölümünü okutunuz.
- Haritanın incelenmesini ve haritaya yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Erkan'ın konuşmasının ikinci bölümünün okunmasını ve baklava fotoğrafının incelenmesini sağlayınız.
- Sanayi ve ticaret şehri olan Gaziantep'in baklavası ile de ünlü olduğunu belirtiniz.

ÖÇK s. 62, 63
7 ve 8. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 62 ve 63. sayfalarında yer alan BÖLGEMİN MESLEKLERİ ve GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ adlı 7 ve 8. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 112. sayfasında yer alan Erkan'a ait konuşmanın okunmasını ve sorulan sorunun harita yardımı ile cevaplandırmalarını sağlayınız.
- Balıklı Göl, Hasankeyf, Mardin evleri ve Nemrut Dağı harabelerine yönelik fotoğrafları incelemelerini sağlayınız.
- Adıyaman haritasını inceleyerek sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Bölgeye ait ekonomik faaliyetler ve mesleklerin aşağıdaki örnek tabloya benzer şekilde (basamakları artırarak) tablolaştırılmasını isteyiniz.

Tarım	Hayvancılık	Sanayi	Turizm	Enerji Madencilik	Meslekler
Antep fıstığı	koyun	dokuma	tarih	petrol	çiftçi
karpuz		rafineri			işçi
soya fasulyesi					tekstilci
yer fıstığı					mühendis
mercimek					işletmeci

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 113. sayfasında yer alan Gökmen'e ait konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- Marmara Bölgesi'ndeki ürün çeşitliliğinin nedenlerini aşağıda olduğu gibi belirlenmesini sağlayınız:
 - * Verimli ovalar
 - * Bol su kaynakları
 - * Uygun iklim koşulları
- Bölgenin ayçiçeği, pirinç, zeytin, şeftali, çilek ve kestane şekeri ile ünlü olduğunu söyleyiniz. Marmara Bölgesi'nin kümes hayvancılığı ve ipek böcekçiliği ile de ülkemize katkılar sağladığını vurgulayınız.
- Haritanın incelenerek sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- İş adamına yönelik konuşma balonunun okunmasını ve fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 114. sayfasındaki birinci paragrafı okumalarını ve üst bölümde yer alan fotoğrafları incelemelerini sağlayınız.

- Fabrikalara yönelik fotoğrafları inceleyerek ikinci paragrafın okunmasını isteyiniz.

- Marmara Bölgesi'nin Türkiye'nin sanayi bölgesi olduğunu belirtiniz.

- İpekten elde edilen ipliklerden gerek iplik gerekse kumaş olara faydalandığını söyleyiniz.

İpekli kumaşların giyim ve mobilya sanayisinde, halı dokumacılığında kullanıldığını belirtiniz.

- Yurdumuzda en çok Marmara Bölgesi'nde gerçekleştirilen ipek böcekçiliğinin bölge halkı için yeni iş imkânları sağladığını vurgulayınız. Verilen ikinci sorunun cevabını "İpek böceği yetiştiriciliği, açılan fabrikalarda terzilik, desenatörlük, halı dokumacılığı vb." şeklinde alınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinize ders kitabının 117. sayfasındaki Gökmen'e ait konuşmanın birinci ve ikinci bölümünü okutarak fotoğrafları inceletiniz.
- Tarihi ve doğal güzellikleri açısından her yıl binlerce turistin ziyaret ettiği bölgenin ülkemize önemli miktarlarda döviz kazandırdığını da söyleyiniz.
- Bölgenin boğaz köprüleri ve oto yolları ile de gelir elde ettiğini vurgulayınız.
- Sayfanın sonunda yer alan soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Bölgeye ait ekonomik faaliyetler ve mesleklerin aşağıdaki örnek tabloya benzer şekilde (basamakları artırarak) tablolaştırılmasını sağlayınız.

Tarım	Hayvancılık	Sanayi	Turizm	Enerji Madencilik	Meslekler
zeytin	koyun	dokuma	deniz	bor	sanayici
ayçiçeği	arıcılık	cam	tarih	krom	işçi
çilek	mandıra	kâğıt	kaplıca	manganez	tekstilci
pirinç	ipek böceği	maden	yelken	cıva	mühendis
şeftali	balıkçılık	besin	kış sporları	mermer	işletmeci

ÖÇK s. 64, 65
9 ve 10. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 64 ve 65. sayfalarında yer alan MARMARA BÖLGESİ ve GRAFİK YAPALIM adlı 9 ve 10. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 116. sayfasında yer alan Emre'ye ait konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- Ülkemizde iklim ve yer şekillerinin tarıma elverişli olmadığı yerlerde hayvancılığın yaygın olduğunu söyleyiniz.
- Harita kullanılarak sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Emre'ye ait ikinci konuşmanın okunmasını sağlayınız.
- Büyükbaş hayvancılık için gerekli olan gür otlakların yazları serin ve yağışlı olan yerlerde görüldüğünü vurgulayarak sayfanın solundaki fotoğrafı inceletiniz.
- Ülkemizin et ihtiyacının büyükbaş hayvancılık yapılan yerlerden sağlandığını belirterek et kombinası fotoğrafına dikkat çekiniz.
- Bu bölgelerde kurulan besi çiftliklerinin de halkımıza yeni iş imkânları sağladığını söyleyiniz.
- Bölgeye ait ekonomik faaliyetler ve mesleklerin aşağıdaki örnek tabloya benzer şekilde (basamakları artırarak) tablolaştırılmasını sağlayınız.

Tarım	Hayvancılık	Sanayi	Turizm	Enerji Madencilik	Meslekler
kayısı	koyun	et kombinası	dağ	krom	maden mühendisi
şeker pancarı	arıcılık	tütün fabrikası	tarih		işçi
tütün	sığır	şeker fabrikası	endemik bitki		balıkçı
		krom fabrikası	buzul		çiftçi
	balıkçılık				işletmeci

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yapınız.

- Öğrencilerinizin getirdiği gazete haberlerini okumalarını sağlayınız.
- Fon kartonu üzerine meslekler konulu bir çalışma yapacaklarını belirtiniz.
- Çalışmalarında gazete haberi, fotoğraf ve çizim kullanabileceklerini belirtiniz.
- Yaptıkları çalışmanın sınıf panosunda sergilenmesini sağlayınız.

ÖÇK s. 66
11. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 66. sayfasında yer alan DOĞU ANADOLU BÖLGESİ adlı 11. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinizden ders kitabının 118. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz. Öğrencilerinizden bir sonraki ders için fon kartonu ve pastel boya getirmelerini isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 117. sayfasındaki Emre'ye ait devam eden konuşma bölümünü okumalarını sağlayınız.
- Bölge halkının büyük bir kısmının geçimini hayvan besiciliğinden kazandığını söyleyiniz.. Doğu Anadolu Bölgesi'nde besiciliğe bağlı olarak et ve süt ürünleri ile deri fabrikalarının kurulduğunu vurgulayınız.
- Bölgenin besiciliğin yanı sıra bal üretimi ile de ülkemize katkılar sağladığını belirtiniz
- Sayfadaki fotoğrafların incelenmesini ve soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Sayfadaki grafiğin incelenmesini sağlayınız.
- Öğrencilerinizden grafiğe yönelik sorulan sorunun cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinize aşağıdaki bilgileri veriniz:
 - Toplumda bizlere hizmet eden mesleklerin olduğunu ve bu mesleklere genel olarak hizmet sektörü denildiğini vurgulayınız.
 - Hizmet sektöründeki mesleklere aşağıdaki gibi örnekler veriniz.
 - * Doktorlar sağlık konusundaki ihtiyaçlarımızı giderirler.
 - * Öğretmenler eğitim konusundaki ihtiyaçlarımızı giderirler.
 - * Bankacılar parasal konulardaki ihtiyaçlarımızda bize yardımcı olurlar.
 - * İtfaiyeciler, yangın gibi istenmeyen olaylarda zarar görmememiz için bize yardımcı olurlar.
 - * Avukat hukuksal işlemlerimizdeki ihtiyaçlarımızı karşılarlar.
 - * Mimar ve mühendisler ev, yol yapımı, çeşitli tesisat işlemleri vb. konulardan doğan ihtiyaçlarımızı karşılarlar.
 - * Polis, güvenlik ihtiyacımızı karşılar
 - Kameraman, iletişim konusundaki ihtiyaçlarımızı karşılar.
 - Sayfanın sonunda yer alan tartışma sorusuna olanak sağlayabilirsiniz.

GİRİŞİMCİLER

SÜRE: 3 ders saati

Kazanım

5. Ekonomideki insan etkisini fark eder.

UYARI

[!] Girişimciliğin ekonomik sürece etkisi vurgulanır (5. kazanım).

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Gazetelerin insan kaynakları, iş ilanları ve ekonomi bölümleriyle ilgili kupürlerden yararlanılarak gazetede yayınlanabilecek nitelikte konuyla ilgili bir yazı hazırlamaları istenebilir.

Materyaller

Gazete kupürleri, fon kartonu.

Kavramlar

Ekonomi	☒
Üretim	☒
Girişimci	☐
İhracat	☐
Ticaret	☐
Turizm	☐
Vergi	☐
Verimlilik	☐
Yatırım	☐
Emek	☒

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 118. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümü sorusunu cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinize ders kitabının 118. sayfasındaki birinci ve ikinci paragrafı okutunuz.
- Öğrencilerinizin gazete haberini okumalarını ve sorulan soruları cevaplandırmasını sağlayınız.
- Girişimcilerin yenilik yapan ya da yapılan yeniliği geliştirmeyi başarabilen kişiler olduğu bilgisini veriniz.
- Girişimcilerin iyi bir gözlemci olduğunu, fırsatları değerlendirmeyi başararak amaçlarını gerçekleştirdiklerini belirtiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 119. sayfasındaki şemayı incelemelerini sağlayınız.
- Sumru Baydemir'in özelliklerinin belirlenmesini sağlayınız.
- Sayfadaki "GİRİŞİMCİ" şemasını inceletiniz.
- Şemaya yönelik sorulan soruların cevaplandırılmasını ve son paragrafın okunmasını sağlayınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizi iki gruba ayırınız. İlk gruptaki öğrencilerinizi;
 - "Şimdi pazar yerindesiniz. Hepiniz, pazarcıların 'Alın alın Çukurova'nın domatesleri bunlar" gibi ifadelerini duymuşsunuzdur. Sizden pazar yerindeki bir satıcıyı canlandırmanızı istiyorum. Hepiniz ürününüzü belirleyiniz. Sıra size geldiğinde ülkemizin hangi pazarında ne sattığınızı belirtecek şekilde cümleleri kurarak satış yapmanızı istiyorum." şeklinde yönlendirerek doğaçlama yapmalarını sağlayınız.
 - İkinci gruptaki öğrencilerinizi ise satış yapan arkadaşlarının sloganlarını fon kartonları üzerine yazmaları için görevlendiriniz.
 - Çalışmalar bitince yazılan sloganların "Türkiye'nin Pazarları" başlığı altında sergilenmesini sağlayınız.

ÖÇK s. 67
12. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 67. sayfasında yer alan GİRİŞİMCİ adlı 12. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinizden ders kitabının 120. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz. Öğrencilerinizden bir sonraki ders için fon kartonu ve pastel boya getirmelerini isteyiniz.

ÜRETİYORUM SATIYORUM

SÜRE: 3 ders saati

Kazanımlar

6. Üretime katkıda bulunma konusunda görüş oluşturur.
7. İş birliği yaparak üretime dayalı yeni fikirler geliştirir.

Materyaller

Fon kartonu, pastel boya.

Kavramlar

Kaynak	⊙
Üretim	⊙
Ürün	⊙
İş bölümü	⊙

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 120. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 120. sayfasında yer alan okul müdürünün konuşmasını okumalarını sağlayınız.
- Okul müdürünün konuşmasına yönelik sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Ayla'ya ait konuşma balonunu okutunuz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizin okulunuzda kâğıt toplama kampanyası başlatıldığını düşünmelerini isteyerek “Kampanyaya nasıl destek olabiliriz.” sorusunu cevaplandırmalarını isteyiniz.
 - Bunun için öğrencilerinizi gruplara ayırarak yapacakları grup çalışması için aşağıdaki basamaklandırmaya uymalarını isteyiniz.
 - Amaç belirleme
 - Konu ile ilgili fikirler üretme
 - İş bölümü yapma
 - Planı uygulama
 - Grup arkadaşlarına yardımcı olma
 - Ortaya çıkacak anlaşmazlıklara birlikte çözüm bulma
 - Gerçekleştirdikleri çalışma için bir rapor düzenlemelerini ve çalışma basamaklarını belirlemelerini isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 121. sayfasında Salih'e ait konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- Öğrencilerin çalışmalarının sergilendiği Çevre Kulübü panosunu inceleyerek son paragrafı okutunuz.
- Son bölümdeki sorunun cevabının verilmesini sağlayınız.

ÖÇK s. 68
13. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 68. sayfasında yer alan TASARLAYALIM-PAZARLAYALIM adlı 13. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinizden ders kitabının 126. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz. Öğrencilerinizden bir sonraki ders için fon kartonu ve pastel boya getirmelerini isteyiniz.

DEĞERLENDİRME

SÜRE : 1 ders saati

SÜREÇ :

- Öğrencilerinize, ders kitabının 122 ve 123. sayfalarında verilen “NELER ÖĞRENDİNİZ?” sorularını yaptırınız.
- Öğrencilerinizin ünite kazanımlarıyla ilgili öğrenme düzeylerini belirlemek için ders kitabında verilen değerlendirme sorularını kullanabileceğiniz gibi siz de benzer sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.
- Öğrencilerinizin verdikleri cevapları kontrol ederek eksik ya da yanlış öğrenmeleri tesbit ediniz. Gerekli gördüğünüz kazanımlara yönelik tekrar vurgu yapınız.
- Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 71. sayfasında yer alan “ÖZ DEĞERLENDİRME” formunu doldurmalarını isteyiniz. “Kısmen yapabiliyorum.” ve “Bunu yapamıyorum.” olarak işaretledikleri maddelerle ilgili konularda eksikleri olduğunu, bu konuları tekrar gözden geçirmeleri gerektiğini belirtiniz.
- Öğrencilerinizi eksikliklerini gidermeleri için yapmaları gereken çalışmalar konusunda yönlendiriniz.
- Öğrenci çalışma kitabının 69. sayfasında örneği verilen “Proje Görevi” ile öğrencilerinizi görevlendiriniz.

5. ÜNİTE : GERÇEKLEŞEN DÜŞLER

ÖĞRENME ALANI : Bilim, Teknoloji ve Toplum

ÜNİTENİN SÜRESİ : 12 ders saati

Kazanımlar

1. Buluşlarla teknolojik gelişmeleri ilişkilendirir.
2. Buluşların ve teknolojik ürünlerin toplum hayatımıza etkilerini tartışır.
3. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerinin farkına varır.
4. Kanıtlara dayanarak, Atatürk'ün bilim ve teknolojiye verdiği önemi gösterir.
5. Bilim ve teknoloji ile ilgili, düzeyine uygun süreli yayınları tanır ve izler.
6. Yaptığı çalışmalarda yararlandığı kaynakları gösterir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

5. kazanım için Türkçe dersi "Okuma" öğrenme alanı; tür, yöntem ve tekniklere uygun okuma (9. kazanım).
9. Gazete ve dergi okur.

Ders İçi İlişkilendirme

Adım Adım Türkiye (Toplumsal hayat çerçevesinde buluşlar ve teknolojik gelişmeler ile çevrenin kültürel özellikleri arasında ilişki kurulur.)

UYARI

[!] Öğrencinin çevresinde gördüğü ve günlük yaşamında kullanabileceği teknolojik ürünler ele alınacaktır (2. kazanım).

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık Eğitimi (2,3 -12)

12. Bilimsel çalışmalara ve çalışmalarını yapan kişilere saygı duyar.

Doğrudan Verilecek Beceri : Kütüphane ve referans kaynakları kullanma

Doğrudan Verilecek Değer : Akademik dürüstlük

Müze ile Eğitim

Teknolojik ürünlerin sergilendiği kurum ve kuruluşlarla kişilerin kurduğu özel müzelere gezi düzenlenebilir (1, 2, 3, 4. kazanımlar).

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Teknolojik ürünlerin toplum hayatına olumlu ve olumsuz etkileriyle ilgili gazete kupürlerinden yararlanarak münazara yaptırılabilir (2. kazanım).

Kavramlar

Benzerlik ve farklılık	⊙
Bilim	⊙
Birinci elden kaynak	○
Çevre	⊙
Dağıtım	⊙
Değişim ve süreklilik	⊙
Dil	⊙
Düşünce	⊙
Emek	⊙
Haberleşme	○
İkinci elden kaynak	○
İletişim	○
İstek ve ihtiyaçlar	⊙
Kanıt	⊙
Kâşif	○
Keşif	○
Kronoloji	⊙
Liderlik	○
Medya	○
Nedensellik	⊙
Teknoloji	⊙
Tüketim	⊙
Üretim	⊙
Yüzyıl	○

GELİŞEN TEKNOLOJİ

SÜRE: 2 ders saati

KAZANIMLAR

1. Buluşlarla teknolojik gelişmeleri ilişkilendirir.

Müze ile Eğitim

Teknolojik ürünlerin sergilendiği kurum ve kuruluşlarla kişilerin kurduğu özel müzelere gezi düzenlenebilir (1, 2, 3, 4. kazanımlar).

Materyaller

Oyun hamuru

1/4 fon kartonu, pastel boya

Kavramlar

Teknoloji	☐
Yüzyıl	☐
Keşif	☐
Değişim ve süreklilik	☒
Kâşif	☐

GİRİŞ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 124 ve 125. sayfalarında yer alan kapak bölümlerini incelemelerini isteyiniz. Üniteye yer alan konular ile ilgili çıkarımlar yapmalarını sağlayınız.
- Öğrencilerinizden ders kitabının 126. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 126. sayfasında yer alan paragrafı okumalarını sağlayınız.
- Öğrencilerinizin dikkatini aynı sayfada bulunan Fenikeli denizcilere ait resme çekiniz. Denizcilerin kıyafetlerinin günümüzde kullanılıp kullanılmadığının sorgulanmasını sağlayınız.
- Konuşma balonunun okunmasını isteyiniz. Yaygın hikâyeye göre camın Fenikeli denizciler tarafından tesadüfen bulunduğunu belirtiniz.
- Camın eritilen kum, soda ve kireç taşından elde edildiğini ve üfleme yöntemi ile şekillendirildiğini söyleyiniz.
- Sayfadaki fotoğrafları inceleyerek soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 127. sayfasındaki “İlk Saatler” başlıklı bölümün fotoğraflarının incelenmesini sağlayınız. İlk saatlerin gölgelere göre çalışan güneş saatleri olduğunu belirtiniz.
- İki cam bölmeden birine konulan kumun akışına göre ayarlanan kum saatinin zamanın başlangıç ve bitişini gösterdiğini söyleyiniz.
- Mum saatlerinin mumun yanış süresine göre ayarlandığını belirtiniz.
- Mekanik saatlerin ilk örneklerinin büyük boyutlarda olduğunu, bu durumun da saat kulelerinin oluşmasını sağladığını vurgulayınız.
- Mekanik saatlerin yerini kuvarslı, kuvarslı saatlerin yerini de elektronik saatlerin aldığını belirtiniz.
- Sayfa sonunda sorulan soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Tartışma konusunun sonuçlandırılması için sınıfta uygun ortam sağlayınız.

ÖÇK s. 74, 75
1 ve 2. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 74 ve 75. sayfalarında yer alan SAAT TASARLIYORUM ve ÖYKÜ adlı 1 ve 2. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Teknolojik ürünlerin sergilendiği bir müzeye gezi düzenleyiniz.
- Gezi başvurusu için s.180-181’te verilen “Gezi Planı ve Gezi Raporu Formu” nu kullanabilirsiniz.
- Öğrencilerinizi gezi öncesinde müze hakkında bilgilendiriniz.
- Gezi sırasında müzede gördükleri eserlere yönelik drama çalışması yaptırabilirsiniz.
- Gezi sonrasında öğretmen kılavuz kitabınızın 181. sayfasındaki formu fotokopi ile çoğaltarak öğrencilerinize dağıtınız.
- Formların doldurulmasını sağlayınız.
- Gezi ile ilgili yapılan çalışmaların ve fotoğrafların sergilenmesini sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 128. sayfasında yer alan “İlk Tekerlekler Nasıldı?” başlığı altındaki giriş bölümünü inceletiniz.
- Giriş bölümünün ve Ramu’ya yönelik konuşma balonunun okunmasını isteyiniz.
- İnsanların ağaçlardan küçük tekerlekler elde etmeyi öğrendiklerini belirtiniz.
- İki tekerleği bir dingille birleştiren insanların, ilk araba modellerini oluşturmaya başladıklarını vurgulayınız.
- Tek parça olan tekerlek şeklinin zamanla parmaklıkları tekerleklerin geliştirildiğini söyleyiniz. Öğrencilerinizden konuşma balonunun altındaki bölümü okumalarını isteyiniz. Sayfadaki görsellerin incelenmesini sağlayınız.
- Tekerleğin ulaşım ve taşıma amacı dışında çömlekçi çarklarında ve değirmenlerde de kullanıldığını söyleyiniz.
- Tekerlekle ilgili yönergeyi öğrencilerinize okutunuz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizden kızak ve araba modelleri yapmalarını isteyiniz. Çalışmaları için getirdikleri oyun hamurunu kullanmalarını söyleyiniz.
- Çalışmalarının üç boyutlu olacak şekilde gerçekleşmesini ve sergilenmesini sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 129. sayfasındaki yönergeyi okumalarını ve Bursa Anadolu Arabaları Müzesi'ne yönelik fotoğrafları incelemelerini isteyiniz.
- Sayfadaki soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 76, 77
3 ve 4. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 76 ve 77. sayfalarındaki ZAMAN TÜNELİ, TASARLIYORUM adlı 3 ve 4. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 130. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz. Teknolojik ürünlerin toplum hayatına kattığı olumlu ve olumsuz özellikleri konu alan gazete kupürleri ve kil getirmelerini söyleyiniz.
- İstekli öğrencilerinizden iki tartışma grubu oluşturunuz. Oluşan gruplardan birine “Teknoloji zararlıdır.” diğeri “Zararlı olan teknoloji değil, hatalı kullanımıdır.” düşüncelerini savunacaklarını söyleyiniz. Öğrencilerinizi hazırlık yapmaları için görevlendiriniz.

TEKNOLOJİ YAŞANTIMIZI ETKİLİYOR MU?

SÜRE: 3 ders saati

Kazanım

2. Buluşların ve teknolojik ürünlerin toplum hayatımıza etkilerini tartışır.

[!] UYARI

Öğrencinin çevresinde gördüğü ve günlük yaşamında kullanabileceği teknolojik ürünler ele alınacaktır.

Ders İçi İlişkilendirme

Adım Adım Türkiye (Toplumsal hayat çerçevesinde buluşlar ve teknolojik gelişmeler ile çevrenin kültürel özellikleri arasında ilişki kurulur.)

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (2,3-12)

Bilimsel çalışmalara ve çalışmaları yapan kişilere saygı duyar.

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Teknolojik ürünlerin toplum hayatına olumlu ve olumsuz etkileriyle ilgili gazete kupürlerinden yararlanarak münazara yaptırılabilir.

Materyaller

Gazete kupürleri, kil.

Kavramlar

Yüzyıl	☐	Değişim ve süreklilik	☒
Haberleşme	☐	Kanıt	☒
İletişim	☒	İstek ve ihtiyaçlar	☒
Teknoloji	☒	Benzerlik ve farklılık	☒
		Medya	☐

GİRİŞ

Ders kitabının 130 sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 130. sayfasında yer alan birinci paragrafı ve spikerin konuşma balonunu okunmalarını isteyiniz.
- Elektriklerin kesilmesi sonucu, hangi aksaklıkların yaşandığını belirlemelerini söyleyiniz. Konuşma balonuna yönelik sorulan soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Sayfada yer alan paragrafın okunmasını isteyiniz. Teknolojik ürünlerin günümüze kadar sürekli geliştirildiğini, daha özelliikli şekilleri ile yaşantımıza girdiğini vurgulayınız.
- Teknolojinin yaşantımızı kolaylaştırmak, ihtiyaçlarımızı karşılamak amacıyla sürekli en iyisini üretme çabası içinde olduğunu belirtiniz.
- Sayfanın son bölümünde yer alan yönerge doğrultusunda fotoğrafların incelenmesini ve sorulan soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

- Eskiden yemeklerin tandır ve ocak gibi yerlerde pişirildiğini, daha sonra fırınların geliştirildiğini belirtiniz.
- Eskiden yiyeceklerin sıcaktan bozulmasını önlemek için kar kuyuları, kilerler ve tel dolaplarda saklandığını söyleyiniz. Günümüzdeki buzdolaplarının da sürekli yeni özelliklere sahip modellerinin üretildiğini belirtiniz. Evlerinde kullandıkları buzdolaplarının özelliklerini söylemelerini sağlayınız.
- Eskiden çamaşırların uzun uğraşlar sonucu elde yıkandığını vurgulayınız.
- Eskiden çalı süpürgeleri yardımı ile ev temizliklerinin gerçekleştirildiğini söyleyiniz. Zamanla çalı süpürgelerinin yerini elektrikli süpürgelerin aldığını belirtiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 131. sayfasındaki yönergeyi ve konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- Konuşma balonuna göre teknolojinin gelişimi aşamasında ortaya çıkan olumlu ve olumsuz sonuçların belirlenmesini sağlayınız.
- Sayfanın alt bölümünde verilen geçmişten günümüze ev şekilleri ve yaşamı, meslekler, çarşı gelişimine yönelik fotoğrafların incelenmesini sağlayınız. Fotoğraflara yönelik soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizin getirdikleri kil ile evde kullanılan herhangi bir teknolojik aleti yapmalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinizin çalışmalarını sergileyiniz.

ÖÇK s. 78, 79
5. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 78 ve 79. sayfalarında yer alan DEĞİŞEN YAŞAMLAR başlıklı 5. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 132. sayfasında bulunan üst bölümdeki fotoğrafları incelemelerini sağlayınız.
- Derse mesleklerle ilgili giriş yaparak unutulmaya yüz tutmuş ve günümüzde yeni yeni ön plana çıkan mesleklerden bahsedebilirsiniz. Sonra fotoğraflara yönelik sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Orta bölümdeki fotoğrafları inceleterek son paragrafı okutunuz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 133. sayfasındaki “Konforlu Yolculuklar” başlıklı bölümde yer alan paragrafı okumalarını isteyiniz. Fotoğrafları incelemelerini ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.
- Eskiden bir yerden bir yere gitmek için at arabası, kayık, yelkenli gemi vb. türden ulaşım araçlarının kullanıldığını belirtiniz. Bu araçlarla yapılan yolculukların zaman aldığını ve rahatsız edici olduğunu belirtiniz.
- Öğrencilerinizin günümüz ulaşım araçları ile yapılan yolculukların kısa, rahat, güvenli ve konforlu olduğu sonucuna varmalarını sağlayınız.
- Fotoğrafların altında verilen soruları öğrencilerinizin cevaplamalarına imkân veriniz.

ÖÇK s. 80, 81
6. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 80 ve 81. sayfalarda TEKNOLOJİ ZARARLI MI? adlı 6. etkinliğin yapılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 134. sayfasındaki “Uzaklık Sorun Değil” bölümünde verilen yönerge doğrultusunda resim ve fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
- Eski insanların önceleri duman, davul, ıslık vb. ilkel şekillerde birbirleri ile haberleştiklerini belirtiniz.
- Yazının bulunması ile birlikte haberleşmenin posta güvercini ve ulaklar (haberci) sayesinde gerçekleştiğini vurgulayınız. Bu gelişim çizgisini telgraf, telefon, belgegeçer, radyo, televizyon ve bilgisayarın takip ettiğini belirtiniz. Öğrencilerinizin sayfanın üst kısmındaki fotoğrafların altında verilen soruları cevaplamalarını isteyiniz. Sayfanın alt bölümünde verilen fotoğrafları inceletiniz.
- Bilgisayar ağlarının birbirine bağlanması sonucu oluşturulan İnternet ile haberleşmenin günümüzde son noktasına ulaştığını vurgulayarak fotoğraflara yönelik sorulan soruları cevaplamalarını sağlayınız.
- Sayfanın en alt bölümünde verilen tartışma sorusunun gerçekleştirilmesi için öğrencilerinize olanak sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 135. sayfasında verilen “Sağlık Alanında Neler Değişti?” başlığı altındaki birinci paragrafı okumalarını ve minyatürleri incelemelerini isteyiniz. Minyatürlere yönelik tahmin çalışması yapmalarını sağlayınız.
- Manyetik rezonans ve röntgen çekimine yönelik fotoğrafları inceleyerek fotoğraflara yönelik sorulan sorularını cevaplamalarını isteyiniz.
- Sayfanın alt bölümünde yer alan tıp alanıyla ilgili haberin okunmasını sağlayınız. Tıptaki gelişmelerin insan hayatı üzerindeki etkilerini belirlemelerine yardımcı olunuz.
- Bilim insanlarının haberlere konu olan başarılarını, teknolojik aletlere borçlu olduklarını, geliştirilen modern aletlerle daha etkili araştırmalar yapabildiklerini söyleyiniz.
- İnsanların çağlar boyunca teşhis ve tedavide kullandıkları teknolojik aletlerin de gelişim çizgisi gösterdiğini belirterek son bölümdeki sorulan soruyu öğrencilerinizin cevaplamalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 136. sayfasında verilen “Teknoloji Her Zaman Faydalı mı?” başlığı altındaki birinci paragrafı okumalarını isteyiniz. Su kirliliğinin, suda yaşayan ve suya bağlı canlıların yaşamlarını tehdit ettiğini belirtiniz.
- Sayfanın orta bölümünde yer alan fotoğrafların incelenmesini ve ikinci paragrafın okunmasını sağlayınız.
- Sayfanın sonundaki soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Getirilen gazete kupürlerinin okunmasını sağlayınız. Teknolojinin zararlarına yönelik haberler için “Teknolojinin yanlış kullanım sonucunda zararlı olduğu” sonucuna varmalarını sağlayınız. Teknolojinin yaşantımızı kolaylaştırdığı, rahat yaşamamızı sağladığı vb. sonuçları ise olumlu haber konuları içerisine alınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 138. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 137. sayfasındaki hava kirliliğini yansıtan fotoğrafları incelemelerini sağlayınız.
- Birinci paragrafı okutarak, hava kirliliğinin canlıların yaşamını tehdit ettiğini vurgulayınız.
- Akciğer filmi ile ilgili sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Öğrencilerinize son paragrafı okutunuz. Teknolojinin kullanımındaki yanlış uygulamaların doğanın dengesini bozduğunu belirtiniz. Kuraklık, susuzluk vb. şekilde kendini gösteren olumsuz sonuçların da insan yaşamını etkilediğini söyleyiniz.
- Paragrafa yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Tartışma için görevlendirdiğiniz öğrencilerin konularını savunmalarını isteyiniz.

BİLİM İNSANLIĞA HİZMET EDİYOR

SÜRE: 2 ders saati

Materyaller

3. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerinin farkına varır.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (2, 3 -12)

12. Bilimsel çalışmalara ve çalışma yapan kişilere saygı duyar.

Kavramlar

Bilim	☒	Nedensellik	☒
Düşünce	☒	Teknoloji	☒
Kanıt	☒	Yüzyıl	☐
Keşif	☐	İstek ve ihtiyaçlar	☒
Liderlik	☒	Birinci elden kaynak	☐
		İkinci elden kaynak	☐

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 138. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 138. sayfasında yer alan birinci paragrafı ve Pastör’e ait konuşma balonunu okumalarını, resmi incelemelerini sağlayınız.
- Pastör’ün kuduz aşısını ve sütün pastörize edilmesini bulan kişi olduğunu vurgulayınız.
- Pastör’e yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Gazi Yaşargil’e ait konuşma bölümünü okumalarını sağlayınız. Yaşargil’in beyin cerrahisi dalında başarılı olduğunu vurgulayınız. Başarısını araştırmacı yapısına, sabrına ve çalışkanlığına borçlu olduğunu söyleyiniz.
- Konuşma bölümüne yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 139. sayfasındaki Montessori'ye ait konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
- İtalyalı bir doktor olan Montessori'nin öğrenmeyi kolaylaştırıcı yöntemler geliştirdiğini belirtiniz.
- Montessori'ye yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Kopernik'e ait konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinize "Kopernik hangi düşüncesiyle kiliseye ters düşmüştür?" sorusunu yöneltiniz.
- Bu bölüme yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Montessori ile Kopernik'in karşılaştırılmasını, iki bilim insanının benzer ve farklı yönlerinin belirlenmesini sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 140. sayfasında Galile'ye yönelik konuşma balonunu okumalarını isteyiniz. Geliştirdiği teleskopla Ay ve gezegenlerin hareketlerini gözlemleyen ve Dünya'nın kendi eksenini etrafında döndüğünü ispatlayan Galile'nin kilise tarafından cezalandırıldığını belirtiniz.
- Galile'nin bölümüne yönelik sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Newton'a yönelik konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.
- Fizikçi olan Newton'un aynalı teleskopu geliştirdiğini ve evrensel kütle çekimi yasasını bulduğunu vurgulayınız.
- Newton'a ait konuşmanın altındaki soruyu öğrencilerinize cevaplatınız.
- Einstein'e yönelik bölümün okunmasını isteyiniz. Einstein'ın Alman asıllı bir bilim insanı olduğunu ve 1879-1955 yılları arasında yaşadığını söyleyiniz.
- Atom bombasını yapan Einstein'ın bombanın silah olarak kullanılmasına çok üzüldüğünü bu nedenle de hayatı boyunca nükleer savaşa karşı çalışmalar yaptığını belirtiniz.
- Einstein'ın buluşunu insanlık için yaptığını ve bu nedenle de barışçıl amaçlarla kullanılmasını istediğini belirtiniz. Öğrencilerinize "Einstein hangi özelliklere sahiptir?" sorusunu yöneltiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

Tahtaya, aşağıdaki gibi bir tablo çizin. Öğrencilerinizden Einstein ve Newton'a yönelik ortak özellikleri tabloya yazmalarını isteyiniz. Benzer bir çalışmayı, yaşam öykülerini öğrendikleri diğer bilim insanları için de yapmalarını sağlayınız.

Einstein'in özellikleri	Ortak özellikleri	Newton'ın özellikleri
Çalışkandır. Meraklıdır. Sabırlıdır. Atom bombasını yaptı. Matematik formülleri buldu. Bilimin insanlık için yapıldığına inanır.	Meraklıdırlar. Çalışkandırlar. İnsanlık için çalışırlar. Sabırlı ve azimli-dirler.	Meraklıdır. Çok soru sorar. Çalışkandır. Sabırlıdır. Çok deney yapar. Evrensel kütle çekimi yasasını buldu. Aynalı teleskopu geliştirdi.

SÜREÇ

- Neva Çiftçiođluna yönelik konuşma balonunun okunmasını isteyiniz.
- Çiftçiođlu'nun NASA'da çalışan ilk Türk kadın bilim insanı olduğunu vurgulayınız.
- Sayfanın sonundaki sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Sayfadaki paragrafın okunmasını ve şemanın incelenmesini sağlayınız.
- Bilim insanlarının bizleri, günümüzde ulaştığımız teknolojik düzeye ulaştırdıklarını bunun için de büyük fedakarılıklar yaptıklarını belirtiniz.
- Şemanın altında yer verilen bilim insanlarının özelliklerini belirlemeye yönelik verilen sorunun cevabını:
 - Bilimsel gerçeklere inanırlar.
 - Bugün ve gelecek için çalışırlar.
 - Çok yönlüdürler ... şeklinde alınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizi gruplara ayırarak "Atatürk ve Bilim" konulu bir çalışma yapacaklarını söyleyiniz. Her grubun getirilen fon kartonları üzerine, Atatürk'ün bilim alanında rehberlik ettiği çalışmaları konu alan fotoğrafları yapıştırmasını isteyiniz. Çalışmaların sınıf panosunda sergilenmesini sağlayınız.

ÖÇK s. 82
7. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 82. sayfasında BİLİM İNSANI İLE RÖPORTAJ başlıklı 7. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 142. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz. Sonraki derse çocuk dergileri getirmelerini söyleyiniz.

ULU ÖNDERİMİZ VE BİLİM

SÜRE : 2 ders saati

KAZANIM

4. Kanıtlara dayanarak, Atatürk'ün bilim ve teknolojiye verdiği önemi gösterir.

Müze ile Eğitim

Teknolojik ürünlerin sergilendiği kurum ve kuruluşlarla kişilerin kurduğu özel müzelere gezi düzenlenebilir (1, 2, 3, 4. kazanımlar).

Materyaller

Atatürk'ün rehber olduğu bilimsel çalışmaları konu alan fotoğraflar, fon kartonu ve yapıştırıcı

Kavramlar

Dil	⊙
Üretim	⊙
Bilim	⊙
Teknoloji	⊙
Emek	⊙
Kronoloji	⊙

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 142. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 142. sayfasında yer alan konuşma balonunu okumalarını, fotoğrafları incelemelerini isteyiniz.
- Milli Mücadele'nin sonuçlanmasından sonra ülkemizin geliştirilmesi için çalışmalar yapılmaya başlandığını vurgulayınız. Sayfanın geri kalanını okutunuz.
- Atatürk'ün öğretmenlere önem verdiğini belirterek ülkemizin kalkınma yolundaki başarısının ancak öğretmenler sayesinde gerçekleşeceğine inandığını belirtiniz.
- Çağdaş bir devlet olma yolunun eğitimin önemli olduğunu düşünen Atatürk'ün Millet Mekteplerinin açılmasını sağlayarak halkımızın okuma yazma oranını yükseltmeyi hedeflediğini vurgulayınız.
- Yurdun dört bir yanında okullar açıldığını ve bu alanda öğretmen yetiştirmek için de öğretmen okullarının kurulduğunu belirtiniz.

- Atatürk'ün yüksek öğretim alanında düzenlemeler yapılmasını sağladığını vurgulayınız.
- Atatürk'ün 1935 yılında İstanbul Mülkiye Mektebi ile Ankara'da Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesinin kurulmasına öncülük ettiğini belirtiniz. Dünyadaki son gelişmeleri öğrenmeleri için yurt dışına öğrenciler gönderildiğini söyleyiniz.
- Atatürk'ün yapılan çalışmaları görmek için yurdun dört bir tarafında kurulan okulları ziyaret ettiğini ve sıralarda öğrencilerle oturup ders dinlediğini vurgulayınız.

ÖÇK s. 83
8 ve 9. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 83. sayfasındaki ATATÜRK VE MODERN TARIM ve ATATÜRK VE BİLİM adlı 8 ve 9. etkinlikleri yapmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 143. sayfasındaki devam eden paragrafı okumalarını sağlayınız.
- Öğrencilerinizden sayfanın geri kalan bölümünü okumalarını ve fotoğrafları incelemelerini isteyiniz.
- 1925 yılında Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği projesinin gerçekleştirildiğini, böylece çiftçiye örnek olduğunu belirtiniz.
- Kurulan fabrikalarda üretilen ürünlerin yurt geneline dağıtılması için demir yolu yapımına hız verildiğini söyleyiniz.
- Atatürk'ün Türk havacılığının hızla geliştirilmesini istediğini vurgulayınız. Bu amaçla Hava Harp Okulunun açıldığını ve eğitim amacıyla yurt dışına öğrenciler gönderildiğini belirtiniz.
- Atatürk'ün kadınların da pilot olarak yetiştirilmesine öncülük ettiğini ve manevi kızı Sabiha Gökçen'in pilot eğitimi almasını sağladığını söyleyiniz.
- Sayfanın sonunda verilen sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 144. sayfasındaki "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Sonraki derse çocuk dergileri getirmelerini söyleyiniz.

BİLİMİ TAKİP EDELİM

SÜRE: 2 ders saati

Kazanımlar

5. Bilim ve teknoloji ile ilgili, düzeyine uygun süreli yayınları tanır ve izler.

6. Yaptığı çalışmalarda yararlandığı kaynakları gösterir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

5. kazanım için Türkçe dersi “Okuma” öğrenme alanı; tür, yöntem ve tekniklere uygun okuma (9. kazanım).

9. Gazete ve dergi okur.

Materyaller

Çocuk dergileri

Kavramlar

Bilim	⊙
Teknoloji	⊙

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 144. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 144. sayfasındaki Açelya’ya ait konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
- Dergi fotoğraflarını inceleyerek, dergilere yönelik sorulan soruları cevaplamalarını sağlayınız. Getirilen çocuk dergilerini incelemelerini isteyiniz. Dergilerin kapaklarında bulunan yıl / sayı bölümlerine dikkatlerini çekiniz.
- Dergilerin belirli aralıklarla ve düzenli olarak çıkarılan süreli yayınlar olduğunu belirtiniz.
- İnceledikleri dergilerde ne tür bilgiler olduğunu sorunuz. Dergilere abone olabileceklerini söyleyerek inceledikleri dergilerdeki abone formu bölümlerine dikkatlerini çekiniz.
- Abone olmak için ne tür bilgilerin gerektiğini belirlemelerini sağlayınız.
- Sayfanın sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 84
10. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 84. sayfasındaki ABONEYİM adlı 10. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 145. sayfasındaki üst bölümde verilen kütüphane, e-kütüphane ve katalog fotoğraflarını incelemelerini ve paragrafı okumalarını sağlayınız.
- Kitaplar ve ansiklopedilerin referans kaynaklar olarak adlandırıldıklarını belirtiniz. Kütüphanelerde araştırma sırasında başvuracakları kaynakları bulabileceklerini belirtiniz.
- Kütüphanelerde aradığımız kitapları gerek e-kütüphane gerekse katalog sistemi yardımı ile bulabileceklerini söyleyiniz.
- Yapılan araştırmalar sonucu elde edilen bilgilerin rapor, kitap vb. hâline getirme işleminin sonucunda faydalanılan kaynakları belirtmenin akademik dürüstlük olduğu bilgisini veriniz. “Araştırmamda kullandığım kaynaklar” bölümünü inceleyerek bölümün altındaki paragrafı okutunuz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 144. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz. Kızılay, AKUT, TED, AÇEV, TEMA, LÖSEV ile ilgili haber ve fotoğraflar isteyiniz.

ÖÇK s. 85
11. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 85. sayfasındaki BİLİMSEL ARAŞTIRMA AŞAMALARI adlı 11. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

DEĞERLENDİRME

SÜRE : 1 ders saati

SÜREÇ:

- Öğrencilerinize, ders kitabının 146 ve 147. sayfalarında verilen “NELER ÖĞRENDİNİZ?” sorularını yaptırınız.
- Öğrencilerinizin ünite kazanımlarıyla ilgili öğrenme düzeylerini belirlemek için ders kitabında verilen değerlendirme sorularını kullanabileceğiniz gibi siz de benzer sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.
- Öğrencilerinizin verdikleri cevapları kontrol ederek eksik ya da yanlış öğrenmeleri tespit ediniz. Gerekli gördüğünüz kazanımlara yönelik tekrar vurgu yapınız.
- Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 87. sayfasında yer alan “ÖZ DEĞERLENDİRME” formunu doldurmalarını isteyiniz. “Kısmen yapabiliyorum.” ve “Bunu yapamıyorum.” olarak işaretledikleri maddelerle ilgili konularda eksikleri olduğunu, bu konuları tekrar gözden geçirmeleri gerektiğini belirtiniz.
- Öğrencileri, eksikliklerini gidermeleri için yapmaları gereken çalışmalar konusunda yönlendiriniz.
- Öğrencilerinizi, öğrenci çalışma kitabının 86. sayfasında örneği verilen “Performans Ödevi” ile ödevlendiriniz.

GEZİ RAPORU FORMU

Adı :

Sınıfı :

Numarası :

Değerlendirenin adı soyadı :

Değerlendirme tarihi :

1. Gezilen yer(ler) :

2. Gezinin amacı :

3. Geziye katılanlar :

4. Varsa görüşülen kişi(ler) :

5. Gezi sırasında gördüklerim :

6. Gezi sırasında öğrendiklerim :

7. Tekrar ziyaret etmek isterim, çünkü :

8. Tekrar ziyaret etmek istemem, çünkü :

9. Gelecekte ziyaret etmek istediğim yer(ler) :

10. Geziden ulaşılan sonuçlar :

6. ÜNİTE: TOPLUM İÇİN ÇALIŞANLAR

ÖĞRENME ALANI : Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler

ÜNİTE SÜRESİ : 12 ders saati

Kazanımlar

1. Toplumun temel ihtiyaçlarıyla bu ihtiyaçlara hizmet eden kurumları ilişkilendirir.
2. Kurumların insan yaşamındaki yeri konusunda görüş oluşturur.
3. Sivil toplum kuruluşlarını etkinlik alanlarına göre sınıflandırır.
4. Sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerinin sonuçlarını değerlendirir.
5. Bireylerin rolleri açısından sivil toplum kuruluşlarını resmî kurum ve kuruluşlarla karşılaştırır.

UYARI

[!] Özellikle eğitim, sağlık, çevre, çocuk hakları ve kadın hakları ile ilgili sivil toplum kuruluşları vurgulanır.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (1, 2, 3, 4, 5 - 39, 40, 41)

39. Sivil toplum kavramının önemini kavrar.
40. Sivil toplum örgütlerinin çalışmalarının yasal olduğunu bilir.
41. Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin farkında olur.

Ders İçi İlişkilendirme

Bölgemizi Tanıyalım (Doğal afetler ve toplum hayatımıza etkileri ile ilişkilendirilir.).

Doğrudan Verilecek Beceri : Sosyal katılım

Doğrudan Verilecek Değer : Dayanışma

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Kamu yararına çalışan sivil toplum kuruluşları, kuruluş amaçları, çalışmaları vb. ile ilgili gazete kupürleri toplatılarak sivil toplum kuruluşlarını resmî kurum ve kuruluşlarla ilişkilerini içeren sunu hazırlanabilir (1, 2, 3, 4 ve 5. kazanımlar).

Kavramlar

Sosyal etkileşim	☐
Grup	☐
Kurum	☒
Sosyal örgüt	☐
Dayanışma	☒
Teşkilat	☐
İş bölümü	☒
Sivil toplum kuruluşu	☒
Katılım	☒
Kamu	☒
Medya	☐
Vakıf	☐
Çevre kirliliği	☒

Ölçme ve Değerlendirme

Bu ünite de gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje hazırlama, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli testler, öğrenci ürün dosyası (portfolyo), tutum ölçeği kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

TOPLUMUN İHTİYAÇLARINI KARŞILAYANLAR

SÜRE: 9 ders saati

KAZANIMLAR

1. Toplumun temel ihtiyaçlarıyla bu ihtiyaçlara hizmet eden kurumları ilişkilendirir.
2. Kurumların insan yaşamındaki yeri konusunda görüş oluşturur.
3. Sivil toplum kuruluşlarını etkinlik alanlarına göre sınıflandırır.
4. Sivil toplum kuruluşlarının etkinliklerinin sonuçlarını değerlendirir.
5. Bireylerin rolleri açısından sivil toplum kuruluşlarını resmî kurum ve kuruluşlarla karşılaştırır.

UYARI

[!] Özellikle eğitim, sağlık, çevre, çocuk hakları ve kadın hakları ile ilgili sivil toplum kuruluşları vurgulanır.

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (1,2,3,4,5-39,40,41)

39. Sivil toplum kavramının önemini kavrar.
40. Sivil toplum örgütlerinin çalışmalarının yasal olduğunu bilir.
41. Yakın çevresindeki sivil toplum örgütlerinin faaliyetlerinin farkında olur.

Ders İçi İlişkilendirme

Bölgemizi Tanıyalım (Doğal afetler ve toplum hayatımıza etkileri ile ilişkilendirilir.).

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Kamu yararına çalışan sivil toplum kuruluşları, kuruluş amaçları, çalışmaları vb. ile ilgili gazete kupürleri toplatılarak sivil toplum kuruluşlarını resmî kurum ve kuruluşlarla ilişkilerini içeren sunu hazırlatılabilir (1, 2, 3, 4 ve 5. kazanımlar).

Materyaller

Kızılay, TED, AKUT, TEMA, LÖSEV ile ilgili haberler ve fotoğraflar

Kavramlar

Dayanışma	⊙	Sosyal etkileşim	○
Teşkilat	○	Grup	○
İş bölümü	⊙	Kurum	⊙
Sivil toplum kuruluşu	⊙	Sosyal örgüt	○
Kamu	⊙	Medya	○
Katılım	⊙	Çevre kirliliği	⊙
		Vakıf	○

GİRİŞ

- Öğrencilerinize, ders kitabının 148 ve 149. sayfasında yer alan ünite kapak sayfalarını inceleyerek üniteye işlenecek konuları tahmin etmelerini isteyiniz.
- Ders kitabının 150. sayfasında yer alan Önce Hazırlanalım bölümündeki soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 150. sayfasında “Hep Birlikte El Ele” başlığı altındaki paragrafı okumalarını isteyiniz.
- Sayfadaki şiiri okutunuz. Fotoğrafları inceleyerek sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 151. sayfasındaki birinci paragrafı okumalarını isteyiniz.
 - Sayfada MEB logolu tasarımın içindeki fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
 - Anayasa’mızın 42. maddesinin okunmasını isteyiniz.
 - Sayfadaki üçüncü paragrafın okunmasını sağlayınız.
- Öğrencilerinizden görselle ilgili soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Sayfadaki dördüncü paragrafı öğrencilerinize okutunuz.
 - Halk Eğitim Merkezlerine yönelik şemayı inceleyerek sorulan soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 90, 91
1 ve 2. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 90, 91. sayfalarındaki TOPLUM NEYE İHTİYAÇ DUYAR? ve DEVLETİN KURUMLARI adlı 1 ve 2. etkinlikleri yapmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 152. sayfasındaki 42. maddeyi okumalarını isteyiniz.
 - Sayfadaki “Haydi Kızlar Okula” kampanya fotoğraflarını incelemelerini sağlayınız.
 - Kampanya fotoğraflarının altındaki paragrafın okunmasını isteyiniz.
 - Sayfadaki İnternet haberinin okunmasını sağlayınız.
- Kampanyanın eğitim alamayan çocuklara yönelik olduğunu vurgulayınız.
- Sayfanın sonundaki sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 153. sayfasındaki İnternet haberini okumalarını sağlayınız.
- Habere yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- TEGEV'e yönelik birinci paragrafın okunmasını isteyiniz.
- Sivil toplum kuruluşlarının devletten bağımsız olduğunu belirtiniz.
- Son paragrafın okunmasını ve TEGEV İnternet sitesinin incelenmesini sağlayınız.

ÖÇK s. 92
3. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 92. sayfasındaki KURUMLAR adlı 3. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 154. sayfasındaki birinci paragrafı okumalarını isteyiniz.
- TEGEV'in 7-16 yaş arası çocukların eğitimine destek verdiğini söyleyiniz.
- Ataçböceği Eğitim tırına dikkat çekerek son paragrafın okunmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 93
4. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 93. sayfasındaki İNTERNET'TE ARAŞTIRALIM adlı 4. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 155. sayfasındaki Darüşşafaka Cemiyetine yönelik paragrafı okumalarını isteyiniz.
- Darüşşafakanın yoksul ve kimsesiz çocukların eğitimi için çalıştığını belirtiniz.
- Darüşşafakanın İnternet sitesinin incelenmesini isteyiniz.
- Darüşşafakanın müdürüne yönelik konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.
- Sayfadaki fotoğrafların incelenmesini isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 156. sayfasındaki İnternet sayfasını okumalarını sağlayınız.
- Darüşşafakanın çalışmalarını konu alan bölümlerin okunmasını, fotoğraf ve çizimlerin incelenmesini isteyiniz.
- Öğrencilerinize Darüşşafaka takviminden almaları durumunda Darüşşafakaya nasıl bir yardım yapmış olduklarını açıklamalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 157. sayfasındaki “Sağlık” bölümüne yönelik birinci paragrafı okumalarını isteyiniz.
- Sayfadaki şemanın incelenmesini sağlayınız.
- Sayfadaki haberi okutarak ilgili sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Sağlık alanındaki resmî kurumları aşağıdaki gibi sınıflandırınız.
 - * Hastaneler
 - * Dispanserler
 - * Sağlık ocakları
 - * Fizik tedavi merkezleri
 - * Hıfzısıhha merkezleri
 - * İhtisas hastaneleri
- Bu kurumların Sağlık Bakanlığı’na bağlı olarak çalıştıklarını belirtiniz.
- Toplumların ilerleyip kalkınmaları için sağlıklı bireylere sahip olması gerektiğini belirtiniz. Bu nedenle halk sağlığına önem verdiğini, sağlık ihtiyaçlarının karşılanması için çeşitli kurumlar oluşturduğunu vurgulayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 158. sayfasındaki birinci paragrafı okumalarını sağlayınız.
- Sayfadaki birinci İnternet haberini okutunuz.
- “İshal vakalarına karşı, devletin hangi önlemi aldığı” sorusunu öğrencilerinize yöneltiniz.
- İkinci haberi okutarak sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- Türk Kalp Vakfı ile ilgili paragrafı okutunuz.

ÖÇK s. 94, 95
5 ve 6. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 94 ve 95. sayfalardaki TÜRK KIZILAYI, MEVLÂNA adlı 5 ve 6. etkinlikleri yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 159. sayfasındaki birinci konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- İkinci konuşma balonunu okutunuz.
- Üçüncü konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.
- İnternet haberini inceleyerek sorulan soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 160. sayfasındaki LÖSEV'e yönelik birinci paragrafı ve konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.

- LÖSEV'e ait konuşma bölümlerini okutunuz. Fotoğrafları inceleyerek sayfanın sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

- LÖSEV'in çalışmalarını aşağıdaki gibi basamaklandırınız.

- * LÖSANTE hastanesi
- * LÖSEV okulu
- * Dergiler
- * Lösemili çocuklar köyü

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 161. sayfasındaki “SHÇEK” başlığı altındaki birinci paragrafı okumalarını sağlayınız.
- SHÇEK’in İnternet sitesini inceleyerek Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 20 ve 21. maddelerini okutunuz.
- Sayfadaki ikinci paragrafı okutarak fotoğraları inceletin.
- SHÇEK’in sosyal hizmetler ile ilgili çalışmalar yapan, başbakanlığa bağlı bir resmî kurumu olduğunu söyleyiniz.
- Öğrencilerinizden ders kitabının 161. sayfasında yer alan “Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK)”na yönelik fotoğrafları incelemelerini ve Dilara’ya yönelik konuşma balonunu okumalarını sağlayınız. SHÇEK’in sosyal hizmetler ile ilgili çalışmalar yapan, başbakanlığa bağlı bir resmî kurum olduğunu söyleyiniz.
- Çocukların en iyi yetişme ortamının aile olduğunu fakat bazı çocukların bu ortamdan yoksun kaldığını belirtiniz.
- SHÇEK’in yoksul ya da korunmaya muhtaç çocuklara ve ailelerine bakım, eğitim, sağlık, kültür hizmeti götürdüğünü söyleyiniz.
- Yoksul ailelere maddi yardım yaparak çocuğun aile ortamında büyümesini sağladığını belirtiniz.
- SHÇEK’in koruyucu aile ve evlat edindirme yöntemi ile çocukların aile ortamında büyümelerini sağladığını belirtiniz.
- SHÇEK’in aynı zamanda bakıma muhtaç ve kimsesiz çocukları çocuk yuvalarında koruma altına aldığını söyleyiniz.
- SHÇEK’in çağdaş, demokratik, ileri bir toplum için kadınların güçlendirilmesi, etkinlik alanlarının genişletilmesi, eğitim, istihdam, sağlık, siyaset, hukuk vb. alanlarda eşit fırsat ve olanaklardan yararlanmalarının sağlanması için çalışmalar yaptığını vurgulayınız.
- Sayfanın sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 162. sayfasındaki birinci paragrafı okutmalarını ve üst bölümdeki fotoğrafları incelemelerini sağlayınız.
- Öğrencilerinizden ikinci paragrafı okumalarını ve fotoğrafları incelemelerini, sorulan soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Özel Eğitim Gerektiren Çocuk Hakları Derneği başlıklı bölümün okunmasını ve sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizi gruplara ayırınız.
- Gruplarınıza;
 - * Kızılay,
 - * AKUT,
 - * Türk Eğitim Derneği ,
 - * AÇEV,
 - * TEMA,
 - * LÖSEV isimlerini veriniz.
- * Grupların isimlerini aldıkları sivil toplum kuruluşları ile ilgili fotoğraf, gazete kupürü, broşür gibi getirdikleri dokümanlarını fon kartonlarına yapıştırmalarını isteyiniz.
- Çalışmaların;
 - * eğitim,
 - * sağlık,
 - * kadın,
 - * çocuk,
 - * çevre,
 - * arama-kurtarma olarak sınıflandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 163. sayfasındaki Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile ilgili birinci paragrafı okumalarını isteyiniz.
- Sayfadaki fotoğrafları inceleyerek sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.
- İkinci paragrafı okumasını sağlayınız. Alt bölümdeki haber başlıklarını inceleyerek çevrenin kirlenmesi ve ormanların yok edilmesinin insan yaşamını olumsuz etkilediğini belirtiniz.
- Çevre kirliliğinin doğadaki diğer canlıların da yaşam alanlarını yok ettiğini söyleyiniz.
- Hava kirliliğinin insanlarda solunum yolları hastalıklarına neden olduğunu belirtiniz.
- Su kirliliğinin tüm canlıların hayatını tehdit ettiğini söyleyiniz. Ayrıca tarım arazilerinin kirli sularla sulanmasının da ürünleri zararlı hâle getirdiğini, bunun da insan ve hayvan yaşamına zarar verdiğini belirtiniz.
- Toprağın kirlenmesi sonucunda elde edilen ürünlerin veriminin düşük olacağını vurgulayınız. İster suya, ister toprağa, isterse de havaya verilen her türlü zarardan hepsinin etkilendiğini, doğadaki her unsurun birbiri ile bağlantılı olduğunu belirtiniz.
- Sonuçta doğal hayata verilecek her yönlü zararın sonuçlarına yine zarar verenlerin yani bizlerin katlanacağını vurgulayınız.
- Doğaya zarar vermemek ve verilen zararın etkilerini azaltmak için el ele vermek zorunda olduğumuzu belirtiniz. Fotoğraflara yönelik sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Devletimizin çevre sorunlarının çözümü için Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nı oluşturduğunu söyleyiniz. Ayrıca bu bakanlığın çalışmalarını belediyelerin de desteklediğini vurgulayınız.

ÖÇK s. 96
7. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 96. sayfasındaki KÖPRÜ KURAN ADAM adlı 7. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 164. sayfasındaki ÇEVKO'ya yönelik birinci paragrafı ve ÇEVKİ'nin konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- Atık kutularını inceletin ve ikinci konuşma balonunu okutunuz.
- * ÇEVKO'nun ÇEVKİ karakteri ile çocuklara geri dönüşümü tanıtmaya çalışmaları yaptığını,
- * ÇEVKİ'nin çevre ve kıyı temizlik etkinliklerine katılarak çevre bilincine katkı sağladığını,
- * “Eğiticinin Eğitimi” projesi ile geri dönüşüm bilincinin oluşturulmaya çalışıldığını,
- * “Biz çöp değiliz.” sloganı ile geri dönüşümün yapılış nedeninin anlatıldığını,
- Hazırlanan kitaplarla çevre bilinci aşılanmaya çalışıldığını belirtiniz.
- ÇEVKO ile ilgili soruyu öğrencilerinize sorarak cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Son paragrafı okutarak sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 97
8. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 97. sayfasında yer alan SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI adlı 8. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 165. sayfasındaki birinci paragrafı ve doktora ait konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
 - Sayfadaki konuşan doktorun;
 - * Sağlık Bakanlığına bağlı bir hastanede doktor olduğunu yani devletin bir memuru olduğunu belirtiniz.
 - * Ücretini devletten aldığını söyleyiniz.
 - * Doktorun aynı zamanda gönüllü olarak Türk Böbrek Vakfında çalıştığını vurgulayınız.
- Çevre mühendisinin konuşma balonunu okutarak fotoğrafları inceletiniz. Mühendisin, Orman Bakanlığında çalışırken aynı zamanda TEMA'nın çalışmalarına destek verdiğini belirtiniz.
 - Psikoloğa yönelik fotoğrafların incelenmesini ve konuşma balonunun okunmasını sağlayınız. Psikoloğun;
 - * SHÇEK'e bağlı olan bir kreşte çalıştığını,
 - * Ücretini devletten aldığını,
 - * Gönüllü olarak Umut Çocukları Derneğinde çalıştığını belirtiniz.
- Sivil toplum kuruluşlarının ;
 - * Oda,
 - * Sendika,
 - * Vakıf,
 - * Dernek olarak faaliyet gösterdiğini söyleyiniz.
- Sivil toplum kuruluşlarının yararlı hizmetler gerçekleştirmek için yasal kuruluşlar olduğunu vurgulayınız.
 - Odaların serbest meslek sahiplerini bir araya getiren kuruluşlar olduğunu söyleyiniz (Tabip odası ,Mimarlar odası vb).
 - Sendikaların işçilerin, işverenlerin ve memurların hak ve kazançlarını korumak için kurulduğunu belirtiniz.
 - Resmî kurumlarda çalışanların çalıştıkları kurumun belirlediği kurallara uymakla yükümlü olduğunu söyleyiniz.
 - Resmî kurumlarda çalışanların belirli bir yaşa ve özelliğe göre işe alındığını, belirli bir yaşta da emekli olduğunu vurgulayınız.
 - Sivil toplum kuruluşlarında ise gönüllülüğün esas olduğunu söyleyiniz.
 - Sayfanın sonunda verilen soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 98
9. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 98. sayfasındaki BENZER VE FARKLI YÖNLER adlı 9. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinizden ders kitabının 152. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

DEĞERLENDİRME

SÜRE : 1 ders saati

SÜREÇ :

- Öğrencilerinize, ders kitabının 166 ve 167. sayfalarında verilen “NELER ÖĞRENDİNİZ?” sorularını yaptırınız.
- Öğrencilerinizin ünite kazanımlarıyla ilgili öğrenme düzeylerini belirlemek için ders kitabında verilen değerlendirme sorularını kullanabileceğiniz gibi siz de benzer sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.
- Öğrencilerinizin verdikleri cevapları kontrol ederek eksik ya da yanlış öğrenmeleri tespit ediniz. Gerekli gördüğünüz kazanımlara yönelik tekrar vurgu yapınız.
- Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 101. sayfasında yer alan “ÖZ DEĞERLENDİRME” formunu doldurmalarını isteyiniz. “Kısmen yapabiliyorum.” ve “Bunu yapamıyorum.” olarak işaretledikleri maddelerle ilgili konularda eksikleri olduğunu, bu konuları tekrar gözden geçirmeleri gerektiğini belirtiniz.
- Öğrencilerinizi, eksikliklerini gidermeleri için yapmaları gereken çalışmalar konusunda yönlendiriniz.
- Öğrencilerinizi Performans Ödevi ile görevlendiriniz.

7. ÜNİTE : BİR ÜLKE, BİR BAYRAK

ÖĞRENME ALANI: Güç, Yönetim ve Toplum

ÜNİTE SÜRESİ: 15 ders saati

KAZANIMLAR

1. Toplumsal yaşamı düzenleyen yasaların varlığını ve önemini fark eder.
2. Yaşadığı yerdeki merkeze bağlı yönetim birimleri ile bu birimlerin temel görevlerini ilişkilendirir.
3. Merkezî yönetim birimlerini tanıyarak bu birimleri temel görevleriyle ilişkilendirir.
4. Demokratik yönetim birimlerindeki yetki ile ulusal egemenlik arasındaki ilişkiyi açıklar.
5. Ulusal Egemenlik ve bağımsızlık sembollerine değer verir.

UYARI

- [1] Merkeze bağlı yönetim birimleri olarak kaymakamlık ve valilik ele alınır (2. kazanım).
- [1] Devletin temel görevlerinde eğitim, adalet, sağlık ve güvenlik konuları ele alınır (3. kazanım).
- [1] Merkezî yönetim birimleri olarak İç İşleri, Dış İşleri, Millî Eğitim, Sağlık, Adalet, Kültür ve Turizm bakanlıkları verilerek temel görevleri ele alınır.

DERS İÇİ İLİŞKİLENDİRME

Toplum için çalışanlar ünitesi (Toplumun ihtiyaçları ile merkezî ve merkeze bağlı yönetim birimleri ilişkilendirilir.)

DİĞER DERSLERLE İLİŞKİLENDİRME

1. kazanım için Matematik dersi “Olasılık” alt öğrenme alanı (3. kazanım)
3. Bir olayın adil olup olmadığı hakkında yorum yapar.

ATATÜRKÇÜLÜKLE İLGİLİ KONULAR

(5-15.) Millî kültürün korunmasında dilin önemi

Açıklama: Atatürk'ün dile verdiği önem ile bağımsızlık arasındaki ilişki değerlendirilir.

(1-25.) Türkiye Cumhuriyeti anayasaları ile ilgili olaylar ve olgular

Açıklama: Yeni Türk devletinin 1921 yılında hazırlanan ilk anayasasının esaslarının Kurtuluş Savaşı'nın devam ettiği sırada Atatürk tarafından belirlendiği, TBMM'de kabul edilen bu anayasaya göre yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin TBMM'de toplandığı, bu anayasa ile ilk defa egemenliğin kayıtsız şartsız Türk milletine verildiği ve bu durumun daha sonraki anayasalarda da bulunduğu belirtilir.

1923 yılında, 1921 Anayasası'na Türkiye Devleti'nin bir cumhuriyet olduğu hükmünün konulduğu, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ihtiyaçlarına uygun olarak yeni anayasalar

hazırlandığı vurgulanarak yürürlükte olan Anayasa'mızın değiştirilemez maddeleri, gerekçeleri ile işlenir.

26. Türkiye'nin dünya üzerindeki yerinin önemi

Açıklama: Dünya haritası üzerinde Türkiye'nin bulunduğu yer ve hangi kıtaların birleştiği bölgede yer aldığı belirtilir. Akdeniz ve Karadeniz'i birbirine bağlayan Boğazların Türkiye'nin egemenliği altında olduğu, Asya ve Avrupa kıtaları arasında köprü oluşturduğu, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin diğer denizlere açılmalarında Türkiye'nin konumunun önemi, petrol kaynaklarına sahip ülkelere komşu olduğu, zengin doğal kaynaklara, tarımsal üretim potansiyeline sahip olduğu üzerinde durulur.

Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede güçlü bir devlet olduğu, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olduğu belirtilir. Türkiye'nin uygarlıkların kesiştiği bir yerde yer aldığı açıklanır.

27. Bazı devletler tarafından Türkiye'nin güçlenmesinin istenmediği

Açıklama: Türkiye'nin gelişmekte olan büyük bir ekonomik güce sahip olduğu vurgulanır. Türk toplumundaki hızlı kalkınma ve modernleşme isteği belirtilir.

Bazı komşu devletlerin genç ve dinamik bir nüfusa sahip olan Türkiye'yi kendileri için tehlike olarak gördükleri, kendi topraklarını genişletmek ve deniz hakimiyeti oluşturmak amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin zayıflaması için çaba harcamalarının sebepleri vurgulanır.

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Devletin sunduğu hizmetler hakkındaki gazete kupürlerinden sağlanan bilgilerle hangi birimlerin ne türden hizmetler sunduğu, bu hizmetlerin yasal dayanakları buldurulabilir (2, 3, 4. kazanımlar).

Doğrudan Verilecek Beceri : Basılı ve görsel kaynakları (gazete, televizyon vb.) kullanma ve değerlendirme (5N1K formülü)

Doğrudan Verilecek Değer : Adil olma, bayrağa ve İstiklal Marşı'na saygı

Müze ile Eğitim

TBMM Müzesi incelenebilir. (5. kazanım)

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık (1-16)-(3-42); (4-35),(36-37),(5-17)

16. Hukuk kurallarının toplumsal yaşamı kolaylaştıran bir değerler sistemi olduğunu kabul eder.

17. T. C. Anayasası'nın varlığının farkına varır.

35. Demokrasi ve ilkelerinin önemini kavrar.

36. Demokrasinin insan hakları için vazgeçilmez bir değer taşıdığını takdir eder.

37. Demokrasinin temelini özgürlük ve eşitliğe dayandığını bilir.

42. Merkezî yönetimin hangi birimlerden oluştuğunu bilir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma (1-5)

5. Kuralların insan hayatındaki önemini kavrar.

Kavramlar

Anayasa	⊙
Bağımsızlık	○
Barış	○
Bildirge (Beyanname)	○
Güç	⊙
Davranış	⊙
Demokrasi	⊙
Devlet	⊙
Düşünce	⊙
Egemenlik	⊙
Hoşgörü	○
Kamu	⊙
Kamuoyu	⊙
Katılım	⊙
Medya	○
Millet	○
Millî egemenlik	⊙
Özgürlük	○
Seçim	○
Sorumluluk	⊙
Sosyal etkileşim	○
Sosyal örgüt	○
Temel hak ve özgürlükler	⊙
Teşkilat	○
Tören	○
Vatan	○
Yargı	⊙
Yasa	⊙
Yasama	○
Yönetim	⊙
Yurttaşlık	⊙

KURALLAR

SÜRE: 4 ders saati

KAZANIMLAR

1. Toplumsal yaşamı düzenleyen yasaların varlığını ve önemini fark eder.

Atatürkçülükle İlgili Konular

1. kazanım için;

25. Türkiye Cumhuriyeti Anayasaları ile ilgili olaylar ve olgular

Açıklama: Yeni Türk Devleti'nin 1921 yılında hazırlanan ilk anayasasının esaslarının Kurtuluş Savaşı'nın devam ettiği sırada Atatürk tarafından belirlendiği, TBMM'de kabul edilen bu anayasaya göre yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin TBMM'de toplandığı, bu anayasa ile ilk defa egemenliğin kayıtsız şartsız Türk milletine verildiği ve bu durumun daha sonraki anayasalarda da bulunduğu belirtilir.

1923 yılında, 1921 Anayasası'na Türkiye Devleti'nin bir cumhuriyet olduğu hükmünün konulduğu, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ihtiyaçlarına uygun olarak yeni anayasalar hazırlandığı vurgulanarak yürürlükte olan Anayasamızın değiştirilemez maddeleri, gerekçeleri ile işlenir.

Diğer Derslerle İlişkilendirme

1. kazanım için Matematik dersi "Olasılık" alt öğrenme alanı (3. kazanım)

3. Bir olayın adil olup olmadığı hakkında yorum yapar.

İnsan Hakları ve Vatandaşlık Eğitimi(1-16)

16. Hukuk kurallarının toplumsal yaşamı kolaylaştıran bir değerler sistemi olduğunu kabul eder.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma (1-5)

5. Kuralların insan hayatındaki önemini kavrar.

Kavramlar

Anayasa	⊙	Yasa	⊙
Millî egemenlik	⊙	Yasama	○
Yargı	⊙	Yönetim	⊙

GİRİŞ

• Öğrencilerinizden ders kitabının 168 ve 169. sayfalarında yer alan kapak bölümlerini incelemelerini isteyiniz. Ünite de yer alan konular ile ilgili çıkarımlar yapmalarını sağlayınız.

• Öğrencilerinizden ders kitabının 170. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

• Ders kitabının 170. sayfasında yer alan birinci paragrafı okutunuz. Sayfadaki görselleri inceleyerek sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 171. sayfasındaki birinci ve ikinci paragrafları okumalarını ve resimleri incelemelerini sağlayınız.
- Resimlerde gördükleri davranışların toplum içinde kendiliğinden doğduğunu ve yüzyıllarca kuşaktan kuşağa geçtiğini söyleyiniz.
- İnsan ilişkilerinde saygı ve sevgiyi esas alan bu kuralların davranışlarımızı düzenleyen gelenek ve göreneklerimiz, âdetlerimiz, ahlak ve görgü kurallarımız olduğu bilgisini veriniz.
- Evlerimizde aile bireylerinin iş bölümü ve dayanışma içinde birbirlerine yardımcı olmaları gerektiği üzerinde durunuz.
- Sayfanın sonunda yer alan soruyu öğrencilerinizin cevaplamalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 172. sayfasındaki resimleri incelemelerini ve resimlere yönelik sorularını cevaplamalarını sağlayınız.
- Öğrencilerinizin, okul kurallarının yaşanacak sorunları engellemek ve düzen oluşturmak için konulduğunun farkına varmalarını sağlayınız.
- Sağlıklı ve saygılı bir ortamda eğitim almaları için sınıf ve okul kurallarının konulduğunu belirterek okul ve sınıfta uymaları gereken diğer kuralları belirlemelerini söyleyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizle birlikte bir sınıf yasağı hazırlayınız. Bunun için aşağıda örnek olarak hazırlanmış sınıf yasağından faydalanabilirsiniz.
1. Öğrenci zili çaldığında sınıfta öğretmenini sessizce bekler, öğretmen geldiğinde ayağa kalkar ve selamlar.
 2. Derslere, araç-gereçleriyle birlikte ve hazırlıklı girer.
 3. Sınıf düzenini bozacak, eğitim ve öğretimin yapılmasını engelleyecek, tutum ve davranışlarda bulunmaz.
 4. Derste söz alarak konuşur ve başkalarının konuşma özgürlüğüne saygı gösterir.
 5. Ders sırasında sakız çiğnemek, yemek yemek gibi davranışlarda bulunmaz.
 6. Kopya çekmek gibi ahlaki olmayan tutum ve davranışlarda bulunmaz.
 7. Sınıfındaki donanımları iyi kullanır ve korur.
 8. Verilen ödevleri zamanında yapar.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 173. sayfasındaki resimleri incelemelerini ve resimlere yönelik ilk üç soruyu cevaplamalarını sağlayınız.
- Paragrafı okutarak sayfanın sonunda yer alan soruları cevaplamalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinizin, okul kurallarının yaşanacak sorunları engellemek ve düzen oluşturmak için konulduğunun farkına varmalarını sağlayınız.
- Sağlıklı ve saygılı bir ortamda eğitim almaları için sınıf ve okul kurallarının konulduğunu belirterek okul ve sınıfta uymaları gereken diğer kuralları belirlemelerini söyleyiniz.

ÖÇK s. 104, 105
1 ve 2. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 104 ve 105. sayfalarında yer alan SINIF YASAMIZ ve SLOGANLAR HAZIRLAYALIM adlı 1 ve 2. etkinlikleri yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 174. sayfasındaki birinci paragrafı okumalarını sağlayınız. Üst bölümde yer alan resmi incelemelerini ve resme yönelik sorulan soruyu cevaplamalarını sağlayınız. Üst resimdeki taşıtların trafikte bulunduğu durumun nedenini belirlemelerini sağlayınız.
- Öğrencilerinizin trafik işaret ve levhalarının veya trafik polisinin bulunmadığı bir ortamda düzenli trafik akışının sağlanamayacağı sonucuna varmalarına yardımcı olunuz.
- Alt bölümdeki resimlerin incelenmesini sağlayınız. Resimlerde yapılan davranışlardan kimlerin zarar göreceğini belirlemelerini sağlayınız.
- Sürücünün kırmızı ışıkta geçmesi yasak olmasına rağmen kurallara neden uymadığını sorgulayınız.
- Öğrencilerinizin, yayaların hareket eden taşıtların arasından neden geçmemesi gerektiğini belirlemelerini sağlayınız.
- Toplu taşıma araçlarına fazla yolcu almanın sakıncalarını belirlemelerine yardımcı olunuz.
- Son bölümdeki soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Trafik kurallarını belirleyen yasalar olduğunu ve bu yasalara uymayanların yine yasalara göre çeşitli cezalara çarptırıldığı sonucuna varmalarını sağlayınız. Bu durumda trafik polisinin yasalara göre belirlenen cezaları uyguladığı gibi yasalara göre de trafikteki düzenin sağlayıcısı olduğu bilgisini veriniz.
- Kuralların, cezaların düzenli ve saygılı bir ortak yaşam için gerekli olduğu sonucuna varmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 175. sayfasındaki birinci paragrafı okumalarını ve üst bölümdeki resimleri incelemelerini sağlayınız.
- Üst resimlerle ilgili soruları öğrencilerinizin cevaplamalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinizden resimdeki apartmanda yaşadıklarını düşünmelerini isteyiniz.
- Gürültüden rahatsız olup olmayacaklarını sorunuz.
- Komşularının bu olumsuz davranışı karşısında neler yapabileceklerini öğreniniz.
- Komşularının olumsuz davranışlarını sürdürmesi durumunda hangi uygulamaya yöneleceklerini sorgulayınız.
- Sayfanın alt bölümündeki resimlerin incelenmesini ve resimlere yönelik sorulan soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 176. sayfasındaki birinci ve ikinci paragrafı okumalarını sağlayınız.
- Şemanın incelenmesini ve sorulan sorunun cevaplanmasını isteyiniz.
- Toplumumuzu düzenleyen yasaların yazılı ve yazısız olarak ikiye ayrıldığını belirtiniz.
- Yazısız kurallarımızın daha önce de öğrendiğimiz gibi gelenek, görenek, ahlak ve nezaket kuralları olduğunu vurgulayınız.
- Yazılı kuralların ise hukuk kuralları olduğunu belirtiniz. Bu kuralların başında Anayasa'nın geldiğini söyleyiniz.
- Sayfadaki üçüncü paragrafın okunmasını sağlayınız. Anayasa'da devletin nasıl yönetileceği ve yöneticilerin nasıl belirleneceği gibi konularda yazılı kuralların bulunduğunu söyleyiniz.
- Sayfadaki anayasa maddelerinin okunmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 106
3. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 106. sayfasında yer alan YASA adlı 3. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 177. sayfasında yer alan paragrafı okumalarını isteyiniz.
- Günümüzde kullanılan Anayasa'nın 1982 yılında kabul edildiğini belirtiniz.
- İlk Meclis Başkanımız Mustafa Kemal'e yönelik konuşma balonunun okunmasını isteyiniz. Millî Mücadele sürecinde 23 Nisan 1920'de Ankara'da millet egemenliğine dayalı Büyük Millet Meclisinin açıldığını söyleyiniz. 1921 yılında Teşkilat-ı Esasiye adlı Anayasa'nın kabul edildiğini belirtiniz.
- Yasa yapma, yasayı yürütme ve yargılama işlemlerinin bu Anayasa'ya göre yapıldığını vurgulayınız.
- Egemenliğin ilk kez kayıtsız şartsız Türk milletine verildiğini vurgulayınız.
- 1923 yılında bu Anayasa'ya devletin yönetim şeklinin cumhuriyet olduğu maddesinin eklendiğini söyleyiniz.
- 20 Nisan 1924'te ikinci Anayasa'mızın kabul edildiğini söyleyiniz. Bu Anayasa'ya göre Meclis'in yürütme yetkisini cumhurbaşkanı ve bakanlar kurulu aracılığı ile kullandığını vurgulayınız. Meclis'in hükûmeti denetleme ve düşürme yetkisinin bulunduğunu belirtiniz.
- İkinci ve şimdiki Meclis binalarına ait konuşma balonlarının okunmasını isteyiniz. Ülkemizde yaşanan değişikliklere yönelik olarak 1961 ve 1982 anayasalarının kabul edildiğini vurgulayınız.
- Seçilerek iş başına gelen milletvekillerimizin Anayasa'mıza uygun yasalar düzenleyerek devletimizin yönetilmesini sağladığını belirtiniz.
- Sayfanın sonunda sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 178. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz. Bir öğrencinizi, seçim sandığı olarak kullanılacak karton kutu getirmesi için görevlendiriniz. Grup çalışması için belirleyeceğiniz her grubun birer fon kartonu getirmesini isteyiniz. Yaşadıkları ilin valiliği hakkında edindikleri bilgileri getirmelerini hatırlatınız.

ÖÇK s. 107
4. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 107. sayfasında yer alan ANAYASALARIMIZ adlı 4. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

MERKEZİ YÖNETİM

SÜRE : 4 ders saati

Kazanımlar

2. Yaşadığı yerdeki merkeze bağlı yönetim birimleri ile bu birimlerin temel görevlerini ilişkilendirir.

3. Merkezî yönetim birimlerini tanıyarak bu birimleri temel görevleriyle ilişkilendirir.

UYARILAR

[!] Merkeze bağlı yönetim birimleri olarak kaymakamlık ve valilik ele alınır (2. kazanım).

[!] Devletin temel görevlerinde eğitim, adalet, sağlık ve güvenlik konuları ele alınır (3. kazanım).

[!] Merkezî yönetim birimleri olarak İç İşleri, Dış İşleri, Millî Eğitim, Sağlık, Adalet, Kültür ve Turizm Bakanlıkları verilerek temel görevleri ele alınır.

Ders İçi İlişkilendirme

Toplum için çalışanlar ünitesi (Toplumun ihtiyaçları ile merkezi ve merkeze bağlı yönetim birimleri ilişkilendirilir.)

ARA DİSİPLİN ALAN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık 3-42

42. Merkezî yönetimin hangi birimlerden oluştuğunu bilir.

Materyaller

Fon kartonu, seçim sandığı

Kavramlar

Tören	○
Yönetim	⊙
Yurttaşlık	⊙
Teşkilat	○
Sosyal etkileşim	○
Millet	○
Yasama	○
Yargı	⊙
Seçim	○
Millî egemenlik	⊙
Kamuoyu	⊙

SÜREÇ

- Öğrencilerinize ders kitabının 178. sayfasındaki “İlçe Yönetimi” başlığı altındaki yönergeyi ve konuşma balonunu okumalarını isteyiniz.
 - Kaymakamlık ile ilgili yönergeyi okutunuz.
 - Kaymakamın valiye bağlı olarak ilçe yönetimini gerçekleştirdiğini vurgulayınız. Kaymakamlık birimlerini gösteren şemanın incelenmesini sağlayınız.
 - Sınıfınızda yer alan yaşadığınız yerin ilçe haritasının incelenmesini, kaymakamlık binasının yerinin belirlenmesini sağlayınız.

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 178. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinize ders kitabının 179. sayfasındaki yönergeyi ve İnternet haberlerini okutarak sorulan soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Basından alınan “Akçaabat’a Yardım” ve “Ana-Kız Okuldayız” başlıklı haberleri öğrencilerinize okutunuz. Haberlerle ilgili soruları cevaplamalarına yardımcı olunuz.
- Araştırma ödevinin yapılması için öğrencilerinizi görevlendiriniz.

ÖÇK s. 108
5. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 108. sayfasında yer alan RÖPORTAJ adlı 5. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinizle birlikte kaymakamlık binasına gezi düzenleyiniz.
- Geziniz sırasında mümkünse ilçe kaymakamını ziyaret ederek görevleri hakkında bilgi edinilmesi için ortam hazırlayınız.
- Kaymakamlık binasını gezerek kaymakama yardımcı olan birimlerin yerinde görülmesini sağlayınız.
- Gezi sonrası kaymakamlık birimlerinin listelenmesini sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 180. sayfasındaki yönergeyi ve Açelya'ya ait konuşma balonunu okumalarını sağlayınız.
- Valilikle ilgili yönergeyi okutarak şemayı inceletiniz.
- Valinin bulunduğu ili yasalara göre yönetmek ve düzeni sağlamakla görevli olduğunu söyleyiniz.
- Devletin ildeki temsilcisinin vali olduğunu belirtiniz.
- Valinin İçişleri Bakanı tarafından önerildiğini ve cumhurbaşkanı tarafından atandığını belirtiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinize ders kitabının 181. sayfasındaki “Valilik Uyardı” başlıklı birinci haberi okutunuz. Habere yönelik olarak aşağıdaki soruları öğrencilerinize yöneltiniz.
 - * Valilik, halkı niçin uyardı?
 - * Valilik, halkı kimlere karşı uyardı?
 - * Valiliğin belirttiği olay, nerede gerçekleşti?
- Öğrencilerinizin birinci haberin altındaki soruyu cevaplamalarını sağlayınız.
 - Öğrencilerinizin ikinci haberi okumalarını ve aşağıdaki soruları cevaplamalarını sağlayınız.
 - * Halkı kim uyardı?
 - * Halk, niçin uyarıldı?
 - Öğrencilerinizin sayfada yer alan ikinci haberin altındaki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
 - Öğrencilerinizin üçüncü haberi okumalarını ve aşağıdaki soruları cevaplamalarını sağlayınız.
 - * Halk, ne için uyarıldı?
 - * Halkı kim uyardı?
 - * Halk, nerede uyarıldı?
 - * Halk neden uyarıldı?
 - * Su örnekleri nereye götürüldü?
 - Öğrencilerinizden, sayfanın sonunda yer alan soruları cevaplamalarını isteyiniz.

ÖÇK s. 109
6. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 109. sayfasında yer alan 5N1K adlı 6. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 182. sayfasındaki “Nasıl Yönetiliyoruz?” başlıklı bölümdeki paragrafı okumalarını ve şemayı incelemelerini isteyiniz.
- Kayıhan’a yönelik konuşma balonunun okunmasını sağlayınız.
- Ülkemizdeki demokrasinin uygulanmasında siyasi partiler önemli bir yer tutar. Demokrasinin bir gereği olarak oluşturulan siyasi partilerden en fazla oyu alan partinin genel başkanının genellikle cumhurbaşkanı tarafından hükûmeti kurmakla görevlendirildiğini belirtiniz. Hükûmetin başbakan ve bakanlar kurulundan oluştuğunu vurgulayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 183. sayfasındaki cumhurbaşkanına ait konuşma bölümünü okumalarını sağlayınız.
- Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin yönetim yapısını inceletiniz.
 - Anayasa'mız tarafından;
 - * Yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine,
 - * Yürütme yetkisinin Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanlar Kuruluna,
 - * Yargı yetkisinin bağımsız mahkemelere verildiğini vurgulayınız.
- Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasa koyma ve hükûmeti denetleme yetkisine sahip olduğunu belirtiniz.
- Mecliste kabul edilen yasaların Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe konulduğunu vurgulayınız.
- Sayfada yer alan son paragrafın okunmasını isteyiniz. Cumhurbaşkanının TBMM tarafından seçildiğini ve devletin en yüksek idarecisi olduğunu belirtiniz.
- Cumhurbaşkanının görev süresinin beş yıl olduğunu vurgulayınız.
- Hükûmetin başı olan başbakanın, bakanların çalışmalarını denetlediğini söyleyiniz.
- Bakanlıkların halkın ihtiyaç duyduğu hizmetleri yerine getirmekle görevli olduğunu belirtiniz.
- Bakanlıkların il ve ilçelerdeki temsilcilerinin vali ve kaymakam olduğunu söyleyiniz.
- Sayfa sonundaki sorunun araştırılması için gerekli yönlendirmeleri yapınız.

ETKİNLİK

- Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.
- Sınıfınızı gruplara ayırınız. Her grubun bir parti olduğunu söyleyerek kendilerine bir isim belirlemelerini (çiçek partisi, gülyüz partisi vb.) sağlayınız.
 - Grupların birer milletvekili adayı belirlemelerini isteyiniz. Diğer 5. sınıf öğrencilerinden birini sınıfınıza davet ediniz.
 - Milletvekilleri adaylarının kendilerini tanıtmaları ve yapacakları çalışmalar hakkında bilgi vermeleri için onlara propaganda süresi tanıyınız (Bunun için öğrencilerinizi önceden haberdar ediniz.).
 - Yapılan tanıtım sonucu, düzenlenen seçim sandığına istenilen adayların isimlerinin gizlice yazılarak atılmasını sağlayınız (İmkânınız varsa oy pusulası düzenleyiniz.). Buna gizli oylama denildiğini belirtiniz.
 - Seçim işlemi bittikten sonra oyların sayımına başlayınız. En çok oyu alan parti adayı milletvekili olarak ilan ediniz.
 - Seçilen milletvekilinin andını okuyarak göreve başlamasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Ders kitabının 184. sayfasında yer alan “Bakanlıklarımız” başlığı altındaki Dışişleri Bakanlığı ile ilgili konuşma balonunun okunmasını ve amblemin incelenmesini isteyiniz.
- Bakanlık fotoğrafı inceleyerek bu bakanlığın ülkemizin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ilişkilerini düzenlediğini söyleyiniz.
- Dış ülkelerde yaşayan vatandaşlarımızın hakları ve sorunları ile ilgilendiğini vurgulayınız.
- İçişleri Bakanlığı ile ilgili konuşma balonunu okutarak bakanlık ambleminin incelenmesini isteyiniz.
- Bu bakanlığın ülkede huzur ve güvenliği sağlamakla görevli olduğunu söyleyiniz.
- Fotoğrafa dikkatlerini çekerek İçişleri Bakanlığının sivil savunma, nüfus ve vatandaşlıkla ilgili işleri yürüttüğünü, trafikte düzeni sağladığını vurgulayınız.
- Millî Eğitim Bakanlığı ile ilgili konuşma balonunun okunmasını isteyiniz. Bakanlığa ait amblemde neden kitap ve meşale kullanıldığını sorgulatarak cevaplarını alınız.
- Bu bakanlığın amacının Atatürk ilkelerine, inkılaplarına bağlı, ailesini, ülkesini seven, ülkesine karşı görev ve sorumluluklarını bilen bireyler yetiştirmek olduğunu vurgulayınız.
- Yeni eğitim programları hazırlamak, okullar açmak ve öğretim hizmetlerini yürütmenin bu bakanlığın görevleri arasında olduğunu söyleyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 185. sayfasında yer alan Sağlık Bakanlığı ambleminin incelenmesini isteyerek konuşma balonunu okutunuz. Bu bakanlığın sağlık hizmetlerini yaygınlaştırmak, sağlık koşullarını düzenlemek, salgın hastalıklara karşı önlem almakla görevli olduğunu vurgulayınız.
- Fotoğrafi inceleyerek hastaneler, sağlık ocakları gibi kurumların bu bakanlığa bağlı olarak çalıştığını belirtiniz.
- Adalet Bakanlığı ile ilgili konuşma balonunu okutarak ambleme dikkatlerini çekiniz.
- Amblemden neden terazi ve Anayasa kitapçığı kullanıldığını sorgulatarak öğrencilerinizin düşüncelerini alınız.
- Fotoğrafi inceleyerek bu bakanlığın adaleti sağlamak için gerekli çalışmaları yaptığını vurgulayınız. Sorulan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Kültür ve Turizm Bakanlığına ait fotoğrafları inceleyerek konuşma balonunu okutunuz.
- Bu bakanlığın görevleri arasında ülkemizin doğal ve kültürel varlıklarının korunmasını ve tanıtılmasını sağlamak, turizm faaliyetlerinin gelişmesi için gerekli çalışmaları yapmak, kütüphaneler açmak olduğunu belirtiniz.
- Sayfa sonunda yer alan sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ÖÇK s. 110
7. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 110. sayfasındaki BAKANLIKLAR adlı 7. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinize, ders kitabının 186. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplandırmalarını hatırlatınız.

DEMOKRASİ

SÜRE: 4 ders saati

KAZANIM

4. Demokratik yönetim birimlerindeki yetki ile ulusal egemenlik arasındaki ilişkiyi açıklar.

ARA DİSİPLİN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık

35. Demokrasi ve ilkelerinin önemini kavrar.

36. Demokrasinin insan hakları için vazgeçilmez bir değer taşıdığını takdir eder.

37. Demokrasinin temelini özgürlük ve eşitliğe dayandığını bilir.

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Devletin sunduğu hizmetler hakkındaki gazete kupürlerinden sağlanan bilgilerle hangi birimlerin ne türden hizmetler sunduğu, bu hizmetlerin yasal dayanakları buldurulabilir (2, 3, 4. kazanımlar).

Demokrasi	☒
Katılım	☒
Millet	☐
Millî egemenlik	☒
Özgürlük	☐
Seçim	☐
Sorumluluk	☒

GİRİŞ

Ders kitabının 186. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplandırmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 186. sayfasında üst bölümde yer alan İnternet haberini ve paragrafı okumalarını isteyiniz.
- 2004 yılında Millî Eğitim Bakanlığı ve TBMM arasında gerçekleştirilen projeye göre okullarımızda Öğrenci Meclisleri oluşturulmasının kararlaştırıldığını belirtiniz.
- Okul Öğrenci Meclislerinin, öğrenciler tarafından seçilen başkan tarafından yönetilerek İl Öğrenci Meclisinde okulunu temsil edeceğini söyleyiniz.
- İl Öğrenci Meclisi tarafından seçilecek başkanın da Türkiye Öğrenci Meclisinde ilindeki bütün öğrencilerin isteklerini dile getireceğini belirtiniz.
- Bu projenin amacının öğrencileri; seçme, seçilme hakkı ve ülke sorunları gibi konularda bilinçlendirmek; düşünen, sorgulayan, tartışma ortamını bilen, hoşgörülü bireyler yetiştirmek olduğunu vurgulayınız.
- Öğrencilerinizden okul duvar gazetesine yönelik bölümün okunmasını isteyiniz.
- Haberle ilgili soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 187. sayfasındaki bir, iki ve üçüncü paragrafları okumalarını isteyiniz.
- Atatürk'ün Anadolu'da gerçekleştirdiği kongrelerle halk arasında bağımsızlık bilincini canlandırdığını belirtiniz.
- Demokrasinin halkın kendi kendisini yönetmek olduğunu vurgulayınız.
- “Demokrasinin Temel İlkeleri” şemasını inceletiniz. Bu ilkelerin eşitlik, siyasi partiler, özgürlük ve millî egemenlik olduğunu vurgulayınız.
- Sayfanın sonundaki şema ile ilgili soruyu ve tartışma sorusunu cevaplamalarını sağlayınız.

ÖÇK s. 111
8. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 111. sayfalarındaki DEMOKRASİNİN TEMEL İLKELERİ adlı 8. etkinlikleri yapmalarını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinize, ders kitabının 188. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplandırmalarını hatırlatınız.

BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİ

SÜRE: 2 ders saati

KAZANIM

5. Ulusal egemenlik ve bağımsızlık sembollerine değer verir.

Atatürkçülükle İlgili Konular

15. Millî kültürün korunmasında dilin önemi

Açıklama: Atatürk'ün dile verdiği önem ile bağımsızlık arasındaki ilişki değerlendirilir.

26. Türkiye'nin dünya üzerindeki yerinin önemi

Açıklama: Dünya haritası üzerinde Türkiye'nin bulunduğu yeri ve hangi kıtaların birleştiği bölgede yer aldığı belirtilir. Akdeniz ve Karadeniz'i birbirine bağlayan Boğazların Türkiye'nin egemenliği altında olduğu, Asya ve Avrupa kıtaları arasında köprü oluşturduğu, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin diğer denizlere açılmalarında Türkiye'nin konumunun önemi, petrol kaynaklarına sahip ülkelere komşu olduğu, zengin doğal kaynaklara, tarımsal üretim potansiyeline sahip olduğu üzerinde durulur.

Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede güçlü bir devlet, genç ve dinamik bir nüfusa sahip olduğu belirtilir. Türkiye'nin uygarlıkların kesiştiği bir yerde yer aldığı açıklanır.

27. Bazı devletler tarafından Türkiye'nin güçlenmesinin istenmediği

Açıklama: Türkiye'nin gelişmekte olan büyük bir ekonomik güce sahip olduğu vurgulanır. Türk toplumundaki hızlı kalkınma ve modernleşme isteği belirtilir.

Bazı komşu devletlerin genç ve dinamik bir nüfusa sahip olan Türkiye'yi kendileri için tehlike olarak gördükleri, kendi topraklarını genişletmek ve deniz hâkimiyeti oluşturmak amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin zayıflaması için çaba harcamalarının sebepleri vurgulanır.

ARA DİSİPLİN KAZANIMLARI

İnsan Hakları ve Vatandaşlık

17. T. C. Anayasası'nın varlığının farkına varır.

Materyaller

Fon kartonu, bağımsızlık sembollerine yönelik resim, şiir, fotoğraf vb.

Müze ile Eğitim

TBMM Müzesi incelenebilir. (5. kazanım)

Kavramlar

Bağımsızlık	○
Millî egemenlik	⊙
Vatan	○
Yurttaşlık	⊙

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 188. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 188. sayfasındaki yönergeyi ve "Bayrağım" şiirini okutunuz.
- Şiirle ilgili soruyu cevaplandırmalarını isteyiniz.
- Sayfanın sonunda yer alan paragrafları okutarak bayrağımızın egemenlik sembollerinden biri olduğunu belirtiniz.
- Öğrencilerinize, "Türk Bayrağı Kanunu" ile bayrağımızın yırtık, sökülük, yamalı, delik, kirlili, soluk, buruşuk veya layık olduğu manevi değeri zedeleyecek herhangi bir şekilde kullanılmayacağını söyleyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 189. sayfasındaki yönergeyi ve Doğa'ya ait konuşma balonunu okumalarını, fotoğrafları incelemelerini isteyiniz.
- Doğa'ya ait konuşma bölümünün ikinci kısmını okumalarını söyleyiniz.
- Mehmet Akif Ersoy'un fotoğrafını ve Müze Evini öğrencilerinize inceletiniz. Ulusal marşımızın Mehmet Akif Ersoy tarafından yazılmasını dönemin Millî Eğitim Bakanı tarafından istendiğini vurgulayınız.
- 12 Mart 1921'de Büyük Millet Meclisinin toplanarak Mehmet Akif'e ait şiirin ulusal marşımız olmasını kabul ettiğini belirtiniz.
- Meclis tarafından kabul edilen İstiklâl Marşı'nın Osman Zeki Üngör tarafından bestelendiğini vurgulayınız. Sorulan sorunun cevaplandırılmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 190. sayfasındaki yönergeyi okutarak ilgili soruyu cevaplandırmalarını sağlayınız.
- Paralarımız ve anayasamıza yönelik fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.
- Anayasamızın bağımsızlık sembollerimizden olduğunu vurgulayınız. Sayfadaki cumhurbaşkanlığı forsuyla ilgili paragrafı okutunuz. Cumhurbaşkanlığı forsunun yer alan sarı renkli yıldızların tarihte kurulan 16 büyük Türk Devleti'ni, ortadaki Güneş'in ise Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni simgelediğini vurgulayınız. Ankara'nın Milli Mücadelemizin sembolü olduğunu söyleyiniz.
- Türkçenin de bağımsızlık sembolümüz olduğunu belirtiniz. Anayasamızın 3. maddesinde ülkemizin dilinin Türkçe olduğunu belirtildiğini vurgulayınız.
- Türkçenin Türk milletini birbirine bağlayan en önemli unsur olduğunu belirtiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabının 191. sayfasındaki TDK ile ilgili paragrafı okumalarını ve fotoğrafı incelemelerini isteyiniz.
- Atatürk'ün Türkçenin sadeleştirilmesi ve geliştirilmesi için emek verdiğini vurgulayınız.
- Sayfadaki "Dünya Siyasi Haritası" üzerinde Türkiye'yi bulmalarını isteyiniz. Türkiye'nin Asya ve Avrupa kıtaları üzerinde bulunduğunu belirlemelerini sağlayınız.
- Yağız'a ait konuşma balonunun okunmasını ve Türkiye'nin:
 - * Akdeniz ve Karadeniz'i birbirine bağlayan boğazlara sahip olduğunu,
 - * Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin Akdeniz'e açılmalarının boğazlarımıza bağlı olduğunu,
 - * Petrol yataklarına sahip Orta Doğu ülkeleri ile Avrupalı devletler arasında Türkiye'nin bağlantı noktası durumunda bulunduğunu söyleyiniz.
- Ülkemizin zengin maden yataklarına, doğal zenginliklere, tarımsal üretim potansiyeline sahip bir ülke olduğunu vurgulayınız.
- Ülkemizin genç, dinamik bir nüfusa ve kalkınma isteği içinde olan modern bir halka sahip olduğunu söyleyiniz. Tarih boyunca uygarlıkların kesiştiği bir noktada yer alan ülkemizin büyük bir ekonomik güce sahip olduğunu vurgulayınız.
- Ülkemizin bu özelliklerinin bazı komşu ülkeler tarafından tehlike olarak görüldüğünü ve başarımızı engellemek için bazı çalışmalar yaptıklarını belirtiniz (terör gibi).
- Öğrencilerinize, ulusal değerlerimize ve bağımsızlık sembollerimize sahip çıkıp Atatürk'ün yolunda ilerleyerek tehlikelere karşı koyacağımızı, hiçbir şeyden etkilenmeyeceğimizi söyleyiniz.
- Sayfanın sonunda yer alan soruyu cevaplatınız.

ÖÇK s. 112
9. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 112. sayfasındaki BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİ adlı 9. etkinlikleri yapmalarını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 196. sayfasında yer alan "Önce Hazırlanalım" bölümündeki soruları cevaplamalarını hatırlatınız.

DEĞERLENDİRME

SÜRE : 1 ders saati

SÜREÇ :

- Öğrencilerinize, ders kitabının 182 ve 183. sayfalarında verilen “NELER ÖĞRENDİNİZ?” sorularını yaptırınız.
- Öğrencilerinizin ünite kazanımlarıyla ilgili öğrenme düzeylerini belirlemek için ders kitabında verilen değerlendirme sorularını kullanabileceğiniz gibi siz de benzer sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.
- Öğrencilerinizin verdikleri cevapları kontrol ederek eksik ya da yanlış öğrenmeleri tespit ediniz. Gerekli gördüğünüz kazanımlara yönelik tekrar vurgu yapınız.
- Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 113. sayfasında yer alan “ÖZ DEĞERLENDİRME” formunu doldurmalarını isteyiniz. “Kısmen yapabiliyorum.” ve “Bunu yapamıyorum.” olarak işaretledikleri maddelerle ilgili konularda eksikleri olduğunu, bu konuları tekrar gözden geçirmeleri gerektiğini belirtiniz.
- Bu öğrencilerinizi, eksikliklerini gidermeleri için yapmaları gereken çalışmalar konusunda yönlendirip yardımcı olunuz.

8. ÜNİTE : HEPİMİZİN DÜNYASI

ÖĞRENME ALANI : Küresel Bağlantılar

ÜNİTE SÜRESİ : 12 ders saati

KAZANIMLAR

1. Dünya çocuklarının ortak yönlerini ve ilgi alanlarını fark eder.
2. Ülkeler arasında ekonomik alışveriş olduğunu fark eder.
3. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.
4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir.
5. Ortak mirasın tanınmasında turizmin yerini fark eder.
6. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki yeri konusunda bakış açısı geliştirir.

UYARI

[!] Çocuk klasikleri, çizgi filmler, sinema, spor, müzik, bilgisayar oyunları vb. konulardan örnekler seçilerek eleştirel düşünme etkinlikleri yapılır (1.kazanım).

[!] Ortak miras öğelerinden somut olanlar ele alınır (4. kazanım).

Ders İçi İlişkilendirme

Ürettiklerimiz (Çevremizdeki ekonomik faaliyetler konusuyla ilişkilendirilir.)

Adım Adım Türkiye (Ülkemizin kültürel özellikleri, ortak miras ve turizm konusu ile ilişkilendirilir.)

Diğer Derslerle İlişkilendirme

3. kazanım için Türkçe dersi "Konuşma" öğrenme alanı, Tür, Yöntem ve Tekniklere Uygun Konuşma (2. kazanım)

2. Grup çalışmalarında duygu ve düşüncelerini paylaşır.

4. kazanım için matematik dersi "Geometrik Cisimler" alt öğrenme alanı (1. kazanım)

1. Piramide örnekler verir ve yüzeyini tasvir eder.

Atatürkçülükle İlgili Konular (1,2,3,4,5,6-10)

10. Atatürk'ün barışçı bir devlet adamı olması

Açıklama: Atatürk'ün yurttan ve dünyada barışa önem verdiği vurgulanarak Atatürk'ün barışçı bir devlet adamı olduğu belirtilir.

Doğrudan Verilecek Beceri : Olgu ve düşünceleri ayırt etme

Doğrudan Verilecek Değer : Tarihsel mirasa duyarlılık

Kavramlar

Kültür	☒
Yurttaşlık	☒
Millet	☐
Millî egemenlik	☒
Benzerlik - farklılık	☒
Etkin yurttaş	☒
Düşünce	☒
İklim	☒
Savaş	☐
Barış	☐
Kıta	☐
Nedensellik	☒
Ulaşım	☒
Ekonomik faaliyet	☒
Ticaret	☐
İthalat	☐
İhracat	☐
Olgu	☐
Ortak miras	☐
Turizm	☐
Sosyal etkileşim	☐
Sosyal örgüt	☐
Temel hak ve özgürlükler	☒
Teşkilat	☐
Tören	☐
Yargı	☒
Yasa	☒
Yasama	☐
Yönetim	☒

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Ülkeler arasındaki ekonomik ve kültürel ilişkilerle ilgili gazete kupürleri toplatılarak konuyla ilgili değerlendirmeler yaptırılabilir (2, 3 ve 6. kazanımlar).

Müze ile Eğitim

Sanal ortamda çeşitli ülkelerde bulunan doğal varlıklar ile tarihî eserlerin yer aldığı eski yerleşmeler, millî parklar ve açık hava müzeleri ile nesnelere yer aldığı arkeoloji, etnografya ve çeşitli ülke müzelerine gezi yapılabilir (4. kazanım).

Değerlendirme

Bu üniteye gözlem, öz değerlendirme formu, açık uçlu sorular, proje hazırlama, çoktan seçmeli, boşluk doldurmalı, eşleştirmeli testler, öğrenci ürün dosyası (portfolyo), tutum ölçeği kullanılarak değerlendirme yapılabilir.

ORTAK İLGİ ALANLARIMIZ

SÜRE: 2 ders saati

KAZANIMLAR

1. Dünya çocuklarının ortak yönlerini ve ilgi alanlarını fark eder.

UYARI

[!] Çocuk klasikleri, çizgi filmler, sinema, spor, müzik, bilgisayar oyunları vb. konulardan örnekler seçilerek eleştirel düşünme etkinlikleri yapılır (1. kazanım)

Kavramlar

Kültür	☒
Yurttaşlık	☒
Millet	☐
Benzerlik ve farklılık	☒
Kıta	☐
Ulaşım	☒

GİRİŞ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 194 ve 195. sayfalarını açmalarını söyleyiniz. Bu sayfalarda yer alan ünite kapaklarını inceleyerek işlenecek konuları tahmin etmelerini isteyiniz.
- Ders kitabının 196. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Ders kitabının 196 ve 197. sayfalarındaki dünya çocuklarının okuduğu çocuk kitaplarını gösteren fotoğrafların incelenmesini, konuşma balonunun okunmasını sağlayınız. Birkaç öğrenciden kitapların konuları hakkında bilgi alınız.
 - Zekâ ve bilgisayar oyunları ile ilgili fotoğrafları inceleyiniz. Oyuncakların, zekâ ve bilgisayar oyunlarının bütün çocukların ilgisini çektiğini vurgulayınız.
 - Oyunlar ve spor ile ilgili fotoğrafları inceleyiniz. Onlara hangi oyunları oynadıklarını, hangi spor dallarından hoşlandıklarını sorunuz.
 - Danslar ile ilgili fotoğrafı inceleyerek bildikleri dansları göstermelerini isteyiniz.

SÜREÇ

- Film afişlerinin incelemesini sağlayınız. Öğrencilerinizden izledikleri çocuk filmlerini anlatmalarını isteyiniz.
 - * Sherek filminde yeşil bir devin maceralarını,
 - * Zathura'nın bir uzay macerasını,
 - * Dragon'un bir ejderin eğitimini,
 - * Neşeli Dalgalar'ın sörf yarışmasını,
 - * Arthur'da minyatür boyuttaki küçük insanları,
 - * Buz Devri'nde yaşayan bir grup hayvanın maceralarının anlatıldığını belirtiniz.
- Dili, ülkesi, kültürü farklı da olsa tüm dünya çocuklarının ilgi alanlarının ortak olduğunu söyleyiniz.
 - Öğrencilerinizin dünya çocuklarının hikâye okumak, masal dinlemek, film izlemek, müzik dinlemek, bilgisayar oyunları oynamaktan hoşlandıkları sonucuna varmalarını sağlayınız.
- Öğrencilerinize, sayfalarda görülen fotoğraflarla ilgili soruyu sorarak cevaplamalarına yardımcı olunuz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 198. sayfasındaki yönergeyi okumalarını sağlayınız.
- 198 ve 199. sayfalardaki dünya çocuklarının harita üzerinde yer alan konuşmalarını okumalarını sağlayınız.
- Aşağıdaki soruların cevaplandırılmasını isteyiniz. Sorular cevaplandırılırken öğrencilerin yaşadıkları ülkelerin ve buldukları kıtaların da söylenmesini sağlayınız.
 - * Norveçli öğrencinin ilgi alanlarını söyleyiniz.
 - * İspanyol öğrencinin ilgi alanlarını söyleyiniz.
 - * Japon öğrencinin ilgi alanlarını söyleyiniz.
 - * Avustralyalı öğrencinin ilgi alanlarını söyleyiniz.
 - * İtalyan öğrencinin ilgi alanlarını söyleyiniz.
 - * Türk öğrencinin ilgi alanlarını söyleyiniz.
 - * İngiliz öğrencinin ilgi alanlarını söyleyiniz.
 - * Pakistanlı öğrencinin ilgi alanlarını söyleyiniz.
- Öğrencilerinizden 199. sayfanın sonunda yer alan soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Öğrencilerinize, öğretmen kılavuz kitabınızın 248. sayfasında yer alan “Film İnceleme Ölçeği”ni çoğaltarak dağıtınız.
- Öğrencilerinizin formları, izledikleri bir çocuk filmi seçerek doldurmalarını isteyiniz (Bir film izletme yolu ile de etkinliğinizi gerçekleştirebilirsiniz.).
- Formların doldurularak öğrencilerinizin filmle ilgili düşüncelerini ve eleştirilerini belirtmelerini sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinizden ders kitabının 200. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

- Öğrencilerinizden ülkeler arasındaki ekonomik alışverişini konu alan gazete kupürleri getirmelerini isteyiniz.
- Öğrencilerinizden ihracat ve ithal ettiğimiz ürün fotoğrafları, fon kartonu, yapıştırıcı getirmelerini isteyiniz.

ÖÇK s. 116
1. Etkinlik

Öğrencilerinize, öğrenci çalışma kitabının 116. sayfasındaki DÜNYA ÇOCUKLARI adlı 1. etkinliği yapmalarını söyleyiniz.

ÜRÜNLER DE YOLCULUK YAPAR

SÜRE : 4 ders saati

KAZANIMLAR

2. Ülkeler arasında ekonomik alışveriş olduğunu fark eder.

3. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.

Ders İçi İlişkilendirme

Ürettiklerimiz (Çevremizdeki ekonomik faaliyetler konusuyla ilişkilendirilir.)

Diğer Derslerle ilişkilendirme

3. kazanım için Türkçe dersi “Konuşma” öğrenme alanı, Tür, Yöntem ve Tekniklere Uygun Konuşma. (2. kazanım)

2. Grup çalışmalarında duygu ve düşüncelerini paylaşır.

Gazete Kupürlerinden Yararlanma

Ülkeler arasındaki ekonomik ve kültürel ilişkiler ile ilgili gazete kupürleri toplatılarak konuyla ilgili değerlendirmeler yaptırılabilir (2, 3 ve 6. kazanımlar).

Materyaller

Ülkeler arasındaki ekonomik alışverişini konu alan gazete kupürleri, ihraç ve ithal ettiğimiz ürün fotoğrafları, fon kartonu, yapıştırıcı

Kavramlar

Ekonomik faaliyet	
Ticaret	
İthalat	
İhracat	

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 200. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

• Öğrencilerinizden ders kitabının 200. sayfasında yer alan paragrafı ve “Ülke”ye ait konuşma balonunu okumalarını isteyiniz. Ülkelerin verimsiz topraklar, iklim, maden yataklarının azlığı, sanayinin gelişmemesi, tarım ve orman arazisinin azlığı ya da çokluğu, yeryüzü şekilleri, yeterli su kaynağının olmayışı gibi nedenlerden dolayı ekonomik alandaki faaliyetlerini yeterince gerçekleştiremediklerini belirtiniz.

• Ülkelerin ihtiyaç duyduğu ürünleri başka ülkelerden satın alma işlemine dış alım yani ithalat denildiğini belirtiniz.

• Ülkelerin yetiştirdikleri ya da ürettikleri ürünlerin fazlasını başka ülkelere satılması işlemine dış satım yani ihracat denildiğini belirtiniz.

SÜREÇ

• Öğrencilerinizden ders kitabının 201. sayfasındaki yönergeyi ve haritayı incelemelerini isteyiniz. Ülkemizin ithalat yaptığı belli başlı ülkeleri aşağıdaki gibi belirlemelerini sağlayınız.

* İtalya	* Almanya
* ABD	* Rusya Federasyonu
* Japonya	* İran
* Azerbaycan	* Çin

• Sayfadaki soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

• Öğrencilerinizin getirdikleri gazete kupürlerinin okunmasını sağlayınız. Yazı tahtasını dörde bölerek aşağıdaki başlıkları yazınız.

- * Ülkemizin ihracat yaptığı ülkeler,
- * Ülkemizin ithalat yaptığı ülkeler,
- * İhracat ürünleri,
- * İthal edilen ürünler.

Tahtaya yazdığınız bu başlıkların altına istenilen bilgileri, öğrencilerinizin getirdikleri gazete kupürlerine göre doldurmalarını isteyiniz.

• Ülkemizin ithal ettiği ürünlerin satın alma nedenlerini belirlemelerini sağlayınız.

• Öğrencilerinize “Bir ülkenin ekonomik alışverişten kazançlı çıkması için çok ithalat, az ihracat yapması mı, çok ihracat, az ithalat yapması mı gerekir?” sorusunun tartışılarak sonuçlandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 117, 118
2. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 117 ve 118. sayfasındaki İTHALAT YAPIYORUM adlı 2. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

SÜREÇ

• Öğrencilerinizin, ders kitabının 202. sayfasındaki yönergeyi okuyarak ihraç edilen ürünleri gösteren haritayı ve şemayı incelemelerini sağlayınız. Ülkemizin sattığı ve aldığı ürünleri aşağıdaki gibi sınıflandırmalarını isteyiniz.

Aldıklarımız	Sattıklarımız	
Bilgisayar	Tütün	Tekstil ürünleri
Çeşitli motor parçaları	Fındık	Çay
Petrol	Canlı hayvan	Deri
Savunma araçları	Bor madeni	İşlenmemiş demir
Otomobil	İplik	İncir
Optik aletler	Üzüm	Sebze
İlaç	Zeytin	Zeytinyağı
Elektrikli aletler	Pamuk	Halı
Madenler		
Plastik ürünler		
Uçak		
Gemi		

• Sayfada haritaya yönelik olarak verilen soruların cevaplandırılmasını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin, ders kitabının 203. sayfasındaki “Ticaret Yapıyorum” başlıklı bölümdeki birinci paragrafı okumalarını, resmi incelemelerini ve konuşma balonlarını okumalarını sağlayınız.
- Sayfanın geri kalan bölümünü okutunuz.
- Günümüzde İnternet, cep telefonu, telsiz telefonlar ile iletişimin hızlandığını belirtiniz. Bu durumun ticari faaliyetleri de etkilediğini söyleyiniz. Artık ticari bağlantıların İnternet üzerinden gerçekleştirildiğini söyleyiniz.
- İnternet yolu ile alışverişler yapılabildiğini belirtiniz.
- İnternet, fax ve cep telefonu sayesinde ticari faaliyetlerin hızlıca yapıldığını ve ticari faaliyet sayısının arttığını söyleyiniz.
- Televizyon ve İnternet üzerinden gerçekleştirilen reklam faaliyetlerinin, ürünlerin tanıtımında etkili olduğunu söyleyiniz.
- Ticari ilişkilerin eskiden takas denilen değiş tokuş yöntemi ile yapıldığını söyleyiniz. Daha sonra paranın bulunduğunu ve ticarete paranın kullanım döneminin başladığını vurgulayınız.
- Ülkeler arasında yapılan alışverişlerde yük hayvanlarından oluşan kervanların ya da küçük gemilerin kullanıldığını belirtiniz. Bu yolla taşınan malların gidecekleri yere ancak aylar sonra ulaşabildiğini söyleyiniz.
- Buharlı tren ve gemilerin daha sonra kamyon, araba yapımının taşımacılıkta büyük kolaylıklar sağladığını belirtiniz.
- Günümüzde gelişen ulaşım araçları ile ticari malların kısa sürede gideceği ülkeye ulaştırıldığını belirterek sayfa sonunda soruların cevaplandırılmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 119, 120
3. Etkinlik

Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 119 ve 120. sayfasındaki ELEKTRONİK TİCARET adlı 3. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

- Öğrencilerinizden ders kitabının 204. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinize atlas getirmelerini hatırlatınız.

DÜNYANIN ORTAK MİRASI

SÜRE: 2 ders saati

KAZANIMLAR

4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir.

UYARI

[!] Ortak miras öğelerinden somut olanlar ele alınır.

Ders İçi İlişkilendirme

Adım Adım Türkiye (Ülkemizin kültürel özellikleri, ortak miras ve turizm konusu ilişkilendirilir.)

Diğer Derslerle ilişkilendirme

4. kazanım için matematik dersi” Geometrik cisimler “alt öğrenme alanı (1. kazanım)

1. Piramide örnekler verir ve yüzeyini tasvir eder.

Materyaller

Atlas

Müze ile Eğitim

Sanal ortamda çeşitli ülkelerde bulunan doğal varlıklar ile tarihî eserlerin yer aldığı eski yerleşmeler, millî parklar, açık hava müzeleri ile nesnelerin yer aldığı arkeoloji, etnografya ve çeşitli ülke müzelerine gezi yapılabilir (4. kazanım).

KAVRAMLAR

Kültür	☉	Barış	○
Millet	○	Kıta	○
Savaş	○	Ortak miras	○

GİRİŞ

Öğrencilerinizin, ders kitabının 204. sayfasında bulunan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruyu cevaplamalarını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 204. sayfasında yer alan birinci paragrafı okumalarını isteyiniz.
- UNESCO’nun ortak mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için doğal ve kültürel varlıklarla ilgili liste hazırladığını belirtiniz.
- Dünya miraslarının korunması için 1972 yılında 175 dünya ülkesinin aralarında bir anlaşma imzaladıklarını söyleyiniz.
- UNESCO’nun amacının dünya miraslarını korumak ve gelecek nesillere aktarmak olduğunu vurgulayınız.

• Yeryüzündeki tarihî ve doğal güzelliklerin insanların ortak mirası olduğunu söyleyiniz.

• İnsanlık tarihinin geçmişteki ve gelecekteki maddi ve manevi değerlerin ortak miras olduğunu vurgulayınız. Ayrıca bilim, sanat, edebiyat ürünlerinin ve düşüncelerin de bütün toplumları etkileyen, tüm toplumlar için değer taşıyan özellikler olduğunu belirtiniz.

• UNESCO’nun ortak miras listesinde bulunan bazı kültürel unsurların tanıtıldığı bölümlerin okunmasını ve fotoğrafların incelenmesini sağlayınız.

• İnka Medeniyetinden kalan Machu Pichium kentinin And Dağları üzerinde yer aldığını belirtiniz.

• Petra Antik Kenti’nin kayalar içine oyulmuş bir kent niteliğinde olduğunu söyleyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizin ders kitabın 205. sayfasındaki Angkor Vat tapınağına yönelik bölümü okumalarını sağlayınız.
- Kamboçya'nın dünya haritası üzerinde gösterilmesini isteyiniz.
- Stonehengenin fotoğrafını inceleyerek metnin okunmasını sağlayınız. İngiltere'nin harita üzerinde gösterilmesini isteyiniz.
- Orhun yazıtlarının bulunduğu ülke olan Moğolistan'ın Asya haritası üzerinde bulunmasını sağlayınız. Orhun Yazıtlarıyla ilgili bölümü okutarak Türk isminin geçtiği bilinen ilk yazıt olduğunu belirtiniz.
- Gize Piramitleri ile ilgili bölümü okutarak piramitlerin bulunduğu ülke olan Mısır'ın yerinin harita üzerinde bulunmasını sağlayınız.

ÖÇK s. 121, 122
4. Etkinlik

Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 121 ve 122. sayfasındaki YEDİ HARİKAM adlı 4. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 206 ve 207. sayfalarında yer alan “Doğal Miras” başlığı altındaki unsurların fotoğraflarını incelemelerini, unsurlara yönelik bilgileri okumalarını isteyiniz.
- Büyük Kanyon’un bulunduğu ülke olan Amerika Birleşik Devletleri’ni öğrencilerinizin harita üzerinde bulmalarını sağlayınız. Büyük Kanyon’un 6 milyon yıllık bir tarihe sahip olduğunu belirtiniz.
- Zambiya’daki Viktorya şelalelerinin 1855 yılında bulunduğunu söyleyiniz.
- Malavi Gölü’nün harita üzerinde bulunmasını sağlayınız. Bu gölün balıklarının genellikle akvaryum balığı olarak talep gördüğünü belirtiniz.
- Avustralya’nın harita üzerinde bulunmasını sağlayınız. Uluru’nun 600 milyon yıl önce oluşmaya başladığını belirtiniz.
- Resiflerin bu kıtanın doğu kıyıları boyunca uzandığını vurgulayınız.
- Kayalıklardan oluşan Tsingy de Bemaraha’nın bulunduğu Madagaskar Adası’nın haritadan bulunmasını sağlayınız.
- 207. sayfanın sonundaki sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.

ETKİNLİK

Aşağıdaki etkinliği yaptırınız.

- Bulduğunuz yerdeki müzeye gezi düzenleyiniz.

Herhangi bir müze ya da ören yerine sanal alan gezisi de düzenleyebilirsiniz.

• Öğrencilerinizden müzede gördükleri bir nesne ile ilgili aşağıdaki sorulara cevap vermelerini isteyiniz.

* Nesne, hangi malzemeden yapılmıştır?

* Nesne, hangi amaçla kullanılmıştır?

* Nesne, ne zaman kullanılmış olabilir?

* Nesne, onu kullanan insanların yaşam özellikleri hakkında hangi ipuçlarını veriyor?

* Nesnenin bugün kullandığımız nesnelere benzer ve farklı yönleri nelerdir?

ÖÇK s. 123
5. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 123. sayfasındaki REKLAM FİLMİ HAZIRLIYALIM adlı 5. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Öğrencilerinizden ders kitabının 208. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

ORTAK MİRAS LİSTESİNDEKİ VARLIKLARIMIZ

SÜRE: 2 ders saati

KAZANIMLAR

5. Ortak mirasın tanınmasında turizmin yerini fark eder.

6. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki yeri konusunda bakış açısı geliştirir.

Atatürkçülükle İlgili Konular (1,2,3,4,5,6-10)

10. Atatürk'ün barışçı bir devlet adamı olması

Açıklama: Atatürk'ün yurttta ve dünyada barışa önem verdiği vurgulanarak Atatürk'ün barışçı bir devlet adamı olduğu belirtilir.

Kavramlar

Kültür	⊙	Ortak miras	○
Barış	○	Turizm	○
Olgu	○	Düşünce	⊙

GİRİŞ

Öğrencilerinizden ders kitabının 208. sayfasında yer alan “Önce Hazırlanalım” bölümündeki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

SÜREÇ

• Öğrencilerinizin, ders kitabının 208. sayfasında yer alan birinci paragrafı okumalarını sağlayınız.

• Dünya Miras Listesinde 9 adet varlığımızın olduğunu vurgulayınız. Bu sayının Türkiye'nin sahip olduğu kültürel ve doğal miras için yetersiz olduğunu belirtiniz. Bakanlığımızın geçici listesinde 23 varlığımızın bulunduğunu belirtiniz.

• Aşağıdaki listeyi öğrencilerinizle paylaşınız.

Ahlat Eski Yerleşimi ve Mezar Taşları (Bitlis), (Kültürel)

Alahan Manastırı (Mersin), (Kültürel)

Alanya (Antalya), (Kültürel)

Afrodisias Antik Kenti (Aydın), (Kültürel)

Bursa ve Cumalıkızık Erken Osmanlı Kentsel ve Kırsal Yerleşimleri (Bursa), (Kültürel)

Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya), (Kültürel)

Diyarbakır Kalesi ve Surları (Diyarbakır), (Kültürel)

Selimiye Camisi (Edirne), (Kültürel)

Efes (İzmir), (Kültürel)

Harran ve Şanlıurfa Yerleşimleri (Şanlıurfa), (Kültürel)

İshakpaşa Sarayı (Ağrı), (Kültürel)

Karain Mağarası (Antalya), (Kültürel)

Konya Selçuklu Başkenti (Konya), (Kültürel)

Likya Uygarlığı Antik Kentleri (Antalya ve Muğla), (Kültürel)

Mardin Kültürel Peyzaj Alanı (Mardin), (Kültürel)

Perge Antik Kenti (Antalya), (Kültürel)

Sagalassos Antik Kenti (Burdur), (Kültürel)

Selçuklu Kervansarayları (Denizli-Doğubayazıt Güzergâhı), (Kültürel)

St. Nicholas Kilisesi (Antalya), (Kültürel)

St. Paul Kilisesi, St. Paul Kuyusu ve Çevresi (Mersin), (Kültürel)

Sümela Manastırı(Trabzon), (Kültürel)

Güllük Dağı-Termessos Millî Parkı (Antalya), (Doğal)

Kekova (Antalya), (Doğal)

• 208. sayfanın ortasında yer alan yönergeyi okutunuz.

• Sayfalardaki fotoğrafları inceleyerek bunlara yönelik konuşma balonlarının okunmasını sağlayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden, ders kitabının 209. sayfasındaki doğal ve kültürel unsurlarımıza yönelik konuşma bölümlerini okumalarını isteyiniz.
- Nemrut Dağı harabelerinin Adıyaman'da bulunduğunu belirtiniz. Dağ üzerinde yükseklikleri on metreyi bulan taş heykellerin Kommagene Krallığı dönemine ait olduğunu belirtiniz.
- Safranbolu ile ilgili bölümün okunmasını ve fotoğrafın incelenmesini sağlayınız. Safranbolu evlerinin geleneksel ev mimarimizin özelliklerini taşıdığını belirtiniz.
- Hattuşa'nın Hitit İmparatorluğu'nun başkenti olarak Anadolu'da yüzyıllar boyu çok önemli bir merkez olduğunu söyleyiniz.
- Truva Antik Kenti'ne yönelik bölümün okunmasını ve fotoğrafının incelenmesini sağlayınız. Tarihte bilinen Truva savaşlarının bu yerleşim yerinde yapıldığını vurgulayınız.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 210. sayfasındaki konuşma bölümlerini okumalarına devam etmelerini isteyiniz.
- Göreme ve Kapadokya Millî Parkı'na yönelik bölümün okunmasını ve fotoğrafın incelenmesini sağlayınız. Bölgenin volkanik bir araziye sahip olduğunu ve pek çok yer altı kilisesi barındırdığını vurgulayınız.
- Divriği Ulu Cami ve Şifahanesi'ne yönelik fotoğrafı inceletin. Caminin Mengücekliler Beyliği Döneminde (1228) Mengücek Beyi Ahmet Şah tarafından, Şifahanenin ise Ahmet Şah'ın eşi Melike Turan tarafından yaptırıldığını söyleyiniz.

SÜREÇ

- Öğrencilerinizden ders kitabının 211. sayfasındaki fotoğrafı incelemelerini ve fotoğrafa yönelik sorulan soruyu cevaplamalarını isteyiniz.
- Sayfadaki Doğa'ya ait konuşma balonunun okunmasını sağlayınız. İnsanların dinlenmek, eğlenmek ve yeni yerler görmek için seyahat ettiklerini söyleyiniz. Ortak miras varlıklarının gezilirken tercih edilen öncelikli yerler olduğunu vurgulayınız.
- Turistlerin gezdikleri yerlerde yaptıkları alışverişler ile gezdikleri ülkeye döviz bıraktıklarını belirtiniz.
- Turistlerin gittikleri bölge insanlarını tanıdıklarını ve dostluklar kurduklarını söyleyiniz. Bu dostlukların da ülke ilişkilerine yansıdığını belirtiniz. Böylece ülke barışına katkı sağladıklarını vurgulayınız.
- İnsanlar ve ülkeler arasındaki anlaşmazlıkların en önemli nedenlerinden birinin düşüncelere saygılı olmaktan kaynaklandığını vurgulayınız. Kişilerin doğrularının farklı olabileceği için farklı düşüncelerin ortaya çıktığını söyleyiniz.
- Olguların doğruluğu, herkes tarafından kabul görmüş, kanıtları olan durumlar olduğunu belirtiniz. Olguların doğruluğunun ispatlanabileceğini söyleyerek son sorunun cevaplandırılmasını isteyiniz.
- Sayfanın sonunda verilen tartışma sorusunun gerçekleşebilmesi için imkân sağlayınız.

ÖÇK s. 124
6. Etkinlik

Öğrencilerinizin, öğrenci çalışma kitabının 124. sayfasındaki ORTAK MİRAS adlı 6. etkinliği yapmalarını sağlayınız.

DEĞERLENDİRME

SÜRE : 1 ders saati

SÜREÇ :

- Öğrencilerinize ders kitabının 198 ve 199. sayfalarında verilen “NELER ÖĞRENDİNİZ?” sorularını yaptırınız.
- Öğrencilerinizin ünite kazanımlarıyla ilgili öğrenme düzeylerini belirlemek için ders kitabında verilen değerlendirme sorularını kullanabileceğiniz gibi siz de benzer sorularla değerlendirme yapabilirsiniz.
- Öğrencilerinizin verdikleri cevapları kontrol ederek eksik ya da yanlış öğrenmeleri tesbit ediniz. Gerekli gördüğünüz kazanımlara yönelik tekrar vurgu yapınız.
- Öğrencilerinizden öğrenci çalışma kitabının 125. sayfasında yer alan “ÖZ DEĞERLENDİRME” formunu doldurmalarını isteyiniz. “Kısmen yapabiliyorum.” ve “Bunu yapamıyorum.” olarak işaretledikleri maddelerle ilgili konularda eksikleri olduğunu, bu konuları tekrar gözden geçirmeleri gerektiğini belirtiniz.
- Öğrencilerinizi, eksikliklerini gidermeleri için yapmaları gereken çalışmalar konusunda yönlendiriniz.

FİLM İNCELEME ÖLÇEĞİ

Adı :

Sınıfı :

Numarası :

Değerlendirenin adı soyadı :

Değerlendirme tarihi :

Görevler	Açıklamalar	Kazanılan Puanlar	
		Öğrenci	Öğretmen
1. Filmin sizde uyandırdığı duyguları yazınız.			
2. Filmde en beğenmediğiniz karakter hakkında duygu ve düşüncelerinizi yazınız.			
3. Filmde en beğendiğiniz karakter hakkında duygu ve düşüncelerinizi yazınız.			
4. İsteddiğiniz iki karakterin özelliklerini karşılaştırınız.			
5. Filmde en beğendiğiniz sahneyi yazınız.			
6. Filmde beğenmediğiniz sahneyi yazınız.			
7. Filmde sizi en çok etkileyen cümleyi yazınız.			
8. Hayatınızla benzer olduğunu düşündüğünüz sahneleri yazınız.			
9. Filmi siz çekseydiniz hangi olay ve kahramanları eklerdiniz?			
10. Filmi siz çekseydiniz nasıl bitirirdiniz?			
11. Filmden ne öğrendiniz? Çıkardığınız en önemli ders nedir?			

45-70 puan aralığı: Öğrenciler, görevlerle ilgili açıklamalar yönünden orta düzeyde bulunmuştur. Bu öğrenciler, görsel-ışitsel araçları kullanarak öğrenme becerilerini geliştirmeye açıktır. Özellikle başarısız oldukları görevler belirlenerek eksikliklerini tamamlayıcı çalışmalar yapılabilir.

71-100 puan aralığı: Öğrenciler, görevlerle ilgili açıklamalar yönünden başarılı bulunmuştur. Bu öğrenciler görsel-ışitsel araçları kullanarak iyi öğrenebilirler. Ayrıca eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri gelişmiştir.

KAYNAKÇA

- AÇIKGÖZ, K. Aktif Öğrenme, Eğitim Dünyası Yayınları, İzmir, 2003.
- AÇIKGÖZ, K. İşbirlikli Öğrenme: Kuram, Araştırma, Uygulama, Uğurel Matbaası, Malatya, 1992.
- AKBAŞ, O. Türk Millî Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının(Değerlerinin) İlköğretim İkinci Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi, G Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı Basılmamış Doktora Tezi, 2004.
- AKBABA, B. Tarih Öğretiminde Fotoğraf Kullanımı, G Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tarih Eğitimi Ana Bilim Dalı Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, 2003.
- AKKÖK, F. İlköğretimde Sosyal Becerilerin Geliştirilmesi, Millî Eğitim Basımevi. İstanbul, 1996.
- ATATÜRK, Mustafa Kemal, Nutuk, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1981.
- AVRUPA KONSEYİ Demokratik Yurttaşlık Eğitimi, 2001.
- BACANLI, H. Gelişim ve Öğrenme, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2000.
- BAĞLI, M.T. ve ESEN, Y. (2003). Ders Kitaplarında İnsan Hakları: İnsan Haklarına Duyarlı Ders Kitapları İçin (Ed), Türkiye Toplumsal ve Ekonomik Tarih Vakfı Yay., İstanbul, 2003.
- BARTH, J. L. ve DEMİRTAŞ, A. İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi YÖK, Dünya Bankası Millî Eğitim Geliştirme Projesi, Ankara, 1997.
- BEST, F. Tüm İnsanlar... İnsan Hakları Eğitimi İçin El Kitabı, çev.: Mesut GÜLMEZ, UNESCO Yayınları, Ankara, 2000.
- BİNBAŞIOĞLU, C. (2000) Okulda Ders Dışı Etkinlikler, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 2000.
- BİNBAŞIOĞLU, C. (2003) Eğitim ve Öğretim Üzerine Yazılar, Nobel Yay., Ankara, 2003.
- BİRLEŞMİŞ MİLLETLER Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1989.
- CLAUDE, R. P. Yaygın İnsan Hakları Eğitimi, çev.: Dr. Mehmet ÇEVİK, İstanbul, 2003.
- ÇAYIR, K. "İnsan Hakları Eğitimi Dersi Senaryoları", Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2002.
- DANACIOĞLU, E. Geçmişin İzleri, Tarih Vakfı Yurt Yayınları., İstanbul, 2001.
- DEWEY, J. Demokrasi ve Eğitim, çev.: M. Salih OTARAN, Başarı Yay., İstanbul, 1996.
- DOĞANAY, A. "Öğretimde Kavram ve Genellemelerin Geliştirilmesi", Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi, (Ed: C. ÖZTÜRK-D. DİLEK), Pegem Yay., Ankara, 2003.
- DOĞANAY, H. (2003) Coğrafyaya Giriş, Aktif Yayıncılık, Erzurum, 2003.
- ELVERDİ, İ. ve ŞİMŞEK, M. ATO Yayınları, Ankara, 1998.
- ERDEN, M. ve AKMAN, Y. Gelişim, Öğrenme-Öğretme. Arkadaş Yayınevi, Ankara, 1998.
- ERDEN, M. Sosyal Bilgiler Öğretimi, Alkim Yayınevi, Ankara.
- ERKAN, S. Örnek Grup Rehberliği Etkinlikleri, İlk ve Ortaöğretim İçin, Pegem Yayınları, Ankara,1997.
- GÜLMEZ, M. İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi, TODAİ Yayınları, Ankara, 1996.
- GÜNGÖRDÜ, E. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi, Ankara, 2003.
- GÜRKAYNAK, İ. ve Diğerleri Ben İnsanım: Özgürüm, Haklarım Var, EARGED Yay., Ankara, 2001.
- KUZGUN, Y. Grup Rehberliği El Kitabı, MEB Yayınları, Ankara, 1997.
- MORGÜL, M. Eğitimde Yaratıcı Dramaya Merhaba, Kök Yayıncılık, Ankara, 1999.